

2021

Jaarverslag
KBC Bank

Opmerkingen voor de lezer van dit jaarverslag

Naam van de vennootschap

Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC, de groep, wij of KBC Bank, wordt (tenzij anders aangeduid) de geconsolideerde bankentiteit bedoeld, dat is KBC Bank NV inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen. Waar sprake is van KBC Bank NV wordt alleen de niet-geconsolideerde entiteit bedoeld. In het hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening gaat het altijd over de niet-geconsolideerde entiteit.

Verschil KBC Bank – KBC Groep

KBC Bank NV is een dochtermaatschappij van KBC Groep NV. De juridische structuur van de KBC-groep bestaat vereenvoudigd uit één enkele entiteit – KBC Groep NV – die enkele onderliggende vennootschappen controleert, waarvan KBC Bank en KBC Verzekeringen NV de belangrijkste zijn. De aandelen van KBC Bank NV zijn 100% in handen van KBC Groep NV. Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC Groep of de KBC-groep wordt KBC Groep NV, inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen bedoeld.

Toekomstgerichte mededelingen

De in het jaarverslag opgenomen verwachtingen, prognoses en verklaringen over toekomstige ontwikkelingen zijn gebaseerd op onze veronderstellingen en inschattingen bij het opmaken van dat verslag begin maart 2022. Toekomstgerichte verklaringen zijn per definitie onzeker. Diverse factoren, waaronder in het bijzonder de corona- (of Covid-19-) crisis en de situatie in Oekraïne, kunnen ertoe leiden dat de uiteindelijke resultaten en ontwikkelingen afwijken van de initiële verklaringen.

Versies en vertaling

het jaarverslag is verkrijgbaar in een Nederlandse en Engelse ESEF-versie (European Single Electronic Format) en een Nederlandse en Engelse PDF-versie. De Nederlandse ESEF-versie is de originele en de andere versies zijn officieuze versies. We hebben alles gedaan wat redelijkerwijs mogelijk is om verschillen tussen de verschillende taal- en format-versies te vermijden, maar als er toch verschillen zijn, dan heeft de Nederlandse ESEF-versie voorrang.

Artikel 3:6 en 3:32 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV)

Deze artikelen leggen vast wat de minimale inhoud is van de door de wet vereiste jaarverslagen over de vennootschappelijke en geconsolideerde jaarrekening. De betreffende informatie is verwerkt in de diverse hoofdstukken van het hiernavolgende Verslag van de Raad van Bestuur, dat daarnaast bijkomende, niet-verplichte informatie bevat. In bepaalde gevallen wordt in dat deel, om herhaling van informatie te vermijden, verwezen naar informatie die al in de andere delen van deze brochure wordt vermeld. KBC Bank combineert het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Het Risk report en de website www.kbc.com, waarnaar in bepaalde paragrafen wordt verwezen, maakt geen deel uit van het jaarverslag.

Verklaring niet-financiële informatie

We verstrekken de door de wet (art. 3:6 §4 en 3:32 §2 WVV) bepaalde verklaring over niet-financiële informatie op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, namelijk (in het jaarverslag van) KBC Groep. Dat geldt ook voor de al verplichte delen van de EU Taxonomie. Het jaarverslag van KBC Groep is beschikbaar op www.kbc.com. Niettemin wordt een deel van de niet-financiële informatie ook aangeraakt in het jaarverslag van KBC Bank.

Contacten

Kurt De Baenst (directeur Investor Relations Office)
IR4U@kbc.be

KBC Groep NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België.

Viviane Huybrecht (directeur Corporate Communicatie, woordvoester)
pressofficekbc@kbc.be

KBC Groep NV – Corporate Communicatie - Havenlaan 2 1080 Brussel België

Filip Ferrante (directeur Duurzaam KBC)
csr.feedback@kbc.be

KBC Groep NV, Duurzaam KBC, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Gebruikte ratio's

U vindt een overzicht van de belangrijkste in dit verslag gebruikte ratio's en termen (inclusief de zogenaamde 'alternative performance measures') achteraan in dit verslag.

Verantwoordelijk uitgever

KBC Groep NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België - BTWBE 0403 227 515 –RPR Brussel - bankrekening 734-0051374-70.

Inhoud

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR	5
VOORSTELLING VAN DE GROEP	6
ONS FINANCIËEL RAPPORT	34
ONZE DIVISIES	38
HOE BEHEREN WE ONZE RISICO'S?.....	44
HOE BEHEREN WE ONS KAPITAAL?.....	81
VERKLARING INZAKE DEUGDELIJK BESTUUR.....	86
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	96
GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING	97
GECONSOLIDEERDE GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	98
GECONSOLIDEERDE BALANS	100
GECONSOLIDEERDE VERMOGENSMUTATIES	101
GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT	103
1.0 TOELICHTINGEN IN VERBAND MET DE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING.....	106
<i>Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming</i>	106
<i>Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving</i>	107
<i>Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen</i>	123
<i>Toelichting 1.4: Invloed van de coronacrisis</i>	123
2.0 TOELICHTINGEN IN VERBAND MET SEGMENTINFORMATIE	129
<i>Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur</i>	129
<i>Toelichting 2.2: Resultaten per segment</i>	130
<i>Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment</i>	133
3.0 TOELICHTINGEN BIJ DE WINST- EN-VERLIESREKENING	134
<i>Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten</i>	134
<i>Toelichting 3.2: Dividendinkomsten</i>	134
<i>Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	135
<i>Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI</i>	136
<i>Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten</i>	136
<i>Toelichting 3.6: Netto overige inkomsten</i>	137
<i>Toelichting 3.7: Verzekeringresultaten</i>	137
<i>Toelichting 3.8: Exploitatiekosten</i>	137
<i>Toelichting 3.9: Personeel</i>	138
<i>Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (impairments) – winst-en-verliesrekening</i>	138
<i>Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	140
<i>Toelichting 3.12: Belastingen</i>	141
4.0 TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE INSTRUMENTEN OP DE BALANS	143
<i>Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product</i>	143
<i>Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit</i>	146
<i>Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting</i>	150
<i>Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen</i>	152
<i>Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie</i>	154
<i>Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2</i>	157
<i>Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3</i>	157
<i>Toelichting 4.8: Derivaten</i>	158
5.0 TOELICHTINGEN BIJ DE ANDERE POSTEN OP DE BALANS	162
<i>Toelichting 5.1: Overige activa</i>	162
<i>Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen</i>	162
<i>Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	163

<i>Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen</i>	164
<i>Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa</i>	165
<i>Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen</i>	166
<i>Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten</i>	166
<i>Toelichting 5.8: Overige verplichtingen</i>	169
<i>Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen</i>	170
<i>Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten</i>	173
<i>Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)</i>	174
6.0 ANDERE TOELICHTINGEN	175
<i>Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans</i>	175
<i>Toelichting 6.2: Leasing</i>	176
<i>Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen</i>	177
<i>Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris</i>	178
<i>Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen</i>	179
<i>Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring</i>	181
<i>Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid</i>	183
<i>Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum</i>	184
<i>Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap</i>	184
VERSLAG VAN DE COMMISSARIS	186
VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING	194
OVERIGE INFORMATIE	292
GEBRUIKTE RATIO'S.....	293
VERKLARING VAN DE VERANTWOORDELIJKE PERSONEN	296

Verslag van de Raad van Bestuur

Voorstelling van de groep

Voorwoord

Een jaar waarin corona nog steeds centraal stond

Johan Thijs: “2021 zal de geschiedenis ingaan als het jaar van de grote vaccinatie. Dankzij die campagnes kon in vele landen alvast initieel het coronavirus worden bedwongen. Maar vooral het ontstaan van een nieuwe virusvariant zorgde in het najaar voor een nieuwe corona-opstoot. Door de vooruitgang in boostervaccinaties en antivirusbehandelingen in veel landen kan de extreme overbelasting van de gezondheidsstelsels worden verlicht, waardoor langdurige lockdowns waarschijnlijk vermeden kunnen worden. Maar gezond blijven en het evenwicht vinden tussen enerzijds het vermijden van contact en anderzijds het genieten van de sociale interactie die we allemaal nodig hebben, blijft sowieso een belangrijke zorg, ook in de komende maanden. Als werkgever en dienstverlener hebben we tijdens heel de crisis voorrang gegeven aan het zoveel mogelijk vrijwaren van de gezondheid van ons personeel en onze klanten, en tegelijk aan het blijven garanderen van onze dienstverlening. We zetten maximaal in op telewerken, en dat leidde ook tot vernieuwende inzichten voor onze werkorganisatie na de crisis. We slaagden er ook in om onze klanten in al onze thuismarkten een hoog niveau van dienstverlening te blijven bieden, dankzij de expertise en de inzet van onze medewerkers in al onze thuismarkten en de inspanningen en investeringen die we de afgelopen jaren hebben gedaan op het vlak van digitale transformatie.”

De extreme weersomstandigheden in onze thuismarkten onderstreepten het belang van klimaatverantwoordelijkheid en duurzaamheid in het algemeen

Koenraad Debackere: “Naast corona zullen we ons 2021 ook herinneren als een jaar waarin het effect van de klimaatverandering wel heel dichtbij kwam. Enkele van onze thuismarkten werden getroffen door extreme weersomstandigheden, met verschrikkelijke gevolgen op menselijk vlak. Een deel van Tsjechië werd in juni getroffen door een zware tornado, en enkele provincies in België werden overspoeld door zware overstromingen in de zomer. We willen nogmaals ons oprechte medeleven betuigen aan iedereen die getroffen werd, en onze grote waardering uitspreken voor alle hulpverleners en vrijwilligers die zich onvermoeibaar voor de slachtoffers hebben ingezet. De maanden volgend op de overstromingen hebben we al onze kennis en expertise ingezet om ervoor te zorgen dat de schadeclaims van de getroffen klanten snel en correct werden afgehandeld.

Meer dan ooit geloven we dat de wereld na deze crisissen duurzamer moet zijn. We zetten ons ten volle in om bij te dragen aan die verduurzaming. We engageerden ons in diverse internationale initiatieven inzake klimaatverandering en duurzaamheid en we werken onverminderd aan het bereiken van onze doelstellingen in dat verband. We blijven ons inspannen om investeringen in duurzame-energie-infrastructuur te ondersteunen. We zijn er ook, na de geleidelijke vermindering van onze directe blootstelling aan de steenkoolsector sinds 2016, in geslaagd om onze resterende directe blootstelling aan steenkool in juni 2021 helemaal af te bouwen, ruim zes maanden eerder dan ons eigen tijdschema vooropstelde. En in het najaar bevestigden we de strenge beperkingen waaraan de financiering van fossiele brandstoffen al langer onderworpen is. Bovendien beslisten we de financiering van exploratie en ontginning van nieuwe olie- en gasvelden stop te zetten.

Digitalisering op volle toeren

Johan Thijs: “De coronacrisis heeft de digitalisering van de maatschappij – inclusief de bank- en verzekeringsdiensten – nog verder versneld. In onze strategie “*Differently: the Next Level*” schakelden we onze digitale strategie bovendien nog een versnelling hoger, door het gebruik van artificiële intelligentie en data-analyse. Dat laat ons oplossingsgericht werken om op die manier onze klanten proactief te ontzorgen. Voor onze klanten werd dat het meest zichtbaar door de lancering van de persoonlijke, volledig digitale assistent, Kate, die we in 2021 nog verder hebben uitgebouwd en die steeds meer klanten weet te overtuigen en ondersteunen. Het einddoel daarbij is en blijft het financieel ontzorgen van onze klanten. We zijn uiteraard bijzonder blij dat ook de buitenwereld onze inspanningen op dit gebied erkent. Daarbij verwijs ik bijvoorbeeld naar de studie van het onderzoeksbureau Sia Partners, waarin KBC Mobile werd uitgeroepen tot beste mobilebankingapp wereldwijd. Dat is een duidelijke erkenning van 10 jaar innoveren, ontwikkelen en aandachtig luisteren naar onze klanten. Ook de nieuwe strategie “*Differently: the Next Level*” die we meer dan een jaar geleden lanceerden, werpt al duidelijk zijn vruchten af en toont de innovatiekracht waarop we als groep kunnen bouwen, met als uiteindelijke doel het leven van onze klanten gemakkelijker te maken.”

Verdere geografische focus

Koenraad Debackere: “Focus blijft voor ons een belangrijk aspect van onze strategie. Ons kernmetier is en blijft bankverzekeren voor retailklanten in een duidelijke selectie van kernmarkten. In die landen trachten we, waar mogelijk, opportuun en interessant, onze positie nog verder te versterken. Zo tekenden we in november tekenden we een akkoord voor de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, de op dat moment zesde bank van het land. De transactie moet nog worden goedgekeurd door de toezichthouders. Dankzij die transactie kunnen we onze belangrijke positie in onze Bulgaarse kernmarkt verder versterken.

Eind augustus 2021 bereikten we een akkoord over de verkoop van nagenoeg de volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van KBC Bank Ireland en in oktober 2021 sloten we ook een overeenkomst over de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Die laatste transactie moet nog worden goedgekeurd door de betrokken instanties. De afronding ervan zal uiteindelijk leiden tot onze terugtrekking uit de Ierse markt.

De nettowinst veerde opnieuw op en onze solvabiliteit bleef bijzonder stevig

Johan Thijs: “Terwijl onze resultaten van 2020 sterk negatief waren beïnvloed door de aanleg van een aanzienlijk bedrag aan waardeverminderingen om de toekomstige gevolgen van de coronacrisis op te vangen, konden we in 2021 daarvan al een belangrijk deel terugnemen, met uiteraard een positieve invloed op onze resultaten. We hielden echter nog een significant bedrag – zo’n 0,3 miljard euro - achter de hand voor de onzekerheid met betrekking tot het verdere verloop van de pandemie. In combinatie met gestegen opbrengsten en een volgehouden kostenefficiëntie, bracht dat onze nettowinst voor 2021 in totaal op 2,1 miljard euro, behoorlijk meer dan de 0,9 miljard euro het jaar voordien en in lijn met het niveau van de jaren vóór de coronacrisis, en dat ondanks de eenmalige negatieve impact van bijna 0,4 miljard euro in 2021 met betrekking tot de Ierse verkooptransacties.

De economische omgeving in 2021 en daarna

Koenraad Debackere: 2021 was het jaar van een fors economisch herstel na de historisch zware coronaschok van 2020. 2021 was echter ook een jaar met vele gezichten. Vooral in Europa begon het jaar moeilijk tijdens de tweede coronagolf, ging dan, vooral dankzij de vorderende vaccinatiecampagne, optimistischer verder, maar eindigde opnieuw in mineur door de vierde pandiegolf en de opmars van de omikronvariant. Dankzij de toegenomen veerkracht van de economie zal dat het verdere economische herstel in 2022 waarschijnlijk niet in de weg staan. De oorlog in Oekraïne zal echter, bovenop al het menselijk leed, in 2022 ook op de economische groei wegen. We zien met verbijstering wat er zich afspeelt in Oekraïne en we betuigen uitdrukkelijk onze solidariteit met het Oekraïense volk. We hopen dat rede en redelijkheid snel de bovenhand krijgen met een respectvolle, vreedzame en duurzame diplomatieke oplossing als resultaat.

De voorbije twee jaren hebben bewezen dat we ook in uitdagende omstandigheden kunnen voortbouwen op onze sterke fundamenten en vroeger genomen beleidskeuzes. Dat alles is echter alleen maar mogelijk dankzij het vertrouwen dat u, beste klant, medewerker of andere stakeholder, in ons stelt. Voor dat vertrouwen dank ik u oprecht.”

Johan Thijs
Chief Executive Officer

Koenraad Debackere
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Werkgebied en activiteiten

KBC Bank is een bank voor hoofdzakelijk retail-, privatebanking-, kmo- en midcapcliënten. Geografisch concentreren we ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Bulgarije en Ierland. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, voornamelijk als ondersteuning van onze bedrijfscliënten uit onze kernmarkten. KBC Bank is 100% in handen van KBC Groep.

Netwerk en personeel

Bankkantoren, 31-12-2021	1 159
België	439
Centraal- en Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Hongarije, en Bulgarije)	697
Rest van de wereld	23
Personeel, in VTE, gemiddelde over 2021	Ca. 28 600

Financiële kalender

De financiële communicatie wordt voor het grootste deel op niveau van KBC Groep georganiseerd. De financiële informatie over KBC Bank is beschikbaar op www.kbc.com / investor relations / informatie over KBC Bank. De meest actuele versie van de financiële kalender is beschikbaar op www.kbc.com.

Financiële kalender KBC Groep en KBC Bank

Boekjaar 2021	KBC Groep Jaarverslag 2021, Duurzaamheidsverslag 2021 en Risk report 2021 beschikbaar: 4 april 2022
	Jaarverslag KBC Bank 2021 beschikbaar: 8 april 2022
	Algemene Vergadering KBC Bank: 27 april 2022
	Algemene Vergadering KBC Groep: 5 mei 2022
1kw2022	Publicatie resultaten KBC Groep: 12 mei 2022
2kw2022/1h2022	Publicatie resultaten KBC Groep: 11 augustus 2022
3kw2022/9m2022	Publicatie resultaten KBC Groep: 9 november 2022

Langetermijnkredietratings

In de tabel vindt u de langetermijn- en kortetermijnkredietratings van KBC Bank NV. De kredietratings van KBC Groep NV en de duurzaamheidsratings van de groep vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Kredietratings KBC Bank, 17 maart 2022	Langetermijnratings (long term debt ratings) Kortetermijnratings	
	Fitch	A+ (stabiele outlook)
Moody's*	A2 (stabiele outlook)	P-1
Standard & Poor's	A+ (stabiele outlook)	A-1

Voor de definiëring van de verschillende ratings en methodologieën verwijzen we naar de respectieve ratingagentschappen.
* Long term deposit rating is A1.

Ons bedrijfsprofiel

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Bank is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van het bedrijfsprofiel van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten. Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2021.

Hoe creëren we duurzame waarde? (KBC Groep)

Als bankier zorgen we ervoor dat onze klanten goed geïnformeerd kunnen sparen en beleggen, waarbij we ook actief duurzame beleggingsproducten aanbieden. Op die manier kan iedere klant zijn vermogen laten aangroeien volgens zijn eigen wensen en risicoprofiel, en daarbij rekenen op onze expertise. Met het geld uit de deposito's die de klanten aan ons toevertrouwen, verlenen we kredieten aan particulieren, ondernemingen en overheden, en houden op die manier de economie draaiende, ook in moeilijker omstandigheden, zoals tijdens de coronacrisis. We houden ook een beleggingsportefeuille aan en investeren dus ook onrechtstreeks in de economie. Bovendien financieren we ook specifieke sectoren en projecten, zoals de socialprofitsector en infrastructuurprojecten met een belangrijke invloed op de binnenlandse economische ontwikkeling.

Als verzekeraar bieden we onze klanten de mogelijkheid om hun activiteiten met een gerust gemoed uit te oefenen en hun risico's te beperken. We streven ernaar elke dag de beste verzekering aan te bieden voor een correcte prijs en we investeren in een kwaliteitsvolle schadeafhandeling. We gebruiken ook onze kennis over ongevalsoorzaken bij het opzetten van preventiecampagnes en we hebben een lange traditie van samenwerking met organisaties die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid, welzijn en begeleiding van slachtoffers.

We bieden onze klanten ook verschillende andere diensten aan die voor hen belangrijk zijn in hun dagelijkse leven. We denken dan bijvoorbeeld aan betalingsverkeer, cashmanagement, handelsfinanciering, leasing, corporate finance, geld- en kapitaalmarktproducten, enz. Ook op die manier leveren we een bijdrage aan het economische raderwerk.

Bij al die activiteiten trachten we rekening te houden met de impact ervan op de samenleving en het milieu, en we vertalen dat ook in concrete doelstellingen. We kiezen er ook bewust voor om waar mogelijk onze positieve impact op de samenleving te vergroten, en we leggen daarbij de focus op gebieden waar we als bank-verzekeraar het verschil kunnen maken, zoals financiële geletterdheid, milieubewustzijn, ondernemerschap en de gezondheids- en vergrijzingsproblematiek. In onze bedrijfsvoering besteden we ook terdege aandacht aan zaken zoals cyberrisico, anticorruptiemaatregelen en klimaatveranderingsrisico's.

Wat dat laatste betreft, hebben we als bank-verzekeraar op een rechtstreekse manier invloed op de klimaatverandering door ons eigen energieverbruik. Belangrijker is echter de onrechtstreekse invloed, via kredietverlening, het aanhouden van een beleggingsportefeuille, het aanbieden van beleggingen aan klanten en het verzekeren van tegenpartijen die een belangrijke invloed op het klimaat kunnen hebben. We ondervinden bovendien zelf de invloed van klimaatverandering. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan hogere schadeclaims bij onze verzekeringen als gevolg van extreme weersomstandigheden of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen geïmpacteerd worden door de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving. We houden daar terdege rekening mee, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om actief bij te dragen door bijvoorbeeld duurzame producten en diensten te lanceren. We volgen onze prestaties op dat gebied van nabij en hanteren daarvoor specifieke doelen. Het besef dat duurzaamheid in de wereld na corona nog aan belang zal winnen, heeft ons er trouwens toe gebracht onze bestaande doelstellingen ter zake nog verder te verstrengen.

Als grote lokale speler in elk van onze kernlanden zijn we bovendien een deel van het lokale economische en sociale weefsel. We dragen in al onze kernmarkten in belangrijke mate bij tot de werkgelegenheid en we beseffen dat we een belangrijke impact hebben op het leven van onze mensen. We stimuleren verantwoord gedrag bij onze medewerkers en we bieden hen een faire vergoeding voor hun werk. Zo dragen we bij tot hun koopkracht en tot de welvaart van de landen waarin we opereren.

De coronacrisis heeft ons bedrijfsmodel niet wezenlijk gewijzigd, maar de uitvoering daarvan in een stroomversnelling doen belanden. Dankzij onze al vroeger ingezette focus op digitale oplossingen konden we tijdens de crisis naadloos voortwerken en onze klanten een gelijkaardig niveau van service aanbieden. De klanten zelf schakelden tijdens de crisis massaal over naar onze digitale oplossingen. Persoonlijke contacten bleven uiteraard belangrijk, maar werden tijdelijk ingepast in een veiligere context. Ons credo 'de klant centraal' betekent ook dat we hem steunden tijdens de crisis en dat we hem volgen in zijn gewijzigde voorkeuren tijdens en na de crisis. Doordat we al lang en intens bezig waren met digitale oplossingen, en onze strategie daaraan hebben aangepast, betekent dit dus voor ons een bevestiging van de weg die we zijn ingeslagen en een voortzetting van ons bestaande beleid en bedrijfsmodel.

We bespreken de belangrijkste gevolgen van de coronacrisis in toelichting 1.4 van het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening.

Wat maakt ons tot wie we zijn? (KBC Groep)

We vatten onze bedrijfscultuur samen in het letterwoord PEARL+. Dat staat voor Performance, Empowerment, Accountability, Responsiveness en Local Embeddedness. We moedigen al onze medewerkers aan zich responsive, respectvol en resultaatgericht te gedragen. In het schema leggen we uit wat we daarmee bedoelen.

Het plusteken in PEARL+ symboliseert onze focus op gezamenlijke ontwikkeling en 'smart copy' van oplossingen, initiatieven en ideeën zodat ze overal in de groep gemakkelijk bruikbaar en inzetbaar zijn. Daardoor kunnen we efficiënter werken, sneller schakelen en lokale talenten groepswijd benutten.

PEARL+ is een mindset, een werkcultuur van al onze medewerkers. Om er zeker van te zijn dat al onze medewerkers doordrongen zijn van die waarden, stelden we een specifieke PEARL-manager aan die aan onze CEO rapporteert. Om die cultuur in de volledige groep in te bedden en tot een succes te maken, implementeren we ze niet alleen top-down, maar ook bottom-up. Zo hebben we op de werkvloer honderden PEARL ambassadors die PEARL concreet vormgeven en andere collega's daarin voorhelpen.

We hebben onze groep opgebouwd rond drie divisies, die focussen op de lokale activiteiten en moeten bijdragen tot een duurzame winst en groei. Het gaat om de divisies België, Tsjechië en Internationale Markten. Een uitgebreide omschrijving vindt u in het hoofdstuk Onze divisies.

In onze groep bepaalt de Raad van Bestuur de strategie, het algemene beleid en het niveau van te nemen risico's. Een aantal gespecialiseerde comités staat die Raad bij. Het gaat om het Auditcomité, het Risico- en Compliancecomité, het Benoemingscomité en het Remuneratiecomité. We gaan dieper in op die comités in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur. Ons Directiecomité zorgt voor het operationele bestuur van de groep en doet dat binnen de door de Raad van Bestuur goedgekeurde algemene strategie. Het Directiecomité omvat, naast de CEO, ook de chief financial officer (CFO), de chief risk officer (CRO) en de chief innovation officer (CIO) van de groep, en de CEO's van de drie divisies.

Wat ons onderscheidt van onze concurrenten (KBC Groep)

Wat ons onderscheidt van onze concurrenten

Ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel

We spelen geïntegreerd in op de bank- en verzekeringsbehoeften van onze klanten. Ook onze organisatie is geïntegreerd: de meeste diensten werken op een overkoepelend niveau en we sturen de groep ook geïntegreerd aan. Voor onze klanten biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide one-stop relevante en gepersonaliseerde financiële dienstverlening, waarbij ze kunnen kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod, dat zelfs het pure bankverzekeren overstijgt. Voor onszelf biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen en synergieën, en verhoogde interactiemogelijkheden met en een vollediger inzicht in onze klanten.

Onze digitale aanpak

In onze strategie vormt digitale interactie met de klanten de basis van ons bedrijfsmodel, zowel op het vlak van verkoop en advies als wat proces- en productontwikkeling betreft. Naast een digitaal productaanbod bieden we dus ook digitaal advies aan onze klanten én ontwikkelen we alle processen en producten alsof ze digitaal verkocht moeten worden. Bij de digitale verkoop en advies zullen artificiële intelligentie en data-analyse een belangrijke rol spelen. Kate, onze persoonlijke digitale assistente, speelt daarbij een essentiële rol. We hebben bijzondere aandacht voor de snelheid en de eenvoud waarmee we onze klanten kunnen bedienen en houden bij de hertekening van onze interne processen daarmee rekening.

Onze sterke geografische focus

We concentreren ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Bulgarije en Ierland (voor Ierland werden verkoopovereenkomsten gesloten, zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). Daardoor werken we nu in een mix van mature markten en groeiemarkten, en kunnen we bij die laatste rekenen op het inhaalpotentieel inzake financiële dienstverlening. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, onder meer om de activiteiten van onze bedrijfsklanten in de kernmarkten te ondersteunen.

Onze focus op local responsiveness

In onze kernlanden willen we duurzame relaties met onze lokale klanten opbouwen. We willen onze lokale klanten beter begrijpen en kennen, alert zijn voor signalen en er proactief op inspelen, diensten en producten op maat aanbieden en focussen op duurzame ontwikkeling van de verschillende gemeenschappen waarbinnen we actief zijn. Waar relevant werken we samen tussen onze kernlanden om dubbel werk te vermijden en onze klanten het beste te kunnen aanbieden.

Onze duurzaamheidsaanpak

Als financiële instelling zijn we een belangrijke drijvende kracht achter de reële economie en hebben we een belangrijke directe en indirecte impact op de samenleving. KBC wil de transitie naar een duurzamere en klimaatbestendigere samenleving ondersteunen. Daarom is duurzaamheid een integraal onderdeel van onze algemene bedrijfsstrategie en verankerd in onze dagelijkse bedrijfsactiviteiten en de producten en diensten die we aanbieden. Onze duurzaamheidsstrategie, afgestemd op de lokale economie en samenleving, bestaat uit financiële veerkracht en de drie hoekstenen: verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren, onze positieve impact op de samenleving vergroten en onze nadelige impact op de samenleving beperken.

Onze aandeelhoudersstructuur

Bijzonder aan de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep is het vaste aandeelhouderssyndicaat bestaande uit Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere vaste aandeelhouders, die eind 2021 samen ruwweg 40% van onze aandelen in handen hadden. Die aandeelhouders treden op in onderling overleg en verzekeren op die manier de aandeelhoudersstabiliteit van onze groep. KBC Bank is 100% in handen van KBC Groep.

Onze sterktes

Uniek bankverzekeringsmodel en innovatieve datagedreven digitale strategie, waardoor we direct kunnen inspelen op de behoeften van onze klanten	Sterke commerciële bank- en verzekeringsfranchises in al onze divisies	Succesvolle historiek inzake onderliggende bedrijfsresultaten	Solide kapitaalpositie en sterke liquiditeit	Sterke inbedding in de lokale economieën van onze kernlanden
---	--	---	--	--

Onze uitdagingen

Macro-economische omgeving gekenmerkt door gevolgen van de coronacrisis, lage maar recent stijgende rentes, momenteel hoge inflatie, vergrijzing, en geopolitieke uitdagingen (onder meer naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne)	Invloed van de klimaatverandering op onze activiteiten en die van onze klanten, en vice versa, en benutten van opportuniteiten gerelateerd aan de overgang naar een groenere economie	Strengere regelgeving omtrent klantenbescherming, solvabiliteit, milieu, enz.	Veranderend klantengedrag, concurrentie en nieuwe spelers op de markt	Nieuwe technologieën en cybercriminaliteit
--	---	---	---	--

In welke omgeving zijn we actief? (KBC Groep)

De wereldeconomie

2021 was het jaar van het verdere herstel van de wereldeconomie na de pandemischok van 2020. De economische activiteit in de VS bereikte in het tweede kwartaal van 2021 opnieuw haar peil van vóór de pandemie. Ook de eurozone bereikte eind 2021 opnieuw het productieniveau van vóór de pandemie. Dankzij budgettaire en monetaire steunmaatregelen bleef het aantal bedrijfsfaillissementen in 2021 beperkt en daalde per saldo ook de werkloosheidsgraad in de VS en de eurozone in vergelijking met eind 2020.

Het herstel werd gedragen door een sterk opverende vraag, die af te rekenen kreeg met belemmeringen aan de aanbodzijde van de economie. Die waren het gevolg van flessenhalzen in internationale toeleveringsketens en productiebeperkingen door onder meer een tekort aan personeel. Naast transportprijzen stegen ook de energieprijzen in 2021 fors. Dat was vooral het gevolg van de perfecte energiestorm als gevolg van de sterke inhaalvraag geleid door de Aziatische economieën, een tijdelijk lagere productie van hernieuwbare windenergie in Europa en geopolitieke spanningen. Het resultaat was een fors oplopende inflatie in 2021. De inflatie in de VS steeg in november 2021 tot het hoogste peil sinds het begin van de jaren 80, terwijl de inflatie in de eurozone het hoogste peil sinds het bestaan van de euro bereikte. Statistische basiseffecten speelden hierbij een rol, maar er was in de loop van 2021 ook een brede oplopende inflatiedynamiek gestuwd door effecten van de heropstart en een sterke vraag.

Voor het eerst in vele jaren werden de belangrijke centrale banken in 2021 opnieuw geconfronteerd met een (te) hoge inflatie, en met de vraag hoe tijdelijk die zal zijn. Als reactie daarop gooide de Fed eind 2021 het roer om. Ze begon in november 2021 met de vermindering ('tapering') van haar netto-aankopen van overheidsobligaties en hypotheekgerelateerde financiële activa. In januari 2022 kondigde ze aan dat ze die netto-aankopen allicht begin maart 2022 zal stopzetten. Er wordt verwacht dat ze vrij snel daarna zal beginnen met het optrekken van haar beleidsrente. Voor 2022 verwachten we vijf renteverhogingen van elk 25 basispunten.

In tegenstelling tot de Fed bleef de ECB in 2021 aan de zijlijn. Ze hield haar depositorente ongewijzigd op -50 basispunten en zette haar aankoopprogramma's voort (vooral het Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP)). In 2022 zal de ECB echter allicht ook van koers veranderen. In december 2021 kondigde de ECB aan dat ze de netto-aankopen vermindert en dat ze het PEPP-programma tegen einde maart 2022 zou stopzetten. Het uitdoven van het PEPP zou wel tijdelijk en gedeeltelijk gecompenseerd worden door verhoogde aankopen in het kader van het algemene Asset Purchase Programme (APP). Bovendien verlengde de ECB de periode waarin ze onder PEPP aangekochte obligaties op eindvervaldag herinvesteert, tot minstens eind 2024. Die herinvesteringen krijgen bovendien een grotere flexibiliteit, zowel wat betreft de keuze van het tijdstip, de activaklasse en de specifieke nationale markt. Vooral tegen de achtergrond van de fors oplopende inflatie is een eerste renteverhoging door de ECB tegen het einde van 2022 waarschijnlijk. 2021 was voor de ECB ook het jaar van de actualisering van haar monetaire strategie. Een belangrijke wijziging is het voortaan symmetrische en vooruitkijkende karakter van haar inflatiedoelstelling van 2%.

Tegen deze achtergrond stegen in 2021 zowel de Amerikaanse als de Duitse tienjaarse overheidsrentes. Het renteverskil tussen de VS en Duitsland was volatiel doorheen het jaar en liep naar het jaareinde op. Dat was vooral het gevolg van de meer afwachtende houding van de ECB in vergelijking met de Fed. Dat renteverskil kwam ook tot uiting in de reële tienjaarse obligatierentes, die nominale rentes corrigeert voor inflatieverwachtingen. In de VS bleef die in 2021 per saldo vrijwel ongewijzigd (circa -1,25%), terwijl ze in Duitsland daalde tot historische dieptepunten (circa -2,25%). Dat droeg bij tot de tijdelijke eurozwakte ten opzichte van de Amerikaanse dollar aan het einde van 2021. Vermits het renteverskil allicht aan het uitbodemen is, kan de euro in de loop van 2022 opnieuw wat terrein winnen ten opzichte van de Amerikaanse dollar.

Ondanks het verdere herstel blijven er ook in 2022 belangrijke uitdagingen voor de wereldeconomie. De belangrijkste factor op dit moment zijn de directe en indirecte gevolgen van de Russisch-Oekraïense oorlog. Daarnaast herinnert de omikronvariant eraan dat de pandemie ook in 2022 nog niet volledig voorbij zal zijn. Beleidsmaatregelen om nieuwe besmettingsgolven te beheersen blijven een risico en kunnen blijven wegen op de economie. Er is ook onzekerheid over de verdere ontwikkeling van de flessenhalzen in productie- en aanvoerketens en meer bepaald de timing van de geleidelijke vermindering van die aanbodproblemen. Voorts is er het gevaar dat de actueel hoge inflatie leidt tot een loon-prijsspiraal, met het risico van forser dan verwachte verkrappingen van het monetaire beleid door de Fed en de ECB. Ten slotte is ook de wereldwijde schuldproblematiek meer dan ooit actueel, zeker wanneer de financieringsvoorwaarden minder ondersteund worden door het monetaire beleid.

Belangrijkste uitdagingen

De belangrijkste uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden, zijn uiteraard de economische toestand, toenemende concurrentie en technologische veranderingen, regelgeving en cyber- en ICT-risico. Hoe we daarmee omgaan, leest u verderop.

De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2021 (KBC Groep)

Marktomgeving in 2021¹

	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije	Ierland ⁵
Wijziging van het bbp (reëel)	6,1%	3,3%	3,0%	7,1%	4,0%	13,5%
Inflatie (gemiddelde jaarstijging van de consumptieprijzen)	3,2%	3,3%	2,8%	5,2%	2,9%	2,4%
Werkloosheidsgraad (% van de beroepsbevolking, jaareinde, Eurostat-definitie)	5,7%	2,1%	6,4%	3,7%	4,8%	7,5%
Financieringssaldo overheid (% van het bbp)	-6,2%	-7,0%	-6,5%	-7,2%	-3,2%	-1,8%
Overheidsschuld (% van het bbp)	108,6%	42,0%	62,0%	78,2%	26,2%	54,0%

Geschatte verwachte groei van het reële bbp in de komende jaren

	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije	Ierland ⁵
2022	2,1%	2,7%	3,4%	5,0%	2,8%	5,0%
2023	1,4%	3,4%	3,9%	3,8%	3,5%	4,0%

Positie van KBC in elk kernland²

Belangrijkste merken	KBC & CBC & KBC Brussels	ČSOB	ČSOB	K&H	UBB & DZI	KBC Bank Ireland ⁵
Netwerk	439 bankkantoren 310 verzekerings-agentschappen onlinekanalen	208 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	123 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	198 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	168 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	12 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen
Recente overnames of desacquisities (2019-2020-2021) ³	-	Overname resterend 45%-belang in CMSS (2019)	Overname OTP Banka Slovensko (2020)	-	Overname Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN (2021). Nog lopende overname Raiffeisenbank Bulgaria	Verkoop non-performing kredieten en nog lopende verkoop van de performing kredieten en deposito's van KBC Bank Ireland.
Klanten (miljoenen, schatting, KBC Groep)	3,8	4,2	0,8	1,6	1,5	0,3
- Waarvan KBC Bank	3,5	3,7	0,6	0,9	0,9	0,3
Kredietportefeuille (miljarden euro, KBC Groep)	119	35	10	7	4	11
Deposito's (exclusief schuld papier) (miljarden euro, KBC Groep)	130	45	8	10	6	5
Marktaandeelen (schatting, KBC Groep)						
- bankproducten	19%	20%	11%	11%	11%	9% ⁴
- beleggingsfondsen	28%		7%	12%	10%	-
- levensverzekeringen	13%	23%	3%	3%	22%	-
- schadeverzekeringen	9%	9%	5%	7%	12%	-
Nettowinstbijdrage in 2021 (in miljoenen euro; KBC Bank)	1 620	630	77	207	90	-289

¹ Gegevens gebaseerd op schattingen van begin maart 2022 en dus afwijkend van gegevens eind 2021 in toelichting 1.4. van de geconsolideerde jaarrekening. Cijfer werkloosheidsgraad in Ierland: corona-aangepaste nationale definitie.

² Marktaandeelen en klantenaantallen: gebaseerd op eigen schattingen. Marktaandeel bankproducten: gemiddelde van marktaandeelen in kredieten en in deposito's. Voor levensverzekeringen in België gebaseerd op reserves; voor de andere landen gebaseerd op premies. Kredietportefeuille: zie hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? Deposito's: deposito's van klanten, zonder repo's. Het aantal bankkantoren is zonder de automatenkantoren en het netwerk van 11 buitenlandse kantoren van KBC Bank in Europa, de VS en Zuidoost-Azië. Marktaandeelen zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare gegevens (bv. van eind september 2021).

³ Meer gedetailleerde uitleg: zie toelichting 6.6 in de Geconsolideerde jaarrekening.

⁴ Retailsegment (woningkredieten en deposito's aan particulieren, zonder zichtdeposito's).

⁵ Ierland behoort tot eind 2021 tot de divisie Internationale Markten, maar wordt – gezien de verkoopovereenkomsten – daarna opgenomen in het Groepscenter

Onze belangrijkste uitdagingen (KBC Groep)

De wereldeconomie, wereldwijde gezondheidsrisico's, geopolitieke uitdagingen, milieu

De coronacrisis en de recente extreme weersomstandigheden toonden dat klimaatverandering en gezondheidsrisico's harde realiteit zijn en overal voelbaar. Ook geopolitieke ontwikkelingen, waaronder de oorlog in Oekraïne, kunnen belangrijke gevolgen hebben voor de economie en dus onze resultaten. Uiteraard beïnvloeden ook de wereldeconomie in het algemeen, de financiële markten en demografische ontwikkelingen ons resultaat.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We zorgen er in onze langetermijnplanning en ons langetermijnsce­nario voor dat onze kapitaal- en liquiditeitspositie een negatief sce­nario kunnen doorstaan. We berekenen de impact van wijzigingen in de belangrijke parameters en schatten de invloed van significante gebeurtenissen zo goed mogelijk in.
- ✓ Specifiek m.b.t. corona namen we de nodige maatregelen inzake toegankelijkheid en business continuity, waardoor we een niveau van dienstverlening konden bieden dat vergelijkbaar was met dat van voor de crisis. De belangrijkste coronacrisis-gerelateerde overheidsmaatregelen waaraan we meewerkten in elk van onze kernlanden vindt u in toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening in de jaarverslagen over 2020 en 2021.
- ✓ Milieu en klimaatverandering blijven een belangrijk onderdeel van onze duurzaamheidsstrategie. We vertalen ze in concrete doelstellingen. Als bankverzekeraar nemen we onze verantwoordelijkheid en ondersteunen en ontzorgen we onze klanten die getroffen zijn door de extreme weersomstandigheden.
- ✓ We engageren ons in diverse internationale initiatieven inzake klimaatverandering en duurzaamheid.
- ✓ We passen ons aanbod aan producten en diensten voortdurend aan, bijvoorbeeld door in te spelen op de vraag naar duurzame producten zoals Green Bonds, Sustainability Linked Loans en duurzaam pensioensparen.
- ✓ We streven ernaar onze inkomsten te diversifiëren, onder andere door meer fee business, naast interestinkomsten.
- ✓ Oekraïne: zie Toelichting 6.8 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Wijzigend klantengedrag en concurrentie

We hebben te maken met sterke concurrentie, technologische veranderingen en wijzigend klantengedrag. Naast de traditionele spelers neemt de concurrentie toe van internetbanken, fintechs, bigtechs en van e-commerce in het algemeen. Dat zorgt voor potentiële druk op crosssellingmogelijkheden en beïnvloedt de klantenverwachtingen inzake snelheid, digitale interactie, pro-activiteit, personalisatie en relevantie. Dat alles verhoogt het belang van digitalisering en innovatie in onze groep en noodzaakt tot een wendbare, snelle organisatie die in staat is continu aanpassingen te doen aan processen en systemen.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ Om ons te wapenen tegen concurrentie en technologische veranderingen zijn de creatieve input, en de diversiteit qua opleiding en achtergrond van onze medewerkers bijzonder belangrijk.
- ✓ We hebben een grote hoeveelheid gegevens ter beschikking, wat ons in staat stelt beter te begrijpen wat klanten echt willen. Ons geïntegreerde model stelt ons in staat betere inzichten te verwerven en completere oplossingen aan te bieden dan pure banken of verzekeraars. We staan bovendien dicht bij onze klanten dan bijvoorbeeld de bigtech-bedrijven.
- ✓ We hebben een proces om ervoor te zorgen dat de business op een efficiënte manier een beslissing verkrijgt om een nieuw product te lanceren, waarbij ook de risico's grondig bekeken worden. We herzien regelmatig alle bestaande producten om ze aan te passen aan gewijzigde klantenbehoeften of omstandigheden.
- ✓ In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle innovatieve toepassingen (zie hoofdstuk Onze Divisies).
- ✓ Toepassingen worden waar mogelijk gekopieerd in verschillende thuismarkten van de groep. We staan ook open voor samenwerking met fintechbedrijven en branchegenoten.
- ✓ Naast innovatie en digitalisering zetten we ook in op vereenvoudiging van producten en processen (straight through processing).

Regelgeving

De komende periode zullen de volgende trends en regelgevingen een belangrijke impact hebben:

- ✓ Duurzaamheid: EU-maatregelen om financiële middelen te mobiliseren voor duurzame groei;
- ✓ Digitaliteit: EU-initiatieven rond impact van nieuwe technologieën op de financiële dienstensector en verantwoordelijkheden voor digitale dienstverleners; mogelijke regelgeving in afwachting van de MiCA-verordening (Markets in Crypto-Assets Regulations) o.a. rond het gebruik van virtuele valuta;
- ✓ Privacy: voorstel voor een Verordening verwacht in 2021-2022 die onder meer strikte voorwaarden zal opleggen voor het gebruik van elektronische communicatiegegevens;
- ✓ Prudentieel toezicht: verdere implementatie van de wijzigingen aan de Richtlijn herstel- en resolutieplanning (BRRD2), de Verordening en richtlijn kapitaalvereisten (CRR2 en CRD5) en de Basel IV-wetgeving zowel op EU-als op nationaal niveau; nieuwe IFRS-voorschriften, zoals IFRS 17, dat geldt voor verzekeringsactiviteiten en ingaat binnen een aantal jaren; herziening van de Solvency II-Richtlijn; volledige hervorming van het regelgevend kader voor beleggingsondernemingen, waaronder beursvennootschappen;
- ✓ Financiële markten en producten: hervorming van de Verordening Europese marktinfrastructuur (EMIR), die een operationele impact heeft op derivatenactiviteiten; verdere implementatie van de Benchmarkverordening, die leidt tot een grondige hervorming van de rentebenchmarks die worden gebruikt bij diverse transacties en producten; nieuwe verplichtingen naar aanleiding van de Crowdfundingverordening.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We bereiden ons degelijk voor op nieuwe regelgeving: nieuwe regelgeving wordt bijgehouden in een database. gespecialiseerde teams volgen de trends en regelgeving op de voet en stellen acties voor, onder meer met betrekking tot de kapitaalplanning van de groep.
- ✓ We nemen deel aan werkgroepen in belangenverenigingen, waar we ontwerpdocumenten analyseren.
- ✓ Een speciaal team bekommert zich om de contacten met de overheden en de toezichthouders.
- ✓ We bereiden nota's voor en geven opleidingen voor de business.
- ✓ We bekijken de impact van de regelgeving op het klantgedrag en passen onze producten en processen desgevallend aan het wijzigende klantgedrag aan.

Cyber risico en information security

In een wereld die steeds meer digitaal wordt, zijn degelijke ICT-systemen uiterst belangrijk en zijn hacking en cyberaanvallen een constante bedreiging, met mogelijk aanzienlijke financiële en reputatieschade.

We focussen op een optimale bescherming zowel van onze klanten als van onze groep zelf.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We maken onze medewerkers bewust van cyberrisico's door digitale opleidingen waarbij we aandacht besteden aan zaken zoals phishing, vishing (voice phishing) en fraude in het algemeen.
- ✓ Telewerken is al lang ingeburgerd bij KBC maar werd de norm als gevolg van de coronacrisis. De toename van thuiswerk onderstreepte het belang van een degelijke ICT-infrastructuur en bescherming tegens cyberaanvallen. Om onze medewerkers op een veilige manier vanop afstand toegang te verlenen tot onze kritische systemen en data, hebben we nog sterker ingezet op cyber security en IT en hebben we bijkomende richtlijnen gegeven.
- ✓ We werken aan sterk beveiligde en betrouwbare ICT-systemen en degelijke databeschermingsprocedures en monitoren onze systemen en de omgeving continu.
- ✓ We analyseren cyberrisico's vanuit IT- en businessperspectief om een maximale weerstand te kunnen bieden en aanvallen snel en efficiënt te kunnen remediëren. We evalueren onze actieplannen regelmatig en sturen ze bij.
- ✓ Het groepswijde competentiecentrum voor Information Risk Management en Business Continuity volgt alle risico's op die gerelateerd zijn aan gegevensbeveiliging, cybercrime en operationele IT. Het team informeert en assisteert de lokale entiteiten, test de verdedigingssystemen van KBC en zorgt voor training, cyber awareness en rapportering in de groep.
- ✓ We zijn lid van de Belgische Cyber Security Coalition, een kennis- en overlegplatform van zo'n vijftig overheids- en privébedrijven en academici.
- ✓ We laten de cyberrisico's en de verdedigingsmechanismen van onze entiteiten jaarlijks evalueren door interne en externe beveiligingsexperts.
- ✓ Zie ook Hoe beheren we onze risico's, onder Niet-financiële risico's.

Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties (KBC Groep)

Als financiële groep doen we een beroep op verschillende werkmiddelen. Dat zijn onze medewerkers en onze kapitaalbasis, maar ook onze merken, onze reputatie, onze innovatiecapaciteit, onze relaties met alle stakeholders, onze kantoren, agentschappen en elektronische netwerken en onze ICT-infrastructuur.

Onze medewerkers

In elk land krijgt ons HR-beleid aparte accenten, zodat we optimaal kunnen inspelen op de lokale arbeidsmarkt. Onze waarden zijn echter groepswijd dezelfde en steunen op onze bedrijfscultuur PEARL+. Onze medewerkers maken dat elke dag tastbaar, in alle kernlanden van onze groep. De E uit PEARL+ staat voor Empowerment, waarmee we bedoelen dat we elke medewerker de ruimte bieden om zijn talent en creativiteit te ontplooiën en om die in te zetten bij de realisatie van onze bedrijfsstrategie. Niet alleen door te leren, maar ook door ideeën kenbaar te maken en verantwoordelijkheid te nemen. De + in PEARL+ staat voor co-creëren over de landsgrenzen heen en slim kopiëren van elkaar. Zo halen we meer voordeel uit de rijkheid en verscheidenheid van onze groep. We stimuleren die cultuur bij onze medewerkers op een actieve manier. Met de verschillende Team Blue initiatieven bijvoorbeeld wil KBC alle collega's uit de verschillende landen verenigen, zodat ze fier zijn op hun team en hun bedrijf en gebruikmaken van elkaars ervaring. Een voorbeeld daarvan zijn de Group Inspiration Days, live en interactieve evenementen waarop alle medewerkers digitaal kunnen intekenen. In 2021 toonden innovatieleiders uit de kernlanden hoe zij 'Digital first with a Human touch' in de praktijk brengen. Ook Team Blue United, een virtueel eindejaarsevent, verhoogde de internationale verbondenheid.

Het blijft de vaste ambitie om onze organisatie en medewerkers futureproof te maken en medewerkers zoveel mogelijk aan boord te houden en te laten meegroeien met KBC. We zetten in op een leercultuur waarbij leren integraal deel uitmaakt van de dagelijkse activiteiten. Ons bedrijf is in volle transformatie, denk maar aan de introductie van Kate (zie verder bij De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur) en heeft andere skills nodig. Daarom vragen we medewerkers om flexibel te zijn en te focussen op die skills die ertoe doen. Om dat op een slimme manier mogelijk te maken werken we met een AI-gestuurd leer- en talentenplatform. Dankzij dat intelligente platform, dat de naam StiPPLE draagt, reiken we medewerkers de juiste HR-info aan om hun loopbaan naar een hoger niveau te tillen. Ze krijgen leerinhoud op maat, niet alleen voor de relevante skills, maar ook voor het juiste level van skills. Een digitale butler helpt hen te focussen op de juiste output- en ontwikkelingsdoelen. In juni 2021 lanceerden we in StiPPLE een geïntegreerde marktplaats voor interne vacatures, waarbij de technologie openstaande jobs en interne talenten tracht te matchen. Voor medewerkers is het duidelijk met welke vacatures hun profiel een hoge match vertoont en leidinggevenden krijgen te zien welke profielen de gezochte skills bezitten. Dat maakt de weg vrij voor meer transparantie en voor nieuwe loopbaanopportunities. Het digitale leer- en talentenplatform is uitgerold in België, deels in Tsjechië en andere groepsentiteiten zullen in de toekomst volgen. Die slimme en levende leerorganisatie is een van de redenen waarom we het internationaal erkende label Top Employer kregen.

We nemen de gezondheid en het welzijn van onze medewerkers ter harte. In 2021 werden we net als in 2020 geconfronteerd met de coronapandemie, met zelfs een derde en een vierde golf. Preventie kreeg absolute voorrang. We pasten de situatie voortdurend aan om de gezondheidsrisico's maximaal te beperken. Elk kernland nam bijkomende beslissingen naargelang de lokale situatie. De codewoorden bleven gereorganiseerde werkplekken, thuiswerk waar mogelijk (tijdens piekmomenten in 2021 werkten iets meer dan de helft van de medewerkers van thuis uit), handhygiëne en voortdurende communicatie via corona-updates. Een speciaal Group Crisis Committee volgde de situatie op de voet. Waar mogelijk, zoals bij UBB in Bulgarije, werden medewerkers uitgenodigd voor vaccinatie op kantoor. Er ging in alle landen veel aandacht naar welbevinden, met onder andere tips & tricks voor welzijn, inclusief het belang van pauzes, beweging en gezonde voeding. Leidinggevenden kregen de opdracht om extra alert te zijn voor stressklachten en te blijven connecteren met het team. Waardevolle initiatieven werden een blijver, zoals regelmatige digitale huddles - ter vervanging van 'het koffiemoment' onder collega's - en digitale beweeg- of ontspanningsactiviteiten. Op momenten dat de besmettingsgraad het toeliet, werd opnieuw meer op kantoor gewerkt, vooral in de commerciële netten maar ook op de hoofdkantoren. We introduceerden daarvoor een nieuw concept, in België onder de naam 'Working the Next Level'. Daarbij staat de teamwerking centraal, in een combinatie van teamdagen en thuiswerk. De volle toepassing daarvan is uiteraard afhankelijk van het opheffen van de coronagerelateerde maatregelen.

Het jaar 2021 werd ook gekenmerkt door verschillende natuurrampen in onze kernmarkten (overstromingen in België, tornado in Tsjechië enz.), waarover elders meer in dit verslag. Dat had uiteraard ook gevolgen voor onze medewerkers. Om maar een voorbeeld te noemen: in Tsjechië stond ČSOB in nauw contact met de medewerkers die door de tornado werden getroffen en bood hen de mogelijkheid om 5 extra vrije dagen ('care days') te gebruiken om, naast coronagerelateerde doeleinden, ook de werkzaamheden in hun huizen aan te pakken.

Onze medewerkers kunnen rekenen op een marktconform en fair loon, aangevuld met extralegale voordelen. We beslisten om in 2021 groepswijd een financiële extra – een coronapremie - te voorzien, om mensen te bedanken voor hun inzet en veerkracht die tot de sterke resultaten hebben geleid ondanks de moeilijke omstandigheden.

We zijn ons ervan bewust dat goede leidinggevenden de sleutel zijn om het beste in onze medewerkers naar boven te halen en om onze strategie succesvol te implementeren. We investeren in de opleiding van alle leidinggevenden via leiderschapstrajecten. Omdat leidinggeven sinds de coronacrisis een andere dimensie gekregen heeft, introduceren we Leading the Next Level. Leidinggevenden krijgen gedragsankers, een zelfscan en teamscan aangeboden zodat ze inzicht krijgen en effectiever aan de slag gaan met hun team. Om een gemeenschappelijke visie te kunnen uitdragen, nemen senior managers uit de hele groep deel aan de KBC University, een ambitieus ontwikkelingsprogramma. In 2021 was er een module over het klimaat, klimaatverandering en de impact ervan op KBC als financiële instelling. Daarnaast maken we actief werk van een apart beleid voor toptalentmanagement, waarmee we toekomstige senior managers in kaart brengen en klaarstomen voor de uitdagingen van morgen. Het thema gender krijgt hierin speciale aandacht.

We volgen de mening van onze medewerkers nauw op. In 2021 organiseerden we twee bevestigingen over medewerkersbetrokkenheid tijdens het jaar. In België bedroeg de antwoordratio 69% in maart en 64% in september. Zo'n 68% van de medewerkers voelt zich betrokken bij KBC. Dat is, ondanks de daling van 4% ten opzicht van de vorige enquête, een goed cijfer, zeker rekening houdend met de context van de coronacrisis. Betrokkenheid is gebaseerd op trots zijn, motivatie in de functie en verbondenheid met KBC. Trots is er, bijvoorbeeld, over de innovatieve digitale strategie van KBC. Voor Tsjechië leren we uit de bevestiging in de eerste jaarhelft dat meer dan zeven op tien respondenten trots is op CSOB, gemotiveerd is in de job en zichzelf de volgende drie jaar bij CSOB ziet werken. Voor de andere landen schommelt het betrokkenheidspercentage tussen de 55% en 71%

De bevestiging werd afhankelijk van de lokale noden ingebed in een ruimere enquête. Voor België werd ze bijvoorbeeld geïntegreerd in de Shape Your Future enquête. Behalve betrokkenheid peilen we daarin naar de impact van de vernieuwde strategie. Uit de bevestiging blijkt onder meer dat 68% van de medewerkers ziet hoe hun job helpt om de KBC-strategie in de praktijk om te zetten, een percentage dat ruwweg stabiel blijft. Iets meer dan de helft van de medewerkers geeft aan over de nodige autonomie te beschikken om hun job goed te kunnen doen. De bevestigingen leidden ook tot een aantal acties, zoals initiatieven om managers te ondersteunen in hun coaching rol. De managers zelf hebben toegang tot hun resultaten en nemen specifieke actie waar gewenst.

In onze HR-beleidslijnen, ons rekruterings- en promotiebeleid en onze loonsystemen maken we geen onderscheid inzake geslacht, leeftijd, geloof, etnische achtergrond of seksuele geaardheid. In 2021 maakten we die benadering van diversiteit en inclusie concreter. De beleidsvisie met algemene principes wordt gepubliceerd op KBC.com en we doen mee aan de Bloomberg Gender Equality Index. Intern zijn er meer concrete richtlijnen. We hebben twee specifieke-focuspunten: gender en mensen met een fysieke beperking. Elke entiteit werkt een plan met concrete verbeteracties uit rond diversiteit en inclusie en kijkt bij de samenstelling van teams niet alleen naar skills maar ook naar factoren als geslacht, leeftijd, introvert versus extravert, et cetera. Omdat we dit thema belangrijk vinden hanteren we een nul tolerantie ten aanzien van flagrant respectloos gedrag. We verhogen ook het bewustzijn rond diversiteit bij onze medewerkers. In 2021 werd bijvoorbeeld de nieuwe opleiding over unconscious bias in alle kernlanden uitgerold. Voor leidinggevendenden is dat een verplichte e-learning. In KBC België voerden we een studie uit om na te gaan welke rol geslacht, in vergelijking met andere factoren, speelt bij beslissingen in verband met verloning. De resultaten daarvan vindt u in ons Duurzaamheidsverslag.

We investeren in een goede sociale dialoog met de werknemersvertegenwoordigers. In ons sociale overleg komen zeer uiteenlopende thema's aan bod, zoals loon- en arbeidsvoorwaarden, reorganisaties en welzijn. Om rekening te houden met de lokale wettelijke en bedrijfseigen situaties, organiseren we het sociale overleg voornamelijk per land en onderneming. Dat heeft ook in 2021 geleid tot het sluiten van collectieve akkoorden in diverse landen. Daarnaast is er op groepsniveau al 25 jaar jaarlijks een vergadering van de Europese ondernemingsraad. Op de agenda staan topics van grensoverschrijdend belang, zodat er een forum is om de sociale impact van beslissingen ook op groepsniveau te bespreken.

De acquisities en desinvestering van KBC Groep in 2021 hebben uiteraard ook gevolgen op personeelsvlak. We besteedden veel aandacht aan de technische HR-details in voorbereiding van de officiële overname van OTP Bank Slovensko, en dezelfde HR-oefening staat ook op het programma bij de overnames van NN en Raffeisenbank in Bulgarije. In Ierland – waarvoor verkoopovereenkomsten werden getekend – (zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) ondersteunden we de medewerkers maximaal en blijven we inzetten op leren en ontwikkeling. KBC Bank Ireland blijft zich bovendien sterk bewust van de noodzaak om open te blijven communiceren met zijn medewerkers en zoveel mogelijk zekerheid te bieden in het kader van de lopende verkooptransacties. In dat verband heeft KBC Bank Ireland onlangs met zijn Employee Council overlegd over een ontslagregeling. Dat heeft geleid tot binnen de sector zeer gunstige voorwaarden, die weerspiegelen hoe groot de waardering van de bank is voor het werk van haar medewerkers.

We volgen de toepassing van ons HR-beleid zorgvuldig op. Dat doen we niet alleen met kwalitatieve bevestigingen, maar ook met HR-data. Het Beehive dashboard, bijvoorbeeld, geeft in één oogopslag weer wat belangrijke metrics zijn voor ons senior management. Daarmee brengen we bijvoorbeeld FTE-ontwikkelingen, performantie & progressiecijfers, evoluties over skills en reward budgettering in kaart. Ook andere dashboards en diverse ad hoc people analytics laten ons toe inzichten te halen uit HR-data en daar de juiste acties aan te koppelen. Jaarlijks bekijken we aan de hand van een operational risk framework de belangrijke risico's in het humanresourcesproces. Een belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie en monitoring van wetgeving. We zorgen ervoor dat we die strikt toepassen op het HR-domein. Daarbij denken we onder meer aan de EBA-richtlijnen voor outsourcing, diverse wetgeving inzake het loonbeleid (inclusief variabel loon) en de privacywetgeving (General Data Protection Regulation). Zaken waar we extra op focussen in deze context zijn Schrems2 (dataverwerking buiten de Europese Economische Ruimte) en data loss prevention. In de verschillende landen waar we actief zijn, zorgen we dat alle medewerkers in orde zijn met alle wettelijke opleidingsvereisten, bijvoorbeeld voor de distributie van verzekeringen, kredieten of beleggingsproducten. Ook verhogen we via gerichte campagnes en training het algemene risicobewustzijn van onze medewerkers. Een belangrijk operationeel risico voor human resources is 'people risk'. We volgen in samenwerking met onze risicoafdeling de diverse risico's op de voet. In de zeer snel veranderende financiële sector zou KBC onder de juiste medewerkers met de juiste competenties niet in staat zijn een referentie te blijven in de Europese financiële sector.

Het jaarverslag van KBC Groep bevat een tabel met een overzicht van het totale personeelsbestand en de verdeling ervan in verschillende categorieën.

Ons kapitaal

Onze activiteiten zijn alleen mogelijk als we beschikken over een degelijke kapitaalbasis. Eind 2021 bedroeg het totale eigen vermogen van KBC Groep 23,1 miljard euro en werd het kapitaal vertegenwoordigd door 416 883 592 aandelen. Het totale eigen vermogen van KBC Bank bedroeg 18,5 miljard euro eind 2021. Het aandeel van KBC Bank is niet genoteerd op de beurs.

KBC Groep heeft 100% in handen van KBC Bank. De aandelen van KBC Groep zijn in handen van een groot aantal aandeelhouders in verschillende landen. Een specifieke groep aandeelhouders, bestaande uit MRBB, Cera, KBC Ancora en de Andere vaste aandeelhouders vormen de vaste aandeelhouders van KBC Groep. Tussen deze kernaandeelhouders werd een aandeelhoudersovereenkomst gesloten om te zorgen voor stabiliteit van het aandeelhouderschap en de continuïteit van de groep en om het algemene beleid van de groep te ondersteunen en te coördineren. Daartoe handelen de kernaandeelhouders in onderling overleg op de Algemene Vergadering van KBC Groep en zijn ze vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur. De huidige overeenkomst werd aangegaan voor een periode van tien jaar met ingang van 1 december 2014. Volgens de recentste kennisgeving bezaten de vaste aandeelhouders samen 40% van onze aandelen. Meer informatie over de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Ons netwerk en onze relaties

Naast medewerkers en kapitaal zijn ook ons netwerk en onze relaties bijzonder belangrijk voor onze activiteiten. U vindt een overzicht van ons netwerk bij De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2021.

Ons maatschappelijk en relationeel kapitaal omvat alle relaties met onze klanten, aandeelhouders, overheden, regelgevers en andere belanghebbenden die ons toelaten om maatschappelijk relevant te blijven en te handelen als een maatschappelijk verantwoord bedrijf. Dat onderwerp komt uitgebreid aan bod in het deel Onze strategie, in Onze rol in de samenleving.

Onze strategie

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Bank is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van de strategie van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten. Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2021.

De kern van onze strategie voor de toekomst (KBC Groep)

Onze strategie steunt op de volgende principes:

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenleving en de lokale economieën.
- We voeren onze strategie uit binnen een strikt kader van beheer van risico's, kapitaal en liquiditeit.

In het kader van onze PEARL+ bedrijfscultuur focussen we daarbij op de gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep. Meer informatie over PEARL: zie bedrijfsmodel.

De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur (KBC Groep)

Aandacht voor fysisch en financieel welzijn van onze klanten

Vanwege het coronavirus beslisten we om vanaf midden maart 2020 onze kantoren in België uitsluitend op afspraak toegankelijk te maken en we namen tegelijk een uitgebreide reeks fysieke voorzorgsmaatregelen (plexiglas, mondkapjes, handgels, signalisatie, enz.). Sinds eind augustus 2021 is het merendeel van de kantoren weer gewoon toegankelijk, uiteraard met behoud van de voorzorgsmaatregelen. In een aantal andere kerndelen werd ervoor gekozen de kantoren van in het begin open te houden, maar uiteraard ook strikte maatregelen toe te passen. Op die manier konden we, rekening houdend met de situatie in elk land, een maximale service aan de klanten verzoenen met noodzakelijke preventiemaatregelen om coronabesmetting bij klanten en medewerkers te vermijden. Er werd een adequate communicatie opgezet en live events en meetings werden vervangen door digitale events en meetings. Andere landspecifieke maatregelen waren het stimuleren van elektronische betalingen en het verhogen van de limieten voor contactloze betaalkaarten, corona-gerelateerde aanpassingen aan bepaalde levensverzekeringen, de oprichting van speciale teams om klanten te helpen enzovoort.

Sinds het begin van de coronacrisis werken we bovendien intensief samen met overheidsinstellingen om klanten te ondersteunen die door het coronavirus worden getroffen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen onder de diverse corona-gerelateerde moratoria. Voor onze kernlanden samen bedroeg eind 2021 het volume van de leningen waarvoor in het kader van de verschillende steunregelingen betalingsvrijstellingen werden verleend ruwweg 10 miljard euro (inclusief de EBA-conforme moratoria en de niet langer EBA-conforme regeling in Hongarije, maar exclusief Ierland, dat onder IFRS 5 valt wegens de nog lopende verkoopovereenkomsten). Zo goed als alle EBA-conforme moratoria waren vervallen tegen eind december 2021. Voor 96,5% van de leningen waarvoor de EBA-conforme moratoria intussen zijn verstreken, werden de betalingen volledig hervat. Daarnaast hebben we voor ongeveer 0,8 miljard euro aan leningen verstrekt die vallen onder de verschillende coronagerelateerde overheidsgarantieregelingen in onze thuismarkten. Meer details vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, in Toelichting 1.4 van dit jaarverslag en het jaarverslag over 2020.

In 2021 werden een aantal van onze kernlanden bovendien getroffen door extreme weersomstandigheden. Zo raasde in juni 2021 een tornado door een deel van Tsjechië. We reageerden onmiddellijk om onze klanten te helpen. Als verzekeraar stuurden we een team experts naar het getroffen gebied en startten we bijvoorbeeld nagenoeg onmiddellijk met voorschotbetalingen van aangegeven schade. In juli 2021 werden diverse provincies van België getroffen door zware overstromingen. We waren van bij het begin vastbesloten om met een open blik, soepelheid, solidariteit en creativiteit te bekijken hoe we, via onze verzekeringen en financiële diensten, de slachtoffers kunnen helpen. Het akkoord dat bereikt werd na de onderhandelingen tussen Assuralia (de federatie van de Belgische verzekeringssector) en de overheid, bracht meer zekerheid voor alle slachtoffers. In de maanden na de overstromingen hebben we, via ons breed netwerk van verzekeringsagenten, experts en herstellende, al onze kennis en expertise ingezet om voor onze getroffen klanten een snelle en correcte schaderegeling op te zetten. De impact van de hogere schadelasten op onze resultaten vindt u in het deel Ons financieel rapport van het jaarverslag van KBC Groep.

Toegang tot financiële diensten en degelijk financieel advies voor elk deel van de bevolking draagt bij tot economische ontwikkeling en is de basis voor financiële en sociale integratie. Als bank-verzekeraar nemen we ook hier onze verantwoordelijkheid: we zetten in op financiële geletterdheid en door degelijk en transparant advies willen we onze klanten helpen de juiste beslissingen te nemen. Tijdens de coronacrisis beseften we meer dan ooit hoe belangrijk digitale geletterdheid is en we lanceerden bijvoorbeeld verschillende initiatieven en gidsen die beginnende gebruikers hielpen om zich vertrouwd te maken met onze mobiele apps.

Digital first

De verwachtingen van onze klanten zijn de laatste jaren sterk geëvolueerd: snelle, eenvoudige, proactieve en persoonlijke diensten en producten zijn de standaard geworden, en technologie maakt dat steeds meer mogelijk. We zijn dan ook al enkele jaren bezig met het digitaliseren van processen die ervoor zorgen dat eenvoudige en kwalitatieve producten op een snelle en vlotte manier tot bij de klanten gebracht kunnen worden. We gaan nu nog een stap verder, en ontwikkelen producten, diensten en processen vanuit de invalshoek digital first. Dat impliceert dat ze kunnen worden bijgestuurd of aangepast zodat ze eenvoudiger en gebruiksvriendelijker worden, schaalbaar zijn en toelaten om snel en gepast antwoorden te geven op vragen en verwachtingen van onze klanten. Voor klanten die dat wensen, gaan we de beschikbare data op een slimme en correcte manier gebruiken.

Als gevolg van de verschillende lockdowns wegens corona kreeg de samenleving een verregaande digitale boost. Met onze in 2020 gelanceerde strategie *Differently, the next level*, willen we de interactie met onze klanten nog meer futureproof en intelligenter (d.w.z. versterkt door Artificiële Intelligentie) maken en evolueren van een omnichannel distributiemodel naar een digital first distributiemodel. In beide modellen blijft de menselijke factor belangrijk en staan onze medewerkers en kantoren volledig ter beschikking van de klanten. Zoals steeds bepaalt de klant zelf via welk distributiekanaal, digitaal of fysiek, het contact met KBC verloopt. Bij een digital first distributiemodel vormt digitale interactie met de klanten de startbasis. We zullen dan ook op termijn alle relevante oplossingen via mobiele applicaties aanbieden. Naast een digitaal productaanbod zullen we onze klanten digitaal advies aanbieden én alle processen en producten ontwikkelen alsof ze digitaal verkocht worden. We plannen ongeveer 1,4 miljard euro aan investeringen in onze digital first strategie in de periode 2022-2024.

Voor klanten die dat wensen, speelt Kate – de nieuwe persoonlijke, digitale assistent – een belangrijke rol in de digitale verkoop en adviesverlening door proactief gepersonaliseerde en relevante oplossingen te bieden. De klant kan zelf vragen met betrekking tot zijn financiële basistransacties aan Kate stellen. Hij zal ook in zijn mobiele app regelmatig discreet en proactief voorstellen krijgen en daardoor maximaal ontzorgd worden. Het staat de klant helemaal vrij om daar al dan niet op in te gaan. Wanneer hij erop ingaat, zal de oplossing volledig digitaal aangeboden en verwerkt worden. In een eerste focus Kate op de mobiele applicatie voor particulieren in België en Tsjechië, de uitrol in de andere landen is in de loop van 2022 voorzien. Op die manier kan Kate snel leren, kan KBC feedback capteren en ook bijsturen waar nodig. Kate voor bedrijven (met focus op KMO's) werd vanaf 2021 uitgerold.

De medewerkers in het kantorennetwerk en in de contactcenters blijven als vertrouwensbaken functioneren naar onze klanten. Ze zullen ook het gebruik van digitale processen ondersteunen, stimuleren en opvolgen en worden hierbij geholpen door artificiële intelligentie, data en data-analyse. Voor kmo's en bedrijvenklanten blijft de menselijke factor – in de vorm van relatiebeheerders – sowieso een cruciale rol vervullen, met data en technologie als belangrijkste hefboomen om full service te kunnen bieden.

Om onze klanten maximaal gebruiksgemak te kunnen bieden, het werken met Kate probleemloos te laten verlopen en steeds meer mogelijkheden via Kate te kunnen aanbieden veranderen we ook onze interne processen, de manier waarop we producten en diensten aanbieden en de manier waarop we ons intern organiseren, wat tegelijkertijd een verdere mentaliteitsverandering (Pearl+) en bijscholing van onze medewerkers vereist. Het succes van producten en diensten wordt opgevolgd om zo een feedback-lus te creëren en de machine te voeden, wat op zijn beurt Kate toelaat verder te groeien.

Privacy, databescherming, communicatie en inclusie

Digitalisering biedt ons de mogelijkheid om steeds meer gegevens te verzamelen. Daardoor kennen we onze klanten beter, kunnen we hen effectiever adviseren en kunnen we hun bankverzekeringservaring naar een nog hoger niveau tillen. Dat brengt echter ook de plicht met zich mee om de beschikbare gegevens op een verantwoorde manier te gebruiken. We besteden er dan ook continu aandacht aan dat we gegevens verwerken in lijn met de GDPR en alle privacyregels, en dat er processen worden opgezet om dat ook te garanderen voor elke nieuwe dienst die we lanceren. We houden daarbij rekening met de belangrijke gegevensbeschermingsprincipes van purpose limitation (gegevens niet gebruiken voor een ander doel dan waarvoor ze zijn verzameld), data minimisation (niet meer gegevens verzamelen dan nodig is voor het beoogde doel) en transparancy (transparant zijn over de verzamelde en gebruikte gegevens). Dat laatste gaat hand in hand met het privacybeleid dat we hebben opgesteld en dat door elke entiteit van onze groep via de gepaste kanalen (bv. websites en mobiele applicaties) werd gepubliceerd om ervoor te zorgen dat alle personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, goed geïnformeerd zijn. We doen er alles aan om gegevens te beveiligen en te beschermen tegen ongewenste of ongeoorloofde toegang, verlies of beschadiging, geen persoonsgegevens te bewaren zodra die niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn verzameld en de persoonsgegevens accuraat en up-to-date te houden. We hebben alle rechten van de betrokkene vastgelegd en waken tegen elke inbreuk op de fundamentele mensenrechten door onze toegang tot gegevens. Privacy en gegevensbescherming zijn niet alleen objectieve, in wetten vastgelegde begrippen, maar tegelijk ook erg subjectief. We willen klanten dan ook zelf laten beslissen wat we met hun data doen en wat Kate met hun data kan doen. Daarbij willen we transparant communiceren en onze klanten een duidelijk privacy-overzicht bieden, waarbij ze op elk ogenblik van keuze kunnen veranderen.

We verwachten dat onze medewerkers op een toegankelijke, duidelijke, begrijpelijke en transparante manier communiceren met onze klanten. Dat is niet eenvoudig, denk maar aan de verplichtingen die de wetgever ons oplegt, zoals brieven rond risico's, kosten en provisies. Enkele jaren geleden zijn we daarom in België gestart met een project om onze klantencommunicatie te vereenvoudigen en verbeteren. Verder zorgen we dat onze commerciële medewerkers zich permanent bijscholen en laten vormen, zodat ze voldoende aandacht hebben voor risico-evaluatie van de verschillende producten en diensten.

Opvolging

Omdat de klant centraal stellen de hoeksteen van onze strategie is, volgen we dat grondig op. We bevragen onze klanten continu en hebben regelmatig debatten met klantenpanels. We gaan ook specifiek in dialoog met ngo's en organiseren jaarlijks een stakeholderdebat. We volgen onze reputatie nauwlettend op en we delen die analyse met alle betrokken diensten en personen, zodat die het nodige kunnen doen. Voorbeelden van acties die we ondernemen met als doel om te gaan met de veranderende klantenverwachtingen, concurrentie en technologische uitdagingen vindt u in het hoofdstuk Onze belangrijkste uitdagingen.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met het centraal stellen van de klant vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We bieden onze klanten een unieke bankverzekeringservaring (KBC Groep)

Als bank-verzekeraar stellen we onze klant centraal met een geïntegreerd product- en dienstenaanbod. We adviseren op basis van behoeften die het pure bankieren of verzekeren overstijgen, zoals gezin, wonen, mobiliteit, enz. We zijn zo georganiseerd dat we naar de klant gaan en zowel verzekeringsoplossingen als bancaire oplossingen aanbieden op maat van zijn behoefte. Onze klanten dromen immers niet van kredieten of verzekeringen, maar wel van een auto, een huis, een reis, een eigen zaak. Zaken waarvoor ze geld nodig hebben. En als ze die zaken hebben, willen ze die beschermen. Dan kijken ze uit naar een verzekering. Dankzij ons geïntegreerde bankverzekeringmodel kunnen wij hen een antwoord bieden op elk van die bekommernissen.

Voor de klant biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide relevante en gepersonaliseerde one-stop dienstverlening, waarbij hij kan kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod. Voor de groep biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen, synergieën en verhoogde interactie-mogelijkheden met en een meer volledig inzicht in onze klanten.

Zoals al vermeld doen we er alles aan om onze kanalen (bank- en verzekeringskantoren, contactcenters, automaten, de website, de homebankingtoepassing en mobiele apps) te integreren. Omdat we zowel een bank als een verzekeraar zijn, kunnen we voluit gaan voor die integratie en naadloze service. De optimale kanalenmix wordt lokaal bepaald op basis van de behoeften van de klant en hangt ook af van de digitale maturiteitsgraad van het land.

We ontwikkelden een uniek concept voor samenwerking tussen de bank- en verzekeringsbedrijven van onze groep. Dat model gaat veel verder dan een bank die verzekeringsproducten verkoopt. Het gaat immers om een volledige integratie van backoffices. Dat levert operationele en commerciële optimalisaties op voor zowel de klant als KBC zelf. In onze werking volstaat bijvoorbeeld één communicatieafdeling, één marketingafdeling enzovoort. Enkel de achterliggende productfabrieken werken afzonderlijk, omdat het om specifieke metiers gaat.

Naast het operationeel werken als één bedrijf streven we naar een 'digital first', lead-gedreven en AI-gestuurde organisatie. Dat impliceert volledig geïntegreerde front- en back-end-toepassingen ontworpen volgens het principe 'digital first'. In al onze kernlanden wordt er volop op ingezet om – op eigen ritme – data- en AI-gestuurd te worden. Kate (zie vorig hoofdstuk) is het kernelement van een dergelijke data-gestuurde organisatie.

Vroeger boden we in onze mobiele apps enkel onze eigen bank- en verzekeringsproducten en -diensten aan. Ondertussen is Open Banking & Insurance een feit. We gaan op die ingeslagen weg voort en zullen in al onze kernlanden ook niet-financiële oplossingen aanbieden, naast de traditionele bankverzekeringsopties. We noemen dat bankverzekeren+. Om de referentie te zijn volstaat het immers niet langer om klanten en prospects enkel bank- en verzekeringsproducten aan te bieden. Het gaat daarbij om oplossingen die het onze klanten mogelijk maken geld te besparen (bijvoorbeeld een voorstel om naar een goedkopere energieleverancier over te schakelen), geld te verdienen (denk bijvoorbeeld aan de kortingen van KBC Deals in België), dagelijkse betalingen te vergemakkelijken (zoals automatisch betalen van een parkeersessie) of bedrijfsactiviteiten te ondersteunen (zoals de rapporteringstool van BrightAnalytics). Voor deze oplossingen werken we samen met derde partijen.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergies. In België bijvoorbeeld namen onze klanten in 2021 bij ongeveer acht op de tien woningkredieten van KBC Bank ook een schuldsaldoverzekering bij KBC Verzekeringen en bij negen op de tien een woningverzekering. Bij de ČSOB-groep in Tsjechië namen meer dan vijf van de tien klanten die in 2021 een hypothecaire lening aangingen, ook een woningverzekering van de groep. Nog een ander voorbeeld: in de hele groep bezat eind 2021 zo'n 78% van de actieve klanten minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep; ruwweg 23% heeft zelfs minimaal 2 bank- en 2 verzekeringsproducten (3-3 in België). Het aantal dergelijke bankverzekeringssklanten groeide in 2021 met respectievelijk 4% (1-1) en 7% (2-2, en 3-3 in België).

We volgen het succes van onze bankverzekeringsprestaties aan de hand van een aantal kernindicatoren (KPI's). De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met bank-verzekeren vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We focussen op duurzame en rendabele groei (KBC Groep)

Langetermijnrelaties uitbouwen met onze klanten is cruciaal om ons bestaan op lange termijn veilig te stellen. We mikken dan ook niet op hoge rendementen op korte termijn waaraan overdreven risico's verbonden zijn, maar kiezen voor duurzame en rendabele groei op lange termijn. Duurzaam langetermijndenken betekent ook dat we ons concentreren op de lokale economieën van onze kernmarkten. Onze geografische voetafdruk blijft gefocust op een selectie van kernlanden. Het betreft België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Bulgarije en Ierland (voor de Ierse activiteiten werden verkoopovereenkomsten getekend, zie verder). In onze kernlanden zien we onze aanwezigheid als een engagement op lange termijn en we willen er onze aanwezigheid verder optimaliseren door organische groei of interessante overnames, volgens duidelijke en strikte strategische en financiële criteria. Geografische focus betekent ook dat we, waar mogelijk en opportuun, niet-kernactiviteiten afstoten.

Als gevolg van de (mogelijke) terugtrekking uit Ierland, kunnen fusie- en overnamemogelijkheden buiten onze kernmarkten worden onderzocht (en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur), rekening houdend met zeer strikte strategische, financiële, operationele en risicocriteria.

Recente voorbeelden (meer informatie in toelichting 6.6 van de Geconsolideerde Jaarrekening):

- Eind november 2020 ronden we de overeenkomst af voor de overname van 99,44% van OTP Banka Slovensko (in 2021 verhoogd naar 100%). Dat zorgt ervoor dat we onze positie op de Slowaakse bankenmarkt verder versterkten. Op 1 oktober 2021 fuseerde OPT Banka Slovensko met ČSOB in Slowakije.
- In juli 2021 ronden we de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN af. Die overname laat UBB en DZI toe om hun cross-sellingpotentieel verder te vergroten via hun reeds gevestigde bankverzekeringaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid.
- Eind augustus bereikte KBC Bank Ireland een akkoord over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten en in oktober 2021 bevestigde het dat het een juridisch bindende overeenkomst werd gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille. Daarnaast zal als onderdeel van de transactie Bank of Ireland ook een kleine portefeuille van non-performing hypotheekleningen verwerven. Die laatste transactie moet nog worden goedgekeurd door de toezichthouder en de Ierse mededingingsautoriteiten. De succesvolle voltooiing van deze twee transacties zal uiteindelijk resulteren in onze terugtrekking uit de Ierse markt.
- Midden november 2021 bereikte KBC een akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van Raiffeisenbank (Bulgaria), een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijvenklanten. De transactie moet nog worden goedgekeurd door de toezichthouders en zal waarschijnlijk wordt afgerond tegen medio 2022. Het is de bedoeling om, na goedkeuring door de toezichthouder, over te gaan tot een fusie met UBB. De pro forma gecombineerde entiteit zou wat activa betreft een marktaandeel van naar schatting 18% behalen, waardoor we onze positie als leidende financiële groep in Bulgarije nog verder uitbouwen. Bovendien creëert deze overname bijkomende mogelijkheden voor kruisverkoop met DZI op het vlak van verzekeringen.

We willen voor al onze producten en diensten in staat zijn topklasse af te leveren. Wat onze kernactiviteiten betreft, houden we de productie ervan in eigen hand. Maar voor de randactiviteiten kijken we in de meeste gevallen naar uitbesteding of samenwerkingsverbanden met (of in sommige gevallen overname van) specialisten, waaronder bijvoorbeeld fintechs. Zo werken we bijvoorbeeld in België samen met een fintech die voor onze klanten energieprijvergelijkingen maakt. Dat laatste is natuurlijk niet onze core business, maar het gaat – naast het bevorderen van de algemene klanttevredenheid – om de daaruit resulterende

financiële transacties van onze klanten, wat wel onze core business is. Als we toegang hebben tot de gegevens van die transacties, kunnen we toegevoegde waarde genereren voor onze klanten door betere oplossingen te analyseren en voor te stellen en hun op die manier geld te besparen of hen te ontzorgen.

Bovendien is, om duurzaamheid te kunnen waarborgen, een strikt risicobeheer bij alles wat we doen een absolute voorwaarde. Daarover vindt u meer in de paragraaf We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met duurzame en rendabele groei vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Onze rol in de samenleving: we houden rekening met de maatschappelijke verwachtingen (KBC Groep)

We bieden waar mogelijk financiële oplossingen aan die een positieve impact hebben op de samenleving en de lokale economie. Daarnaast hebben we aandacht voor het beperken van onze nadelige impact op de samenleving en stimuleren we verantwoord gedrag bij onze medewerkers. Duurzaamheid is dan ook geïntegreerd in onze hele bedrijfsvoering en wordt uitgedragen door al onze medewerkers. Duurzaam ondernemen betekent ten slotte ook dat we beschikken over voldoende financiële veerkracht en onze risico's strikt beheersen. We zoeken daarom steeds een evenwicht tussen gezonde rendabiliteit en het waarmaken van onze rol als maatschappelijk verantwoordelijke onderneming.

Uitgebreidere informatie over onze rol in de samenleving vindt u in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com

We willen verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren

Het vertrouwen van onze stakeholders staat of valt met verantwoord gedrag van elke medewerker. We verwachten dan ook van al onze medewerkers dat ze zich verantwoord gedragen. Dat onderwerp staat dan ook elk jaar hoog op onze agenda.

De basis van verantwoord gedrag is integriteit, en die vereist eerlijkheid, correctheid, transparantie, vertrouwelijkheid én een gezond risicobewustzijn. Integriteit en ethische waarden worden eveneens weerspiegeld in onze KBC-Gedragslijn voor medewerkers.

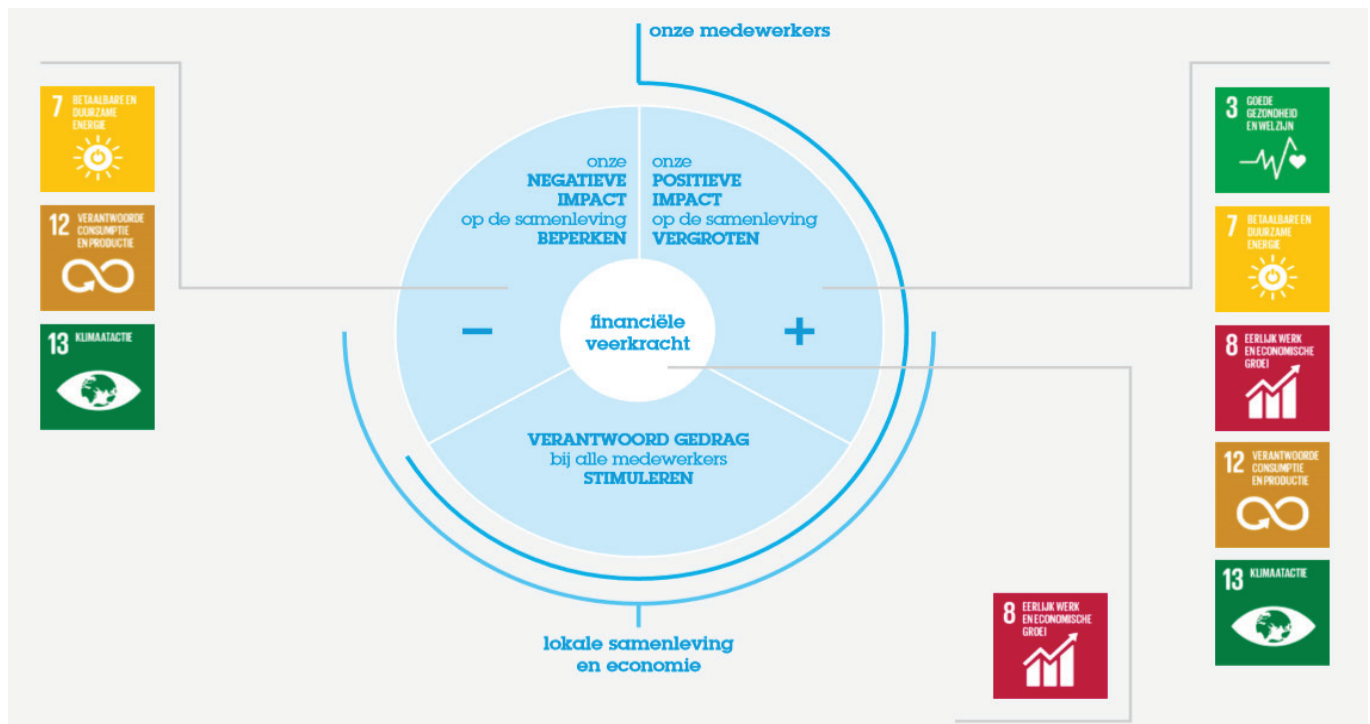
Aangezien verantwoord gedrag moeilijk te definiëren is, hebben we gekozen om richtlijnen te bepalen over wat verantwoord gedrag is en hebben we principes weergegeven. Die principes zijn gebundeld in 'Kompas voor (mijn) verantwoord gedrag'. Verantwoord gedrag komt bij een bank-verzekeraar op een nadrukkelijke manier tot uiting in gepaste adviesverlening en verkoop. We besteden daarom speciale aandacht aan opleiding (inclusief testen) en bewustzijn.

We hebben een e-learning ontwikkeld om het belang van verantwoord gedrag duidelijk te maken en bovendien een kader aan te reiken dat onze medewerkers helpt bij het nemen van moeilijke beslissingen en bij het omgaan met dilemma's. Dat is een verplichte opleiding voor elke medewerker.

We communiceren in alle transparantie over onze regels en beleidslijnen. U vindt ze op www.kbc.com.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

In 2015 stelden de Verenigde Naties een ontwikkelingsplan op met 17 ambitieuze doelstellingen voor 2030. De Sustainable Development Goals (SDG's) bepalen de mondiale agenda voor regeringen, bedrijven en de maatschappij voor het aanpakken van de grote uitdagingen op het gebied van duurzame ontwikkeling, zoals het beëindigen van de armoede, het beschermen van de planeet en het waarborgen van de welvaart voor iedereen. Als financiële instelling hebben wij een cruciale rol te spelen bij de verwezenlijking van die doelstellingen. Hoewel de 17 SDG's allemaal met elkaar verbonden en relevant zijn, en we er via ons duurzaamheidsbeleid voor zorgen dat we aan al die doelstellingen werken, hebben wij ervoor gekozen om ons meer te focussen op vijf doelstellingen waar we geloven dat KBC de grootste impact kan hebben en de grootste bijdrage kan leveren. Die doelstellingen zijn het duidelijkst verbonden met onze bedrijfs- en duurzaamheidsstrategie. (zie tekening).

Goede gezondheid en welzijn

We willen bank- en verzekeringsproducten ontwikkelen gericht op gezondheid, gezondheidszorg en het verbeteren van de levenskwaliteit. Met onze maatschappelijke projecten en preventiecampagnes focussen we onder andere op gezondheid en verkeersveiligheid en trachten we zo nog meer impact te realiseren. We promoten een goede werk-levensbalans bij onze werknemers.

Betaalbare en duurzame energie

We dragen actief bij tot het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix. We investeren in initiatieven op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie via onze bank- en verzekeringsactiviteiten en we hebben een geleidelijk exitprogramma uitgewerkt voor de financiering van niet-duurzame energieoplossingen zoals thermische steenkool, olie en gas.

Eerlijk werk en economische groei

Via onze bank- en verzekeringsactiviteiten ondersteunen we ondernemerschap en de creatie van jobs en dragen we bij tot duurzame economische groei. We ondersteunen startende ondernemers en investeren in innovatie en technologie door samenwerkingsverbanden met start-ups en fintechs. We hebben een belangrijke rol bij de bescherming van de fundamentele arbeidsrechten, eerlijke verloning, gelijke kansen en opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor al onze medewerkers. Via onze microfinancierings- en microverzekeringsactiviteiten - in samenwerking met BRS - bieden we lokale rurale ondernemers en landbouwers in het Zuiden toegang tot financiële diensten, vergemakkelijken we duurzame lokale ontwikkeling en dragen we bij tot financiële inclusie.

Verantwoorde consumptie en productie

We ondersteunen de overgang naar een koolstofarme en circulaire economie. We ontwikkelen duurzame bank- en verzekeringsproducten en -diensten die tegemoet komen aan sociale en milieuitdagingen. We adviseren maatschappelijk verantwoorde fondsen aan al onze klanten. We streven ernaar onze eigen negatieve impact te verminderen door duurzaam om te gaan met energie, papier, water, mobiliteit en afval en door onze broeikasgasemissies te reduceren.

Klimaatactie

We passen een strikt milieubeleid toe op onze krediet-, beleggings- en verzekeringsportefeuille. Een belangrijk onderdeel van onze duurzaamheidsstrategie is onze focus op duurzame beleggingen. We houden rekening met de klimaatprestaties van onze beleggingen en werken actief samen met de bedrijven waarin we beleggen. We ontwikkelen bedrijfsoplossingen die klanten helpen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de overgang naar een koolstofarme economie te verwezenlijken. We beperken onze eigen milieu-impact en communiceren daarover. We trachten klimaatgerelateerde risico's aan te pakken en richten ons ook op klimaatgerelateerde opportuniteiten.

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten en leggen daarbij de focus op de domeinen waar wij als bank-verzekeraar toegevoegde waarde kunnen creëren: financiële geletterdheid, ondernemerschap, milieubewustzijn, vergrijzing en/of gezondheid. Daarbij houden we rekening met de lokale context in onze verschillende thuismarkten. Daarnaast ondersteunen we maatschappelijke projecten die nauw aansluiten bij ons beleid en waarbij we onze rol in de samenleving kunnen opnemen. De focusdomeinen zijn een vertaling van de SDG's naar onze duurzaamheidsstrategie en onze dagelijkse activiteiten.

U vindt meer informatie en voorbeelden in de tekening hierna, en in het hoofdstuk Onze Divisies

Focus	Wat?	Enkele recente voorbeelden:
Financiële geletterdheid	<ul style="list-style-type: none"> Klanten helpen de juiste keuzes te maken door goede en transparante adviesverlening en duidelijke communicatie. De kennis van financiële concepten en producten bij het brede publiek verruimen. 	<ul style="list-style-type: none"> Lancering in Tsjechië van CSOB FILIP, een app die kinderen in staat stelt om hun financiële en digitale kennis op een educatieve manier te verbeteren. Educatieve programma's in scholen in onder meer België en Tsjechië om de financiële geletterdheid van jongeren te vergroten (verschillende lessen werden uitgesteld of geannuleerd omwille van corona). Kredietverlening aan onderwijssector: 1 miljard euro.
Milieubewustzijn	<ul style="list-style-type: none"> Onze milieuoetafdruk verkleinen via uiteenlopende initiatieven en doelstellingen Diensten en producten ontwikkelen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het milieu 	<ul style="list-style-type: none"> Uitgifte van Green bonds Aangescherpt beleid inzake financieringen die rechtstreeks verband houden met de exploratie van nieuwe olie- en gasvelden Aanbod in Tsjechië van een specifieke hypothecaire lening om een energiezuinig huis te kopen of een woning energiezuiniger te maken Lancering van de MoveSmart-app door KBC Autolease, waarmee gebruikers gemakkelijk deelfietsen, auto's en openbaar vervoer kunnen gebruiken. Samenwerking tussen KBC België en Encon om bedrijven op weg te zetten naar een duurzaamheidstransitie. Zie verder onder Focus op het klimaat
Ondernemerschap	<ul style="list-style-type: none"> Door innovatieve ideeën en projecten te ondersteunen, bijdragen tot economische groei. 	<ul style="list-style-type: none"> Partnership met BRS, dat microfinance- en micro-insurancebedrijven in het Zuiden steunt Actieve inzet van Start it @KBC op vrouwelijk ondernemerschap in het start-up landschap Start it X: corporate innovatie programma specifiek op maat van grote bedrijven en organisaties die inzetten op open en duurzame innovatie en hun medewerkers de ruimte willen geven om hun eigen ideeën verder uit te werken Ze krijgen de kans om hun ideeën te ontwikkelen, om samen te werken met start-ups en scale-ups, kunnen deelnemen aan workshops en events. Lancering van de website 'The Family Business Knowledge Centre' om de NextGens van Hongaarse familiebedrijven bij te staan bij het duurzaam runnen van een bedrijf.
Vergrijzing en gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> In België en Tsjechië kozen we <i>Vergrijzing</i> als vierde pijler. Dat houdt in dat we ons beleid en ons aanbod van diensten en producten aanpassen aan het feit dat mensen langer leven en dat we positief bijdragen aan de problematiek rond vergrijzing door vanuit onze kernactiviteiten specifieke oplossingen en diensten aan te bieden. In Bulgarije, Slowakije, Hongarije en Ierland kozen we <i>Gezondheid</i> als vierde pijler. Die kernlanden zullen diensten, producten en projecten ontwikkelen die erop gericht zijn de algemene gezondheid, de gezondheidszorg en de levenskwaliteit te verbeteren. 	<ul style="list-style-type: none"> Toegang voor KBC Mobile klanten in België tot Helena, een beveiligde omgeving voor alle medische documenten. Geldautomaten met spraaktechnologie voor slechtziende klanten en eScribe voor klanten met gehoorproblemen in Tsjechië Financiële en materiële hulp aan zieke kinderen met het K&H MediMagic-programma in Hongarije Kredietverlening aan ouderenzorg en gezondheidssector: 6 miljard euro.

We willen onze nadelige impact op de samenleving beperken

We onderwerpen onze bedrijfsactiviteiten aan strikte duurzaamheidsregels in verband met mensenrechten, milieu, ethisch ondernemen en gevoelige of controversiële maatschappelijke thema's. Gezien de steeds wijzigende maatschappelijke verwachtingen en bekommernissen herbekijken en actualiseren we minimaal om de twee jaar onze duurzaamheidsbeleidslijnen. In de tabel vindt u een overzicht van de belangrijkste duurzaamheidsbeleidslijnen. Verderop in dit hoofdstuk gaan we dieper in op onze specifieke aanpak inzake klimaat en mensenrechten. Voor een volledig overzicht van onze duurzaamheidsbeleidslijnen verwijzen we naar het Duurzaamheidsverslag.

Belangrijke KBC-duurzaamheidsbeleidslijnen

Van toepassing op

Blacklist van bedrijven en activiteiten	We leggen strenge ethische beperkingen op aan bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapensystemen (inclusief nucleaire en wittefosforwapens) en aan bedrijven die beschouwd worden als 'zware' overtreders van de <i>UN Global Compact Principles</i> (UNGC)	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, maatschappelijk verantwoorde en conventionele fondsen, leveranciers
Rechten van de mens	Ons beleid inzake mensenrechten is gebaseerd op de VN-beleidslijnen voor bedrijven en mensenrechten en de principes van de <i>UN Global Compact</i> . Zie verder in een aparte paragraaf hierna.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, maatschappelijk verantwoorde en conventionele fondsen, leveranciers, personeel
Controversiële regimes	We willen niet betrokken zijn in financiële activiteiten met controversiële regimes die fundamentele inbreuken plegen tegen de mensenrechten en die elke vorm van deugdelijk bestuur, wettigheid of economische vrijheid ontberen. We maken wel een uitzondering voor strikt humanitaire goederen. Op basis van erkende externe bronnen beslissen we elk jaar welke landen moeten worden opgenomen in de lijst van controversiële regimes.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, maatschappelijk verantwoorde en conventionele fondsen, leveranciers
Sustainable & responsible bank, advisory and insurance policy	We hebben restricties vastgelegd voor de kredietverlening, de adviesverlening en het verzekeren van controversiële en maatschappelijk gevoelige sectoren en activiteiten, zoals de energiesector, projectfinanciering, activiteiten in verband met wapens, tabak, gokken, sectoren met een grote impact op de biodiversiteit (palmolieproductie, mijnbouw, ontbossing, enz.), grondverwerving en onvrijwillige verhuizing van inheemse bevolking, dierenwelzijn (o.m. bont) en prostitutie.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening
KBC Asset Management, uitsluiting uit traditionele fondsen	Voor de conventionele (traditionele) fondsen passen we de minimale uitsluitingen toe op basis van de blacklist van bedrijven die te maken hebben met controversiële wapensystemen of zware inbreuken plegen tegen de principes van de <i>UN Global Compact</i> en het beleid inzake controversiële regimes. Daarenboven zijn beleggingsproducten die gebaseerd zijn op speculatie op voedselprijzen volledig uitgesloten. Verder hebben we beslist om de tabaksindustrie uit de beleggingsfondsen van KBC Asset Management en de eigen beleggingsportefeuille van KBC te weren en zijn mijnbouwbedrijven die steenkool ontginnen net zoals nutsbedrijven die hun energieproductie uit steenkool halen uitgesloten uit alle beleggingsfondsen	Conventionele fondsen
KBC Asset Management - uitsluitingen voor maatschappelijk verantwoorde beleggingen	Voor de maatschappelijk verantwoorde fondsen gaan we nog verder in de uitsluiting en restricties van omstreden activiteiten zoals alle fossiele brandstoffen, gokken, defensie, bont, enz.	Maatschappelijk verantwoorde fondsen

Omdat de verwachtingen van de samenleving op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid evolueren, werken we voortdurend aan het verscherpen van onze duurzaamheidsdoelstellingen en beleidslijnen. Zo beslisten we in de laatste jaren om het toepassingsgebied uit te breiden naar eigen investeringen (bv. overnames) en naar adviesdiensten.

Specifieke beleidslijnen in verband met steenkool:

KBC wenst in de volgende omstandigheden geen zaken te doen met energieproducenten:

- Als het gaat om bestaande klanten met >25% productiecapaciteit op basis van steenkool.
- Als het gaat om bedrijven die nog geen klant zijn, mogen die geen enkele productiecapaciteit op basis van steenkool hebben.
- In 2030 zakt die grens naar nul voor alle klanten.
- Wel blijven beperkte uitzonderingen ad hoc mogelijk voor o.m. investeringen in het kader van de energietransitie (alle landen) en voor sociale doeleinden (enkel Tsjechië).
- Vanaf april 2021 werd het beleid nog verder verstrengd en verplichten we bestaande klanten (a) om een plan voor te leggen hoe ze steenkool tegen 2030 in fasen zullen afbouwen en (b) om zich ertoe te verbinden geen nieuwe kolenprojecten op te zetten of de capaciteit van bestaande kolenprojecten te verhogen. Wanneer een tegenpartij niet voldoet aan een van die voorwaarden, staan wij geen nieuwe transacties toe en beëindigen de relatie na de contractuele termijn.

Specifieke beleidslijnen in verband met olie en gas:

- Vanaf november 2021 zijn alle financierings-, verzekerings- of adviesdiensten die rechtstreeks verband houden met de exploratie van nieuwe olie- en gasvelden, uitgesloten
- Verder legt KBC beperkingen op bij het verstrekken van financierings- en adviesdiensten aan verticaal geïntegreerde olie- en gasbedrijven:

- de looptijd van alle nieuwe financieringen aan verticaal geïntegreerde olie- en gasbedrijven is beperkt tot uiterlijk 2030, tenzij het betrokken bedrijf zich publiekelijk heeft geëngageerd om geen nieuwe olie- of gasvelden meer te gaan exploiteren;
- vanaf 1 januari 2022 zal KBC ervoor zorgen dat alle nieuwe financierings- en adviescontracten met dergelijke grote verticaal geïntegreerde olie- en gasbedrijven, een contractuele clausule bevatten waarin de cliënt zich ertoe verbindt dat de door KBC verstrekte financiering niet zal worden gebruikt voor de exploratie van nieuwe olie- en gasvelden.

We controleren de naleving van ons duurzaamheidsbeleid onder meer door:

- een actieve interne screening van de toepassing van ons duurzaamheidsbeleid op onze krediet-, verzekerings- en beleggingsactiviteiten;
- een algemene ESG-beoordeling van de duurzaamheidsprestaties van de betrokken bedrijven door externe partijen, met de nadruk op de duurzaamheidsstrategie en het publieke duurzaamheidsbeleid van de ondernemingen en op eventuele recente controverses waarbij ze betrokken zijn geweest.

Voorbeelden van maatregelen wanneer inbreuken worden vastgesteld:

- nultolerantie voor bedrijven op de blacklist in al onze bedrijfsactiviteiten;
- uitsluiting van ondernemingen die niet voldoen aan de UN Global Compact Principles, zoals beoordeeld door een externe ESG-beoordelaar, voor leningen, verzekeringen en eigen activa;
- toepassing, in samenspraak met de betrokken partijen, van een exitstrategie of specifieke voorwaarden op bestaande krediet- of verzekeringsrelaties en adviesdiensten, en afwijzing van nieuwe aanvragen.

Onze doelen

Of we voldoende focussen op maatschappelijk relevante thema's en of we de verwachtingen van stakeholders inlossen, volgen we ook op via kernindicatoren (KPI's) in het KBC Duurzaamheidsdashboard. De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met onze rol in de samenleving vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Onze duurzaamheidsgovernance

We hebben duurzaamheid verankerd op de verschillende niveaus binnen onze groep. Dat garandeert dat duurzaamheid zowel de aandacht krijgt van de hoogste beslissingsorganen als breed geïntegreerd wordt in onze activiteiten. Hieronder vindt u een vereenvoudigd overzicht (meer details in het Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com). Verderop vindt u meer uitleg over de specifieke governance in verband met klimaatverandering.

Duurzaamheidsgovernance

De Raad van Bestuur wordt geïnformeerd door het Directiecomité over de duurzaamheidsstrategie, inclusief het beleid over klimaatverandering maar ook andere relevante duurzaamheidsthema's zoals genderdiversiteit. Aangezien klimaatgerelateerde risico's zijn aangemerkt als een top risk, volgt het Risico- en Compliancecomité duurzaamheidsgerelateerde risico's van nabij op. De Raad beoordeelt de implementatie van de duurzaamheidsstrategie door middel van een Sustainability Dashboard en spreekt zich uit over belangrijke wijzigingen aan duurzaamheidsbeleidslijnen.

Het Directiecomité is het hoogste niveau met directe verantwoordelijkheid voor duurzaamheid, met inbegrip van het beleid over klimaatverandering. Het bekrachtigt de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en het Sustainable Finance Steering Committee.

De Interne Duurzaamheidsraad (ISB) wordt voorgezeten door de CEO en bestaat uit senior managers van alle bedrijfsonderdelen en kernlanden, de CFO en de manager van de dienst Corporate Sustainability. Het is het belangrijkste platform voor het aansturen van duurzaamheid op groepsniveau en neemt beslissingen over elke kwestie die verband houdt met duurzaamheid.

De dienst Corporate Sustainability heeft een rechtstreekse lijn met de CEO en is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de duurzaamheidsstrategie en het toezicht daarop. Het team rapporteert aan de ISB over de implementatie van de strategie en stelt het Sustainability Dashboard op.

Het Sustainable Finance Steering Committee houdt toezicht op het Sustainable Finance Programme en wordt voorgezeten door de CFO. Het rapporteert aan het Directiecomité en de Raad en staat in contact met de ISB.

Het Core Team Sustainable Finance Programme wordt geleid door een programmamanager van de dienst Corporate Sustainability en bestaat uit specialisten van Finance, Credit Risk, Risk en duurzaamheidsdeskundigen. Het integreert de klimaataanpak binnen de groep en ondersteunt de business bij de ontwikkeling van de klimaatbestendigheid in lijn met TCFD en het EU-actieplan.

De Country Coordinators Corporate Sustainability in elk kernland zijn verantwoordelijk voor de integratie van de beslissingen van de ISB en de doelstellingen van het Sustainable Finance Programme. Op die manier zijn alle kernlanden voldoende betrokken bij zowel de strategische besprekingen als de uitvoering van het groepswijde duurzaamheidsbeleid.

De Country Sustainability afdelingen en de CSR-comités in elk van onze kernlanden zijn onze duurzaamheidsafdelingen en -comités zo georganiseerd dat ze hun senior managers, die zitting hebben in de Interne Sustainability Board, en de Corporate Sustainability Coordinator per land ondersteunen bij het integreren van onze duurzaamheidsstrategie en het organiseren van en communiceren over lokale duurzaamheidsinitiatieven. De verantwoordelijke medewerkers en comités leveren en valideren onder meer ook niet-financiële informatie.

De externe adviesorganen adviseren KBC over verschillende aspecten van duurzaamheid en bestaan uit deskundigen uit de academische wereld. Een Externe Duurzaamheidsraad adviseert de dienst Corporate Sustainability over duurzaamheidsbeleid en -strategie. Een SRI Advisory Board houdt toezicht op de screening van het maatschappelijk verantwoorde karakter van de maatschappelijk verantwoorde fondsen van KBC Asset Management.

Focus op klimaat (KBC Groep)

Het aspect klimaat in ons bedrijfsmodel

Als bank-verzekeraar hebben we zelf op twee manieren een invloed op de klimaatverandering. Vooreerst door onder meer ons eigen energieverbruik. Onze afhankelijkheid van natuurlijke grondstoffen is relatief beperkt, maar we beheren niettemin onze rechtstreekse broeikasgasemissies met als doel die voortdurend te verminderen in overeenstemming met de vooropgestelde doelstellingen.

Belangrijker is de onrechtstreekse invloed, die we hebben door kredieten te verlenen, een beleggingsportefeuille aan te houden, beleggingen aan te bieden aan klanten en tegenpartijen te verzekeren die een belangrijke (nadelige of positieve) invloed op het klimaat (kunnen) hebben. We beperken de indirecte negatieve impact via duidelijke beleidslijnen die ook restricties inhouden voor de meest vervuilende activiteiten, en we vergroten de positieve impact door acties met betrekking tot de meest klimaatgevoelige sectorportefeuilles door de dialoog over duurzaamheid aan te gaan met onze klanten, door bedrijven te ondersteunen die bij hun investeringsbeslissingen rekening houden met milieu-, sociale en bestuursaspecten, en door in al onze kernlanden nieuwe innovatieve bedrijfsoplossingen te ontwikkelen om een koolstofarme en circulaire economie te stimuleren.

Als bank-verzekeraar ondervinden we ook zelf de invloed van de klimaatverandering. Daarbij denken we aan mogelijke risico's als gevolg van acute of chronisch veranderende weerpatronen die kunnen leiden tot hogere schadeclaims bij onze verzekeringen (bijvoorbeeld de zware overstromingen in België in de zomer van 2021), of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een koolstofarmere samenleving (wat kan leiden tot terugbetalingsproblemen). Het gaat ook over de invloed die we ondervinden van mogelijke

wijzigingen in de wetgeving en kapitaalvereisten ter zake, rechtsgeschillen, veranderend klantengedrag (inclusief het risico van gemiste opportuniteiten), de impact van stijgende marktprijzen voor de emissies van broeikasgassen en technologische vernieuwingen.

We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden (cf. onze doelen ter zake), maar ook om onze bijdrage te leveren om de klimaatopwarming te beperken binnen de doelen die bepaald zijn door het Akkoord van Parijs. Daarnaast willen we uiteraard ook inspelen in te spelen op de vele opportuniteiten die de transitie naar een meer duurzame en groene economie met zich meebrengt. Dat gaat dan zowel over het verder uitbouwen van het aanbod duurzame producten en diensten op het gebied van beleggingen, verzekeringen, leasing, enz. als over het actief bijstaan van klanten in hun transitie naar activiteiten met minder CO₂-uitstoot.

Het is de bedoeling om op termijn de weerbaarheid van ons bedrijfsmodel in kaart te brengen, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's en tijdshorizonten. Dat moet gebeuren met geavanceerde meet- en rapporteringsinstrumenten, waarvoor we in pilootprojecten samenwerken met externe partijen (zie verder).

Duurzaamheid geïntegreerd in ons verloningsbeleid

Duurzaamheid, met inbegrip van klimaat en de doelstellingen ter zake, is geïntegreerd in de verloningssystemen van onze medewerkers en van het topmanagement in het bijzonder.

- Voor de variabele vergoeding van de leden van het Directiecomité wordt onder meer rekening gehouden met het behalen van een aantal collectieve doelstellingen. Een van die doelstellingen is specifiek gerelateerd aan de vooruitgang op het vlak van duurzaamheid, die wordt beoordeeld via de halfjaarlijkse rapportering van het KBC Sustainability Dashboard. De Raad van Bestuur beoordeelt, via het Remuneratiecomité, de criteria voor de evaluatie van de leden van het Directiecomité in dit verband. Meer info vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur, in het remuneratieverslag.
- Duurzaamheid is ook geïntegreerd in de variabele beloning van de directie. Ten minste 10% van de variabele beloning van het senior management is afhankelijk van het behalen van individuele doelstellingen die vooraf zijn overeengekomen in het kader van het duurzaamheidsbeleid van de groep, waaronder het klimaatbeleid.
- De niet-recurrente resultaatsgebonden vergoeding van de medewerkers in België is gedeeltelijk gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen (bijvoorbeeld de vermindering van het papierverbruik).

Klimaatgovernance

Klimaatgovernance is een deel van onze algemene duurzaamheidsgovernance (zie Onze duurzaamheidsgovernance).

Als deel van het duurzaamheidsbeleid bestaat er binnen de groep een Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van de klimaataanpak in de groep. Het programma begeleidt en ondersteunt de business bij de ontwikkeling van klimaatbestendigheid, in overeenstemming met de TCFD-aanbevelingen, de verwachtingen van de ECB en andere regulators hieromtrent en het EU Action Plan.

De Interne Duurzaamheidsraad (ISB), voorgezeten door de CEO, is het belangrijkste platform voor het aansturen van het duurzaamheidsbeleid op groepsniveau, inclusief onze klimaataanpak. De vertegenwoordigers van de kernlanden in de ISB hebben een duidelijke verantwoordelijkheid voor duurzaamheid en klimaat.

Eik lid van de ISB dat een kernland vertegenwoordigt, wordt lokaal ondersteund door een coördinator Corporate Sustainability, die een mandaat heeft om de business in het betreffende land aan te sturen in overeenstemming met de beslissingen van de ISB. Dat moet zorgen voor een snelle en groepswijde implementatie van centraal bepaalde duurzaamheids- en klimaatthema's.

Het Sustainable finance-programma wordt aangestuurd door een programmamanager die deel uitmaakt van de directie Corporate Sustainability, samen met een kernteam Sustainable Finance. In 2020 werd dit kernteam met specialisten van Group Corporate Sustainability, Group Risk en Credit Risk uitgebreid met experts van Group Finance. Het kernteam staat in contact met alle relevante afdelingen van de groep. Ook werd in de schoot van het Sustainable Finance programma een apart project opgestart met als opdracht het verzamelen van klimaatgerichte data en het opmaken van de diverse rapporten te stroomlijnen. Het project wordt geleid door Group Finance, met nauwe betrokkenheid van het Data Management team en alle rapporteringsverantwoordelijken in de kernlanden. Het kernteam Sustainable Finance werkt ook nauw samen met de lokale Sustainability-coördinatoren.

Een stuurgroep ziet toe op de voortgang en de praktische implementatie van de diverse acties in het programma. De stuurgroep wordt voorgezeten door de CFO, die ook lid is van de ISB, met permanente vertegenwoordigers van de finance-, risico- en duurzaamheidsdiensten. Alle beslissingen over beleidsgerelateerde onderwerpen, de klimaatgerelateerde strategie en de globale prioriteiten worden genomen binnen de ISB. Onder meer via het KBC Sustainability Dashboard wordt de voortgang van het programma regelmatig besproken in het Directiecomité en de Raad van Bestuur. Die laatste evalueert jaarlijks het statusrapport van het programma. De stand van zaken wordt bovendien jaarlijks besproken in de supervisory boards van de belangrijkste groepsmaatschappijen in de verschillende kernlanden van de groep.

Een externe Sustainability Board adviseert Group Corporate Sustainability over alle duurzaamheidsthema's, inclusief alle aspecten van ons klimaatbeleid.

De milieu- en klimaataspecten van ons duurzaamheidsbeleid

Een overzicht van onze belangrijke KBC-duurzaamheidsbeleidslijnen is opgenomen in het hoofdstuk Onze rol in de samenleving.

Belangrijke elementen uit ons klimaat- en milieubeleid zijn:

- het toepassen en regelmatig herzien van een strikt beleid om de negatieve milieu-impact van onze activiteiten te beperken, onder meer via onze specifieke beleidslijnen met betrekking tot energie en andere maatschappelijk gevoelige sectoren, (zoals palmolie en soja, mijnbouw en ontbossing), het volgen van de Equator Principles bij projectfinancieringen en de KBC-Blacklist;
- de ontwikkeling van specifieke bank-, verzekerings- en beleggingsproducten en -diensten die een duurzame, koolstofarme en klimaatbestendige samenleving ondersteunen (voorbeelden: zie tabel);
- het creëren van bewustzijn van milieuverantwoordelijkheid bij onze interne (medewerkers) en externe (klanten, leveranciers, enz.) stakeholders;
- het ondersteunen van onze klanten in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel, onder andere via partnerships die hen advies verlenen en effectief begeleiden om energie-performanter te worden.
- de aanpassing van onze activiteiten om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken in overeenstemming met het Klimaatverdrag van Parijs en onze toetreding tot de Collective Commitment to Climate Action van de VN;
- het opvolgen van de aanbevelingen van de TCFD: we brengen onze klimaatrisico's in kaart en spelen tegelijk in op kansen die de groene transitie biedt. We dragen bij aan de ontwikkeling van methodologieën die de impact van het klimaat op ons bedrijfsmodel meten met het oog op het vaststellen van onderbouwde doelstellingen. We rapporteren hierover op een transparante manier (zie ook ons Duurzaamheidsrapport).

Een belangrijke uitdaging is het integreren van klimaatgerelateerde risico's, opportuniteiten en doelstellingen in onze sectorbenadering.

- In een eerste fase zijn we gestart met het analyseren van onze kredietportefeuille, en ondertussen zijn ook onze verzekeringsportefeuilles opgenomen in de analyses. Op basis van een materialiteitsbeoordeling, zoals bepaald in de TCFD, hebben we ons gericht op de sectoren die meer dan 5% van het klimaatgevoelige en CO₂-intensieve deel van de industriële kredietportefeuille vertegenwoordigen. Die analyses vormen de basis om een strategie en doelstellingen te bepalen die onze klimaatverbintenis in het kader van het Akkoord van Parijs de facto moeten helpen waarmaken. Omdat we die oefening zijn gestart met een open geest en een blanco blad noemden we ze 'white papers'.
- Vertrekkend vanuit de grondige analyse van de situatie in een kernland, werden de resultaten daarvan vervolgens in de andere landen vertaald rekening houdend met de lokale context, om vervolgens de eerste beleidsbeslissingen te nemen voor de volledige portefeuille van de groep.
- We hebben white papers uitgewerkt voor de sectoren energie, commercieel vastgoed, landbouw, voedselproductie, bouw & constructie, chemie, transport en metalen en voor drie productlijnen voor particulieren: woningkredieten, autoleningen en autoleasing.
- In 2021 werden de oefeningen verder geactualiseerd voor de white papers van energie, commercieel vastgoed en woningkredieten, landbouw en voedselproductie, transport, autoleningen en autoleasing. Via deze updates zal KBC voor een aantal sectoren ook concrete klimaatdoelen voor 2030 en 2050 beslissen, inclusief de bijhorende beleidsbeslissingen om die doelen te realiseren.

We rapporteren over onze aanpak, vooruitgang en uitdagingen op milieugebied, onder meer in ons duurzaamheidsverslag, in dit jaarverslag en met duurzaamheidsvragenlijsten (waaronder CDP, S&P, Sustainalytics, Vigeo). We verscherpen regelmatig onze aanpak, rekening houdend met wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de veranderende opvattingen van onze stakeholders en laten ons ook op geregelde tijdstippen challengen door onze Externe Duurzaamheidsraad.

Doorheen onze upstream en downstream waardeketen treden we ook in dialoog met verschillende stakeholders. Zo gaan we actief in gesprek met onze klanten om hen bewust te maken en hun engagement met betrekking tot de klimaatverandering te vergroten. We richten ons ook op het ontwikkelen van bedrijfsoplossingen die een positieve invloed hebben op het milieu en gaan ook hierover in interactie met onze klanten.

In de tabel vindt u enkele voorbeelden van recente milieugerelateerde producten, diensten en initiatieven.

Voorbeelden van producten en initiatieven, die met duurzaamheid te maken hebben

Derde groene obligatielening – november 2021	Het betreft een uitgifte van 750 miljoen euro met een looptijd van 5,25 jaar. Met de opbrengsten zullen leningen voor duurzame investeringen, zoals woningkredieten en hernieuwbare energieprojecten, worden gefinancierd. De vermeden jaarlijkse Co2e-emissies van deze uitgifte bedragen ruw geschat 138 000 ton per jaar.
Maatschappelijk verantwoorde beleggingsfondsen	Veelzijdig aanbod van maatschappelijk verantwoorde beleggingsfondsen, variërend van Best-in-Class-fondsen en fondsen met duurzaamheidsthema's tot een meer recent Impact Investing-fonds. We voeren een diepgaande doorlichting uit om te bepalen welke bedrijven en landen behoren tot het beleggingsuniversum voor maatschappelijk verantwoorde beleggingsoplossingen. Daarnaast worden alle bedrijven die gelinkt kunnen worden aan fossiele brandstoffen uitgesloten uit al onze duurzame beleggingsfondsen.
Projectfinanciering	We zijn actief betrokken bij de financiering van hernieuwbare energieprojecten in alle kernlanden. In België, bijvoorbeeld, sloten we in 2021 een belangrijke, nieuwe projectfinancieringstransactie af voor het eerste Belgische subsidievrije windmolenpark in Gent. In Hongarije financierden we de bouw van 39 nieuwe fotovoltaïsche centrales met een totaal geïnstalleerd vermogen van bijna 20 MWp. Het hele project werd ontwikkeld door Slovaakse investeerders en vormt een mooi voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking tussen KBC-entiteiten op het gebied van de financiering van hernieuwbare energiebronnen. In Bulgarije heeft UBB in 2021 nieuwe projecten voor hernieuwbare energie gefinancierd voor meer dan 40 MW, waardoor nieuwe koolstofemissies voor meer dan 30 ton worden vermeden.
Verduurzaming woningen	Sinds januari 2021 biedt KBC Bank aan klanten de Vlaamse 0%-lening aan. Als een cliënt een energie-inefficiënte woning of appartement koopt in Vlaanderen (EPC-label E of F), kan hij/zij een speciale 0%-renovatielening afsluiten voor maximaal 60 000 euro om het gebouw binnen 5 jaar energie-efficiënt te maken (EPC-label A, B of C). De jaarlijkse intresten die de klant op die lening betaalt, worden terugbetaald door het Vlaams Energie en Klimaat Agentschap. Ook CSOB in Tsjechië ondersteunde in 2021 de overgang naar energie-efficiënte woningen door het aanbieden groene hypothecaire leningen. In Hongarije was K&H bij de eersten om in oktober 2021 de door de staat gefinancierde groene hypotheek te lanceren die een zeer gunstige rentevoet aanbiedt indien de woning maximum EPC BB of een verbruik van 90 kWh/m2/jaar heeft.
Verduurzaming transport	Bij KBC Bank in België bieden we een consumentenkrediet met een gunstige rentevoet aan om particuliere klanten te helpen investeren in verduurzaming van mobiliteit via de aanschaf van elektrische en plug-in hybride wagens en fietsen. Het fietsleasepark van KBC Autolease bedraagt inmiddels meer dan 20 000 leasefietsen. In Bulgarije heeft UBB Interlease onder haar COSME-programma een specifiek leaseproduct opgenomen dat de financiering mogelijk maakt van elektrische en hybride voertuigen en van alle apparatuur die verband houdt met hernieuwbare energie. Ook in Slowakije promoot CSOB Leasing actief emissievrije en emissiearme voertuigen, in samenwerking met andere partners.
Schadeverzekeringen – productkenmerken die verband houden met klimaat	In 2021 pasten we in België de autoverzekering aan aan de elektrificatie-trend en boden we een uitgebreide dekking en adequate hulp aan voor elektrische en hybride auto's. Voor klanten die zelf een laadpaal installeren, is dat standaard meeverzekerd in de Woningpolis, waarin ook een aantal andere groene investeringen zoals zonnepanelen en thuisbatterijen worden afgedekt. Nog in 2021 werd een eigen multi-peril klimaatverzekering voor landbouwers ontwikkeld, die steeds meer en meer te maken krijgen met extreme weersomstandigheden. Landbouwers met open teelten, zoals fruitteelaars of akkerbouwers, kunnen zich verzekeren tegen schade aan gewassen als gevolg van extreme en ongunstige weersomstandigheden zoals storm, hagel, vorst, ijs, neerslag en droogte.
Proxy voting door KBC Asset Management	KBC Asset Management neemt via <i>proxy voting</i> zijn verantwoordelijkheid om onze klanten, die via onze aandelenfondsen investeren in bedrijven, te vertegenwoordigen op de aandeelhoudersvergaderingen.
Groene leningen en groene obligaties voor bedrijfsklanten	KBC promoot duurzame financieringsoplossingen bij zijn bedrijfsklanten, waaronder groene en duurzame obligaties en groene en duurzaamheidsgerelateerde leningen. Die worden gestructureerd volgens de ICMA Green/Sustainability Bond Principles of de LMA Green/Sustainability-linked Loan Principles. Specifiek in 2021 trad KBC Bank bijvoorbeeld op als arranger onder meer van de duurzame lening voor Euronav en van een nieuwe duurzame bond voor VPG. CSOB in Tsjechië rondde in 2021 met succes zijn eerste euro bedrijfsobligatiemandaat af voor CTP.
Carbon footprint tool	In België startten we een proefproject op voor de berekening van de koolstofvoetafdruk, waarbij KBC voor corporate klanten hun voetafdruk berekent. Het pilootproject werd ondertussen uitgebreid naar kmo-klanten en we zijn van plan om de carbon footprint calculator uit te rollen in al onze kernlanden.

* Het gebruik van terminologie zoals 'groen' of 'duurzaam' hier en elders in dit rapport betekent geenszins dat wat wordt beschreven al volledig gealigneerd is met de EU taxonomie.

We willen voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst. In 2019 hebben we in België een project opgestart om bedrijven te ondersteunen bij hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel. Ondertussen is die aanpak ook in al onze andere thuislanden uitgerold en zijn er al meer dan duizend gesprekken in die context met bedrijfsklanten gevoerd. Die aanpak richt zich in een eerste fase op opleiding van de relatiebeheerders inzake duurzaamheid en klimaatproblematiek. Vervolgens worden de eerste gesprekken met klanten gevoerd. De gesprekken met klanten zijn gericht op de strategische duurzaamheidsaanpak en op specifieke thema's zoals de impact van de richtlijn inzake niet-financiële rapportering, de EU-Taxonomie, groene leningen, enz. Bovendien worden er in de opvolggesprekken ook concrete acties afgesproken. Gezien het succes van die aanpak, wordt verder ingezet op duurzaamheidsdialogen met de klanten.

Ook onze leveranciers zijn belangrijke stakeholders en wij wensen dat zij sociale, ethische en milieucriteria integreren. Voor informatie over onze gedragslijn voor leveranciers en onze interne procedure bij de screening van leveranciers verwijzen we naar het hoofdstuk Focus op mensenrechten. In het proces zijn ook milieueisen voor producten ingebed, onder andere door de verplichting om KBC te informeren over nieuwe milieuvriendelijke producten en het gebruik van milieuvriendelijk verpakkingsmateriaal. We betrekken onze leveranciers ook bij het opzetten van circulaire inkoopmodellen.

Een van de pijlers van ons duurzaamheids- en klimaatbeleid is onze focus op duurzaam beleggen. Onze medewerkers bieden naast de traditionele beleggingen ook maatschappelijk verantwoorde beleggingen aan, waardoor de bewustwording van onze klanten wordt vergroot en de klant een weloverwogen keuze kan maken. Alle maatschappelijk verantwoorde KBC-beleggingsfondsen voldoen aan de 'Towards Sustainability'- kwaliteitsstandaard die werd ontwikkeld op initiatief van Febelfin en onder toezicht staat van het Central Labelling Agency of the Belgian SRI Label.

In overeenstemming met onze duurzaamheidsstrategie en acties, nemen we onze verantwoordelijkheid in verschillende internationale organisaties en initiatieven en rapporteren daarover onder meer in ons duurzaamheidsverslag.

- We onderschreven in december 2017 de TCFD-aanbevelingen.
- We volgen en implementeren de verschillende acties die voortvloeien uit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering om particulier kapitaal te mobiliseren ter ondersteuning van een veerkrachtig, koolstofarm, hulpbronnefficiënt en inclusief Europa.
- We zijn lid van het UN Environment Program Finance Initiative (UNEP FI) en een Founding Signatory van de UNEP FI Principles on Responsible Banking (PRB's). We onderschreven daarnaast de Collective Commitment to Climate Action (CCCA). We zijn gestart met de eerste pilootprojecten om gezamenlijke methodologieën verder te ontwikkelen om de impact van de klimaatverandering in kaart te brengen (zie elders in dit hoofdstuk).
- We onderschreven tevens de UNEP FI Principles for Responsible Insurance en de Principles for Responsible Investment.
- Als bestuurslid van de International Capital Markets Association (ICMA) werken we mee aan de ontwikkeling van groene obligaties in de EU.
- We zijn sinds 2004 lid van de Equator Principles en hebben die principes geïntegreerd in ons algemene kredietbeleid.

Ons klimaattrisicomanagement

In het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's vindt u meer informatie over hoe we omgaan met klimaatgerelateerde risico's.

Onze maatstaven en doelen

Om de transitie naar een koolstofarme samenleving te ondersteunen hebben we diverse doelstellingen gedefinieerd op het gebied van duurzaamheid en klimaat. Het betreft zowel doelen om onze eigen directe milieu-impact te beperken als doelen die gaan over onze indirecte impact. U vindt ze in het jaarverslag van KBC groep.

Om onze ambities te realiseren, is het cruciaal om over de juiste meetinstrumenten en definities te beschikken die door alle banken op uniforme wijze worden gehanteerd. Vandaag staan heel wat methodologieën nog niet helemaal op punt: niet alle benaderingen zijn even geschikt voor alle sectoren, productiewijzen of technologieën, sommige klantsegmenten beschikken niet over de middelen of mogelijkheden om alle gevraagde data consistent en systematisch op te leveren, enz. Daarom neemt KBC deel aan pilootprojecten voor de implementatie van nieuwe meetinstrumenten zoals PACTA ('Paris Agreement Capital Transition Assessment'), UNEP FI's TCFD Banking Pilot en PCAF ('Partnership for Carbon Accounting Financials'). Die laatste testten we uit op een groeiend aantal deelgebieden van onze kredietportefeuille. We gebruikten ook PACTA als methodologie om de klimaatimpact van bepaalde sectoren en de transitie in de kredietportefeuille beter in kaart te brengen. KBC Asset Management test ook voor het tweede jaar een methodiek om de klimaatimpact van alle beleggingsfondsen in zijn portfolio in kaart te brengen. Die analyse, gebaseerd op TRUCOST-data en -methodologie, werd in 2021 ook voor de eerste keer toegepast op de eigen investeringsportefeuille van KBC Verzekeringen en op de investeringen van het KBC Pensioenfonds. Het specifieke Data & Metrics project dat in 2021 is opgestart (als onderdeel van het Sustainable Finance programma) zet ook sterk in op het verzamelen van alle klimaatgerichte data, het opmaken van de nodige rapporten hieromtrent en ook op het samenbrengen van alle methodologieën tot een consistent zicht op de klimaatimpact van onze portefeuilles. In ons Duurzaamheidsrapport vindt u de eerste resultaten van die diverse methodieken.

In het jaarverslag van KBC Groep vindt een tabel met een overzicht van de kredietportefeuille van de belangrijkste klimaatgevoelige sectoren en een schatting van de broeikasgasemissies geassocieerd met onze kredietverlening. Meer informatie vindt u in ons duurzaamheidsrapport.

Onze eigen milieuoetafdruk

In het jaarverslag van KBC Groep vindt u gegevens met betrekking tot onze eigen milieuoetafdruk. De data en berekeningen van de broeikasgasemissies werden geverifieerd door Vinçotte conform ISO 14064-3. Meer informatie over onze milieuoetafdruk inclusief verdere detaillering, methodologie en scope van de berekeningen, vindt u in het duurzaamheidsverslag.

EU taxonomie

De Taxonomie Verordening legt een EU-breed kader vast aan de hand waarvan investeerders en bedrijven kunnen beoordelen of bepaalde economische activiteiten ecologisch duurzaam zijn. De vereiste informatie vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Focus op mensenrechten (KBC Groep)

We nemen onze verantwoordelijkheid om mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en rechten in verband met werk in de hele groep te respecteren. We verbinden ons tot het naleven van de letter en de geest van: (i) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens; (ii) de principes inzake fundamentele rechten vastgelegd in de acht kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie en uiteengezet in de Verklaring inzake de Fundamentele Principes en Rechten op het Werk, (iii) de VN-Verklaring over de Rechten van Inheemse Volkeren, (iv) de OESO-Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en (v) de Britse Wet op Moderne Slavernij, waarvoor KBC sinds 2017 een verklaring over moderne slavernij publiceert. Daarnaast zijn we lid van de UN Global Compact en hebben we de tien principes inzake mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie opgenomen in onze beleidslijnen, zodat ze toegepast worden in al onze activiteiten. Sinds 2006 publiceren we jaarlijkse onze vorderingen in het UN Global Compact Statement of Continued Support. Vanzelfsprekend houden we ons aan de lokale wetten, regels en voorschriften die gelden in de landen waar we actief zijn en aan internationale en regionale mensenrechtenverdragen die internationaal erkende normen bevatten waaraan het bedrijfsleven zich moet houden.

Om ons mensenrechtenbeleid, zoals omschreven in de KBC Group Policy on Human Rights, op te volgen gebruiken we het UN Guiding Principles Reporting Framework van de VN. Ons mensenrechtenbeleid is van toepassing op onze activiteiten (klanten en leveranciers) en ook op onze eigen bedrijfsvoering (medewerkers).

KBC beschouwt voor zijn medewerkers het recht op vrijheid van vereniging, het recht op collectieve onderhandeling, het recht op een gezonde en veilige werkplek en het recht op vrijwaring van discriminatie als fundamenteel. We zetten ons dan ook ten volle in om de mensenrechten van onze medewerkers te respecteren en te handhaven. Daarnaast verwachten we ook van onze medewerkers dat ze in hun werk de mensenrechten toepassen en respecteren. Die principes lichten we toe in de KBC-Gedragslijn voor de groep (op www.kbc.com). In al onze kernlanden zijn er strikte nationale en internationale wetten en regelgeving voor de bescherming van de mensenrechten. We verwachten van onze medewerkers dat ze handelen volgens de regelgeving en dat ze zich verantwoord gedragen in alles wat ze doen. We hebben bovendien specifieke procedures om de naleving te waarborgen en om klachten te behandelen, waaronder het beleid voor de bescherming van klokkenluiders. U vindt diverse gegevens met betrekking tot onze medewerkers (inclusief diverse KPI's in verband met gender, betrokkenheid, ziekteverzuim en werknemersverloop, opleiding, enz.) in het hoofdstuk Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties van het jaarverslag van KBC Groep.

Onze leveranciers zijn een belangrijke stakeholder in onze waardeketen. We werken dan ook nauw samen met hen. Onze strikte regels en kaders rond inkoop-, verkoop- en uitbestedingsactiviteiten bij leveranciers zijn samengevat in de KBC Code of Conduct for Suppliers en zijn van toepassing in al onze kernlanden. Die Code of Conduct geeft onze leveranciers een duidelijk beeld van onze verwachtingen inzake duurzaamheid.

We hebben onze gedragslijn voor leveranciers vertaald naar een interne procedure in de vorm van een stappenplan, waarmee onze aankoopafdeling aan de slag kan. Leveranciers waarmee we samenwerken worden gescreend op de KBC-Blacklist, de lijst met controversiële bedrijven waarmee KBC geen zaken wil doen. Verder doen we een beroep op Worldcheck en een gestandaardiseerde vragenlijst (over mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie) voor het screenen van onze belangrijkste leveranciers. Leveranciers die aan onze verwachtingen voldoen, krijgen een positieve evaluatie en ondertekenen de KBC Sustainability Code of Conduct for Suppliers. Als er tijdens de contractuele periode inbreuken worden vastgesteld die niet binnen een redelijke termijn fundamenteel kunnen worden opgelost, beëindigen we de overeenkomst.

Van onze klanten verwachten we als minimale norm dat ze de lokale en internationale wetten en regels respecteren. Dat wordt gecontroleerd door onze afdeling Compliance. Verder passen we in al onze dagelijkse activiteiten de KBC Group Policy on Blacklisted Companies, de KBC Group Human Rights Policy en de KBC Group Policy on Controversial regimes toe. Het betreft bedrijven en landen die worden uitgesloten op basis van betrokkenheid bij onder meer een ernstige vorm van schending van de mensenrechten en de betrokkenheid bij controversiële wapensystemen. We besteden ook veel aandacht aan privacy en databescherming (zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur) en volgen de naleving ervan nauw op.

Waar relevant vragen we aan onze klanten om aan te tonen dat ze voldoen aan bepaalde beleidslijnen en industriestandaarden, waarbij respect voor mensenrechten een belangrijk aspect zijn. We hebben een specifiek due diligence proces ontwikkeld voor kredieten, verzekeringsactiviteiten en adviesdiensten. Dat omvat ook procedures voor het geval dat er inbreuken vastgesteld worden, zoals uitsluiting van bedrijven voor al onze activiteiten, het toepassen van een exit-strategie of speciale voorwaarden op bestaande kredieten of verzekeringen. In geval van twijfel wordt er advies van de directie Corporate Sustainability ingewonnen. Ook onze investeringsactiviteiten (vermogensbeheer en eigen beleggingen) ondergaan een interne screening. Maatschappelijk verantwoorde beleggingsfondsen worden bovendien onderworpen aan een bijkomende controle.

Voor internationale projectfinancieringen gelden de Equator Principles. Dit zijn een set principes die door de deelnemende financiële instellingen gehanteerd worden voor het bepalen, beoordelen en beheren van milieu- en sociaal gerelateerde risico's bij projectfinanciering.

Door die strikte toepassing van de bovenvermelde duurzaamheidsregels waken we over het reputatie- en financiële risico als gevolg van een mogelijke schending van de mensenrechten en andere controverses in onze kernactiviteiten. Zie ook het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, onder Bedrijfs- en strategisch risico. U vindt onze richtlijnen met betrekking tot mensenrechten, blacklists en dergelijke op www.kbc.com.

We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer (KBC Groep)

Het beheren van risico's maakt volledig deel uit van onze strategie en ons besluitvormingsproces.

- We voeren risicoscans uit om alle toprisico's te identificeren.
- We bepalen duidelijk tot waar onze risicobereidheid gaat.
- We vertalen dat naar een strikte limietopvolging per activiteit en per divisie.
- We bewaken het risicoprofiel van bestaande en nieuwe producten door een product approval process.
- We onderwerpen het periodieke planningsproces aan stresstests.
- In alle relevante delen van onze organisatie hebben we onafhankelijke Chief Risk Officers.

Hoewel de activiteiten van een grote financiële groep zijn blootgesteld aan risico's die pas achteraf duidelijk worden, zien we op dit moment een aantal belangrijke uitdagingen voor onze groep. Die beschrijven we in het deel Ons bedrijfsmodel, onder In welke omgeving zijn we actief? Daarnaast zijn we als bank-verzekeraar blootgesteld aan typische risico's voor de sector zoals kredietrisico's, marktrisico's van zowel trading- als niet-tradingactiviteiten, verzekeringstechnische risico's, liquiditeitsrisico's, solvabiliteitsrisico's, operationele, compliance- en reputatierisico's, bedrijfs- en strategische risico's en klimaat- en andere ESG-risico's. Een overzicht daarvan vindt u in de tabel. De omschrijving van elke risicosoort vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Typische risico's voor de sector	Hoe gaan we daarmee om?
Kredietrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Boeken van waardeverminderingen, nemen van risicobeperkende maatregelen, optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel, rapportering, stresstesting, enz.; • Limietsystemen om concentratierisico binnen de kredietportefeuille te beheersen, enz.
Marktrisico van niet-tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Basis-Point-Value (BPV), gevoeligheid van de Net Interest Income, sensitiviteit per risicotype, stresstests, limietopvolging voor cruciale indicatoren, enz.
Niet-financiële risico's (operationeel risico, compliancerisico, reputatierisico, bedrijfsrisico, strategisch risico)	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Group key controls, Risicoscans, Key Risk Indicators, enz. • Risicoscans en opvolging van risicosignalen • Strikt acceptatiebeleid, stresstests, monitoring, enz.
Marktrisico van tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Historical VaR-methode, BPV- en basisrisicolimieten, greeks en scenariolimieten voor producten met opties, stresstests, enz.
Liquiditeitsrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Opstellen en testen van noodplannen voor het beheersen van een liquiditeitscrisis; • Liquiditeitsstresstests, beheer van financieringsstructuur, enz.
Verzekeringstechnische risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid, enz.
Klimaat- en andere ESG-risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Graduele integratie in bestaande beheerskaders, • Lopende initiatieven binnen het Sustainable Finance programma • Nemen van risicobeperkende maatregelen, inclusief beleidslijnen voor kredietverlening en investeringsportefeuille • Inschatten van korte- en langetermijnrisico's aan de hand van scenario- en sensitiviteitsanalyses, enz.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met solvabiliteit en liquiditeit vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Ons financieel rapport

- In dit hoofdstuk bespreken we de geconsolideerde resultaten. Een bespreking van de niet-geconsolideerde resultaten en de balans vindt u in het deel Vennootschappelijke jaarrekening.
- De totale invloed van wisselkoersverschillen van de belangrijkste niet-euromunten op het nettoresultaat was per saldo beperkt.
- Informatie over het gebruik van financiële instrumenten en hedge accounting vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder meer in Toelichtingen 1.2, 3.3 en 4.1 t.e.m. 4.8, en in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- We verwachten dat Basel IV (vanaf 2023) onze risicogewogen activa (RWA) zal doen toenemen met ruwweg 8 miljard euro, fully loaded op basis van de cijfers van eind 2021.
- Informatie omtrent de belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden: zie Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 6.8.
- Alle aandelen van KBC Bank zijn direct in handen van KBC Groep.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Geconsolideerde resultaten van KBC Bank, vereenvoudigd, in miljoenen euro	2021	2020
Nettorente-inkomsten	4 054	4 015
Dividendinkomsten	14	19
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening ¹	32	36
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income	8	3
Nettoprovisie-inkomsten	2 210	1 975
Overige netto-inkomsten	140	88
Totale opbrengsten	6 457	6 134
Exploitatiekosten	-3 905	-3 809
Bijzondere waardeverminderingen	269	-1 126
Waarvan: op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via other comprehensive income ²	329	-1 068
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	-5	-11
Resultaat vóór belastingen	2 816	1 188
Belastingen	-681	-255
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0
Resultaat na belastingen	2 135	933
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 135	933
Verhouding van 'resultaat vóór belastingen' op 'gemiddeld balanstotaal'	0,96%	0,44%

¹ Ook Trading en reëlewaarderresultaat genoemd.

² Ook waardeverminderingen op kredieten genoemd.

Kerncijfers geconsolideerde balans en solvabiliteit

Geselecteerde balans- en solvabiliteitsinformatie, KBC Bank, in miljoenen euro	2021	2020
Balanstotaal	302 991	284 399
Leningen en voorschotten aan cliënten (excl. reverse repo's)	157 663	157 650
Effecten (eigenvermogensinstrumenten en schuldinstrumenten)	48 528	52 585
Deposito's van cliënten (excl. repo's en schuldpapier)	200 621	191 347
Risicogewogen activa (Basel III, fully loaded)	95 120	92 903
Totaal eigen vermogen	18 547	16 067
Waarvan eigen vermogen van de aandeelhouders	17 047	14 567
Common equity ratio (Basel III, fully loaded)	15,7%	15,2%
Liquidity coverage ratio (LCR)	167%	147%
Net stable funding ratio (NSFR)	148%	146%

Cijfers over de volumegroei van leningen en deposito's zijn altijd na uitsluiting van wisselkoersinvloeden en intragroepstransacties (tussen bank enerzijds, en groep en verzekeringen anderzijds).

Met "gelijkblijvende scope" bedoelen we zonder rekening te houden met belangrijke wijzigingen in de consolidatiekring, in dit geval vooral de overname van de Slowaakse bank OTP Banka Slovensko eind november 2020 en verkoop van de kredieten en deposito's van KBC Bank Ireland (die initieel een verschuiving van balansposten veroorzaakt). Meer informatie vindt u in toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

In toelichting 1.4 van het deel Geconsolideerde jaarrekening vindt u een schematisch overzicht van de invloed van de coronacrisis op onze resultaten in 2020 en 2021.

Analyse van de resultaten

Nettorente-inkomsten

Onze nettorente-inkomsten bedroegen 4 054 miljoen euro in 2021, min of meer hetzelfde niveau als het jaar voordien. Daarbij werd de negatieve impact van een aantal factoren, waaronder lagere herbeleggingsrentes in de eurolanden en druk op de marges van de kredietportefeuilles in bijna alle landen, volledig gecompenseerd door lagere financieringskosten (met inbegrip van het effect van TLTRO III en ECB-tiering), een grotere kredietportefeuille (zie verder), de consolidatie van OTP Banka Slovensko, de ruimere toepassing van negatieve rentetarieven op bepaalde zichtrekeningen van bedrijven en kmo's, het hogere positieve effect van ALM-forexswaps en het wisselkoerseffect.

Onze leningen en voorschotten aan klanten (zonder reverse repo's) bedroegen 158 miljard euro. Bij gelijkblijvende scope is dat een groei van 5%, met een toename van 5% in divisie België, 6% in divisie Tsjechië en 5% in divisie Internationale Markten (met groei in alle landen). Voor onze kernlanden samen bedroeg eind 2021 het volume van de leningen waarvoor in het kader van de verschillende steunregelingen betalingsvrijstellingen werden verleend 10 miljard euro (inclusief de EBA-conforme moratoria en de niet langer EBA-conforme regeling in Hongarije, maar exclusief Ierland, dat onder IFRS 5 valt wegens de nog lopende verkoopovereenkomst). Zo goed als alle EBA-conforme moratoria waren vervallen tegen eind december 2021. Voor 96,5% van de leningen waarvoor de EBA-conforme moratoria intussen zijn verstreken, werden de betalingen volledig hervat. Daarnaast hebben we voor ongeveer 0.8 miljard euro aan leningen verstrekt die vallen onder de verschillende coronagerelateerde overheidsgarantieregelingen in onze thuismarkten. Voor meer uitleg: zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Ons totale depositovolume (deposito's van klanten zonder schuld papier en repo's) bedroeg 201 miljard euro. Bij gelijkblijvende scope was dat een groei van 6%, met een groei van 6% in divisie België, 6% in divisie Tsjechië en 3% in divisie Internationale Markten (met groei in Hongarije en Bulgarije, en een daling in Slowakije en Ierland).

De nettorentemarge kwam uit op 1,81%, tegen 1,84% het jaar voordien. De nettorentemarge bedroeg 1,61% in België, 2,08% in Tsjechië en 2,61% in divisie Internationale Markten.

Nettoprovisie-inkomsten

Onze nettoprovisie-inkomsten bedroegen 2 210 miljoen euro in 2021, een sterke groei van 12% ten opzichte van het jaar daarvoor. Dat is voornamelijk toe te schrijven aan de groei van de vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten (nagenoeg volledig door door hogere beheersvergoedingen) en, in iets mindere mate, een stijging van de vergoedingen voor bankdiensten (met vooral een sterke stijging bij de vergoedingen voor betalingstransacties), en voor een klein deel tenietgedaan door hogere betaalde distributievergoedingen.

Eind 2021 bedroeg ons totale beheerde vermogen op niveau KBC Groep ongeveer 236 miljard euro. Dat is 12% meer dan een jaar eerder, vooral te danken aan hogere activaprijzen (11%), in combinatie met een beperkte netto-instroom (1%). Het grootste deel van ons totale beheerde vermogen van eind 2021 heeft betrekking op de divisies België (216 miljard euro) en Tsjechië (14 miljard euro).

Andere inkomsten

De andere inkomsten bedroegen samen 193 miljoen euro, ruim boven de 145 miljoen euro in het jaar voordien.

Het cijfer voor 2021 omvat 32 miljoen euro trading- en reëlewaarderesultaat, 14 miljoen euro ontvangen dividenden, 8 miljoen euro Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income en 140 miljoen euro overige netto-inkomsten. Dat laatste is 52 miljoen euro meer dan het jaar voordien, onder meer dankzij een hoger bedrag aan eenmalige elementen. Voor 2021 zijn de belangrijkste positieve eenmalige elementen in de overige netto-inkomsten de badwill met betrekking tot de acquisitie van OTP Banka Slovensko en meerwaarde op de verkoop van de KBC-Toren in Antwerpen; het belangrijkste negatieve element zijn de bijkomende kosten in verband met de tracker mortgage review in Ierland.

Exploitatiekosten

Onze kosten bedroegen 3 905 miljoen euro in 2021. Zonder bankentaksen is dat 3 402 miljoen euro, een stijging van 2% ten opzichte van het jaar daarvoor. De kostenvergelijking wordt beïnvloed door een aanzienlijk aantal uitzonderlijke/niet-operationele elementen. Voor 2021 gaat het daarbij onder meer om de eenmalige kosten in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland, consolidatiekringwijzigingen, de uitkering van een uitzonderlijke covid-bonus voor het personeel en dergelijke; voor 2020 gaat het onder meer om de verhoogde éénmalige doorrekening van KBC Groep in verband met software, consolidatiekringwijzigingen en dergelijke. De kosten-inkomstenratio bedroeg 60% in 2021, tegenover 62% het jaar voordien.

Waardeverminderingen

In 2021 boekten we een nettoterugname van waardeverminderingen voor kredieten van 329 miljoen euro, tegenover een nettotoename van 1 068 miljoen euro het jaar voordien. Het cijfer voor 2020 bestond voor het grootste deel uit de initiële aanleg van collectieve waardeverminderingen voor de gevolgen van de coronacrisis. Het betrof 783 miljoen euro, berekend als de som van 672 miljoen euro als gevolg van een expertgebaseerde berekening ('management overlay') en 111 miljoen euro via de ECL-modellen als gevolg van geactualiseerde macro-economische variabelen. In 2021 konden we daarvan 494 miljoen euro terugnemen. Als gevolg daarvan daalde het nog uitstaand bedrag van collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis tot 289 miljoen euro per eind 2021. Meer uitleg vindt u in toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening. Daarnaast was er in 2021 ook een eenmalige negatieve impact van 178 miljoen euro als gevolg van de nog deels lopende verkooptransacties in Ierland en per saldo 13 miljoen euro nettoterugname van individuele waardeverminderingen voor andere kredieten.

De totale nettoterugname van 329 miljoen euro in 2021 bedraagt per land: 305 miljoen euro voor België, 141 miljoen euro voor Tsjechië, 16 miljoen euro voor Slowakije, 22 miljoen euro voor Hongarije en 2 miljoen euro voor Bulgarije, waarbij alleen voor Ierland (als gevolg van de verkooptransacties) en het Groepscenter een nettotoename van waardeverminderingen voor kredieten werd geboekt, van respectievelijk 149 miljoen euro en 7 miljoen euro.

De kredietkostenratio van de groep bedroeg daardoor -18 basispunten in 2021 (zonder de collectieve waardeverminderingen vanwege de coronacrisis was dat 9 basispunten), tegenover 60 basispunten het jaar voordien (16 basispunten zonder de collectieve waardeverminderingen vanwege de coronacrisis). Een negatieve ratio duidt op een positieve resultaatsimpact.

Op 31 december 2021 vertegenwoordigden de (stage 3) impaired kredieten (zie Glossarium) 2,9% van onze kredietportefeuille, tegenover 3,3% het jaar voordien. Dat was 2,2% in België, 1,8% in Tsjechië en 5,7% in Internationale Markten. Het aandeel van de impaired kredieten van de volledige groep die meer dan 90 dagen achterstallig zijn, bedroeg 1,5%, tegenover 1,8% het jaar voordien.

De andere waardeverminderingen bedroegen in 2021 samen 60 miljoen euro, tegenover 58 miljoen euro. Het cijfer voor 2020 had vooral te maken met waardeverminderingen op software en de boekhoudkundige verwerking van de diverse betalingsmoratoria gerelateerd aan de coronacrisis in onze kernlanden ('modificatieverliezen'; zie toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening), terwijl het cijfer voor 2021 vooral betrekking heeft op waardeverminderingen voor materiële en immateriële activa (vooral in verband met de verkooptransacties in Ierland), en, in minder mate, bijkomende modificatieverliezen.

Belastingen

De belastingen bedroegen 681 miljoen euro in 2021, tegenover 255 miljoen euro het jaar voordien. Die stijging heeft vooral te maken met het hogere resultaat vóór belastingen en een eenmalig bedrag in verband met de verkooptransacties in Ierland (derecognition van uitgestelde belastingvorderingen).

Naast belastingen betaalden we ook nog de speciale bankenheffingen. Die bedroegen 503 miljoen euro, tegenover 486 miljoen euro in 2020, en zijn inbegrepen bij de post Exploitatiekosten.

Analyse van de balans

Balanstotaal

Eind 2021 bedroeg ons geconsolideerde balanstotaal 303 miljard euro, 7% meer dan een jaar eerder. De risicogewogen activa (Basel III, fully loaded) stegen met 2% tot 95 miljard euro. In het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? vindt u daarover meer details.

Kredieten en deposito's

De kernactiviteit van ons bankbedrijf bestaat erin deposito's aan te trekken en daarmee kredieten te verstrekken. Dat verklaart uiteraard het belang van de Leningen en voorschotten aan klanten aan de actiefzijde van onze balans, met 158 miljard euro (zonder reverse repo's) eind 2021. Die leningen en voorschotten aan klanten groeiden bij gelijkblijvende scope met 5%, met een groei van 5% in divisie België, 6% in divisie Tsjechië en 5% in divisie Internationale Markten (met groei in alle landen). De belangrijkste kredietproducten op groepsniveau blijven de termijnkredieten met 72 miljard euro en de woningkredieten met 67 miljard euro. Voor informatie over betalingsuitstel als gevolg van de coronacrisis: zie de bespreking van de nettorente-inkomsten. Voor de verkooptransacties in Ierland, zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Aan de passiefzijde bedroegen onze klantendeposito's (deposito's van klanten, zonder schuldpapier en repo's) 201 miljard euro. Bij gelijkblijvende scope was dat 6% meer dan het jaar voordien, met een groei van 6% in divisie België, 6% in divisie Tsjechië en 3% in divisie Internationale Markten. Uitgegeven schuldpapier tekende voor 26 miljard euro eind 2021. De voornaamste depositoproducten op groepsniveau blijven de zichtdeposito's met 113 miljard euro en de spaarrekeningen met 75 miljard euro.

Effecten

We houden ook een portefeuille met waardepapier aan. Eind 2021 bedroeg die effectenportefeuille ruwweg 49 miljard euro. De effectenportefeuille bestond voor slechts 1% uit aandelen en voor bijna 99% uit obligaties. Eind 2021 had 89% van die obligaties betrekking op overheden. U vindt een gedetailleerd overzicht in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Overige activa en overige verplichtingen

De andere belangrijke posten aan de actiefzijde van de balans waren de leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (8 miljard euro, 25% hoger dan het jaar voordien), reverse repo's (25 miljard euro, 9% lager dan het jaar voordien), derivaten (6 miljard euro positieve marktwaarde, voor het grootste deel rentecontracten, ruwweg hetzelfde niveau als het jaar voordien), en geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen (41 miljard euro, 65% meer dan het jaar voordien, vooral door hogere saldi bij de NBB en ECB).

Bij de andere belangrijke posten aan de passiefzijde van de balans vermelden we de derivaten (7 miljard euro negatieve marktwaarde, voor het grootste deel rentecontracten, hetzelfde niveau als het jaar voordien) en deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (38 miljard euro, 10% meer jaar-op-jaar).

De belangrijke bedragen op de posten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten (10 miljard euro op 31 december 2021) en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (4 miljard euro op 31 december 2021) hebben te maken met de verkooptransacties van de Ierse krediet- en depositoportefeuilles.

Eigen vermogen

Op 31 december 2021 bedroeg ons totale eigen vermogen 18,5 miljard euro. Dat bestond uit 17,0 miljard euro eigen vermogen van de aandeelhouders en 1,5 miljard euro additional tier 1-instrumenten. Het totale eigen vermogen steeg in 2021 met 2,5 miljard euro. De belangrijkste elementen daarbij waren de opname van de jaarwinst (+2,1 miljard euro) en een stijging van de herwaarderingsreserves (+0,4 miljard euro, meer details vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties) en verschillende kleinere elementen.

Op 31 december 2021 bedroeg onze common equity ratio (Basel III) 15,7% (fully loaded), tegenover 15,2% het jaar voordien. Onze leverage ratio bedroeg 5,1% (fully loaded). Gedetailleerde berekeningen van onze solvabiliteitsindicatoren vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? Ook de liquiditeitspositie bleef uitstekend, wat zich uit in een LCR-ratio van 167% en een NSFR-ratio van 148%.

Onze divisies

De managementstructuur van onze groep hebben we opgebouwd rond drie divisies: België, Tsjechië en de divisie Internationale Markten. Die laatste omvat de andere kernlanden in Centraal- en Oost-Europa (Slowakije, Hongarije en Bulgarije) en Ierland.

- Divisie België omvat de activiteiten van KBC Bank NV en van zijn Belgische dochtervennootschappen, met als belangrijkste CBC Banque, KBC Asset Management, KBC Lease Groep en KBC Securities.
- Divisie Tsjechië omvat alle activiteiten van KBC in Tsjechië. Dat zijn vooral de activiteiten van de ČSOB-groep onder de merknamen ČSOB Bank, Postal Savings Bank, Hypoteční banka, ČSOB Stavební spořitelna en Patria.
- Divisie Internationale Markten omvat de activiteiten in de andere Centraal- en Oost-Europese kernlanden, met name ČSOB Bank in Slowakije, K&H Bank in Hongarije en UBB in Bulgarije, en KBC Bank Ireland in Ierland. Gezien de (nog deels lopende) verkoopovereenkomsten, wordt Ierland vanaf 2022 ondergebracht in het Groepscenter (zie hierna).

Voor onze financiële rapportering onderscheiden we naast de drie divisies een Groepscenter. Dat bevat de resultaten van de holdingactiviteiten van de groep, bepaalde aan kapitaal- en liquiditeitsbeheer gerelateerde kosten, kosten gerelateerd aan het aanhouden van participaties en de resultaten van maatschappijen en activiteiten die in afbouw zijn.

België

De economische context

De Belgische economie liet in 2021 een stevig herstel optekenen van 6,1%. De economische activiteit overschreed al in het derde kwartaal opnieuw het niveau van vóór de coronacrisis, wat sneller was dan in de eurozone. De particuliere consumptie was de voornaamste drijvende kracht achter de groei, ondersteund door de verbetering van de situatie van de coronapandemie en de versoepeling van de beperkende maatregelen doorheen het jaar. In de tweede jaarhelft werd de groei in toenemende mate gehinderd door knelpunten aan de aanbodzijde van de economie. Zowel bevoorradingsproblemen als tekorten inzake arbeidskrachten speelden de bedrijven alsmaar meer parten. De vierde coronagolf dwong de overheid bovendien tot een nieuwe verstrenging van de coronamaatregelen naar het jaareinde toe.

De arbeidsmarkt heeft de coronacrisis verrassend goed doorstaan. Dankzij het snelle herstel van de economische activiteit lag de werkgelegenheid eind 2021 2,2% hoger dan een jaar eerder, een toename met circa 108 000 personen. De sterke vraag naar arbeidskrachten zette de krapte op de arbeidsmarkt opnieuw op scherp. De werkloosheidsgraad (Eurostat-definitie) bleef eind 2021, ondanks een recordhoge vacaturegraad met 5,7% wel boven het cijfer van voor de crisis van 4,9%, wat erop duidt dat de mismatch op de Belgische arbeidsmarkt tijdens de crisis is toegenomen.

Stijgende energieprijzen en door corona veroorzaakte knelpunten in de bevoorradingsketen dreven de Belgische inflatie volgens de Europese geharmoniseerde consumptieprijnsindex richting 7% eind 2021. Begin 2022 steeg de inflatie zelfs verder tot bijna 10%. Het gemiddelde inflatiecijfer voor heel 2021 lag met 3,2% ruim hoger dan in 2020. De Belgische OLO-rente op 10 jaar veerde per saldo op van circa -0,4% begin 2021 tot 0,2% eind 2021. De rentespread met de overeenstemmende Duitse Bund steeg van beneden 20 basispunten bij het jaarbegin tot 40 basispunten bij het jaareinde.

Verwachte bbp-groei in 2022 en 2023: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Specifieke doelstellingen (KBC Groep)

- We zetten de klant centraal in alles wat we ontwikkelen en doen. We focussen daarbij op een 'digital first'-benadering met een human touch en investeren in een naadloze integratie van onze verschillende distributiekanaalen. We zetten in op de verdere digitale ontwikkeling van onze bank-, verzekerings- en assetmanagementdiensten en benutten nieuwe technologieën en data om onze klanten meer persoonlijke en proactieve oplossingen aan te reiken. Met onze digitale assistent Kate brengen we dit naar 'the next level'.
- Om dat te ondersteunen werken we ook volop aan het end-to-end straight through maken van al onze commerciële processen, gebruik makend van alle technologische mogelijkheden zoals artificiële intelligentie.
- We breiden onze dienstverlening uit via eigen en andere kanalen. Daarvoor werken we samen met partners via ecosystemen om onze klanten complete oplossingen te kunnen aanbieden. We integreren een aanbod van bepaalde partners in onze eigen mobiele app en zijn ook met onze producten en diensten aanwezig in de distributiekanaalen van bepaalde derde partijen.
- We mikken op een efficiëntere benutting van ons potentieel in Brussel via het aparte merk KBC Brussels, dat het specifieke kosmopolitische karakter van Brussel weerspiegelt en beter aan de noden van zijn bevolking beantwoordt.
- We streven naar een verdere groei van CBC op het vlak van bankverzekeren in bepaalde marktsegmenten en naar een uitbreiding van onze toegankelijkheid in Wallonië.
- We werken continu aan de verdere optimalisatie van ons bankverzekeringsmodel in België.
- We gaan verder in onze ambitie om de referentiebankier te worden van kmo's en midcap-ondernemingen in België op basis van onze doorgedreven kennis van de klant en onze persoonlijke aanpak.
- We vertalen onze maatschappelijke betrokkenheid in de Belgische samenleving door een voortrekkersrol op te nemen in de duurzame revolutie. We verduurzamen onze bank-, verzekerings- en assetmanagementproducten zodat we mee een

financiële hefboom vormen in de realisatie van de wereldwijde klimaatambities. Ook 'beyond bankinsurance' willen we een partner in klimaattransitie zijn, en daarom bouwen we samen met partners aan proposities inzake wonen, mobiliteit en energie. Daarnaast blijven we aandacht hebben voor financiële geletterdheid, ondernemerschap en de vergrijzingsproblematiek.

Enkele realisaties in 2021 (KBC Groep)

In juli 2021 werden een aantal gebieden in België getroffen door zware overstromingen. De verzekerde schade overtrof onze vergoedingslimieten die in de wet vastliggen. We hebben samen met Assuralia (de federatie van de Belgische verzekeringssector) en de overheden een akkoord bereikt zodat voor de verzekerden hun schade vergoed wordt. De afgelopen maanden hebben we, via ons brede netwerk van verzekeringsagenten, experts en herstellende, al onze kennis en expertise ingezet om ervoor te zorgen dat de schadeclaims van de getroffen klanten snel en correct worden afgehandeld.

Daarnaast bleef ook in 2021 het coronavirus hoog op de agenda. Het blijft de bedoeling een maximale service aan de klanten te verzoenen met de noodzakelijke preventie maatregelen om de gezondheid van klanten en medewerkers te beschermen (mondmaskers, handgels, social distancing, enz.). Sinds het uitbreken van de coronacrisis werkten we intensief samen met overheidsinstellingen om alle door het coronavirus getroffen klanten te ondersteunen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen (zie elders).

De coronacrisis heeft daarnaast ook het gebruik van onze digitale systemen en apps nog verder versterkt, waardoor steeds meer klanten nieuwe manieren ontdekten om, veilig en vanop afstand, gebruik te maken van financiële diensten, wat zich vertaalde in een opvallend sterke toename van digitale contacten. We investeerden opnieuw sterk in de verdere uitbouw van die digitale systemen en leggen daarbij de nadruk op oplossingen die het leven van onze klanten gemakkelijker maken. Het belangrijkste wapenfeit was daarbij de verdere ontwikkeling van Kate, onze digitale assistente. U vindt daarover meer in het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Daarnaast breidden we ook onze bancaire en verzekeringstoepassingen verder uit met bijvoorbeeld de lancering van de Instant Card Service, waardoor een klant die een nieuwe debetkaart aanvraagt of een bestaande kaart vervangt, meteen digitaal over zijn nieuwe kaart in KBC/CBC Mobile kan beschikken. We voegden in de laatste jaren ook talrijke niet-bancaire toepassingen toe aan ons aanbod. Voorbeelden daarvan zijn de mogelijkheid om een parkeerplaats of tickets voor openbaar vervoer te betalen, deelfietsen te bestellen, via nummerplaatherkenning en automatische betaling vlot in en uit bepaalde parkeergarages te rijden, filmtickets bestellen, het covidticket toevoegen enz.

In het kader van een optimale dienstverlening en bereikbaarheid werken we samen met nog enkele andere grootbanken in de komende jaren aan een geïntegreerd ATM-platform met een optimale bereikbaarheid. Om nog beter te kunnen inspelen op de sterk wijzigende gewoonten en behoeften van de klanten die steeds meer kiezen voor het digitale, en tegelijk te focussen op een goed bereikbaar en volwaardig fysiek netwerk met maximale dienstverlening en gespecialiseerd advies voor alle klanten, blijft ons kantorennet een belangrijke rol spelen naast het bankieren-op-afstand (KBC Live) en de digitale kanalen, en beslisten we om een aantal kleinere kantoren slechts deeltijds te heropenen en een beperkt aantal kleine kantoren definitief te sluiten.

Globaal stegen onze deposito's (exclusief schuld papier) voor de divisie als geheel verder met 6% in 2021. De kredietverlening steeg met 5%, onder meer dankzij de toename van het volume hypothecaire kredieten met 7%. Het beheerde vermogen groeide aan met 11% (mede dank zij hogere activaprijzen) en de levensreserves met 3%.

In Brussel werken we sinds een paar jaar via een apart merk, KBC Brussels, met een grootstedelijk, innovatief imago en een aangepast netwerk. In 2021 werkten we verder aan de modernisering van het kantorennetwerk en de versterking van de adviesverlening op afstand via KBC Brussels Live. Die dienstverlening werd zeer gesmaakt door onze klanten in Brussel vanwege de laagdrempeligheid en uitgebreide bereikbaarheid. Dat en diverse andere initiatieven en acties zorgden ervoor dat KBC Brussels in 2021 meer dan 6 000 nieuwe klanten (netto) kon aantrekken.

Ook in Wallonië hebben we weer belangrijke stappen voorwaarts gezet in onze groeistrategie, wat ook daar resulteert in meer dan 22 000 nieuwe klanten (netto) en een groei inzake onder meer woningkredieten en verzekeringen, die die van de Waalse markt overstijgt.

Dankzij ons bank-verzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In 2021 namen onze klanten bijvoorbeeld bij ongeveer negen op de tien woningkredieten van KBC Bank ook een woningverzekering bij KBC Verzekeringen en bij acht op de tien een schuldsoverzekering. Het aantal actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) dat minstens 1 KBC-bankproduct en 1 KBC-verzekeringsproduct bezit steeg verder met 3% in 2021; het aantal actieve klanten dat minimaal 3 bank- en 3 verzekeringsproducten van KBC bezit steeg met 4,5%. Eind 2021 maakten de bankverzekeringssklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 84% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bankverzekeringssklanten (3-3) maken 31% van de actieve klanten uit.

Om ondernemerschap te stimuleren namen we opnieuw diverse initiatieven. Een van de belangrijkste voorbeelden daarvan blijft Start it @KBC, de grootste accelerator voor start-upbedrijven in België, met momenteel meer dan 1 000 start-ups onder zijn vleugels. Verder bouwend op de ervaring met Start it @KBC, werd een paar jaar geleden Start it X in het leven geroepen. Dat programma werd specifiek ontwikkeld op maat van grote bedrijven en organisaties die inzetten op open en duurzame innovatie en hun medewerkers de ruimte willen geven om hun eigen ideeën verder uit te werken. Ze krijgen de kans om hun ideeën te ontwikkelen, om samen te werken met start-ups en scale-ups, kunnen deelnemen aan workshops en events. Start it X brengt de bedrijven via 'matchmaking' ook in contact met internationale innovatieve spelers en technologieën. Start it @KBC heeft zich de voorbije vier jaar ook actief ingezet voor vrouwelijk ondernemerschap in het start-uplandschap, en zal vanaf 2022 ook aanwezig zijn in Wallonië met Start it @CBC..

Wat betreft milieubewustzijn, werken we niet alleen aan de reductie van onze eigen voetafdruk, maar we willen ook onze klanten actief bijstaan in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel. Het partnership dat KBC en Encon aangingen, zorgt ervoor dat de ondernemingen als klant van KBC kunnen rekenen op volledig geïndividualiseerd professioneel duurzaamheidsadvies op maat van hun specifieke bedrijfsprocessen en -behoeften, en daarvoor ook de geschikte financieringsmogelijkheden aangereikt krijgen.

Op die manier groeit de verduurzaming vanuit de onderneming zelf, met KBC en Encon als katalysator en facilitator in hun transitie naar een duurzamere bedrijfsvoering.

Verder blijven we werken aan de overgang naar multimobiliteit. De invoering van telewerk heeft geleid tot een ander gebruik van vervoermiddelen en een andere kijk op mobiliteit. Om met dat gewijzigde gedrag efficiënt om te gaan ontwikkelde KBC Autolease de app MoveSmart. De gebruiker is multimobiel en kan gemakkelijker deelfietsen en -auto's en openbaar vervoer gebruiken.

In 2021 werden we ook de exclusieve hoofdpartner van De Warmste Week, een solidariteitsactie van de VRT en engageerden we ons om de komende 3 jaar De Warmste Week te ondersteunen en mee verder uit te bouwen. De VRT laat een nieuwe wind waaien doorheen de gekende formule van 'De Warmste Week', de solidariteitsactie die traditioneel elk jaareinde wordt georganiseerd. Met #DWW21 lanceerde de VRT de zoektocht naar 21 jongeren die heel Vlaanderen op sleeptouw willen nemen rond één maatschappelijk thema waar jongeren van wakker liggen: kunnen zijn wie je bent.

Tsjechië

De economische context

In de loop van 2021 kende Tsjechië twee pandemiegolven. De krimp van de Tsjechische economie in het eerste kwartaal was het gevolg van de lockdownmaatregelen tegen de besmettingsgolven. Die troffen vooral de dienstensector, met name handel en toerisme. De gunstige ontwikkeling van de industriële productie in de eerste helft van 2021 voorkwam een zwaardere economische impact. De industriële sector werd echter geconfronteerd met toenemende problemen met toeleveringsketens, internationaal vervoer dat steeds meer vertraging opliep en duurder werd, en de sterke stijging van de grondstof- en energieprijzen. Die flessenhalzen bereikten in het derde kwartaal hun hoogtepunt met als gevolg een aanzienlijke daling van de productie in de auto-industrie, nog steeds goed voor ongeveer 10% van de totale productie.

De krimp van de Tsjechische economie in het eerste kwartaal was echter slechts van voorbijgaande aard en had geen noemenswaardige impact op de voorheen al krappe arbeidsmarkt. Omdat de krimp beperkt bleef tot een relatief klein deel van de economie, konden werknemers immers overstappen naar groeiende sectoren en begon het aantal werklozen opnieuw af te nemen. De combinatie van de daling van de werkloosheid en de toename van het aantal vacatures zorgde voor een sterkere groei van de arbeidskosten voor binnenlandse bedrijven. Die stijging van de loonkosten leidde tot een lichte verslechtering van de concurrentiekracht, die desondanks nog steeds zeer sterk blijft.

Het economische herstel in 2021 ging echter gepaard met een toenemende inflatiedruk, waardoor de Tsjechische Nationale Bank (CNB) besliste om in te grijpen. Reeds eind juni verhoogde de CNB haar beleidsrente met 25 basispunten tot 0,50%. Ze bleef op elke daaropvolgende beleidsvergadering verkrappen. End december bedroeg de tweewekelijkse repo-rente 3,75%. Niettemin bleef de inflatiedruk toenemen, zodat de jaar-op-jaarstijging van de consumentenprijzen in december opliep tot 5,4%. In februari 2022 verhoogde de CNB haar beleidsrente verder met 75 basispunten tot 4,50%. Allicht zal de CNB in deze verkrappingscyclus nog eenmaal haar beleidsrente verhogen tot 4,75%. Het grotere renteververschil ten opzichte van de euro ondersteunde de Tsjechische kroon, die eind 2021 opnieuw in de buurt van 25 kroon per euro noteerde. Vooral onder druk van de internationale risico-aversie na het uitbreken van de Russisch-Oekraïense oorlog verzwakte de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro. Dankzij de rentesteun en mogelijke interventies van de CNB op de wisselkoersmarkt zal de kroon echter in de loop van 2022 allicht geleidelijk opnieuw appreciëren.

Verwachte bbp-groei in 2022 en 2023: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Specifieke doelstellingen

- We willen onze referentiepositie in bankverzekeren behouden door een zero-hassle, no-frills klantenervaring voor onze retailklanten, kmo's en midcaps.
- We gebruiken data en AI om op een proactieve wijze relevante en gepersonaliseerde klantgerichte oplossingen aan te bieden, onder meer via Kate, onze gepersonaliseerde digitale assistent.
- We gaan door met het verder digitaliseren van diensten en het introduceren van nieuwe innovatieve producten en diensten, waaronder open bankverzekeringsopties gericht op het financiële welzijn van onze klanten.
- We concentreren ons op het straight-through maken van processen en het verder vereenvoudigen van producten, ons hoofdkantoor, ons distributiemodel en branding, om nog kostenefficiënter te worden.
- We mikken op het ontsluiten van zakelijk potentieel door een geavanceerd gebruik van gegevens en digitaal lead management, de hefboomwerking van onze positie als marktleider inzake woningfinanciering en nog meer focus op volumegroei en winstgevendheid van onze verzekeringen.
- We willen onze bedrijfscultuur versterken om nog flexibeler, wendbaarder en diverser te worden.
- We brengen onze maatschappelijke betrokkenheid tot uitdrukking door te focussen op milieubewustzijn, financiële kennis, ondernemerschap en vergrijzing van de bevolking.

Enkele realisaties in 2021 (KBC Groep)

We namen verschillende maatregelen om onze klanten en medewerkers zo goed mogelijk te beschermen tijdens de coronacrisis en tegelijk de dienstverlening te garanderen. Bijna alle kantoren bleven ook tijdens de moeilijkste periodes open. Thuiswerken en hybride vergaderingen werden uiteraard waar mogelijk aanbevolen. Medewerkers konden bovendien zorgdagen gebruiken om

zich te laten vaccineren. Sinds het begin van de coronacrisis werken we intensief samen met overheidsinstellingen om door het coronavirus getroffen klanten te ondersteunen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen (zie elders).

Mede door de voorbije lockdowns zagen we een nog snellere groei van de digitale kanalen, vooral mobiel bankieren. We breidden bovendien het aantal diensten in onze smartphone-app verder uit met bijvoorbeeld een parkeerservice, de mogelijkheid te betalen voor openbaar vervoer, directe betaalmogelijkheid bij bepaalde tankstations en de mogelijkheid om van Kate, onze digitale en gepersonaliseerde assistent, gebruik te maken (zie voor meer informatie het hoofdstuk 'De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur'). Het aantal actieve gebruikers van onze digitale kanalen is in het laatste jaar met ongeveer 9% gestegen, tot 1,3 miljoen, en we lanceerden diverse nieuwe producten, zoals NaMíru Investments, een gemakkelijke manier om met online beleggen te starten, vooral bedoeld voor beginnende investeerders die weinig complexiteit wensen. De variant NaMíru Zodpovědně is vooral bedoeld voor klanten die focussen op duurzaamheid check Ondertussen is ook de vorig jaar gelanceerde cyberriiskverzekering in onze smartphone-app bijzonder succesvol, met bijvoorbeeld 100 000 nieuwe verzekeringsklanten.

Ook Tsjechië werd in 2021 getroffen door uitzonderlijke weersomstandigheden. Eind juni trof een tornado dorpen in Zuid-Moravië. We reageerden onmiddellijk om onze klanten te helpen. Als verzekeraar stuurden we een team experts naar het getroffen gebied en startten we bijvoorbeeld nagenoeg onmiddellijk met voorschotbetalingen van aangegeven schade. Getroffen klanten konden ook uitstel vragen voor de afbetaling van leningen tot 6 maanden. We lanceerden ook een publieke liefdadigheidsinzamelingsactie voor de slachtoffers, in het kader van het programma 'ČSOB helps the regions'. Het overgrote deel van de schadeclaims was eind 2021 al afgewikkeld.

We realiseerden opnieuw een behoorlijke kredietgroei in 2021. Globaal steeg onze kredietverlening met 6% in 2021, onder meer door de groei inzake woningkredieten (+7%). Ook onze deposito's (zonder schuld papier) stegen met 6%. Deze groeicijfers maken abstractie van de wisselkoersimpact. Het beheerde vermogen groeide aan met 23% (dankzij hogere activaprijzen en een nettoinstroom) en de levensreserves daalden met 4%.

In 2019 namen we het resterende deel van de bouwspaarbank ČMSS over, waardoor ČSOB zijn positie als toonaangevende instelling op de woningkredietmarkt consolideerde. In de loop van 2021 werd ČMSS omgedoopt tot ČSOB Stavební spořitelna. Op die manier vinden klanten nu diverse diensten met betrekking tot huisvesting onder één dak en één merk.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we verschillende commerciële synergieën. In 2021 namen bijvoorbeeld ongeveer vijf op tien klanten van de ČSOB-groep die een hypothecaire lening aangingen bij de bank ook een woningverzekering van de groep. Het aantal actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) die minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep bezitten, steeg verder met ruwweg 8% in 2021; het aantal actieve klanten die minstens 2 bank- en 2 verzekeringsproducten van de groep bezitten, steeg zelfs met 13%. Eind 2021 maakten de bankverzekeringsklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 85% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bankverzekeringsklanten (2-2) maakten 19% van de actieve klanten uit.

We namen opnieuw diverse initiatieven inzake maatschappelijke betrokkenheid en legden de focus op milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en vergrijzing.

Inzake milieu was een van de doelen om tegen eind 2021 een volledige stopzetting van de directe financiering van thermische steenkoolactiviteiten te realiseren. Dat doel werd al midden 2021 bereikt.

In 2021 finaliseerden we met succes een eerste bedrijfsobligatiemandaat (ter waarde van 1 miljard euro) voor CTP, in overeenstemming met de ICMA Green Bond Standards. CTP is een toonaangevende eigenaar en ontwikkelaar van logistiek vastgoed in Centraal-Europa. Als koploper in de sector op het gebied van duurzame financiering gebruikt CTP alle opbrengsten van zijn obligatietransacties voor gebouwen met een zeer goed of uitmuntend extern duurzaamheidscertificaat.

Inzake initiatieven om ondernemerschap te stimuleren blijft Start it@ČSOB het belangrijkste. In 2021 steunden we bijvoorbeeld 19 start-ups via Start it en stimuleerden we ondernemerschap bij jongeren door mee te werken aan het project 'Compete and Become an entrepreneur' (Soutěž a podnikaj). Voor senioren en hun familieleden bestaat er sinds enkele jaren een portaal 'don't get lost in old age' (www.neztratitsevestari.cz) waarop ze zowel juridische informatie vinden als antwoorden over sociale aangelegenheden. Verder werd er een specifieke hulplijn opgericht voor 70-plussers en een e-book gepubliceerd waarin zowel bank- en verzekeringszaken als financiële planning aan bod komen. Daarnaast blijven we inzetten op de toegankelijkheid van onze diensten, in dat kader werd ČSOB in 2021 uitgeroepen tot 'Bank without Barriers'.

Internationale Markten

De economische context

In 2021 was het herstel van de economie na de coronaschok van 2020 de belangrijkste bepalende factor voor Slowakije, Hongarije en Bulgarije. In lijn met de ontwikkeling in de eurozone begon het eerste kwartaal van 2021 moeilijk in de tweede pandemiegolf. Zowel de Slowaakse als de Bulgaarse economie krompen in het eerste kwartaal. De Hongaarse economie was daarop een uitzondering met positieve groei. In het tweede en derde kwartaal volgden voor de Centraal-Europese thuismarkten positieve kwartaalgroeicijfers in lijn met de ontwikkeling in de eurozone, gevolgd door een opnieuw zwakker vierde kwartaal als gevolg van de vierde coronagolf en de omikronvariant. De specialisatie in sectoren als de auto-industrie maakt de thuismarkten in de regio extra kwetsbaar voor belemmeringen in internationale toeleveringsketens. De Russisch-Oekraïense oorlog heeft een belangrijke impact op de thuismarkten en zal naar verwachting in 2022 op de groei wegen.

De inflatieopstoot in 2021 was over het algemeen fors in de Centraal-Europese economieën dan in de eurozone. De krappe arbeidsmarkt in de regio droeg daar via relatief sterke loonstijgingen toe bij. De Nationale Bank van Hongarije (NBH) reageerde dan ook snel en doortastend. Sinds eind juni 2021 verhoogde de NBH haar basisrente (Base Rate) cumulatief van 0,60% tot 2,40%. In januari verhoogde de NBH haar basisrente verder tot 2,90% en in februari tot 3,40%. Wellicht zal ze daarna pauzeren om de impact op de inflatie te evalueren. De ontwikkeling van de wisselkoers van de Hongaarse forint ten opzichte van de euro

speelt daarbij een belangrijke rol. In 2021 deprecieerde de Hongaarse forint per saldo weliswaar maar matig tegenover de euro, maar de volatiliteit doorheen 2021 was groot. De uitgesproken depreciatie in de periode tussen september en het jaareinde was vooral het gevolg van het reëlerenteverschil met de eurozone. De forint deprecieerde fors door de algemene risico-aversie op financiële markten na het uitbreken van de Russisch-Oekraïense oorlog, maar zal allicht daarna stabiliseren, en daarna zijn trendmatige depreciatie voortzetten.

Ook de Bulgaarse economische groei kende in 2021 een fors herstel na de pandemieschok van 2020. De jaargemiddelde inflatie liep op in 2021, maar in mindere mate dan in de overige Centraal-Europese thuismarkten. De Bulgaarse economie kampt met de impact van het conflict in Oekraïne en een lage vaccinatiegraad, die Bulgarije extra kwetsbaar maakt voor de vierde coronagolf en de omikronvariant. Daarnaast was er sinds midden 2021 politieke onzekerheid, en kon pas na de nieuwe parlementsverkiezingen van november een nieuwe regering worden gevormd.

Met een reële bbp-groei van 13,5% was Ierland de positieve uitschieter in 2021. Een belangrijke nuancering daarbij is dat de Ierse bbp-cijfers sterk verstoord worden door de activiteiten van grote multinationals, bijvoorbeeld in de farmaceutische sector. Zoals ook in de andere thuismarkten veerde de jaargemiddelde inflatie op van -0,5% in 2020 tot 2,4% in 2021.

Verwachte bbp-groei in 2022 en 2023: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Specifieke doelstellingen

- De vernieuwde groepsstrategie brengt een aantal uitdagingen met zich mee voor alle landen van de divisie:
 - De ontwikkeling van nieuwe unieke 'bankverzekeren+'-proposities
 - Het verder digitaal upgraden van ons distributiemodel
 - Het opdrijven van straight-through en scalable processen.
 - Het vergroten van de capaciteit inzake data & AI, om proactief relevante en gepersonaliseerde oplossingen aan te bieden.
 - Het selectief uitbreiden van onze activiteiten om tot de top 3 inzake bankieren en de top 4 inzake verzekeren te behoren.
 - Het blijven streven naar een maatschappelijk verantwoorde aanpak in alle landen. Onze focusdomeinen zijn milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en gezondheid.
- Specifiek per land:
 - In Hongarije willen we de onbetwiste leider zijn op het gebied van innovatie. Om de winstgevendheid te verhogen, mikken we er op inkomstengroei via een sterke klantenwerving in alle banksegmenten en via intensievere crossselling. We ambiëren ook een stevige groei van onze verzekeringsactiviteiten, vooral door verkoop in de bankkantoren en, voor niet-levensverzekeringen, via (internet)makelaars en agenten.
 - In Slowakije mikken we op een voortzetting van de sterke groei in strategische producten (woningkredieten, consumentenkredieten, kmo-financiering, leasing, verzekeringen), onder meer via crossselling aan bestaande klanten van de groep en via digitale kanalen. Andere prioriteiten zijn de verkoop van fondsen en het verhogen van de fee-opbrengsten.
 - In Bulgarije mikken we aan de bankzijde op een toename van het marktaandeel in leningen in alle segmenten, binnen een robuust risicokader (cf. de overname van Raiffeisenbank Bulgaria verderop). Ook voor onze verzekeraar DZI blijft het de bedoeling sterker te groeien dan de markt, zowel in levens- als in niet-levensverzekeringen, zowel via het bankkanaal als via andere kanalen.
 - Ierland: Ierland behoorde tot eind 2021 tot de divisie Internationale Markten maar wordt daarna – gezien de verkoopovereenkomsten - overgeheveld naar het Groepscenter. Zie verder bij Enkele realisaties in 2021.

Enkele realisaties in 2021

Tijdens de coronacrisis werkten heel wat medewerkers in de divisie Internationale markten uit de hoofdkantoren van thuis uit en/of in opgedeelde teams, maar bleven de bankkantoren grotendeels open. Ook werden de werklocaties snel aangepast aan de opgelegde gezondheids- en veiligheidsvereisten. Er werd een adequate communicatie opgezet naar zowel medewerkers als klanten. Live events en meetings werden vervangen door digitale events en meetings. Tegelijk werd intensief samengewerkt met overheidsinstellingen in de diverse landen om alle door het coronavirus getroffen klanten te ondersteunen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen (zie elders).

De coronacrisis gaf bovendien een boost aan het gebruik van onze digitale kanalen: om maar enkele voorbeelden te noemen: het aantal gebruikers van de mobilebankingapp groeide in 2021 verder aan met ongeveer 30% in Hongarije en Bulgarije, en met 15% in Slowakije.

We ontwikkelden ook diverse nieuwe producten en diensten, waarbij de focus vanzelfsprekend op het digitale lag. Daarbij denken we bijvoorbeeld – afhankelijk van het land - aan volledig digitale onboarding van nieuwe klanten, digitale consumentenkredieten en bepaalde verzekeringen, beleggingsplannen via smartphone-app enzovoorts. Ook AI is niet meer weg te denken: in Slowakije, Bulgarije en Hongarije lanceerden we bijvoorbeeld het Optimum Fund Enhanced Intelligence, een fonds voor privatebankingklanten dat een beroep doet op artificiële intelligentie. En net zoals dat in België en Tsjechië het geval is, breiden we de smartphoneapps in de verschillende landen uit met toepassingen die het strikte bankverzekeren overstijgen, zoals het kopen van bustickets etc. In Ierland werd een volledig nieuwe website uitgerold, die bij de Vega Digital Awards werd uitgeroepen tot 'best banking website'.

Voor de divisie als geheel namen de deposito's (zonder schuldpapier) en de kredietverlening verder toe in 2021, met respectievelijk 3% en 5%. De kredietverlening groeide aan in alle landen van de divisie, terwijl de deposito's alleen stegen in Hongarije en Bulgarije. Deze gegevens maken abstractie van wisselkoersimpact en consolidatiekringwijzigingen.

We werkten ook verder aan het scherpstellen van de geografische focus van de groep. In juli 2021 rondde we de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN af. Die transactie past volledig in onze strategie en maakt het UBB en DZI mogelijk hun crosssellingpotentieel verder te vergroten via hun reeds gevestigde bankverzekeringsaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid. In november bereikten we een akkoord over een tweede transactie in Bulgarije, namelijk de overname van Raiffeisenbank (Bulgaria). Dat is een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijven. Na finalisatie (vermoedelijk medio 2022) van de transactie – die nog moet worden goedgekeurd door de toezichthouders – is het de bedoeling om over te gaan tot een fusie van Raiffeisenbank (Bulgaria) en UBB. De gecombineerde entiteit zal wat activa betreft een marktaandeel van naar schatting 18% behalen en de overname zal ook ruime mogelijkheden creëren voor crossselling met DZI op het vlak van verzekeringen.

Eind augustus bereikte KBC Bank Ireland een akkoord over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van ruwweg 1,1 miljard euro in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. Die deal werd begin februari 2022 gefinaliseerd. In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Daarnaast zal als onderdeel van de transactie Bank of Ireland Group ook een kleine portefeuille van non-performing hypotheekleningen verwerven. De transactie moet nog worden goedgekeurd door de toezichthouder en de Ierse mededingingsautoriteiten. De finalisatie van beide transacties zal uiteindelijk leiden tot de terugtrekking van KBC uit de Ierse markt.

Op 1 oktober 2021 ten slotte, fuseerde het eind 2020 overgenomen OTP Banka Slovensko met ČSOB Bank in Slowakije.

U vindt meer informatie over alle bovenvermelde overnames en verkopen in Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Door onze focus op bankverzekeren realiseren we tal van commerciële synergieën. Zo verkochten we in Bulgarije en Slowakije bij meer dan negen op tien, en in Hongarije bij meer dan zeven op tien van onze nieuwe hypothecaire kredieten ook een brandverzekering van de groep.

Voor de divisie als geheel steeg het aantal actieve klanten (klanten met een zichtrekening waarop regelmatig inkomen overgemaakt wordt) dat minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep bezit licht met 1% in 2021; het aantal actieve klanten dat minstens 2 bank- en 2 verzekeringsproducten van de groep bezit, steeg met 6%. Eind 2021 maakten de bankverzekeringsklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 64% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bank-verzekeringsklanten (2-2) tekenden voor 18% van de actieve klanten.

We linken onze maatschappelijke projecten aan financiële geletterdheid, milieuverantwoordelijkheid, ondernemerschap en gezondheid. Enkele voorbeelden:

We zijn actief betrokken bij de financiering van hernieuwbare-energieprojecten in alle kernlanden. In Hongarije financierden we de bouw van 39 nieuwe fotovoltaïsche centrales met een totaal geïnstalleerd vermogen van bijna 20 MWp. Het hele project werd ontwikkeld door Slowaakse investeerders en vormt een mooi voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking tussen KBC-entiteiten op het gebied van de financiering van hernieuwbare energiebronnen. In Bulgarije heeft UBB in 2021 nieuwe projecten voor hernieuwbare energie gefinancierd voor meer dan 40 MW, waardoor meer dan 30 ton nieuwe CO₂-emissies worden vermeden.

In Hongarije, waar zo'n 70% van de bedrijven door families wordt geleid, zet K&H vooral in op de begeleiding van de zogenaamde NextGens. De website 'The Family Business Knowledge Centre' biedt hun advies over verschillende aspecten van het runnen van een familiebedrijf, zoals duurzaamheid, successieplanning enz. De Business Expectation Index van ČSOB peilt bij Slowaakse ondernemers naar de mogelijkheden om hun bedrijf uit te breiden en hun investeringen te plannen, en ook naar de verwachtingen ten aanzien van de behoeften van hun klanten en de belangrijkste risico's.

KBC Ireland werkt nauw samen met de Irish Banking Culture Board en bekijkt hoe het op een duidelijke en eenvoudige manier schriftelijk kan communiceren met zijn klanten.

En UBB Interlease in Bulgarije heeft in zijn COSME-programma een specifiek leaseproduct opgenomen dat de financiering mogelijk maakt van elektrische en hybride voertuigen en van alle apparatuur die verband houdt met hernieuwbare energie.

Hoe dragen de divisies bij tot het groepsresultaat?

Geconsolideerde resultaten van KBC Bank: verdeling Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, in miljoenen euro

	2021	2020
Divisie België	1 620	579
Divisie Tsjechië	630	321
Divisie Internationale Markten	85	144
<i>Hongarije</i>	207	90
<i>Slowakije</i>	77	45
<i>Bulgarije</i>	90	53
<i>Ierland</i>	-289	-44
Groepscenter	-201	-110
Totaal nettoresultaat KBC Bank	2 135	933

Hoe beheren we onze risico's?

KBC is hoofdzakelijk actief als bankier en vermogensbeheerder en is daardoor blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de sector, zoals kredietrisico, interestrisico, wisselkoersrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico's, enz.

In dit hoofdstuk concentreren we ons op ons risicobeidsmodel en op de belangrijkste risico's die we lopen.

De commissarissen hebben de informatie in dit hoofdstuk die deel uitmaakt van de IFRS-jaarrekening, geauditeerd. Het betreft de volgende delen:

- Risicobeleid;
- Kredietrisico: Kredietrisicobeheer, Bouwstenen voor het kredietrisicobeheer, een deel van de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille bankactiviteiten, Kredietherstructureringen en de tabel Andere kredietrisico's bankactiviteiten;
- Marktrisico in niet-tradingactiviteiten: de delen Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten, en de tabel Blootstelling aan overheidsobligaties;
- Marktrisico in tradingactiviteiten: de delen Beheer van het marktrisico, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico en Risicoanalyse en -kwantificering;
- Liquiditeitsrisico: Beheer van het liquiditeitsrisico, Bouwstenen voor het beheer van liquiditeitsrisico en Looptijdanalyse

Belangrijke gebeurtenissen of trends die – op het vlak van risicobeheer – 2021 hebben gekenmerkt, waren de aanhoudende onzekerheid rond de coronacrisis (zie hieronder en in elk hoofdstuk), het toenemende belang van klimaat-, milieu-, sociale en governancerisico's (ESG) (zie Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's) en de constante stroom van cybersecuritydreigingen (zie Informatierisico in Niet-financiële risico's). Om die uitdagingen het hoofd te bieden, voeren we onze inspanningen verder op om de strategische datatransformatiedoelstellingen van KBC te realiseren (zie hieronder). Deze gebeurtenissen hebben bepaalde tendensen in een stroomversnelling gebracht en komen ook tot uiting in de wijze waarop we onze risico's beheren.

Met betrekking tot de situatie in Oekraïne; zie Toelichting 6.8 (Gebeurtenissen na balansdatum) in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Coronacrisis

Hoewel de vaccinatiecampagnes in de hele wereld in een stroomversnelling komen, blijft de coronacrisis haar schaduw over ons allemaal werpen. Het aantal besmettingen met het coronavirus blijft hoog en zet de capaciteit van de intensive care en de medische sector in zijn geheel nog altijd onder druk.

Die onzekerheden zullen hun weerslag blijven hebben op de wereldeconomie en op de uitdagingen waarvoor wij als financiële instelling staan. Momenteel blijft het effect op KBC vanuit het oogpunt van operationeel en kredietrisico beperkt:

- Vanuit een operationeelrisicoperspectief hadden de verschillende golven geen gevolgen voor de dienstverlening aan onze klanten en voor de continuïteit van onze klantenservice. Dat is een bewijs van de robuuste operationele veerkracht van KBC.
- De coronapandemie heeft uitdagingen met zich meegebracht op het gebied van ICT en wereldwijd geleid tot een toenemende bedreiging van de cyberveiligheid, omdat cybercriminelen probeerden voordeel te halen uit de pandemie. De massale verschuiving naar telewerk onderstreepte het belang van een degelijke ICT-infrastructuur en een gelaagde bescherming tegen cyberaanvallen. De blijvende doeltreffendheid ervan werd aangetoond in 2021, een jaar zonder significante problemen voor KBC op het vlak van IT of bedrijfscontinuïteit.
- Wat het kredietrisicobeheer betreft, was er toch al enige versoepeling mogelijk van de aanvankelijke groepswijd ingevoerde beperkende maatregelen en beleidslijnen (bv. minder kredietacceptatiebeperkingen voor sectoren die kwetsbaar zijn voor corona). In alle landen wordt echter nog altijd intensief toezicht gehouden, waarbij de nadruk ligt op verschillende aspecten, afhankelijk van de portefeuille en de lokale regelgevende maatregelen. Als de coronacrisis verergert en er opnieuw meer beperkingen voor specifieke sectoren komen, zullen soortgelijke maatregelen als in vorige golven worden besproken en zo nodig opnieuw worden ingevoerd.

Hoewel ons nettoresultaat in 2021 sterk is hersteld en onze kapitaalpositie en liquiditeitspositie tijdens de crisis zeer solide zijn gebleven, kunnen de coronacrisis en de daarmee gepaard gaande risico's dus een invloed blijven hebben op de rentabiliteit en de prestaties van onze groep.

Risico-innovatie, -transformatie en straight-through processing

Met zijn datagedreven en digitale strategie speelt KBC in op het snel veranderende gedrag van zijn klanten en de concurrentieomgeving. Die strategie leidt ook tot nieuwe uitdagingen en risico's voor KBC. Daarom evolueert de risicofunctie mee met de algemene transformatie van KBC en met de veranderende omgeving, zodat ze risico's proactiever en dynamischer kan identificeren om ervoor te zorgen dat het risicoprofiel van KBC in overeenstemming blijft met de algemene risicobereidheid.

De risicofunctie past het risicobeheerkader van KBC en de onderliggende risicobeheerprocessen voortdurend aan en versterkt ze verder. Zo kunnen we de risico's in verband met nieuwe technologieën, producten en diensten correct en proactief inschatten en beperken (onder meer via een sterk productgoedkeuringsproces).

Daarnaast gebruiken we nieuwe technologieën om onze risicobeheertools uit te breiden en de efficiëntie van onze risicobeheerprocessen te verbeteren, met bijzondere aandacht voor straight-through processing (STP). Het doel is om snel, efficiënt en zonder aan kwaliteit in te boeten een volledig beeld te krijgen van de risico's voor de hele groep en de afzonderlijke entiteiten. Daarom hebben we ons de afgelopen jaren toegelegd op de invoering van groepswijde tools, procesvereenvoudigingen en automatisering in alle risicodomeinen. Voor die STP-initiatieven zijn nieuwe technologieën en oplossingen nodig, en een nauwe samenwerking met andere diensten. Zo is er een groepswijde tool uitgerold ter ondersteuning van het productgoedkeuringsproces, wat heeft geleid tot een algemene verbetering van de efficiëntie en transparantie van het proces en een beter risicobeheer, met inbegrip van een meer gedigitaliseerd toezicht en een efficiëntere aggregatie en rapportering van risicogegevens.

Daar komt nog bij dat de risicofunctie ook haar inspanningen versnelt om de beschikbare data in de risicotools en bedrijfsprocessen te benutten om het risicobeheer verder te verbeteren en de efficiëntie te verhogen. Er werd een groepswijd initiatief opgestart om mogelijkheden met data-analyse, machine learning en AI te onderzoeken om het risicobeheer voor de verschillende risicotypes te moderniseren en de overstap naar een meer proactief, continu en dynamisch risicobeheer te ondersteunen. Dit is een meerjarenprogramma, waarbij er een nauwe samenwerking is tussen verschillende functies en landen, toegepaste data-analyse en IT. Het project leidt stapsgewijs tot een transformatie naar een overwegend datagestuurde risicofunctie. Het stelt ons in staat nog bedrevener te zijn in het beheer van opkomende risico's en nauwkeuriger te anticiperen op de risico's die samenhangen met een snel veranderende omgeving.

Ten slotte verhogen we ook structureel het bewustzijn inzake innovatie en bouwen we expertise op in nieuwe trends en technologieën. Die kennis bundelen we in opleidingen voor onze medewerkers, zoals cursussen over artificiële intelligentie en robotgestuurde procesautomatisering. Werknemers met een actieve interesse kunnen oefenen met analytische hulpmiddelen om te experimenteren en nieuwe inzichten of voorspellende risicosignalen in onze data te vinden. We blijven investeren in kennisdeling over innovatie, technologie en trends om onze risicobeheerpraktijken verder te versterken en te verzekeren dat onze risicobeheermedewerkers de relevante digitale vaardigheden verwerven om deskundig risicoadvies te kunnen blijven verstrekken. Alle medewerkers worden actief aangemoedigd om deel te nemen aan het KBC-ondernemerschaps-/intrapreneurschapstraject en aan silo-overschrijdende innovatieprogramma's die groepswijd worden georganiseerd. Verscheidene succesvolle innovatieprojecten binnen de groep werden opgestart door risicomedewerkers. Dat is het resultaat van onze focus op innovatie en transformatie en de bijbehorende opleiding.

Risicobeleid

De voornaamste onderdelen van ons risicobeleidsmodel zijn:

- de Raad van Bestuur, bijgestaan door het Risico- en Compliancecomité (RCC), die jaarlijks beslist over de risicobereidheid en de risicostrategie bepaalt, en toezicht houdt op de risicoblootstelling in verhouding tot de risicostrategie. De Raad staat ook in voor het bevorderen van een gezonde en consistente groepswijde risicocultuur, gestoeld op een volledig begrip van de risico's die de groep loopt en hoe ze worden beheerd, en van de risicobereidheid van de groep;
- het Directiecomité, ondersteund door activiteitgebonden risicocomités, dat als managementcomité risicobeheer verbindt met risicobereidheid, strategie en het bepalen van performancedoelstellingen;
- het Managementcomité CRO-diensten (MC CRO-diensten) en activiteitgebonden risicocomités gemandateerd door het Directiecomité;
- risicobewuste commerciële managers die optreden als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer. Dat houdt in dat aan risico-onderwerpen voldoende prioriteit en capaciteit moet worden toegekend, dat de kwaliteit van zelfbeoordelingen toereikend moet zijn, en dat de juiste controles op de juiste manier moeten worden uitgevoerd;
- één enkele, onafhankelijke risicofunctie die de chief risk officer van de groep (groeps-CRO), lokale CRO's en risicofuncties en de groepsrisicofunctie omvat. De risicofunctie vormt (een deel van) de tweede verdedigingslinie. Met inachtneming van strenge normen ontwikkelt de risicofunctie een risicobeheerkader, legt ze het op en bewaakt ze de consequente uitvoering ervan. In dat kader beschrijft ze de processen, methodes en tools om risico's te identificeren, te meten en erover te rapporteren. De derde verdedigingslinie (interne audit) verschaft de Raad van Bestuur redelijke zekerheid dat de algemene internecontroleomgeving doeltreffend is en dat doeltreffende beleidslijnen en processen aanwezig zijn en consequent worden toegepast in de hele groep.

Relevante risicobeheerorganen:

- Directiecomité:
 - doet voorstellen aan de Raad van Bestuur over de risicobereidheid, inclusief de risicostrategie, en het bedrijfsrisicobeheerkader;
 - beslist over de voor specifieke risicotypes opgestelde risicobeheerkaders en ziet toe op de implementatie ervan in de hele groep;
 - treedt op als het belangrijkste risicocomité en behandelt essentiële onderwerpen die zijn ondersteunende comités doorsturen;
 - bewaakt de voornaamste risicoblootstelling van de groep zodat die blijft overeenstemmen met de risicobereidheid.
- Risicocomités:
 - Het Managementcomité CRO-diensten helpt het Directiecomité te beoordelen of het risicobeheerkader van KBC volstaat en nageleefd wordt, en bepaalt en implementeert de visie, missie en strategie voor de CRO-diensten van de KBC-groep.
 - De activiteitgebonden Groepsrisicocomités (respectievelijk voor kredietverlening (GLC), markten (GMC) en verzekeringen (GIC)) ondersteunen het Directiecomité bij de geïntegreerde risicobewaking voor die activiteiten op groepsniveau. Liquiditeits- en ALM-kwesties met betrekking tot die activiteiten worden behandeld door het Groeps-ALCO.
 - Het Groepscomité Interne Controle (GICC) ondersteunt het Directiecomité bij het bewaken en verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van het internecontrolesysteem van KBC.

- Businesscomités:
 - Het Groeps-ALCO behandelt onderwerpen die betrekking hebben op ALM en liquiditeitsrisico.
 - Het Global IT Committee behandelt onderwerpen die betrekking hebben op informatietechnologie en informatiebeveiligingsrisico's.
 - De Interne Duurzaamheidsraad behandelt onderwerpen met betrekking tot milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's.

Om de risicofunctie een krachtigere stem te geven en ervoor te zorgen dat de beslissingsorganen van de bedrijfsentiteiten passend worden uitgedaagd op het vlak van risicobeheer en daarover deskundig advies krijgen, heeft KBC in de hele groep onafhankelijke chieft risk officers (CRO's) ingezet. Een nauwe samenwerking met de business is verzekerd, omdat ze deelnemen aan het lokale beslissingsproces en hun vetorecht kunnen uitoefenen als dat nodig is. De onafhankelijkheid van de CRO's is verzekerd door hun rechtstreekse rapportering aan de Groeps-CRO. Voor elk belangrijk risicotype is op groepsniveau een risicocompetentiecentrum aangesteld. De meeste van die competentiecentra zijn uitgebreide virtuele teams die bestaan uit zowel groeps- als lokale experts die samenwerken.

Onderdelen van een gezond risicobeheer

Risicobeheer verwijst naar het gecoördineerde geheel van activiteiten om de vele risico's die de groep kunnen treffen in zijn vermogen om zijn doelstellingen te bereiken proactief te identificeren en te beheren, en om de verwezenlijking van de groepsstrategie te ondersteunen.

Het risicobeheerkader (RBK) van KBC bepaalt een strikte governance en duidelijke regels en procedures voor de manier waarop risicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd. Het verwijst ook naar een reeks minimumnormen en risicomethoden, -processen en -tools die alle entiteiten en risicospecifieke RBK's moeten naleven en waarvoor de groepsrisicofunctie in de eerste plaats verantwoordelijk is.

In het risicobeheerproces volgen de processtappen elkaar niet strikt op en werken ze op elkaar in.

De algemene stappen van het risicobeheerproces worden in de hoofdstukken hieronder voor elk risicotype afzonderlijk nader besproken.

Risico-identificatie

Risico-identificatie is het systematisch en proactief ontdekken, herkennen, beoordelen en beschrijven van risico's, zowel binnen als buiten KBC, die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op de strategische doelstellingen van de groep, vandaag en in de toekomst. Het identificeert niet alleen mogelijke risicobronnen, maar ook de mogelijke gevolgen en de belangrijkheid ervan voor KBC. Risico-identificatie zorgt ervoor dat het risicobeheer van KBC alle belangrijke risico's dekt waaraan de onderneming is blootgesteld. Daarom zijn er, voor een risico-identificatie vanuit verschillende invalshoeken, krachtige processen opgezet, waaronder de risicoscan, het New and Active Products Process (NAPP) en risicosignalen.

De risicoscan is een strategische groepswijde oefening bedoeld om financiële en niet-financiële top risks aan het licht te brengen en te beoordelen, d.w.z. risico's waar managers "s nachts wakker van liggen" en die een aanzienlijke impact kunnen hebben op het bedrijfsmodel van KBC. De geïdentificeerde top risks worden gebruikt als input voor het jaarlijkse financiëleplanningsproces en voor verschillende risicobeheeroefeningen, zoals het bepalen van de risicobereidheid en stresstests.

Het NAPP is een groepswijd, uiterst formeel proces om alle risico's in verband met nieuwe en bestaande producten en diensten, die een negatieve impact kunnen hebben op de klant en/of KBC, te identificeren en te beperken. Binnen de groep kunnen geen producten, processen en/of diensten worden gecreëerd, gekocht, gewijzigd of verkocht zonder goedkeuring in overeenstemming met het NAPP-beleid. De risicoafdeling beoordeelt ook periodiek de impact van het verruimde en/of geactualiseerde aanbod van producten en diensten op het risicoprofiel van de groep.

In 2021 werd het proces verbeterd, wat resulteerde in een vollediger risicobeoordeling en meer aandacht voor het feit of nieuwe producten en diensten passen bij de strategie. In alle belangrijke entiteiten van de groep is een workflowtool uitgerold die het hele proces, tot en met het toezicht en de rapportering ondersteunt. De bijkomende risicogegevens die nu in de tool zijn opgenomen, maken een meer datagestuurde en frequentere bewaking en analyse van de ontwikkeling van het risicoprofiel mogelijk.

Zowel de interne als de externe omgeving wordt voortdurend en met behulp van alle mogelijke informatiebronnen gescand op gebeurtenissen of veranderingen die een rechtstreekse of onrechtstreekse impact kunnen of zullen hebben op de KBC-groep. Risicosignalen worden verzameld op alle niveaus van de organisatie (op groepsniveau en lokaal) en geven een overzicht van de geïdentificeerde risico's en de mogelijke gevolgen voor KBC en stellen, waar mogelijk, herstelacties voor. Het Groepsdirectiecomité en het Risico- en Compliancecomité/de Raad van Bestuur worden via een duidelijke en uitgebreide interne risicorapportering (o.a. het Integrated Risk Report (IRR)) periodiek op de hoogte gehouden van risicosignalen die als belangrijk worden beschouwd, zodat ze indien nodig tijdig de juiste maatregelen kunnen nemen.

Risicometing

Risicometing heeft tot doel de verschillende risico's waaraan we zijn blootgesteld te meten. Zodra de risico's in kaart zijn gebracht, kunnen met behulp van risicomaatstaven bepaalde kenmerken worden beoordeeld, zoals de impact, de waarschijnlijkheid dat ze zich voordoen, de omvang van de blootstelling, enz. Elk risicobeheerkader voor een specifiek risicotype geeft een overzicht van de (zowel reglementaire als intern bepaalde) risicomaatstaven die binnen de groep worden gebruikt.

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

De risicotolerantie van KBC zit vervat in het begrip risicobereidheid. Dat helpt ons risico's beter te begrijpen en te beheren door uitdrukkelijk uit te spreken hoeveel en welke risico's we willen nemen – zowel kwalitatief als kwantitatief.

De mogelijkheid om risico te aanvaarden (de risicodragende capaciteit) wordt beperkt door financiële verplichtingen (beschikbaar kapitaal, liquiditeit, leencapaciteit, mogelijke winstgeneratie, enz.), niet-financiële beperkingen (strategisch vermogen, vaardigheden, juridische verplichtingen, enz.) en wettelijke bepalingen (bv. wettelijke minima voor kapitaal- en liquiditeitsratio's). De bereidheid om risico te aanvaarden is dan weer afhankelijk van de belangen van de verschillende stakeholders. Een belangrijke factor bij de bepaling van de risicobereidheid is dan ook dat de organisatie haar belangrijkste stakeholders en hun verwachtingen kent.

De risicobereidheid wordt expliciet beschreven in de risicobereidheidsverklaring (Risk Appetite Statement - RAS) en bepaald op groeps- en lokaal niveau. De RAS weerspiegelt de visie van de Raad van Bestuur en het topmanagement over risico's nemen in het algemeen, en over het aanvaardbare niveau en de samenstelling van risico's, om te verzekeren dat ze coherent zijn met het gewenste rendement. De verklaring is gebaseerd op risicobereidheidsdoelstellingen die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de bedrijfsstrategie en geeft een kwalitatieve beschrijving van het speelveld van KBC. In 2021 werd de doelstelling om klimaat- en milieueffecten te verankeren in de besluitvorming van KBC expliciet aan dat speelveld toegevoegd. De overkoepelende risicobereidheidsdoelstellingen worden verder gespecificeerd in een reeks kwalitatieve en kwantitatieve verklaringen voor de verschillende risicotypes. De risicobereidheid op lange termijn wordt ingedeeld als Hoog, Medium of Laag op basis van de maatstaven en drempels die worden beschreven in de risicobereidheidsondersteunende oefening die wordt uitgevoerd voor de belangrijkste risicotypes. Tot slot wordt de risicobereidheid vertaald in risicospecifieke groepslimieten/-doelstellingen, die naar de lagere entiteiten worden uitgewaaierd.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Risicoanalyse en -rapportering zijn bedoeld om het management transparantie te verschaffen over de risico's die het neemt door te zorgen voor een allesomvattend, toekomstgericht en ex-post beeld van het wijzigende risicoprofiel en de context waarin de groep actief is.

Naast de interne rapportering worden er ook externe rapporten opgesteld voor de verschillende stakeholders. Omdat van het management wordt verwacht dat het op basis van de risicoanalyse en -rapportering relevante acties onderneemt, moet de output volledig, evenwichtig en gemakkelijk te begrijpen zijn en gericht zijn op kernboodschappen/voorgestelde acties. Het is essentieel dat de voorgestelde acties zijn afgestemd op de betrokken stakeholders.

Stresstesting

Stresstesting is een proces dat de besluitvorming ondersteunt en waarbij allerlei technieken worden gebruikt om de mogelijke negatieve invloed op de (financiële) toestand van KBC te beoordelen van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren, gaande van aannemelijk tot uitzonderlijk of zelfs extreem.

> Meer informatie over risicobeheer vindt u in ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico wordt in de hele groep beheerd op basis van strikte governance-regels en -procedures die zijn vastgelegd in het KBC-Kredietrisicobeheerkader. Het Competentiecentrum Kredietrisico binnen de afdeling Kredietrisico Groep (GCRD) stelt het Kredietrisicobeheerkader (CRMF) en de onderliggende bouwstenen ervan op. GCRD waarborgt de geschiktheid van het CRMF, alsook de naleving van de wettelijke en reglementaire vereisten via groepswijde kredietrisiconormen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de lokale CRO's en risicoafdelingen, die verantwoordelijk zijn voor de lokale toepassing van het CRMF. Bedrijfsentiteiten worden geraadpleegd voor die onderdelen van het CRMF die gevolgen hebben voor de bedrijfsprocessen en/of governance.

Kredietrisico is het risico dat betrekking heeft op de wanbetaling of wanprestatie door een contractpartij als gevolg van de insolventie of de onwil van die partij om te betalen of haar prestatie te leveren, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

Het CRMF wordt jaarlijks herzien om te verzekeren dat het relevant en doeltreffend blijft in de toekomst. Het bevat een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden, zowel op lokaal als op groepsniveau, tussen de business in de eerste lijn (inclusief de kredietafdelingen), de kredietrisicodiensten en interne audit. Kredietbeslissingen worden genomen na onafhankelijk advies en op basis van acceptatie- en beoordelingsprocessen, waarbij rekening wordt gehouden met de kennis van de klant en de resultaten van modellen. Belangrijke kredietbeslissingen worden geadviseerd en genomen op groepsniveau binnen de GCRD.

Bouwstenen voor het kredietrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het kredietrisico correct te beheren:

- **Risico-identificatie:** een essentieel onderdeel van het identificatieproces van kredietrisico is het opvangen van kredietrisicosignalen, zowel op transactie- als op portefeuilleniveau. Zowel de interne als de externe omgeving wordt gescand op gebeurtenissen of ontwikkelingen die al hebben plaatsgevonden of zouden kunnen plaatsvinden en die rechtstreeks of onrechtstreeks een aanzienlijke impact hebben of zouden kunnen hebben op de kredietkwaliteit. Risicosignalen geven een overzicht van het geïdentificeerde risico en schetsen de mogelijke impact voor KBC en stellen, indien mogelijk, herstelacties voor.

De bevoegde risicobeheercomités worden periodiek op de hoogte gebracht van relevante signalen of waarnemingen. Risicosignalen die als belangrijk worden beschouwd, worden aan het Directiecomité gemeld. Daarnaast worden thematische en sectorspecifieke deep dives uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het kredietrisico.

Nieuwe en komende prudentiële regelgeving inzake (aanzienlijke) kredietrisico's, product- of klantspecifieke regelgeving en wetgeving worden op groepsniveau of lokaal opgevolgd om ervoor te zorgen dat gewijzigde of nieuwe regelgeving snel in beleid en instructies worden opgenomen.

Voorlopende indicatoren vormen een specifiek risico-identificatieproces, ontworpen om opkomende kredietrisico's op te sporen die tot waardeverminderingen zouden kunnen leiden. Het hoofddoel is in een vroeg stadium een betrouwbare raming te hebben van de waardeverminderingen voor het lopende kwartaal en zo verrassingen te vermijden. Het maakt deel uit van de kwartaalrapportering over waardeverminderingen op leningen en obligaties.

- **Risicometing:** kredietrisicometing is het toepassen van een model of methodologie om een kwantitatieve uitdrukking te krijgen van het kredietrisico van een portefeuille van instrumenten/posities. Er is een minimale set kredietrisicometingen voor de hele groep vastgesteld, die kan worden aangevuld met lokale metingen.

Centraal daarin staat de risicoklasse, waarbij een classificatie wordt gemaakt op basis van de Probability of Default (PD), of de kans op een in gebreke blijven, en de Loss Given Default (LGD), of het verwachte verlies in het geval dat een debiteur in gebreke blijft. Om de risicoklasse te bepalen, hebben we diverse ratingmodellen ontwikkeld. Enerzijds om de kredietwaardigheid van debiteuren te meten en anderzijds om het verwachte verlies van de verschillende types van transacties in te schatten. Een aantal uniforme modellen gebruiken we in de hele groep (de modellen voor overheden, banken, grote ondernemingen, enz.), andere zijn ontwikkeld voor specifieke geografische markten (kmo's, particulieren, enz.) of types van transacties. We gebruiken in de hele groep dezelfde interneratingschaal.

De resultaten van die modellen gebruiken we om de kredietportefeuille die niet in gebreke is in te delen in interneratingklassen gaande van 1 (laagste risico) tot 9 (hoogste risico) voor de PD. Een debiteur die in gebreke is gebleven, kennen we een interne rating toe van PD 10 tot PD 12. PD-klasse 12 kennen we toe als een van de kredietfaciliteiten van de debiteur is stopgezet door de bank of als een vonnis de terugneming van de waarborg beveelt. PD-klasse 11 omvat debiteuren die meer dan 90 dagen te laat zijn met hun betaling (achterstal of overschrijding), maar niet beantwoorden aan de criteria van PD 12. PD-klasse 10 kennen we toe aan debiteuren waarbij er reden is om aan te nemen dat ze niet (op tijd) zullen betalen, maar die niet beantwoorden aan de criteria voor PD 11 of PD 12. De status wanbetaling stemt overeen met de statussen non-performing en impaired. Debiteuren in PD 10, 11 en 12 worden daarom in wanbetaling en impaired genoemd. De status performing stemt overeen met normaal en niet-impaired.

Bijzondere waardeverminderingen worden aangelegd volgens de IFRS 9-normen. Voor debiteuren in gebreke worden ze berekend op basis van de volledige resterende looptijd van het verwachte kredietverlies (lifetime expected credit loss). Voor debiteuren die niet in gebreke zijn, is dat op basis van het verwachte kredietverlies over 12 maanden of over de volledige resterende looptijd als het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen en de debiteur verschuift van stage 1 naar stage 2). Daarvoor gebruiken we specifieke collectieve IFRS 9-berekeningsmodellen, behalve voor belangrijke debiteuren die in gebreke zijn gebleven, waarvoor er een individuele inschatting van de verwachte kredietverliezen wordt gemaakt.

Samen met de kans op een in gebreke blijven (Probability of Default) en het uitstaande risico bij een in gebreke blijven (Exposure at Default) vormen concepten als verwacht verlies (Expected Loss) en verlies bij in gebreke blijven (Loss Given Default) de bouwstenen voor de berekening van de reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico, aangezien KBC heeft gekozen voor de Internal Rating Based (IRB)-benadering. Eind 2021 hadden de belangrijkste groepsentiteiten en enkele kleinere entiteiten de IRB Advanced-benadering ingevoerd, behalve United Bulgarian Bank (UBB) in Bulgarije (standaardbenadering) en ČSOB in Slowakije (IRB Foundation-benadering). De kleinere entiteiten zullen de standaardbenadering blijven gebruiken.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de KBC-risicobereidheidsverklaring vermeldt expliciet hoeveel kredietrisico KBC kan en wil aanvaarden om zijn strategische doelstellingen na te streven. Het is de verantwoordelijkheid van het Competentiecentrum Kredietrisico om de doelstellingen voor de kredietrisicobereidheid voor te stellen in overeenstemming met de bedrijfsstrategie, de onderliggende methodologie en het kredietrisicoprofiel. De kredietrisicobereidheid wordt concreet gemaakt door kredietrisicolimieten en vroege waarschuwniveaus toe te kennen aan een beperkte reeks kredietrisico-indicatoren die één jaar geldig zijn.

Primaire kredietrisicolimieten worden bepaald door de Raad van Bestuur of het Directiecomité. Ze omvatten limieten voor het verwachte verlies (EL), verlies in stressomstandigheden, kredietrisicogewogen activa (RWA) en – voor de productie van nieuwe woningkredieten – de Loan-to-Value (LTV) en de verhouding schuld/inkomen (Debt Service-To-Income, DSTI). Die limieten worden aangevuld met een portefeuillelimietsysteem (PLS) om het concentratierisico op groepen tegenpartijen of overheden te beperken, en met andere kredietrisicolimieten op groeps- of lokaal niveau die limieten voor sectoren en activiteiten omvatten, evenals limieten voor risico's zoals het kredietrisico van tegenpartijen voor professionele transacties of het emittentenrisico.

Door een veiligheidsmarge in te bouwen bij het bepalen van deze limieten en door duidelijke escalatieregels in te voeren in geval van overschrijding van de limieten, ondersteunen ze de business om op veilige afstand te blijven van posities die KBC in een situatie van herstel of zelfs afwikkeling kunnen brengen. Naast de in de Risicobereidheidsverklaring bepaalde limieten wordt het risicospeelveld ook bepaald door groepswijde risicogrenzen die zijn vastgelegd in kredietrisiconormen. Die normen hebben tot doel het risicobeheer van specifieke kredietrisicogerelateerde onderwerpen in de hele groep op één lijn te brengen door beperkingen en/of aanbevelingen te definiëren.

- Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging: de kredietportefeuille wordt voortdurend geanalyseerd. Naast de portefeuilleanalyses die de business uitvoert, analyseren ook de kredietrisicoafdelingen op lokaal en groepsniveau het kredietrisicoprofiel van de kredietportefeuille om een onafhankelijk beeld te krijgen van de ontwikkeling van het kredietrisico. De resultaten van de analyses worden gerapporteerd aan de bevoegde risicocomités. Zodra kredietrisico's zijn geïdentificeerd, gemeten, bewaakt en gerapporteerd, is het de verantwoordelijkheid van zowel het lijnmanagement als de risicocomités om erop te reageren, d.w.z. de risico's in overeenstemming te houden of te brengen met de risicobereidheid. Corrigerende actieplannen kunnen worden uitgevoerd om (verder) kredietrisico te vermijden, het te verminderen (beperken), het risico over te dragen of het te aanvaarden.
- Stresstests: stresstests zijn een essentieel onderdeel van een gezond kredietrisicobeheer en worden op lokaal en groepsniveau uitgevoerd.

Gevolgen van de coronacrisis voor het kredietrisico

Sinds de uitbraak van de coronaviruspandemie in maart 2020 zijn in de hele groep specifieke acties ondernomen om de daaruit voortvloeiende risico's te beheren, in het bijzonder met betrekking tot kredietrisicobeheer. Naarmate de crisis evolueerde, zijn die acties in 2021 bijgesteld en voortgezet.

Ten eerste werd in 2021 op regelmatige basis een bijkomende ad-hockredietrisicorapportering voorgelegd aan het Groepsdirectiecomité. Die rapportering had betrekking op de toegestane betalingsuitstellen (al dan niet in het kader van officiële moratoria) en de terugbetalingsprestaties na afloop ervan (bv. kredieten die achterstallig werden of een andere vorm van herstructurering kregen). Ook de veranderingen in kredietrisicomatstaven zoals achterstallen, non-performing kredieten en gemiddelde PD's werden nauwlettend opgevolgd voor de verschillende portefeuilles van de kernlanden.

Eind 2021 bleek uit de prestatiegegevens na afloop van de moratoria en de data over de ontwikkeling van de portefeuilles geen aanzienlijke verslechtering van de kredietrisicocijfers en waren er geen andere tekenen van duidelijke moeilijkheden in de portefeuilles of activiteiten. Dat bewijst zowel de veerkracht van de portefeuille, de doeltreffendheid van de steunmaatregelen van de overheden in de verschillende kernlanden als de toereikendheid van de door de bank verleende betalingsfaciliteiten. Uiteraard blijven we die prestatiegegevens verder opvolgen naarmate de coronacrisis evolueert. Meer informatie over de betalingsuitstellen vindt u in Toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Ten tweede hebben we, omdat de coronacrisis de economische bedrijvigheid in de verschillende industriële sectoren op ongelijke en niet-traditionele wijze beïnvloedt, onze beoordeling van de kwetsbaarheid van sectoren in de loop van het jaar voortgezet. Bijgevolg hanteerden we een gedifferentieerde restrictieve risicobereidheid voor specifieke (sub)sectoren die volgens ons minder of meer risico liepen door de gevolgen van de pandemie in vergelijking met een eerdere beoordeling, met dienovereenkomstige gevolgen voor de sectoriële acceptatiebereidheid. De meest kwetsbare (sub)sectoren, waaronder horeca, entertainment en vrije

tijd, retailmode en luchtvaart vertegenwoordigen in totaal nog altijd minder dan 5% van de industriële portefeuille. Gezien de bovenvermelde veerkracht van de portefeuille en de doeltreffendheid van de overheidsmaatregelen, zijn de aanbevelingen voor de risicobereidheid en de beperkingen voor nieuwe productie minder restrictief geworden en is de aandacht verschoven van een totale sector- of subsectorbenadering naar afzonderlijke bedrijven met aanhoudende betalingsproblemen binnen die sectoren. Voorts is een deel van de portefeuille volledig overgegaan naar stage 2 (significante toename van het kredietrisico) als gevolg van de mogelijke toekomstige gevolgen van de pandemie. Het gaat om blootstellingen aan bedrijfs- en kmo-klienten die actief zijn in de meest kwetsbare sectoren en aan particuliere en niet-particuliere klienten met een nog lopend betalingsuitstel. Er zal een regelmatige herbeoordeling van die collectieve staging worden uitgevoerd.

Als derde reeks initiatieven hebben we ook het effect geëvalueerd van de economische steunmaatregelen die tijdens de coronacrisis van kracht waren, op de identificatie van in moeilijkheden verkerende kredietnemers. Aangezien de daarvoor gebruikelijke risicosignalen in deze specifieke omstandigheden geen relevante informatie opleverden, werden bijkomende stappen ondernomen. In moeilijkheden verkerende kredietnemers werden geïdentificeerd door een combinatie van regelmatige controles en ad-hocportefeuillescreenings, op basis van zowel datagedreven risicosignalen (bv. data over inkomsten op de lopende rekening) als menselijke beoordeling.

Ten slotte bleven we ook in 2021 ramingen verstrekken van de verwachte kredietverliezen in de bestaande kredietportefeuille die niet door de gebruikelijke modellen kunnen worden gecapteerd, gezien de ontwikkelingen in de macro-economische variabelen als gevolg van de coronascenario's niet vervat zitten in die modellen. Die ramingen (management overlay) zijn gebaseerd op een gevalideerde stresstestmethode en maken gebruik van een gelaagde classificatie van de sectorkwetsbaarheid. Ze zijn in de loop van het jaar geactualiseerd en afgebouwd om rekening te houden met veranderingen in de portefeuille en macro-economische veranderingen en om voortschrijdend inzicht in de gevolgen van de pandemie voor het sectorrisico en het bijkomende wanbetalingsrisico te weerspiegelen. Die management overlay is het belangrijkste financiële gevolg van de coronacrisis in de waardeverminderingcijfers voor 2021. Meer informatie vindt u in Toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Kredietrisico's verbonden aan de bankactiviteiten als gevolg van kredietverlening en beleggingen

Kredietrisico's doen zich voor in zowel de bank- als de verzekeringsactiviteiten van de groep. Wat de bankactiviteiten betreft, ligt het kredietrisico voornamelijk in de kredietportefeuille van de bank. Die bevat alle leningen en garanties die KBC heeft verstrekt aan particulieren, bedrijven, overheden en banken. Schuldbewijzen worden opgenomen in de beleggingsportefeuille als ze zijn uitgegeven door bedrijven of banken. Overheidsobligaties worden niet in de beleggingsportefeuille opgenomen. Bovendien wordt in de tabel geen rekening gehouden met het kredietrisico met betrekking tot de handelsportefeuille (emittentenrisico) en het kredietrisico van tegenpartijen met betrekking tot derivatentransacties. Die elementen beschrijven we verderop apart.

De krediet- en beleggingsportefeuille zoals die in dit hoofdstuk is bepaald, verschilt van Leningen en voorschotten aan klienten in Toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening. Meer informatie vindt u in het Glossarium van financiële ratio's en termen.

Krediet- en beleggingsportefeuille

Totale kredietportefeuille

31-12-2021

31-12-2020

Totale kredietportefeuille (in miljarden euro)		
Uitstaand en niet-opgenomen bedrag	237	225
Uitstaand bedrag	188	181
Kredietportefeuille per divisie (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
België ²	63%	64%
Tsjechië	19%	18%
Internationale Markten	17%	17%
Groepscenter	1%	2%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per sector van de tegenpartij (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Particulieren	44%	43%
Financiële en verzekeringsdiensten	6%	8%
Overheden	3%	3%
Bedrijven	47%	46%
<i>Diensten</i>	10%	11%
<i>Distributie</i>	8%	7%
<i>Vastgoed</i>	6%	6%
<i>Bouw</i>	4%	4%
<i>Landbouw, veeteelt en visserij</i>	3%	3%
<i>Auto-industrie</i>	2%	3%
Overige (sectoren < 2%)	14%	13%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per regio (in procenten van de uitstaande portefeuille) ^{1 3}		
Kernlanden	89%	87%
<i>België</i>	54%	53%
<i>Tsjechië</i>	18%	17%
<i>Ierland</i>	6%	6%
<i>Slowakije</i>	6%	6%
<i>Hongarije</i>	4%	3%
<i>Bulgarije</i>	2%	2%
Rest van West-Europa	7%	9%
Rest van Centraal- en Oost-Europa	0%	0%
Noord-Amerika	1%	1%
Azië	1%	1%
Overige	1%	2%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per risicoklasse (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Unimpaired		
<i>PD 1 (laagste risico, kans op in gebreke blijven van 0,00% tot 0,10%)</i>	25%	26%
<i>PD 2 (0,10% – 0,20%)</i>	13%	12%
<i>PD 3 (0,20% – 0,40%)</i>	17%	15%
<i>PD 4 (0,40% – 0,80%)</i>	13%	13%
<i>PD 5 (0,80% – 1,60%)</i>	13%	13%
<i>PD 6 (1,60% – 3,20%)</i>	8%	9%
<i>PD 7 (3,20% – 6,40%)</i>	4%	5%
<i>PD 8 (6,40% – 12,80%)</i>	2%	2%
<i>PD 9 (hoogste risico, ≥ 12,80%)</i>	1%	2%
<i>Zonder rating</i>	1%	1%
Impaired		
<i>PD 10</i>	1,4%	1,5%
<i>PD 11</i>	0,6%	0,6%
<i>PD 12</i>	1,0%	1,2%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage ⁴ (in procenten van de uitstaande portefeuille) ^{1 7}		
Stage 1 (geen significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname)	83%	85%
Stage 2 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - niet credit impaired) incl. POCI ⁵	14%	12%
Stage 3 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - credit impaired) incl. POCI ⁵	3%	3%
Totaal	100%	100%

Portefeuille impaired kredieten
31-12-2021
31-12-2020

Impaired kredieten (PD 10 + 11 + 12; in miljoenen euro of in procenten)

Impaired kredieten ⁶	5 454	5 902
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	2 884	3 220
Impaired kredieten per divisie (in procenten van portefeuille impaired kredieten) ¹		
België ²	48%	45%
Tsjechië	12%	12%
Internationale Markten	33%	35%
Ierland	23%	24%
Slowakije	3%	4%
Hongarije	3%	2%
Bulgarije	4%	5%
Groepscenter	8%	8%
Totaal	100%	100%
Impaired kredieten per sector (in procenten van portefeuille impaired kredieten) ¹		
Particulieren	34%	35%
Distributie	16%	18%
Diensten	11%	10%
Vastgoed	9%	9%
Bouw en constructie	5%	4%
Auto-industrie	4%	3%
Landbouw, veeteelt en visserij	3%	2%
Machines en zware uitrusting	3%	2%
Overige (sectoren < 2%)	15%	17%
Totaal	100%	100%
Geboekte waardevermindering op kredieten (in miljoenen euro)		
Waardevermindering voor stage 1-portefeuille	127	191
Waardevermindering voor stage 2-portefeuille, incl. POCI ⁵ (hersteld)	559	998
Waardevermindering voor stage 3-portefeuille, incl. POCI ⁵ (nog altijd impaired)	2 569	2 638
Waarvan waardevermindering voor impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn	1 905	2 044
Kredietkostenratio		
Divisie België ²	-0,26%	0,57%
Divisie Tsjechië	-0,42%	0,67%
Divisie Internationale Markten	0,36%	0,78%
Ierland	1,43%	0,88%
Slowakije	-0,16%	0,50%
Hongarije	-0,34%	1,05%
Bulgarije	-0,06%	0,73%
Groepscenter	0,28%	-0,23%
Totaal	-0,18%	0,60%
Ratio van impaired kredieten		
Divisie België ²	2,2%	2,3%
Divisie Tsjechië	1,8%	2,3%
Divisie Internationale Markten	5,7%	6,9%
Ierland	12,0%	13,9%
Slowakije	1,6%	2,3%
Hongarije	2,1%	1,9%
Bulgarije	5,3%	7,7%
Groepscenter	21,5%	13,9%
Totaal	2,9%	3,3%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	1,5%	1,8%
Dekkingsratio		
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten	47%	45%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	66%	64%
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten (excl. hypotheekleningen)	51%	52%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	73%	75%

¹ Cijfers niet gecontroleerd door de commissaris.

² Omvat ook het beperkte netwerk van buitenlandse kantoren van KBC Bank in de rest van Europa, de VS en Zuidoost-Azië (met een totale uitstaande portefeuille van 7 miljard euro op 31 december 2021).

³ Een meer gedetailleerde verdeling per land is opgenomen in de kwartaalverslagen van KBC op www.kbc.com.

⁴ Zie toelichting 1.2 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie over de stages.

⁵ Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid; brutobedragen, in tegenstelling tot nettobedragen in de boekhoudkundige verwerking.

⁶ Cijfers wijken af van die in Toelichting 4.2 in het deel Geconsolideerde jaarrekening wegens verschillen in consolidatiekring. De daling van 448 miljoen euro tussen eind 2020 en eind 2021 is als volgt verdeeld: 62 miljoen euro bij divisie België, 73 miljoen euro bij divisie Tsjechië, 285 miljoen euro bij divisie Internationale Markten (waarvan ongeveer de helft in Ierland) en 28 miljoen euro bij het Groepscenter.

⁷ Cijfers vóór het effect van de overlaybenadering (zie Toelichting 4.2.1 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie).

De delen Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage (in procenten van de uitstaande portefeuille) en Geboekte waardevermindering op kredieten in de bovenstaande tabel worden hieronder verder uitgesplitst.

Uitsplitsing kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL stage	31-12-2021				31-12-2020			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
Kredietportefeuille per land/divisie								
België	51,1%	10,9%	1,4%	63,4%	53,5%	9,1%	1,5%	64,0%
Tsjechië	17,0%	1,5%	0,3%	18,8%	15,9%	1,3%	0,4%	17,6%
Internationale Markten	14,6%	1,3%	0,9%	16,8%	14,3%	1,1%	1,1%	16,6%
Ierland	4,6%	0,3%	0,7%	5,6%	4,6%	0,4%	0,8%	5,7%
Slowakije	4,8%	0,5%	0,1%	5,4%	4,9%	0,4%	0,1%	5,5%
Hongarije	3,3%	0,2%	0,1%	3,5%	3,0%	0,2%	0,1%	3,2%
Bulgarije	2,0%	0,2%	0,1%	2,3%	1,8%	0,2%	0,2%	2,2%
Groepscenter	0,8%	0,0%	0,2%	1,0%	1,5%	0,0%	0,2%	1,8%
Totaal	83,5%	13,6%	2,9%	100,0%	85,2%	11,5%	3,3%	100,0%
Kredietportefeuille per sector								
Particulieren	40,1%	3,3%	1,0%	44,4%	38,9%	2,9%	1,2%	43,0%
Financiële en verzekeringsdiensten	5,8%	0,2%	0,0%	6,0%	7,7%	0,2%	0,0%	8,0%
Overheden	2,7%	0,1%	0,0%	2,8%	2,9%	0,0%	0,0%	2,9%
Bedrijven	34,9%	10,0%	1,9%	46,8%	35,7%	8,3%	2,1%	46,1%
Totaal	83,5%	13,6%	2,9%	100,0%	85,4%	11,2%	3,4%	100,0%
Kredietportefeuille per risicoklasse								
PD 1-4	62,3%	5,1%	-	67,4%	62,5%	3,6%	-	66,1%
PD 5-9	21,2%	8,5%	-	29,7%	22,7%	7,9%	-	30,6%
PD 10-12	-	-	2,9%	2,9%	-	-	3,3%	3,3%
Totaal	83,5%	13,6%	2,9%	100,0%	85,2%	11,5%	3,3%	100,0%
Totaal, in miljoenen euro	157 264	25 683	5 454	188 400	154 137	20 852	5 902	180 891

Uitsplitsing waardeverminderingen volgens IFRS 9 ECL-stage	31-12-2021				31-12-2020			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
Waardeverminderingen per land/divisie								
België	1,7%	8,5%	34,0%	44,2%	2,6%	14,0%	31,7%	48,3%
Tsjechië	1,1%	3,9%	9,8%	14,8%	0,9%	6,0%	9,2%	16,1%
Internationale Markten	1,1%	4,7%	23,9%	29,7%	1,5%	6,0%	18,7%	26,1%
Ierland	0,1%	1,0%	16,7%	17,8%	0,3%	1,7%	9,8%	11,8%
Slowakije	0,5%	1,9%	3,0%	5,4%	0,5%	2,2%	4,2%	6,9%
Hongarije	0,3%	1,4%	1,6%	3,3%	0,4%	1,6%	1,5%	3,5%
Bulgarije	0,2%	0,5%	2,6%	3,2%	0,2%	0,5%	3,2%	3,9%
Groepscenter	0,0%	0,1%	11,2%	11,3%	0,0%	0,0%	9,4%	9,5%
Totaal	3,9%	17,2%	78,9%	100,0%	5,0%	26,1%	68,9%	100,0%
Waardeverminderingen per sector								
Particulieren	0,8%	4,5%	23,5%	28,8%	0,9%	6,3%	17,3%	24,4%
Financiële en verzekeringsdiensten	0,1%	0,1%	1,1%	1,3%	0,1%	0,9%	1,4%	2,4%
Overheden	0,0%	0,0%	0,2%	0,3%	0,0%	0,0%	0,2%	0,3%
Bedrijven	2,9%	12,6%	54,1%	69,5%	4,0%	18,9%	50,1%	72,9%
Totaal	3,9%	17,2%	78,9%	100,0%	5,0%	26,1%	68,9%	100,0%
Waardeverminderingen per risicoklasse								
PD 1-4	0,7%	1,8%	-	2,6%	1,0%	3,4%	-	4,4%
PD 5-9	3,2%	15,4%	-	18,5%	4,0%	22,7%	-	26,6%
PD 10-12	-	-	78,9%	78,9%	-	-	68,9%	68,9%
Totaal	3,9%	17,2%	78,9%	100,0%	5,0%	26,1%	68,9%	100,0%
Totaal, in miljoenen euro	127	559	2 569	3 255	191	998	2 638	3 827

Verkoop van de Ierse portefeuilles

In 2021 bereikte KBC Bank Ireland een akkoord om een portefeuille non-performing hypothecaire leningen te desinvesteren en sloot het een juridisch bindende overeenkomst over de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de resterende portefeuille non-performing hypothecaire leningen van KBC Bank Ireland. De afronding van deze transacties zal uiteindelijk resulteren in de verkoop van de volledige portefeuille en onze terugtrekking uit de Ierse markt. Meer informatie vindt u in Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening. De onderstaande tabel geeft de (pro forma-) invloed van deze verkoop op een aantal kredietrisico-indicatoren.

Krediet-en beleggingsportefeuille per 31-12-2021, inclusief en exclusief KBC Bank Ireland	Including KBC Bank Ireland	Excluding KBC Bank Ireland
Totale kredietportefeuille (uitstaand bedrag, in miljarden euro)*	188	178
uitsplitsing per sector van de tegenpartij (in procenten van de uitstaande portefeuille)		
Particulieren	44%	41%
waarvan hypothecaire kredieten	41%	38%
waarvan consumentenkredieten	3%	3%
Kmo's	22%	23%
Bedrijven	34%	36%
Impaired kredieten (PD 10 + 11 + 12; in miljoenen euro)	5 454	4 198
Kredietkostenratio	-0,18%	-0,27%
Ratio van impaired kredieten	2,9%	2,4%
Dekkingsgraad	47%	48%

* Cijfers niet gecontroleerd door de commissaris.

Kredietherstructureringen

Kredietherstructureringen zijn toegevingen aan een klant die betalingsproblemen heeft of verwacht. Dat kan betekenen dat rentebetalingen of kosten worden verlaagd of uitgesteld, de krediettermijn wordt verlengd om het aflossingsplan te versoepelen, achterstallen worden gekapitaliseerd, een uitstel van betaling wordt toegestaan (tijdelijke vrijstelling van kapitaal- en/of rentebetaling) of de schulden worden kwijtgescholden.

Een klant met een als geherstructureerd (*forborne*) aangemerkt krediet krijgt doorgaans een slechtere PD-klasse toegekend dan vóór de herstructurering, gezien het hogere risico van wanbetaling. Wanneer dat het geval is, wordt ook beoordeeld hoe onwaarschijnlijkheid het is dat de klant zal betalen (volgens specifieke 'unlikely to pay'-criteria). In overeenstemming met de IFRS 9-normen wordt een krediet met de status *forborne* toegewezen aan stage 2 (als de klant/het krediet niet in wanbetaling is) of aan stage 3 (als de klant/het krediet in wanbetaling is).

De criteria die KBC toepast om de status van geherstructureerde kredieten te veranderen van *wanbetaling* naar *normaal* of om de status *forborne* te verwijderen, zijn in overeenstemming met de betreffende EBA-normen. Als aan een klant/krediet de status *wanbetaling* is toegekend (voor of op het ogenblik dat een kredietherstructurering wordt toegestaan), moet de klant/het geherstructureerde krediet (afhankelijk van het feit of de status *wanbetaling* is toegekend op klant- of kredietniveau) minstens een jaar de status *wanbetaling* behouden. Alleen onder strikte voorwaarden kan de klant/het krediet opnieuw de status *normaal* krijgen. Een geherstructureerd krediet met de status *normaal* blijft het etiket *geherstructureerd* evenwel minstens twee jaar behouden na de toekenning van de herstructurering, of nadat de klant/het krediet opnieuw de status *normaal* heeft, en dat kan alleen verwijderd worden als is voldaan aan strikte bijkomende criteria (niet in wanbetaling, regelmatige betalingen, enz.). Aangezien een herstructurering een objectieve indicator is (d.w.z. een aanleiding tot waardevermindering) waardoor moet worden beoordeeld of een waardevermindering nodig is, worden alle herstructureringen onderworpen aan een impairmenttest.

On-balance-sheet exposures met kredietherstructureringen: brutoboekwaarde (in miljoenen euro)	Openings- balans	Kredieten waaraan een herstructu- rering is toegekend	Kredieten die niet langer als geherstructu- reerd worden beschouwd	Terugbeta- lingen	Afschrij- vingen	Overige ¹	Slotbalans
2021							
Totaal	4 158	1 692	-371	-670	-28	-1 100	3 681
Waarvan KBC Bank Ireland	1 417	76	0	-251	0	-1 226	16
2020							
Totaal	3 075	1 912	-535	-355	-31	92	4 158
Waarvan KBC Bank Ireland	1 668	92	-222	-128	-0	7	1 417

On-balance-sheet exposures met kredietherstructurerings: bijzondere waardeverminderingen (in miljoenen euro)	Openings- balans	Bestaande waardever- minderingen op kredieten waaraan een herstructu- ring is toegekend	Daling van waardever- minderingen omdat kredieten niet langer geherstructu- reerd zijn	Stijging van waardever- minderingen op geherstructu- reerde kredieten	Daling van waardever- minderingen op geherstructu- reerde kredieten	Overige ²	Slotbalans
2021							
Totaal	645	154	-68	266	-164	-388	445
Waarvan KBC Bank Ireland	251	23	0	170	-69	-360	15
2020							
Totaal	516	156	-95	169	-82	-18	645
Waarvan KBC Bank Ireland	224	13	-30	66	-20	-2	251

¹ Omvat wisselkoerseffecten voor kredieten toegestaan in andere munten dan de lokale munt, wijzigingen in het opgenomen/niet-opgenomen deel van de faciliteiten, stijgingen van de brutoboekwaarde van bestaande geherstructureerde kredieten en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties. Voor Ierland: de geplande verkoop van kredieten bij KBC Bank Ireland resulteerde in een verschuiving naar de balanspost Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, omdat we ervan uitgaan dat aan alle IFRS 5-voorwaarden is voldaan.

² Omvat het gebruik van waardeverminderingen met betrekking tot afschrijvingen en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties.

Geherstructureerde kredieten	In procenten van de uitstaande portefeuille	Verdeling per PD-klasse (in procenten van de portefeuille geherstructureerde kredieten van de entiteit)			
		PD 1-8	PD 9	PD 10 (impaired, minder dan 90 dagen achterstallig)	PD 11-12 (impaired, 90 dagen of meer achterstallig)
31-12-2021					
Totaal	3%	39%	12%	33%	16%
Waarvan KBC Bank Ireland	12%	0%	25%	41%	34%
Per klantensegment ¹					
Particulieren ²	2%	23%	17%	35%	25%
Kmo's	3%	57%	8%	27%	8%
Bedrijven ³	3%	44%	9%	35%	13%
31-12-2020					
Totaal	2%	32%	13%	38%	18%
Waarvan KBC Bank Ireland	14%	0%	25%	44%	32%
Per klantensegment ¹					
Particulieren ²	2%	13%	20%	39%	28%
Kmo's	3%	54%	9%	28%	10%
Bedrijven ³	2%	39%	6%	45%	10%

¹ Niet gecontroleerd door de commissaris.

² In 2021 had 95% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op hypotheekleningen (in 2020 was dat 97%).

³ In 2021 had 27% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op commerciële vastgoedleningen (in 2020 was dat 22%).

Andere kredietrisico's

Effecten in de tradingportefeuille. Die effecten houden een emittentenrisico in (potentieel verlies als de emittent in wanbetaling blijft). De blootstelling aan dat risico meten we op basis van de marktwaarde van de effecten. Het emittentenrisico beperken we door limieten te gebruiken, zowel per emittent als per ratingklasse.

Overheidseffecten in de beleggingsportefeuille van bankentiteiten. De risicopositie ten aanzien van overheden meten we in termen van nominale waarde en boekwaarde. Ze heeft in hoofdzaak betrekking op EU-overheden. We hebben limieten vastgelegd voor posities in overheidsobligaties van zowel niet-kernlanden als kernlanden. Meer informatie over de blootstelling aan overheidsobligaties voor bank- en verzekeringsactiviteiten samen geven we in een aparte paragraaf verderop.

Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties. De bedragen in de onderstaande tabel zijn de presettlementrisico's van de groep die worden gemeten met de internemodelmethode voor rente- en valutaderivaten in divisie België. Voor inflatie, aandelen- en grondstoffenderivaten worden de presettlementrisico's berekend als de som van de (positieve) huidige vervangingswaarde (mark-to-market) van een transactie en de toepasselijke toeslag (add-on). Die berekening wordt ook gebruikt om de presettlementrisico's te meten van rente- en valutaderivaten in de andere divisies.

De risico's worden beperkt door het gebruik van limieten per tegenpartij. We maken ook gebruik van close-out netting en zekerheden. Financiële zekerheden nemen we alleen in aanmerking als de betrokken activa worden beschouwd als risicobeperkend voor berekeningen van het reglementaire kapitaal.

Andere kredietrisico's

(in miljarden euro)

	31-12-2021	31-12-2020
Emittentenrisico ¹	0,02	0,02
Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties ²	4,4	5,0

¹ Exclusief een nominatieve lijst van centrale overheden, en alle blootstellingen aan EU-instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken.

² Na aftrek van ontvangen zekerheden en uitkeringen voor netting.

Positie in gestructureerde kredieten

De totale nettoportefeuille (d.w.z. exclusief deriskede posities) van gestructureerde kredietproducten bedroeg eind 2021 0,2 miljard euro en bestond voornamelijk uit Europese residential mortgage-backed securities (RMBS'en). Dat is een daling met 0,1 miljard euro ten opzichte van het niveau van eind 2020 als gevolg van terugbetalingen. Er werden in 2021 geen nieuwe beleggingen gedaan.

Reglementair kapitaal

De reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico stegen van 7 036 miljoen euro eind 2020 tot 7 213 miljoen euro eind 2021, voornamelijk als gevolg van volumegroei en veranderingen in de activakwaliteit van portefeuilles in de kernlanden. Meer details vindt u in het hoofdstuk Credit Risk van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Bij KBC behoort het beheer van het ALM-risico tot de verantwoordelijkheid van het Directiecomité, ondersteund door het Managementcomité CRO-diensten en het Groepscomité Assets & Liabilities (Groeps-ALCO). Het Directiecomité beslist over het kader voor marktrisico in niet-tradingactiviteiten, dat de specifieke risicorichtlijnen vastlegt.

Met de risicofunctie wil de ALM-raad – voorgezeten door de CRO Treasury – de goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten tot stand brengen, vergemakkelijken, bevorderen en ondersteunen. De raad treedt op als een managementvergadering van het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico.

Marktrisico is het risico dat verband houdt met wijzigingen in het niveau of de volatiliteit van marktprijzen. Het beheersproces van onze structurele marktrisico's in niet-tradingactiviteiten omvat het renterisico, het gaprisico, het basisrisico, het optierisico (zoals het risico van vervroegde aflossing), het muntrisico, het aandelenkoersrisico, het vastgoedprijsrisico, het creditspreadrisico en het inflatierisico. Met structurele risico's worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van onze commerciële activiteit of onze langetermijnposities (bank en verzekeringen). De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder. Dit proces wordt ook Asset-Liability Management (ALM) genoemd.

Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het marktrisico in niet-tradingactiviteiten correct te beheren:

- Risico-identificatie: marktrisico's die verband houden met niet-tradingposities vloeien voort uit:
 - onevenwichtigheden in de bankactiviteiten verbonden aan het aantrekken van werkmiddelen door het kantorennetwerk en de aanwending ervan (via onder meer kredietverlening);
 - onevenwichtigheden in de verzekeringsactiviteiten tussen de verplichtingen in het Leven- en Niet-levenbedrijf en de ter afdekking daarvan aangehouden beleggingsportefeuilles;
 - de risico's verbonden aan het aanhouden van een beleggingsportefeuille ter herbelegging van het eigen vermogen (de zogenaamde strategische positie);
 - de structurele wisselkoerspositie die voortvloeit uit de activiteiten in het buitenland (participaties in vreemde valuta's, geboekte resultaten van buitenlandse vestigingen, wisselrisico gekoppeld aan de valutaonevenwichtigheid tussen verplichtingen en beleggingen bij de verzekeraar).

De volgende instrumenten worden gebruikt in het risico-identificatieproces voor het marktrisico in niet-tradingactiviteiten: het New and Active Products Process (NAPP), de risicoscan, het risicosignaal- en vroegwaarschuwingsproces, de parameterherzieningen en materialiteitsbeoordelingen op basis van diepgaande analyse en deep dives.

- Risicometingen: Risico Groep en de lokale risicoafdelingen meten het ALM-risico en signaleren de huidige en toekomstige risicoposities. Een gemeenschappelijk reglement, dat het kader aanvult voor technische aspecten, en een gedeelde meetinfrastructuur verzekeren dat die risico's in de hele groep op dezelfde manier worden gemeten. Dat omvat een brede waaier van risicomeetmethodes, zoals:
 - Basis-Point-Value (BPV) voor renterisico;
 - gapanalyse voor renterisico, gaprisico en inflatierisico;
 - economische gevoeligheden voor muntrisico, aandelenkoersrisico en vastgoedprijsrisico;
 - simulaties van nettorente-inkomsten over een periode van meerdere jaren die binnen de budgetterings- en risicoprocessen worden gebruikt.
- Bepaling van de risicobereidheid: limieten gelden voor alle belangrijke risico's die de ALM-functie loopt: het renterisico, het aandelenrisico, het vastgoedrisico en het wisselkoersrisico voor de geconsolideerde entiteiten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de limieten voor elke lokale entiteit worden goedgekeurd door het Directiecomité.

De treasurydiensten, die optreden als eerste verdedigingslinie, meten en beheren het renterisico binnen een door de risicobereidheid en de limieten begrensd speelveld. Ze houden rekening met de meting van het risico van vervroegde aflossing en andere optierisico's in de bankportefeuille en beheren een evenwichtige beleggingsportefeuille. Het beheer van de posities impliceert dat de treasuryfunctie gebruikmaakt van derivaten om zich in te dekken tegen onevenwichtigheden als gevolg van rente- en valutarisico's. Om de volatiliteit van winst en verlies als gevolg van de verschillende boekhoudkundige verwerking van beleggingsposten op de balans en derivaten te vermijden, worden op grote schaal afdekkingstechnieken toegepast.

- Risicoanalyse, -reactie en -opvolging: naast de wettelijk verplichte rapportering is er een structurele rapportering aan het ALCO. Het rapporteringsproces omvat een aftekeningsproces om de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen.
- Stresstests: jaarlijks wordt een evenwichtig stresstestprogramma opgesteld, waarover op kwartaalbasis wordt gerapporteerd. Dat omvat:
 - de backtesting van vervroegde aflossingen;
 - simulaties van de nettorente-inkomsten volgens verschillende marktscenario's voor het renterisico. Het effect op de nettorente-inkomsten en de gevoeligheden worden ook gebruikt om het basisrisico te meten;
 - kapitaalgevoeligheden die ontstaan uit posities in de bankportefeuille die invloed hebben op het beschikbare reglementaire kapitaal (bv. reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income) worden gebruikt voor spreadrisico, renterisico en aandelenrisico.

Gevolgen van de coronacrisis voor het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Door de aanhoudende coronacrisis hield het 'low-for-longer'-sentiment aan, wat betekent dat ervan werd uitgegaan dat de rentevoeten nog langer laag zouden blijven. De hogere inflatie leidde tot grotere onzekerheid op de markten en effende het pad voor hogere rentevoeten. In zijn geheel vormde dat een zeer uitdagende omgeving voor de niet-tradingactiviteiten. Door de evenwichtige structuur van de bankportefeuilles en de maatregelen van de treasurydiensten en van de ECB bleef de impact op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten evenwel beperkt.

Hieronder vindt u de verschillende subrisicotypes, met meer details en cijfers.

Renterisico en gaprisico

De belangrijkste techniek die we gebruiken om renterisico's te meten, is de 10 BPV-methode. Die geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een stijging van de rentevoeten over de volledige swapcurve met tien basispunten (negatieve cijfers wijzen op een daling van de waarde van de portefeuille). Daarnaast hanteren we ook technieken zoals gapanalyses, durationbenadering, scenarioanalyse en stresstesting (zowel wat reglementair kapitaal als netto-inkomsten betreft).

Invloed van een parallele stijging van de swapcurve¹ met 10 basispunten voor KBC Bank

Invloed op de waarde ² (in miljoenen euro)	2021	2020
Totaal	-69	-64

¹ In overeenstemming met de marktnormen zijn de gevoeligheidscijfers gebaseerd op een risicovrije curve (swapcurve).

² Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardeverminderingregels.

We beheren de ALM-renteposities van de bankentiteiten op basis van een marktgerichte interne prijsstelling voor looptijdgebonden producten en een replicating portfolio-techniek voor de niet-looptijdgebonden producten (bijvoorbeeld zicht- en spaarrekeningen).

De bank houdt voornamelijk renteposities aan via overheidsobligaties, gericht op het verwerven van rente-inkomsten, zowel in de obligatieportefeuille die dient ter herbelegging van het eigen vermogen als in een op korte termijn gefinancierde obligatieportefeuille. De tabel illustreert het renterisico van de bank op basis van de 10 BPV.

Swap-BPV (10 basispunten) van de ALM-portefeuille*

(in miljoenen euro)	2021	2020
Gemiddelde 1e kwartaal	-65	-77
Gemiddelde 2e kwartaal	-64	-72
Gemiddelde 3e kwartaal	-60	-76
Gemiddelde 4e kwartaal	-69	-64
Op 31 december	-69	-64
Maximum in jaar	-69	-77
Minimum in jaar	-60	-64

* Niet-geauditeerde cijfers, met uitzondering van de regel Op 31 december

In overeenstemming met de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit voeren we regelmatig een outlier-stresstest uit door zes verschillende scenario's toe te passen op de bankportefeuilles (materiële valuta's). Het worst case scenario wordt afgezet tegen het tier 1-kapitaal. Voor de bankportefeuille op KBC-groepsniveau bedroeg dat risico -7,77% van het tier 1-kapitaal op 31 december 2021. Dat is ruim onder de drempel van 15% waar de Europese Centrale Bank op toeziet.

De volgende tabel toont de renterisicogap van de ALM-bankportefeuille. Om de renterisicogap te bepalen, delen we de boekwaarde van activa (positief bedrag) en passiva (negatief bedrag) in volgens de eerste renteherprijzingsdatum of vervaldag, om de lengte te kennen van de periode waarvoor de rente vast is. Derivaten, hoofdzakelijk om het risico als gevolg van schommelingen van rentevoeten te beperken, nemen we mee op volgens hun nominale bedrag en herprijzingsdatum.

Renterisicogap ALM-portefeuille (inclusief derivaten) (in miljoenen euro)	≤ 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	> 10 jaar	Niet-rente-dragend	Totaal
31-12-2021	1 745	-12 310	-8 919	5 529	5 687	1 104	7 164	0
31-12-2020	17 408	-26 418	- 668	3 781	4 692	1 003	201	0

De renterisicogap toont dat we een algemene positie hebben inzake renterisico. Over het algemeen hebben activa een langere looptijd dan passiva, wat betekent dat de nettorente-inkomsten van KBC baat hebben bij een normale rentecurve. De economische waarde van de KBC-groep is voornamelijk gevoelig voor bewegingen aan het langere eind van de rentecurve.

Er wordt een analyse van de nettorente-inkomsten uitgevoerd door de invloed te meten van een renteschok met +1% op een jaar, uitgaande van een constante balans. Voor de bankactiviteiten toont de analyse dat de nettorente-inkomsten het volgende jaar onder druk zouden blijven staan door het lagerenteklimaat.

Creditspreadrisico

We beheren het creditspreadrisico van onder meer de portefeuille overheidsobligaties door op te volgen in hoeverre de waarde van de overheidsobligaties zou veranderen als de creditspreads over de hele curve met 100 basispunten zouden stijgen. De onderstaande tabel toont die economische gevoeligheid.

Blootstelling aan overheidsobligaties op jaareinde 2021, boekwaarde¹ (in miljoenen euro)

	Tegen geamortiseerde kostprijs	Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in other comprehensive income (FVOCI)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Totaal	Ter vergelijking: totaal einde 2020	Economische invloed van +100 basispunten ³
KBC-kernlanden						
België	7 904	539	406	8 849	11 316	-260
Tsjechië	8 852	658	1 872	11 382	10 068	-617
Hongarije	2 666	180	45	2 890	3 201	-128
Slowakije	3 009	168	42	3 220	3 305	-174
Bulgarije	1 065	349	11	1 425	1 291	-75
Ierland	1 141	62	0	1 202	1 212	-54
Overige landen						
Frankrijk	3 789	634	14	4 438	4 748	-186
Spanje	1 046	31	14	1 091	2 319	-29
Italië	255	493	0	748	1 110	-24
Polen	1 760	399	0	2 160	1 325	-92
VS	1 319	0	0	1 319	1 038	-57
Overige ²	3 346	454	98	3 898	4 826	-124
Totale boekwaarde	36 152	3 967	2 501	42 620	45 760	-
Totale nominale waarde	35 529	3 676	2 506	41 711	43 361	-

¹ In de tabel is geen rekening gehouden met de blootstelling aan sommige supranationale entiteiten die niet als soevereine staten worden beschouwd, zoals de Europese Investeringsbank of het Europees Investeringsfonds. Er zijn geen belangrijke waardeverminderingen op de overheidsobligaties in portefeuille.

² Som van landen met een individuele blootstelling van minder dan 1 miljard euro op het einde van 2021.

³ Geeft de theoretische economische invloed op de reële waarde weer van een parallele stijging van de spread met 100 basispunten over de volledige looptijdenstructuur. Die invloed wordt maar gedeeltelijk weerspiegeld in de winst-en-verliesrekening en/of het eigen vermogen. De cijfers hebben betrekking op niet-tradingposities in overheidsobligaties voor de bank- en verzekeringsactiviteiten (de invloed op de blootstelling aan de tradingportefeuille was vrij beperkt en bedroeg -5,9 miljoen euro, inclusief supranationale obligaties, op het einde van 2021).

Op 31 december 2021 omvatte de boekwaarde van de totale portefeuille overheidsobligaties gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI) een herwaarderingsreserve van 0,2 miljard euro, vóór belastingen (49 miljoen euro voor België, 27 miljoen euro voor Frankrijk, 27 miljoen euro voor Italië en 73 miljoen euro voor de andere landen samen).

Naast de portefeuille overheidsobligaties heeft de KBC-groep een portefeuille niet-overheidsobligaties (banken, bedrijven, supranationale entiteiten). De gevoeligheid van de waarde van die bankportefeuille voor een wijziging van de creditspread met 100 basispunten wordt weergegeven in de volgende tabel.

Blootstelling aan niet-overheidsobligaties op jaareinde, per rating: economische invloed van +100 basis punten (in miljoenen euro)

	31-12-2021	31-12-2020
Obligaties met rating AAA	-88	-156
Obligaties met rating AA+, AA, AA-	-51	-60
Obligaties met rating A+, A, A-	-18	-10
Obligaties met rating BBB+, BBB, BBB-	-9	-15
Obligaties met rating Non-investment grade en zonder rating	-25	-29
Totale boekwaarde (exclusief tradingportefeuille)	4 830	6 056

Aandelenrisico

KBC Bank en KBC Asset Management houden kleinere aandelenportefeuilles aan. Hieronder vindt u meer informatie over de totale niet-tradingaandelenposities.

**Aandelenportefeuille KBC Bank
(per sector, in procenten)**

	31-12-2021	31-12-2020
Financiële sectoren	68%	56%
Niet-cyclische consumentensectoren	0%	1%
Communicatie	0%	0%
Energie	0%	0%
Industriële sectoren	10%	5%
Nutsbedrijven	0%	0%
Cyclische consumentensectoren	4%	4%
Basismaterialen	0%	0%
Overige en niet bepaald	17%	34%
Totaal	100%	100%
(in miljarden euro)	0,26	0,27
Waarvan niet-genoteerd	0,26	0,22

**Invloed van een 25%-daling van de aandelenkoersen, invloed op de waarde
(in miljoenen euro)**

	2021	2020
Totaal	-64	-66

Niet-tradingaandelenpositie

(in miljoenen euro)

	Netto gerealiseerde winst (in winst - en verliesrekening)		Netto niet-gerealiseerde winst op posities op het einde van het jaar (in eigen vermogen)	
	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020
Totaal	-	-	29	12

Vastgoedrisico

De vastgoedactiviteiten van de groep houden een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aan. De vastgoedpositie wordt daarbij gezien als een langetermijnafdekking van inflatierisico's en als een manier om het risico-rendementprofiel van die portefeuilles te optimaliseren. De tabel geeft een overzicht van de gevoeligheid van de economische waarde voor schommelingen op de vastgoedmarkten.

**Invloed van een 25%-daling van de vastgoedprijzen, invloed op de waarde
(in miljoenen euro)**

	2021	2020
Totaal	-97	-98

Inflatierisico

Inflatie kan een financiële instelling op vele manieren indirect beïnvloeden, bijvoorbeeld via wijzigingen van de rentetarieven of de operationele kosten. Als concept van marktrisico is inflatie in het algemeen daarom niet gemakkelijk kwantificeerbaar. Bepaalde financiële producten of instrumenten zijn echter rechtstreeks gekoppeld aan inflatie en hun waarde wordt rechtstreeks beïnvloed door een verandering in de marktverwachtingen. KBC Bank gebruikt geïndexeerde obligaties om zijn activaportefeuille te diversifiëren.

De bankactiviteiten houden een portefeuille van 255 miljoen euro aan geïndexeerde obligaties aan. Afgezien daarvan zijn we niet meetbaar blootgesteld aan inflatierisico.

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgen we een voorzichtig beleid. De belangrijke wisselposities in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een tradingportefeuille worden via interne transacties overgedragen naar de tradingportefeuille, waar ze worden beheerd binnen de toegekende tradinglimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder tradingportefeuille, en van andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is. Aandelen in niet-euromunten die zijn opgenomen in de beleggingsportefeuille hoeven evenwel niet te worden afgedekt, omdat de volatiliteit van de wisselkoersen wordt gezien als deel van de beleggingsopbrengst.

KBC concentreert zich op de stabilisatie van de common equity ratio voor wisselkoersschommelingen, wat zijn capaciteit om externe schokken op te vangen verbetert en gunstig is voor alle belanghebbenden. Dat houdt een vermindering van de afdekking van participaties in.

Invloed van een daling van de valutawaarde met 10%* (in miljoenen euro)

	31-12-2021	31-12-2020
CZK	-243	-232
HUF	-107	-95
BGN	-42	-41
USD	3	-2

* Blootstelling voor valuta's waarvan de invloed meer dan 10 miljoen euro bedraagt.

Hedge accounting

Balansbeheer maakt gebruik van derivaten om rente- en valutarisico's te beperken. Het doel van hedge accounting is de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening als gevolg van het gebruik van die derivaten te verminderen.

KBC heeft besloten geen hedge accounting toe te passen op krediet- en aandelenrisico's. Wanneer aan de noodzakelijke criteria is voldaan, wordt het toegepast om de boekhoudkundige mismatch tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie weg te nemen. Meer informatie over hedge accounting vindt u in de Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Risicocategorieën waarvoor hedge accounting van toepassing is

Rentevoeten

Afdekkingsderivaten worden gebruikt om een renterisico te beperken dat voortvloeit uit een verschil in het renteprofiel van activa en hun financieringspassiva. De hedge-accountingstatus van een afdekking kan gekoppeld zijn aan de actiefpost of de passiefpost.

Rentederivaten kunnen worden aangemerkt als:

- afdekkingen van de reële waarde van activa of passiva. Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als reëlewaardeafdekkingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, samen met de veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of passief die toe te schrijven zijn aan het afgedekte risico. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt eveneens opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- afdekkingen van de kasstroom van opgenomen activa en passiva die ofwel zekere, ofwel zeer waarschijnlijke verwachte transacties zijn. Het effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als kasstroomafdekkingen, wordt opgenomen in de afdekkingsreserve van kasstroomafdekkingen in het eigen vermogen. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt rechtstreeks opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt macrostrategieën voor hedge accounting voor homogene portefeuilles van kleinere elementen, waarbij de frequentie van optreden of de relatief kleine omvang van de gemiddelde transactie de één-op-één-relatie suboptimaal maakt. Dat is onder

meer het geval voor hypotheekleningen, leningen aan kmo's of deposito's van klanten. Macrostrategieën kunnen dynamisch zijn en frequent veranderen, onder meer op basis van een balancering van de portefeuille (open portfolio hedge).

Microafdekking wordt gebruikt wanneer grote individuele activa of passiva worden afgedekt. Typische activa zijn grote bedrijfsleningen en obligatieaankopen waarvoor het creditspreadprofiel relevant is. Passiva kunnen eigen emissies van KBC zijn of specifieke langetermijnfaciliteiten aangeboden door een centrale bank. Microafdekkingen zijn gebaseerd op de reële waarde of op kasstromen.

Valuta

KBC heeft strategische beleggingen in niet-euromunten. De netto-inventariswaarde van belangrijke deelnemingen wordt deels in de lokale munt gefinancierd met deposito's en valutaderivaten om de stabiliteit van de CET1-ratio te verzekeren. Door gebruik te maken van afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten wordt de valutacomponent in het eigen vermogen opgenomen tot de realisatie (afwikkeling van de financiering als gevolg van liquidatie, dividenduitkeringen of andere verminderingen van de netto-inventariswaarde).

Afdekkingseffectiviteit

De afdekkingseffectiviteit wordt bepaald bij het aangaan van de afdekkingsrelatie, en ook door periodieke prospectieve en retrospectieve effectiviteitsbeoordelingen om ervoor te zorgen dat er een relevante relatie blijft bestaan tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument.

Effectiviteitscontrole

Voor rentevoeten worden verschillende prospectieve en retrospectieve controles uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument in aanmerking komt voor de hedge-accountingstrategie.

Prospectieve tests zijn meestal gebaseerd op een gevoeligheidsanalyse (waarbij wordt nagegaan of de basis point value van de afgedekte portefeuille ten opzichte van het afdekkingsinstrument binnen het interval van 80-125% blijft) of op volumetests (als de hoofdsom van de voor afdekking in aanmerking komende instrumenten hoger is dan het nominale volume van de afdekkingsinstrumenten waarvan wordt verwacht dat ze in elke gespecificeerde tijdschik worden geherprijsd of terugbetaald).

Voor macrokasstroomafdekkingen wordt aan de hand van uitgebreide toekomstgerichte analyses beoordeeld of het voldoende waarschijnlijk is dat het toekomstige volume van afgedekte posities het volume van de afdekkingsinstrumenten grotendeels zal dekken. Voor elke afdekkingsstrategie wordt een afdekkingsratio berekend, die meet welke proportie van een portefeuille met derivaten wordt afgedekt.

De retrospectieve effectiviteitscontrole van de afdekkingsrelatie wordt periodiek uitgevoerd door de verandering in de reële waarde van de portefeuille van afdekkingsinstrumenten te vergelijken met de verandering in de reële waarde van de afgedekte in aanmerking komende posities die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico over een bepaalde periode (de verhouding van de veranderingen in reële waarde blijft binnen het interval van 80-125%).

Voor de afdekking van valutarisico's wordt de effectiviteit verzekerd door de som van het nominale bedrag van de financieringstransacties en valutaderivaten aan te passen aan het beoogde afdekkingsbedrag van de strategische deelnemingen.

Bronnen van niet-effectieve afdekking

Ineffectiviteit voor renteswaps kan optreden als gevolg van:

- verschillen in relevante aspecten tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument (kan verschillen in rentecurves en periodiciteit omvatten);
- een daling van het volume van de afgedekte positie tot onder het volume van de afdekkingsinstrumenten voor een tijdschik;
- de aanpassing van de kredietwaardering van de renteswap die niet wordt gecompenseerd door de lening. De afdekkingswaps worden echter volledig gedekt door een onderpand of verhandeld via clearinginstellingen en de aanpassing van de kredietwaardering is beperkt.

Wat de afdekking van de netto-investering in vreemde valuta betreft, kan de rentecomponent van de afdekkingsinstrumenten een bron van inefficiëntie zijn.

Stopzetting van hedge accounting

Hedge-accountingstrategieën die de effectiviteitscontrole niet doorstaan, worden stopgezet. Een niet langer aangemerkt afdekkingsinstrument kan in een nieuwe afdekkingsrelatie opnieuw worden aangemerkt. Effectieve hedge-accountingstrategieën kunnen ook om technische of strategische redenen worden beëindigd. Elke eventuele invloed op de winst-en-verliesrekening die voortvloeit uit niet-effectieve afdekking en stopzetting wordt gerapporteerd aan het ALCO.

Rentevoetbenchmarks

Op 1 januari 2022 werd de overgang van de rentevoetbenchmark in de hele KBC-groep geïmplementeerd. KBC Bank en zijn bankentiteiten zijn volledig in staat tot een prijsstelling op basis van de risicovrije rentevoeten, zowel op forward-looking als backward-looking basis. Sinds het tweede kwartaal van 2021 heeft KBC de prijzen van alle nieuwe activiteiten in GBP vastgesteld op basis van de Sterling Overnight Index Average (SONIA)-rente en die van nieuwe activiteiten in USD op basis van de Secured Overnight Financing Rate (SOFR). De blootstelling aan risicovrije rentevoeten in andere valuta is niet belangrijk, maar vergt enig operationeel en juridisch werk, dat momenteel aan de gang is.

De prijsstelling en verdiscontering voor marktactiviteiten is volledig in overeenstemming met de risicovrije rentevoeten en er wordt verder gewerkt om de Credit Support Annexes aan te passen aan de risicovrijere renteomgeving. Aan LIBOR gekoppelde contracten uit het verleden worden tijdig en op geordende wijze omgezet naar een risicovrije rentevoet en er wordt daarbij gebruikgemaakt van terugvalbepalingen. De besprekingen met klanten verlopen via de relatiebeheerders op een vlotte en ordelijke manier naarmate de transacties op vervaldag komen. Het grootste deel van de blootstelling is toe te schrijven aan gesyndiceerde leningen waarin KBC participeert. Die blootstelling zal worden omgezet vóór het einde van de IBOR-publicatie.

De onzekerheid die eind 2020 bestond over de ontwikkeling van de IBOR-overgangen is in de loop van 2021 grotendeels opgehelderd. Het grootste deel van de blootstelling van KBC aan IBOR is toe te schrijven aan EURIBOR. EURIBOR blijft voldoen aan de EU-benchmarkverordening.

De tabel toont de resterende volumes die eind 2021 gekoppeld waren aan benchmarks die door de hervorming worden beïnvloed.

Gekoppeld aan -IBOR (alle looptijden, in miljoenen euro)	Niet-afgeleide financiële activa	Niet-afgeleide financiële verplichtingen	Derivaten
waarvan: USD (LIBOR)	2 143	18	13 766
waarvan: GBP (LIBOR)	217	0	1 032
waarvan: EUR (LIBOR)	9	1	-
waarvan: YEN (TIBOR), CHF (LIBOR)	1	0	2 826
Totaal	2 371	19	17 624

Kapitaalgevoeligheid voor marktbevingen

Het beschikbare kapitaal wordt beïnvloed wanneer de markt onder stress staat. Stress kan een gevolg zijn van een aantal marktparameters, zoals stijgende swaprentes of obligatiespreads of dalende aandelenkoersen. Bij KBC gebruiken we die kapitaalgevoeligheid als een gemeenschappelijke noemer om de kwetsbaarheid van de bankportefeuille voor verschillende marktrisicoschokken te meten. Het common equity tier 1-kapitaal (CET1) is gevoelig voor een parallelle stijging van de obligatiespreads. Die gevoeligheid wordt veroorzaakt door beleggingen in overheids- en bedrijfsobligaties waarvan de spreadcomponent niet is afgedekt. Het verlies aan beschikbaar kapitaal in geval van een daling van de aandelenkoersen wordt voornamelijk veroorzaakt door posities in pensioenfondsen die door een dergelijke schok getroffen zouden worden.

CET1-gevoeligheid voor belangrijkste marktfactoren (Deense compromismethode), KBC Bank (in procentpunten van CET1-ratio)

	31-12-2021	31-12-2020
een parallelle beweging van de rente met +100 basispunten	0,3%	0,3%
een parallelle beweging van de spread met +100 basispunten	-0,2%	-0,2%
een daling van de aandelenkoersen met -25%	-0,3%	-0,3%

Reglementair kapitaal

Het reglementaire kapitaal voor niet-tradingactiviteiten op de markt bedroeg 18 miljoen euro. Het wordt enkel gebruikt om wisselposities te dekken, aangezien KBC geen grondstoffenposities aanhoudt. In overeenstemming met de regelgeving worden andere types niet-tradingrisico's gedekt via pijler 2-beoordelingen.

Niet-financiële risico's

Operationeel risico

Beheer van het operationeel risico

Het Uitgebreide Competentiecentrum voor Operationeel Risico, dat bestaat uit risico-experts op groeps- en lokaal niveau, werkt samen met andere expertfuncties voor de negen operationele subrisicotypes: informatietechnologierisico, informatiebeveiligingsrisico, bedrijfscontinuïteitsrisico, procesrisico, uitbestedings- en derdenrisico, modelrisico, juridisch risico, frauderisico en persoonlijke- en fysiekeveiligheidsrisico.

Operationeel risico is het risico van ontoereikendheden of tekortkomingen in de werkwijzen en systemen, menselijke fouten of van plotse externe gebeurtenissen met een menselijke of natuurlijke oorzaak.

Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om de operationele risico's adequaat te beheren:

- **Risico-identificatie:** om operationele risico's te identificeren, volgen we de wetgeving op, maken we gebruik van het New and Active Products Process (NAPP), voeren we risicoscans uit om risico's te identificeren en analyseren, analyseren we belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators), voeren we onafhankelijke controlebewakingsactiviteiten uit en een root cause analyses van near misses en verliezen en andere risicogebeurtenissen. Er bestaat een gestructureerde set van top risico's (Group Key Risks) en daarmee samenhangende minimale controledoelstellingen op groepsniveau (Group Key Control Objectives, GKC's) om top-down minimumstandaarden te bepalen voor de risico- en controleomgeving. De zelfbeoordelingen worden uitgevoerd door de eerste verdedigingslinie. De GKC's dekken alle processen van de groep en zijn bedoeld om de belangrijke operationele risico's te beheren. Er worden regelmatig herzieningen uitgevoerd om de set aan te passen aan nieuwe of opduikende operationele risico's. De entiteiten vertalen die groepscontroledoelstellingen naar hun operationele procesomgeving en versterken ze zo nodig met aanvullende, lokale operationele controles. Er zijn dynamische trigger-based risicobeoordelingen ingevoerd, die gebaseerd zijn op de voortdurende screening van zowel interne als externe risicogebeurtenissen.
- **Risicometing:** omdat operationeel risico in alle facetten van de organisatie aanwezig is, zijn er uniforme metrics en schalen op groepsniveau beschikbaar die helpen om niet alleen het risicoprofiel van een entiteit, maar ook de individuele operationeelrisiconiveaus van de processen te bepalen en ondersteunen. Ook de maturiteitsstatus van individuele controledoelstellingen om die risico's in de processen te beperken, wordt voor de hele groep op uniforme wijze bepaald. Daarnaast wordt een groepswijde uniforme schaal gebruikt om de algemene internecontrolestatus van elk proces in elke belangrijke entiteit en de algemene internecontrolestatus van de entiteit uit te drukken. De drie verdedigingslijnen gebruiken groepswijde tools om de kernactiviteiten van operationeelrisicobeheer te ondersteunen. Er is een gestandaardiseerd proces voor het verzamelen van gegevens over near misses en verliezen, met inbegrip van root cause analyses en passende reacties. Elk jaar wordt een stresstest uitgevoerd om na te gaan of het operationeelrisicokapitaal volgens pijler 1 volstaat. Voor de Internal Control Statement is een geautomatiseerde datagestuurde aanpak uitgewerkt. Die aanpak is gebaseerd op algemeen gebruikte maatstaven voor operationeel risico. Daardoor is hij uniform toepasbaar binnen de KBC-groep, wat leidt tot een verhoogde objectiviteit, transparantie en vergelijkbaarheid.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid voor operationele risico's in het algemeen en voor de negen subtypes van operationeel risico afzonderlijk wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in het overkoepelende risicobeheerkader.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** er is een uniforme aanpak, sterk gebaseerd op de verantwoordelijkheid van de eerste verdedigingslinie (business), challenges door de tweede verdedigingslinie (Risico, Fraude, Juridische Zaken en andere experts) en voldoende zekerheid door de derde verdedigingslinie (Interne Audit), met een risicogeoriënteerde opvolging op zowel lokaal als groepsniveau. Er zijn minimumnormen bepaald voor het rapporteringsproces voor operationeelrisicobeheer. Naast de wettelijk verplichte rapportering is er elk kwartaal een structurele rapportering aan het Groepscomité Interne Controle (GICC). Een regelmatige rapportering en opvolging gebeurt in het Integrated Risk Report (IRR) en in andere specifieke risicorapporten aan het Directiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur. Indien nodig (bv. naar aanleiding van specifieke ontwikkelingen of bezorgdheden, op vraag van het (senior) management, enz.) kan de rapportering aan die comités ook op ad-hocbasis gebeuren. De kwaliteit van de internecontroleomgeving en het daarmee samenhangende risicoprofiel worden gemeld aan het senior management van KBC en aan de NBB, de FSMA en de ECB via de jaarlijkse Internal Control Statement (Verklaring Effectieve Leiding).
- **Stresstests:** operationeelrisicoscenario's of mogelijke gebeurtenissen worden in overweging genomen in het kader van risicotypespecifieke of geïntegreerde stresstests.

Het brede spectrum van operationele risico's is onderverdeeld in een aantal subrisicotypes, in overeenstemming met de Baselveisten en de praktijken in de sector. In 2021 werd specifieke aandacht besteed aan de hieronder vermelde belangrijkste subrisicotypes.

Informatierisicobeheer

Informatierisico's omvatten informatiebeveiliging, IT-gerelateerde risico's en bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisismanagement. Het informatiebeveiligingsrisico, in het bijzonder 'fraude door cybercriminaliteit', is een van de belangrijkste risico's waarmee financiële instellingen vandaag de dag worden geconfronteerd.

De missie van het competentiecentrum voor informatierisicobeheer (IRM) van KBC is KBC te beschermen tegen bedreigingen met betrekking tot gegevens en informatie, zoals verlies van integriteit, verlies van vertrouwelijkheid en onbedoelde beschikbaarheid. Het competentiecentrum heeft ook een Group Cyber Expertise & Response Team (CERT), dat internationaal erkend en gecertificeerd is.

Het Global IT Committee (GITCO) fungeert als bestuursstructuur om de informatiebeveiligings- en IT-strategie binnen de KBC-groep op één lijn te brengen. Informatiebeveiligings- en IT-risico's worden structureel gerapporteerd aan het Groepscomité Interne Controle (GICC), dat het Groepsdirectiecomité ondersteunt bij het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van het internecontrolesysteem van KBC.

De bouwstenen voor het beheer van informatiebeveiligings- en IT-risico's worden beschreven in de Informatiebeveiligingsstrategie van KBC Groep, die u vindt op www.kbc.com.

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om de informatierisico's in de hele groep adequaat te beheren:

- **Risico-identificatie:** omvat de regelmatige opvolging en analyse van de toepasselijke wetten en regelgeving, alsook het beheer van het beleids- en controlekader voor informatierisicobeheer van de KBC-groep. Bovendien wordt regelmatig proactief een scan van de omgeving uitgevoerd om externe of interne gebeurtenissen op te sporen die een directe of indirecte negatieve invloed op ons bedrijf kunnen hebben. Die worden ook wel risicosignalen genoemd. Ze worden gerapporteerd aan het Risico- en Compliancecomité (RCC), dat de Raad van Bestuur (RvB) op de hoogte stelt, via het Integrated Risk Report en aan het Groepscomité Interne Controle (GICC) via het Operational Core and Compliance Report. In het kader van het New and Active Products Process (NAPP) moeten alle informatiebeveiligings- en IT-risico's worden geïdentificeerd en geanalyseerd door de eerste verdedigingslinie, geadviseerd door de tweede verdedigingslinie en besproken als onderdeel van de NAPP-goedkeuring.
- **Risicometing:** de risicoprofielen van de entiteiten en hun Internal Control Statement (ICS)-scores voor de processen Informatiebeveiliging, Informatietechnologie en Bedrijfscontinuïteitsbeheer worden bepaald op basis van de volgende indicatoren:
 - De 'maturiteitsindicator' meet de doeltreffendheid van onze Group Key Controls.
 - De 'risico-indicator' meet de tijdige mitigatie van uitstaande risico's die door de eerste, tweede en derde verdedigingslinie (three lines of defence) zijn vastgesteld en die het gevolg zijn van tekortkomingen in onze controleomgeving.
 - Voor het informatiebeveiligingsproces is ook een 'nieuwe vereisten'-indicator toegevoegd, die de implementatie van bijkomende controles meet die nodig zijn om te anticiperen op toekomstige risico's.

Voorts zijn op het niveau van de Group Key Controls verscheidene metrics bepaald om de doeltreffendheid van de controles te onderbouwen met feiten en cijfers. Enkele voorbeelden: de clickratio van werknemers bij phishing, de volledigheid van de ICT-inventarissen, het aantal KBC-websites met (kritieke) kwetsbaarheden, de snelheid waarmee die kwetsbaarheden worden verholpen, enz.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de risicobereidheid wordt vastgelegd in de Risicobereidheidsverklaring van de KBC-groep, die voor elk risicotype een specifiek hoog-gemiddeld-laag risiconiveau bepaalt en metrics en drempels bevat (onderdeel van de risicobereidheid voor operationeel risico, zie Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer). De risicobereidheidsdoelstelling, het risiconiveau dat KBC bereid is te nemen, is vastgesteld op 'laag risico' voor Informatietechnologie en op de 'ondergrens van gemiddeld' voor Informatiebeveiliging tegen eind 2023, dit gezien de grote onzekerheid in dat domein en de snelle evolutie van het digitale landschap.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** informatiebeveiligings- en IT-gerelateerde risico's worden beoordeeld en bewaakt via een groepswijde gedetailleerde risicobeoordelingstool. Over de toestand van het informatierisicobeheer wordt regelmatig verslag uitgebracht aan zowel interne als externe stakeholders. Enkele belangrijke rapporten zijn:
 - een verslag over de processen Informatiebeveiliging, Informatietechnologie en Bedrijfscontinuïteitsbeheer, als onderdeel van de Internal Control Statement;
 - de jaarlijkse IT-risicovragenlijst van de ECB;
 - het dashboard Informatierisicobeheer, dat elk kwartaal aan het Groepscomité Interne Controle een overzicht op KBC-groepsniveau geeft van het informatierisico. Het Directiecomité en het Risico- en Compliancecomité worden tweemaal per jaar op de hoogte gebracht;
 - het cyberrisicorapport, een tactisch verslag dat tot doel heeft opduikende hiaten in onze cyberverdediging te dichten en dat maandelijks wordt afgeleverd aan het Global IT Committee (GITCO). Het bevat een overzicht van cyberincidenten en -dreigingen en de maatregelen die zijn genomen om de daaruit voortvloeiende risico's te beperken.
- Dankzij stresstests kunnen KBC-entiteiten lokale cybercrises het hoofd bieden en grote incidenten aanpakken. Om ervoor te zorgen dat de informatiebeveiligings- en IT-risico's effectief worden beheerst, wordt in de hele groep regelmatig een aantal tests uitgevoerd, zoals ethische hackingoefeningen, technische Cyber Resilience and Readiness-tests, gedetailleerde onderzoeken, phishingtests voor werknemers, crisissimulaties en andere incidentoefeningen.

Uitbestedingsrisicobeheer (outsourcing risk)

Meer samenwerking met derden enerzijds en strategische nearshoring binnen de KBC-groep anderzijds, hebben de focus op het uitbestedingsrisico verhoogd. Vanuit het standpunt van de toezichthouder wordt nearshoring volledig gelijkgesteld aan outsourcing.

Om het uitbestedingsrisico te beheren, heeft KBC een groepsbeleid om ervoor te zorgen dat het risico in alle entiteiten correct wordt beheerd, in overeenstemming met de EBA-richtlijnen voor uitbesteding. Er zijn belangrijke controledoelstellingen gedefinieerd voor het beheer van zowel interne als externe uitbestedingsrisico's tijdens de volledige levenscyclus. Er zijn verschillende initiatieven genomen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de algemene governance en het beheer van de uitbestede activiteiten wordt gewaarborgd. Er is een groepswijd uitbestedingsregister voor de hele groep, dat actief wordt beheerd.

Modelrisicobeheer

Het toenemende gebruik van geavanceerde modellen in de financiële sector en ook bij KBC, verhoogt het modelrisico. Complexe (AI-) modellen worden gebruikt in de meeste, zo niet alle bedrijfsdomeinen.

De standaard voor modelrisicobeheer wordt toegepast in alle domeinen (bank-, verzekerings- en vermogensbeheeractiviteiten) en voor de verschillende soorten modelvormingstechnieken (regressie, machine learning, expertgebaseerd, enz.). We beschikken daarom over een modelinventaris, die een volledig overzicht geeft van alle gebruikte modellen, inclusief de betreffende risico's. Om het modelrisico te bepalen, houden we rekening met de intrinsieke modelonzekerheid, de materialiteit, het gebruik en de maturiteit van de governance die van toepassing is op een model. Dat vormt de basis voor het bepalen van prioriteiten en van specifieke actieplannen per domein en per land.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisisbeheer

Om te garanderen dat kritieke diensten beschikbaar blijven, beschikt KBC over een incidentbeheerproces. Dat zorgt ervoor dat er regelmatig een businessimpactanalyse wordt uitgevoerd en dat er herstellijdooelstellingen worden bepaald en toegepast.

Het bedrijfscontinuïteitsbeheerproces kan worden beschouwd als een matuur proces binnen de groep, waarbij de nadruk ligt op zowel preventie als respons. Crisispreventie is erop gericht de kans op een crisis te verkleinen, terwijl crisisrespons is gericht op het effectief en efficiënt afhandelen van een crisis als die zich voordoet. Daartoe zijn of worden beproefde en ingeefende crisisbeheersingscapaciteiten ingezet, in de vorm van praktische scenario's die de impact van de crisis beperken en een adequaat herstel mogelijk maken. Het betreft de volgende scenario's:

- het 'ransomware'-scenario, een stappenplan dat bepaalt wat er moet worden gedaan, wie moet worden verwittigd, enz. ingeval een van onze entiteiten het doelwit wordt van een cyberaanval met ransomware;
- het scenario 'Stop betalingen', een noodprocedure om uitgaande betalingen stop te zetten. Het kan worden beschouwd als een noodknop, d.w.z. dat al het uitgaande betalingsverkeer van de bank die de knop heeft geactiveerd, zal worden stopgezet;
- het 'IT bypass'-scenario, dat informatie bevat over wat moet worden gedaan om de onbeschikbaarheid van datacenterparen (primair en back-up) in één land te overleven. Het is een uitbreiding van de IT-rampenplannen en kan bijvoorbeeld worden gebruikt wanneer de datacenters van één land (tijdelijk) onbeschikbaar worden door een grootschalige cyberaanval.

Er is een dashboard om de crisisparaatheid in elk van onze kernlanden te volgen.

Operationeelrisicobeheer in de specifieke context van de coronaviruspandemie

Aangezien de coronapandemie ook in 2021 voortduurde, bleven alle in 2020 genomen maatregelen van kracht. Daardoor was er verhoogde aandacht voor operationele risico's, vooral voor het te allen tijde garanderen van de operationele continuïteit en de veiligheid van onze klanten en ons personeel. Als reactie op de pandemie werden de maatregelen om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen verlengd, zoals (gedeeltelijk) telewerken en op afstand bankieren en verzekeringsdiensten verlenen aan onze klanten. Wijzigingen aan processen en procedures (waaronder de steunmaatregelen van de overheid) zijn op een risicobewuste wijze uitgevoerd. Voor alle deelgebieden van operationeel risico werd een regelmatig crisisbewaking ingevoerd. Dat omvatte:

- bewaking van de werking van IT-systemen en de gezondheid van werknemers om de operationele continuïteit van kritische diensten te waarborgen;
- verscherpte aandacht voor coronagerelateerde fraude en cyberincidenten om te voorkomen dat cybercriminelen en andere fraudeurs misbruik kunnen maken van de crisis en zich richten op werknemers en klanten, bijvoorbeeld via phishing/sms-phishing (smishing), of via kwaadwillige coronawebsites;
- bewaking van de uitvoering van uitbestede activiteiten om te voorkomen dat KBC negatieve gevolgen ondervindt van coronagerelateerde incidenten bij derden;
- bewaking van de risico- en controleomgeving met specifieke aandacht voor procesveranderingen (bv. implementatie van betalingsuitstel en steunmaatregelen);
- frequente opvolging van schaderegistraties en -trends.

We blijven de operationele risico's in de context van de coronacrisis van nabij opvolgen. Op de datum van dit verslag zijn er geen grote problemen of incidenten gemeld en blijven de operationele verliezen goed onder controle, dankzij de gepaste maatregelen in alle operationeelrisicodomeinen, waaronder een intensievere bewaking en beheer van cyberaanvallen.

Compliancerisico

De compliancefunctie vervult een tweeledige rol: enerzijds geeft ze advies vanuit een onafhankelijke invalshoek over de interpretatie van wet- en regelgeving die betrekking heeft op de domeinen waarin ze actief is. Vanuit die preventieve rol heeft ze Group Compliance Rules uitgevaardigd, die minimumvereisten definiëren voor de hele groep, stelt ze procedures en instructies en opleidingen op maat op, geeft ze dagelijkse adviezen en onafhankelijke opinies in het New and Active Products Process, levert ze informatie aan de governanceorganen over nieuwe regelgevende ontwikkelingen en ondersteunt ze de groepsstrategie en de implementatie van de wettelijke en regelgevende vereisten door de verschillende betrokken businesses.

Compliancerisico is het risico van niet-conformiteit of sancties als gevolg van het niet-naleven van wetten en regelgeving die verband houden met integriteit en van de interne beleidslijnen en gedragscodes die de eigen waarden van de instelling weerspiegelen, zoals bepaald in het Group Compliance Framework (Charter, Integriteitsbeleid, Group Compliance Rules, Compliance Monitoring-programma). Het omvat het gedragsrisico, d.w.z. het huidige of toekomstige risico van schade als gevolg van de ongepaste levering van producten en diensten, met inbegrip van gevallen van opzettelijk of nalatig wangedrag.

Anderzijds voert de compliancefunctie als tweede verdedigingslinie een risicogebaseerde controle uit om de toereikendheid van het internecontrolesysteem te waarborgen. Meer specifiek laat de controle toe om na te gaan of de wettelijke en reglementaire vereisten correct worden nageleefd in de compliancedomeinen. Het heeft ook tot doel de doeltreffendheid en efficiëntie te waarborgen van de controles die de eerste verdedigingslinie uitvoert. Bovendien worden in de belangrijkste entiteiten van de groep kwaliteitscontroles uitgevoerd om de Raad van Bestuur ervan te verzekeren dat het compliancerisico naar behoren wordt beoordeeld.

Sinds 2020 zijn er aanzienlijke inspanningen geleverd om de compliancefunctie schaalbaar en futureproof te maken. Dat werd bereikt door meer processen te vereenvoudigen, de samenwerking tussen teams in de hele groep te bevorderen en door automatisering en artificiële intelligentie. Daarom is als eerste stap een gemeenschappelijk geïntegreerd platform ontwikkeld om het beheer van het witwasrisico te verbeteren – zowel wat de 'Know Your Customer' als de transacties betreft – dat zal worden uitgerold in België en de Centraal-Europese entiteiten. Op basis van modellen en machine learning kan daarmee onder andere ongewoon gedrag beter worden opgespoord. In België werden de middelen verdubbeld, waardoor het Compliance Monitoring-programma aanzienlijk kon worden versterkt. De coördinatie van het Groepskader voor fraudebeheer is opgezet en zal naar verwachting tegen 2023 op volle toeren draaien. Tegelijkertijd zal men ook kunnen profiteren van de ontwikkelingen op het vlak van artificiële intelligentie.

De waarden die de Groep verdedigt en de belangrijkste vereisten worden verder uitgewerkt in het Integriteitsbeleid. Ze worden aangevuld met een inhoudelijke strategie en met backward- en forward-looking kwalitatieve en kwantitatieve Key Risk Indicators en prestatie-indicatoren, om het risicoprofiel van de organisatie beter te onderbouwen en om het uiteindelijke doel van conformiteit met de letter en de geest van de wet te weerspiegelen.

De voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, inclusief embargo's, was de afgelopen drie jaar een topprioriteit voor de compliancefunctie en zal ook in 2022 een prioriteit blijven. Het is een domein waar kennis van de klant (Know Your Customer, KYC), het updaten van hun profiel en het opvolgen van transacties (Know Your Transaction, KYT) essentieel zijn. Er worden ononderbroken inspanningen geleverd om de organisatie aan te passen aan een voortdurend veranderende regelgeving, in het bijzonder ten aanzien van klanten die een verhoogd risico vormen en voor wie aanvullende informatie nodig is. In 2021 liep er een groepswijd project om de centralisatie en de degelijkheid van de eerste verdedigingslinie te verbeteren op het vlak van KYC, KYT, procedures en controles. Ook de afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen de eerste en de tweede linie is verfijnd. De volledige implementatie is gepland in 2022. De recente ontwikkelingen met betrekking tot KYC utilities (KUBE - KYC Utilities for Banks and Enterprises), een initiatief van de sector dat grote banken de mogelijkheid moet bieden om geharmoniseerde KYC-gegevens over bedrijven te delen, zijn veelbelovend en hadden het client onboarding-proces tegen eind 2021 kunnen vergemakkelijken, maar de oplevering laat langer op zich wachten dan gepland. Vergelijkbare mogelijkheden worden onderzocht met betrekking tot natuurlijke personen die de Belgische digitale identificatie-app Itsme gebruiken.

Het spreekt voor zich dat het belang van de klant primeert. Daarom zorgen de controlefuncties er in het kader van het New and Active Products Process voor dat de lancering van nieuwe producten in overeenstemming is met de vele wettelijke en reglementaire bepalingen, zoals MiFID II, de Verzekeringsdistributierichtlijn (IDD) en andere lokale en EU-regelgeving, en ook met de waarden van KBC. In 2022 zal er bijzondere aandacht worden besteed aan duurzame beleggingen/ESG-kenmerken (milieu, maatschappij en governance) in MiFID en IDD, en aan de strategie inzake duurzame financiering.

Gegevensbeschermingsaspecten blijven centraal staan om te verzekeren dat de GDPR maximaal wordt nageleefd. Sinds 2020 is Kate, de spraakgestuurde persoonlijke assistent, slimmer geworden en slaagt ze er almaar beter in het dagelijkse leven van

onze klanten gemakkelijker te maken. In 2021 ging de meeste aandacht naar cloudontwikkelingen, waarbij rekening werd gehouden met de gevolgen van Schrems II (doorgifte van gegevens aan derde landen) en tegelijkertijd het juiste evenwicht moest worden bewaard tussen de geldende wettelijke voorschriften en de technologische ontwikkelingen die inherent zijn aan een datagedreven strategie, nu en in de toekomst.

Vereisten inzake reglementair kapitaal

Voor de berekening van het operationeelrisicokapitaal (inclusief compliancerisico) gebruiken we de standaardbenadering volgens Basel III. Eind 2021 bedroeg het operationeelrisicokapitaal voor KBC Groep 920 miljoen euro. Eind 2020 was dat 914 miljoen euro. Die geringe stijging is het resultaat van iets lagere gemiddelde opbrengsten, die meer dan gecompenseerd werden door enkele veranderingen in de inkomsten van bedrijfsactiviteiten met een lage bèta (zoals bepaald volgens Basel III) naar bedrijfsactiviteiten met een hogere bèta.

Reputatierisico

Reputatie is een waardevol goed in het bedrijfsleven en dat geldt zeker voor de financiële dienstensector, die in hoge mate drijft op vertrouwen. Het reputatierisico is doorgaans een secundair of afgeleid risico, omdat het meestal verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico. Om het reputatierisico te beheren, blijven we ons richten op duurzame en rendabele groei en bevorderen we een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid. We voeren klantgerichtheid hoog in het vaandel en bevorderen het vertrouwen door de klant eerlijk en oprecht te behandelen.

Reputatierisico ontstaat uit het verlies van vertrouwen van of een negatieve perceptie bij stakeholders (zoals KBC-medewerkers en -vertegenwoordigers, klanten en niet-klanten, aandeelhouders, beleggers, financieel analisten, ratingbureaus, de lokale gemeenschap waarin het actief is, enz.) – al dan niet correct – die een nadelige invloed kunnen hebben op de mogelijkheid van een bedrijf om bestaande zakelijke of klantenrelaties te onderhouden of nieuwe relaties op te bouwen en om blijvend toegang te hebben tot financieringsbronnen.

Het reputatierisicobeheerkader beschrijft de bestaande processen voor het beheer van reputatierisico's. De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door gespecialiseerde afdelingen (waaronder Communicatie Groep, Investor Relations en Compliance Groep).

Bedrijfsomgevings- en strategisch risico

Om ons voor te bereiden op en gepast om te gaan met veranderingen in de externe omgeving en het strategische risico te beheren, beschikken we over sterke en doeltreffende strategische processen om zowel risico's (bv. door de risicoscan) als kansen (bv. door een trendboek op te stellen) te identificeren en die te vertalen naar de KBC-strategie en -innovatieroadmaps die regelmatig worden herzien.

Bedrijfsomgevingsrisico is het risico dat het gevolg is van veranderingen in externe factoren (de macro-economische omgeving, de regelgeving, het gedrag van klanten, het concurrentielandschap, de sociodemografische omgeving, het klimaat, enz.) die de vraag naar en/of de winstgevendheid van onze diensten en producten beïnvloeden. Strategisch risico is het risico dat ontstaat door geen strategische beslissing te nemen, door een strategische beslissing te nemen die niet het gewenste effect heeft, of door een strategische beslissing niet te implementeren zoals het hoort.

De bedrijfsstrategie 'Differently: the next level' is het strategische antwoord van KBC om zijn sterktes en opportuniteiten uit te spelen en om te gaan met veranderingen in de bedrijfsomgeving, zoals veranderend klantgedrag, het wegvallen van financiële intermediaat, toenemende digitalisering en klimaatverandering.

De geüpdatete strategie moet KBC naar een hoger niveau tillen op het vlak van digitalisering en klantbeleving. De coronacrisis heeft aangetoond dat KBC wendbaar genoeg is om met de financiële en operationele gevolgen van de crisis om te gaan, bijvoorbeeld door tijdens de lockdowns over te schakelen op een volledig digitale dienstverlening aan onze klanten.

Bedrijfsomgevingsrisico's worden beoordeeld als onderdeel van het strategische planningproces. Daarbij wordt vertrokken van een gestructureerde risicoscan die de belangrijkste financiële en niet-financiële risico's blootlegt. Die risico's worden gekwantificeerd in zowel waarschijnlijke scenario's als in verschillende stressscenario's. De blootstelling aan de vastgestelde bedrijfsomgevingsrisico's wordt ook doorlopend bewaakt aan de hand van risicosignalen die aan het topmanagement worden gerapporteerd.

De algemene bedrijfsomgevingsrisico's (die verband houden met de macro-economische situatie, concurrentie, regelgeving, enz.) omschrijven we ook in het hoofdstuk Ons bedrijfsmodel.

Marktrisico in tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisico

Het competentiecentrum voor marktrisico's in tradingactiviteiten is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het opstellen van het beheerskader voor marktrisico's in tradingactiviteiten. Dat kader bevat specifieke passende maatregelen, methoden en instrumenten, alsook de toe te passen controleprocessen, organisatorische aspecten, IT-systemen, alles wat informatie/communicatie betreft en de bijbehorende governance voor marktrisico's in de tradingportefeuilles van de groep. Onze tradingactiviteiten zijn vooral gericht op rente-instrumenten, terwijl de activiteit op de valutamarkten en met betrekking tot aandelen van oudsher beperkt is. Deze activiteiten worden uitgevoerd door onze dealingrooms in België, Tsjechië, Hongarije, Bulgarije en Slowakije en via een beperkte aanwezigheid in het Verenigd Koninkrijk en Azië. Waar dat mogelijk en praktisch haalbaar is, worden de resterende tradingposities van onze buitenlandse entiteiten systematisch overgedragen aan KBC Bank NV, in het kader van het centrale beheer van de tradingactiviteiten van de groep, zowel vanuit businessperspectief als vanuit het oogpunt van risicobeheer). Als gevolg daarvan tekent KBC Bank NV voor ongeveer 98% van het aan de tradingportefeuille gerelateerde reglementaire kapitaal van KBC Groep NV.

Marktrisico is de eventuele negatieve afwijking ten aanzien van de verwachte waarde van een financieel instrument (of portefeuille van dergelijke instrumenten) veroorzaakt door veranderingen in of de volatiliteit van rentevoeten, wisselkoersen, aandelen- of grondstoffenprijzen. De marktrisico's verbonden aan de handelsactiviteiten van KBC vloeien voort uit het onevenwicht tussen de portefeuille van verrichtingen die ontstaat door in te spelen op specifieke behoeften van klanten enerzijds, en de indekking daarvan met meer gangbare financiële instrumenten die afgesloten worden op de financiële markten anderzijds.

Bouwstenen voor het marktrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het marktrisico correct te beheren:

- **Risico-identificatie:** de risicofunctie analyseert de resultaten van waarde- en risicoberekeningen, marktontwikkelingen, sectortrends, nieuwe modelvormingsinzichten, wijzigingen in regelgeving, enz., en stelt een advies op voor het Groepscomité Markten (GMC) met de bedoeling meetmethoden, limieten, afdekkingsmethoden of -posities aan te passen of te verfijnen. Voorts onderzoekt de risicofunctie, vooraleer een nieuw of gewijzigd dealingroomproduct of -activiteit kan worden gelanceerd, of de risicoaspecten correct en voldoende zijn afgedekt en verstrekt ze een risicoadvies dat vetobevoegdheden omvat en deel uitmaakt van het NAPP.
- **Risicometing:** de verantwoordelijkheid voor de definities die worden gebruikt voor de groepswijde meting van het marktrisico in tradingactiviteiten ligt bij de risicofunctie. We meten het risico aan de hand van een aantal parameters, waaronder nominale posities, concentraties, BPV, de zogenaamde greeks en scenarioanalyse. Het belangrijkste instrument voor de berekening en bewaking van marktrisico's in de tradingportefeuille is evenwel de Historical Value-at-Risk-methode (HVaR). VaR beoogt binnen een bepaald betrouwbaarheidsinterval een raming te geven van de economische waarde die een bepaalde portefeuille over een bepaalde houdperiode kan verliezen door marktrisico. We gebruiken de historische simulatiemethode, die geen veronderstellingen maakt wat de verdeling van koerssprongen of onderlinge correlaties betreft, maar uitgaat van het historische ervaringspatroon van de twee voorgaande jaren. Ons HVaR-model wordt gebruikt voor zowel Management HVaR als voor de berekening van het reglementaire kapitaal. De Reglementaire HVaR wordt berekend conform de CRD IV-normen ter zake (eenzijdig betrouwbaarheidsinterval van 99%, houdperiode van tien dagen). Voor de Management HVaR worden dezelfde normen gehanteerd, behalve dat een houdperiode van één dag wordt gebruikt, omdat dat intuïtiever is voor het senior management en ook overeenstemt met de winst-en-verliesrapportering, het dagelijkse bestuur, stop losses en backtesting.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid voor het marktrisico in tradingactiviteiten wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerskader. Ze wordt door het GMC bewaakt via een risicolimietenraamwerk dat bestaat uit een hiërarchie van limieten en vroege waarschuwingssignalen. Deze zijn bepaald tot op deskniveau en omvatten, naast de HVaR, een reeks van secundaire limieten, zoals concentratielimieten voor aandelen en valuta's en Basis-Point-Value-limieten voor het renterisico en basisrisico. Er gelden ook concentratielimieten voor het specifieke risico van een bepaalde emittent of een bepaald land. Daarnaast hebben we scenarioanalyzelimieten en – waar nodig – stressscenariolimieten met meerdere verschuivingen van onderliggende risicofactoren.
- **Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging:** naast de meer proactieve elementen die we onder Risico-identificatie hebben beschreven, betreft dit het opstellen van de nodige externe en interne rapporten, het geven van advies over businessvoorstellen en het bewaken van en verstrekken van advies over de risico's die aan de posities verbonden zijn. We volgen de risico's verbonden aan de posities dagelijks op met behulp van het risicolimietenraamwerk. Een ander belangrijk aspect van deze bouwsteen is een voorzichtige waardering. Dagelijks voeren we in de midoffice een onafhankelijke waardering van frontofficeposities uit. Kan het onafhankelijke karakter of de betrouwbaarheid van het waarderingsproces niet worden gegarandeerd, dan voeren we een maandelijkse parameterherziening uit. Waar nodig passen we de reële waarde aan om rekening te houden met afwikkelingskosten, waardeaanpassingen op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico en liquiditeitsrisico. We bewaken de risico's ook via interne beoordelingen en een brede waaier van controles, waaronder parameterherzieningen, dagelijkse aansluitingsprocedures, analyses van de materiële impact van proxies en andere periodieke controles om een goed risicobeheer te garanderen. Het GMC, dat om de vier weken bijeenkomt, ontvangt een uitgebreid kernverslag en periodieke en ad-hocmemo's en -rapporten. Het GMC ontvangt ook een tweewekelijks

dashboard. De frequentie daarvan wordt verhoogd (tot dagelijks als dat nodig is) naar gelang van de marktomstandigheden. Het Directiecomité bekrachtigt de notulen van de GMC-vergaderingen en ontvangt ook informatie over het marktrisico en risicosignalen in zijn maandelijks Integrated Risk Report.

- **Stresstests:** naast het risicolimietenraamwerk voeren we wekelijks uitgebreide stresstests op onze posities uit. Terwijl het HVaR-model mogelijke verliezen in normale marktomstandigheden berekent, tonen stresstests de invloed van bijzondere omstandigheden en gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid. De historische en hypothetische stresstestscenario's omvatten zowel het marktrisico als de liquiditeitsaspecten van marktverstoringen. De stresstests worden besproken op GMC-vergaderingen, zodat de leden inzicht krijgen in de potentiële zwakheden in de posities van de groep. Naar aanleiding van onze herziening van de stresstests in 2021 (betreffende de mix en de controle of ze up-to-date en relevant blijven) hebben we de stresstest voor de posities in overheidsobligaties verfijnd. Andere wijzigingen werden niet nodig geacht. Meer details over de stresstests vindt u onder het betreffende titeltje in het hoofdstuk Market Risk Management van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Gevolgen van de coronacrisis voor het marktrisico in tradingactiviteiten

De winst-en-verliesrekening van onze dealingrooms wordt voornamelijk bepaald door de salesactiviteiten en de efficiëntie van de (macro)indekking in de financiële markten van de posities die uit deze activiteiten voortvloeien (dit leidt tot de zogenaamde restposities). Deze restposities zijn onderhevig aan marktrisico's die voortkomen uit ontwikkelingen met betrekking tot de coronacrisis. Het beheer van die risico's wordt dan ook samen met de andere marktrisico's meegenomen in alle bouwstenen van ons marktrisicobeheer. Merk op dat de risicobereidheid van KBC voor marktrisico's laag is. De dynamische activiteit die gepaard gaat met een dealingroom bepaalt bovendien dat de restposities snel kunnen veranderen (d.w.z. dat men long of short kan komen te staan in een instrument of een groep instrumenten), vermits onze dealingrooms geen structurele, directionele posities aanhouden zoals dat het geval kan zijn in andere bedrijfsactiviteiten.

Risicoanalyse en -kwantificering

De tabel geeft de Management HVaR (99% betrouwbaarheidsinterval, houdperiode van 1 dag, historische simulatie) voor zowel de lineaire als de niet-lineaire posities in alle dealingrooms van de KBC-groep die met HVaR kunnen worden gemodelleerd.

Marktrisico (Management HVaR) (in miljoenen euro)	2021	2020
Gemiddelde 1e kwartaal	8	6
Gemiddelde 2e kwartaal	8	9
Gemiddelde 3e kwartaal	7	9
Gemiddelde 4e kwartaal	7	9
Op 31 december	7	8
Maximum in jaar	11	11
Minimum in jaar	4	4

In de tabel hierna vindt u een uitsplitsing van de risicofactoren (gemiddelde over het volledige jaar) in het HVaR-model van KBC. Het aandelenrisico is afkomstig van de equity desk en van KBC Securities.

Indeling naar risicofactor van de trading-HVaR (Management HVaR; in miljoenen euro)	Gemiddelde voor 2021	Gemiddelde voor 2020
Renterisico	7,6	7,9
Wisselkoersrisico	1,1	1,1
Valutaoptierisico	0,2	0,7
Aandelenrisico	0,9	1,0
Invloed van diversificatie	-2,3	-2,5
Totale HVaR	7,5	8,2

De betrouwbaarheid van het VaR-model testen we dagelijks met een backtest, waarbij het eendaagse VaR-cijfer wordt vergeleken met dagelijkse cijfers van de winst-en-verliesrekening. Dat gebeurt zowel op het topniveau als op het niveau van de verschillende entiteiten, desks en zelfs trader accounts. Meer details over de backtests vindt u onder het betreffende titeltje in het hoofdstuk Market Risk Management van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Een overzicht van de derivaten vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening onder Toelichting 4.8.

Reglementair kapitaal

Onze lage risicobereidheid voor marktrisico's in tradingactiviteiten blijkt uit het feit dat de risicogewogen activa voor marktrisico in 2021 minder dan 3% van de totale risicogewogen activa van de KBC-groep bedroegen. Het overgrote deel van de reglementaire kapitaalvereisten wordt berekend met behulp van ons goedgekeurde interne model, dat naast HVaR ook SVaR gebruikt, een van de vereisten inzake reglementair kapitaal volgens CRD III die gelden sinds eind 2011. De berekening van een SVaR-maatstaf is gebaseerd op de normale VaR-berekeningen en gaat uit van dezelfde methodologische assumpties, maar is samengesteld alsof de relevante marktfactoren werden blootgesteld aan een periode van stress.

De stressperiode wordt minstens een keer per jaar aangepast (maandelijks gecontroleerd om te verzekeren dat de periode nog geldig is) door te bepalen welke periode van 250 dagen tussen 2006 en dat ogenblik de zwaarste verliezen heeft geproduceerd voor de relevante posities. De bedrijfsactiviteiten die niet zijn opgenomen in de internemodelberekeningen worden gemeten volgens de standaardbenadering.

Voor meer details over het reglementaire kapitaal en de ontwikkeling ervan tussen 2020 en 2021, verwijzen we naar het KBC Risk Report (beschikbaar op www.kbc.com), dat een uitsplitsing bevat van de reglementaire kapitaalvereisten voor het marktrisico van KBC Groep per risicotype.

Liquiditeitsrisico

Beheer van het liquiditeitsrisico

De voornaamste doelstelling van het liquiditeitsbeheer van KBC is de groep te financieren en ervoor te zorgen dat de kernactiviteiten van de groep zelfs in ongunstige omstandigheden inkomsten blijven voortbrengen.

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat zal zijn om zijn schulden en verplichtingen tijdig na te komen zonder hoger dan verwachte verliezen te lijden.

De voornaamste subtypes van liquiditeitsrisico zijn:

- dag-tot-dag liquiditeitsrisico: het risico dat er niet op elk ogenblik een voldoende grote buffer aan liquide activa beschikbaar is om het hoofd te kunnen bieden aan uitzonderlijke liquiditeitsgebeurtenissen waarbij wholesalefinanciering niet mogelijk is;
- liquiditeitscontingencyrisico: het risico dat KBC mogelijk niet in staat is om extra middelen aan te trekken of passiva die op eindvervaldag komen te vervangen wanneer de markt onder stress staat.
- structureel liquiditeitsrisico (gewoonlijk financieringsrisico genoemd): het risico dat de langlopende activa en passiva van KBC niet op tijd ge(her)financierd kunnen worden of alleen tegen hoger dan verwacht kosten geherfinancierd kunnen worden.

Treasury Groep en de lokale treasuryfunctie treden op als eerste verdedigingslinie en zijn verantwoordelijk voor het algemene liquiditeits- en financieringsbeheer van KBC. Treasury Groep bewaakt en stuurt het liquiditeitsprofiel dagelijks en bepaalt de beleidslijnen en aansturingsmechanismen voor het financieringsbeheer (intragroepsfinanciering, funds transfer pricing). Die beleidslijnen geven het lokale management een drijfveer om te streven naar een gezond financieringsprofiel. Daarnaast bewaakt Treasury Groep actief zijn collateral op groepsniveau. De risicofunctie is de tweede verdedigingslinie. Gezien de specifieke kenmerken van het Treasury-domein en ter ondersteuning van de groeps-CRO, werd een CRO Treasury aangesteld die specifiek verantwoordelijk is voor de Treasury-activiteiten. Het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico is op zijn beurt verantwoordelijk voor de invoering van de principes voor liquiditeitsrisicobeheer, die zijn vastgelegd in een liquiditeitsrisicobeheerskader op groepsniveau dat het speelveld inzake liquiditeitsrisico afbakt.

Bouwstenen voor het liquiditeitsrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het liquiditeitsrisico correct te beheren.

- Risico-identificatie: het NAPP-proces, de risicoscan, stresstests en materialiteitsbeoordelingen zijn belangrijke instrumenten voor de identificatie van risico's. Jaarlijks wordt ook een beoordeling gemaakt van de belangrijkste risicofactoren die de liquiditeit beïnvloeden. Risicosignalen worden, als ze relevant zijn, meegedeeld in Treasury Risk Reports en Integrated Risk Reports.
- Risicometing: vastgestelde liquiditeitsrisico's worden gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de Liquidity Coverage Ratio (LCR) en de Net Stable Funding Ratio (NSFR), als interne maatstaven voor bijvoorbeeld de financieringsmix en -concentratie, de samenstelling van de liquiditeitsbuffer en de termijnstructuur van de liquiditeitsgap. In de tabel hieronder betreffende de looptijdanalyse wordt het structurele liquiditeitsrisico van KBC geïllustreerd door de activa en passiva te groeperen volgens restlooptijd (op basis van de contractuele vervaldag). Het verschil tussen de kasinstroom en -uitstroom is de nettofinancieringsgap.
- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de Raad van Bestuur bepaalt de algemene risicobereidheidsdoelstelling inzake liquiditeit in nauwe samenwerking met het Directiecomité. Vervolgens vertaalt het Groepscomité Assets & Liabilities (GALCO) die liquiditeitsrisicobereidheid in liquiditeitsrisicomaatstaven en stelt het de limieten daarvoor vast.
- Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging: om het dag-tot-dag liquiditeitsrisico te beperken, worden de groepswijde tendensen in financieringsliquiditeit en financieringsbehoeften voortdurend gevolgd door Treasury Groep. Treasury Groep heeft een liquiditeitscontingencyplan opgesteld om het hoofd te bieden aan een mogelijke liquiditeitscrisis, dat minstens een keer per jaar wordt getest.
- Stresstests: liquiditeitsstresstests beoordelen het liquiditeitscontingencyrisico van KBC door te meten hoe de liquiditeitsbuffer van de bank- en verzekeringsentiteiten van de groep verandert in extreme stresssituaties. Die buffer is gebaseerd op veronderstellingen betreffende liquiditeitsuitstroom en -instroom als gevolg van liquiditeitsverhogende acties. De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften te dekken over (i) de periode die nodig is om het vertrouwen van de markt in de groep te herstellen na een KBC-gebonden gebeurtenis, (ii) de periode die de markten nodig hebben om te herstellen van een algemene marktgebeurtenis, en (iii) een gecombineerd scenario, waarbij rekening wordt gehouden met zowel een KBC-gebonden gebeurtenis als een algemene marktgebeurtenis. Die informatie wordt verwerkt in het liquiditeitscontingencyplan.

Daarnaast heeft KBC ook een Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) om ervoor te zorgen dat het beschikt over robuuste strategieën, beleidslijnen, processen en systemen voor het identificeren, meten, beheren en bewaken van het liquiditeitsrisico en financieringsposities over alle passende tijdshorizonten, om voldoende hoge liquiditeitsbuffers aan te houden.

Gevolgen van de coronacrisis voor het liquiditeitsrisico

Extreme marktomstandigheden of markten onder stress kunnen worden veroorzaakt door een crisis als de coronapandemie. De liquiditeitspositie van KBC heeft de stress van de coronacrisis weerstaan en blijft erg solide. Een coronastresstest toont aan dat een langdurige stressperiode kan worden overwonnen.

In 2020 en 2021 nam KBC deel aan de doelgerichte herfinancieringsoperatie op langere termijn (TLTRO) voor een totaalbedrag van 24,5 miljard euro, wat zijn LCR en NSFR bijkomend heeft ondersteund.

Looptijdanalyse

Liquiditeitsrisico (exclusief intercompanytransacties) ^{1 2} (in miljarden euro)	<= 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	>5 jaar	Op vraag	Niet bepaald	Totaal
31-12-2021								
Totale instroom	7	10	23	75	101	43	44	303
Totale uitstroom	20	19	10	41	4	178	31	303
Professionele financiering	7	1	3	24	0	6	0	41
Klantenfinanciering	5	11	3	10	2	172	0	203
Schuldbewijzen	4	7	4	6	2	0	0	24
Overige	4	0	0	0	0	0	31	35
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-13	-9	13	34	96	-135	13	0
Niet-opgenomen verbintenissen							43	43
Financiële garanties							10	10
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-13	-9	13	34	96	-135	-41	-54
31-12-2020								
Totale instroom	38	9	22	75	95	8	38	284
Totale uitstroom	44	16	10	23	5	161	25	284
Professionele financiering	28	3	3	1	0	3	0	38
Klantenfinanciering	6	8	5	12	2	158	0	192
Schuldbewijzen	6	5	3	9	3	0	0	26
Overige	4	0	0	0	0	0	25	29
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-6	-7	12	52	90	-153	13	0
Niet-opgenomen verbintenissen							40	40
Financiële garanties							10	10
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-6	-7	12	52	90	-153	-37	-50

¹ Kasstromen zijn exclusief rentestromen conform de interne en reglementaire liquiditeitsrapportering. In- en uitgaande bewegingen als gevolg van margin calls voor/van MtM-posities in derivaten worden vermeld in het segment Niet bepaald. Professionele financiering omvat alle deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, alsook alle repo's. In de tabel zijn de instrumenten ingedeeld volgens de datum waarop ze voor het eerst opvraagbaar zijn. Sommige instrumenten worden gerapporteerd tegen reële waarde (op geactualiseerde basis), terwijl andere instrumenten worden gerapporteerd op niet-geactualiseerde basis (om ze te kunnen aansluiten met toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening). Door het onzekere karakter van de vervaldagstructuur van niet-opgenomen verbintenissen en financiële garanties worden die instrumenten vermeld in het segment Niet bepaald. De categorie Overige onder Totale uitstroom omvat eigen vermogen, baaisseposities, voorzieningen voor risico's en kosten, belastingverplichtingen en overige verplichtingen.

² De cijfers in de geconsolideerde balans verschillen van de cijfers in deze tabel. Dat komt omdat de geplande verkoop van de activiteiten van KBC Bank Ireland heeft geleid tot een verschuiving naar de balansposten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten, omdat we ervan uitgaan dat aan alle IFRS 5-voorwaarden is voldaan, terwijl de financieringsmix de economische posities weergeeft, inclusief KBC Ireland op het einde van het jaar.

Typisch voor de bankactiviteiten van een bankverzekeringsgroep hebben financieringsbronnen meestal een kortere looptijd dan de activa die ze financieren. Dat leidt tot een negatieve nettoliquiditeitsgap in de korteretermijnbuckets en een positieve nettoliquiditeitsgap in de langeretermijnbuckets. Dat creëert een liquiditeitsrisico als we niet in staat zijn onze kortetermijnfinanciering te vernieuwen. Ons liquiditeitskader voorziet in een financieringsstrategie die ervoor zorgt dat het liquiditeitsrisico binnen de risicobereidheid van de groep blijft.

Informatie over financiering (funding)

We hebben een sterke depositobasis van particulieren en midcaps in onze kernmarkten, wat leidt tot een stabiele financieringsmix. Een belangrijk deel van die financiering is afkomstig uit de kernklantsegmenten en -markten.

Financieringsmix ⁵	Informatie	31-12-2021	31-12-2020
Financiering van klanten ¹	Zichtdeposito's, termijndeposito's, spaardeposito's, overige deposito's, kasbons en schulduitgiften geplaatst in het netwerk	80%	82%
Schulduitgiften geplaatst bij institutionele beleggers	Waaronder gedekte obligaties ³ , tier 2-uitgiften, senior schulden van KBC Groep NV	7%	7%
Netto ongedekte interbancaire financiering	Inclusief TLTRO ⁴	12%	12%
Netto gedekte financiering ²	Repofinanciering	-9%	-10%
Depositocertificaten	–	2%	3%
Totaal eigen vermogen	Inclusief AT1-uitgiften	7%	7%
Totaal		100%	100%
in miljarden euro		258	237

¹ Ongeveer 83% van deze financiering heeft betrekking op particulieren en kmo's (eind 2021).

² Negatief omdat KBC meer reverserepotransacties uitvoerde dan repotransacties.

³ In november 2012 kondigden we de uitgifte aan van gedekte obligaties (covered bonds), gedekt door Belgische hypotheekleningen, voor een bedrag van 10 miljard euro. In 2020 werd dat programma uitgebreid tot 17,5 miljard euro. Het geeft KBC toegang tot de markt van gedekte obligaties, waardoor het zijn financieringsstructuur kan diversifiëren en de kosten verbonden aan langetermijnfinanciering kan verlagen.

⁴ In 2019 namen we deel aan TLTRO III voor 2,5 miljard euro. In 2020 hebben we de deelname aan TLTRO III met bijna 19,5 miljard euro verhoogd en in 2021 met 2,5 miljard euro tot 24,5 miljard euro.

⁵ De cijfers in de geconsolideerde balans verschillen van de cijfers in deze tabel. Dat komt omdat de geplande verkoop van de activiteiten van KBC Bank Ireland heeft geleid tot een verschuiving naar de balansposten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten, omdat we ervan uitgaan dat aan alle IFRS 5-voorwaarden is voldaan, terwijl de financieringsmix de economische posities weergeeft, inclusief KBC Ireland op het einde van het jaar.

Liquiditeitsbuffer

Eind 2021 had de KBC-groep voor 55 miljard euro aan bij de centrale bank beleenbare niet-bezwaarde activa, waarvan 50 miljard euro in de vorm van liquide overheidsobligaties (92%). De resterende beschikbare liquide middelen hebben voornamelijk betrekking op overige bij de ECB/Fed beleenbare obligaties (5%). De meeste liquide middelen zijn uitgedrukt in de munten van onze thuismarkten. De beschikbare liquide middelen waren ongeveer elf keer zo groot als het bedrag van de nettowholesalefinanciering op korte termijn. Ze verbeterden aanzienlijk dankzij hogere posities van KBC op rekeningen bij de centrale bank. De financiering uit de niet-wholesalemarkten was afkomstig van een stabiele financiering door kernklantsegmenten in onze kernmarkten.

LCR en NSFR

Twee van de belangrijkste maatstaven voor reglementaire liquiditeit zijn de Liquidity Coverage Ratio (LCR) en de Net Stable Funding Ratio (NSFR). Beide worden omschreven in het Glossarium van financiële ratio's en termen. Eind 2021 bedroeg onze NSFR 148%, terwijl onze LCR 167% bedroeg.

Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

Milieu-, sociale en governance-risico's (Environmental, Social and Governance, ESG) worden geleidelijk ingebed in het KBC-risicobeheerkader en in onze risicobeheerprocessen.

ESG-risico's zijn opgenomen in onze risicotaxonomie, maar niet gedefinieerd als een afzonderlijk risicotype. Ze spelen een belangrijke rol in de externe omgeving en manifesteren zich via (alle) andere traditionele risicodomeinen, zoals kredietrisico, marktrisico en verzekeringstechnisch risico.

Binnen de sector zijn de risicobeoordelingsmethodologieën voor klimaatrisico's verder gevorderd dan voor de andere ESG-risicodomeinen. Ook bij KBC gaat onze aandacht in de eerste plaats naar de integratie van klimaatrisico in alle risicobeheerkaders en -processen. We hebben de ambitie om onze klimaatrisicobenadering verder uit te breiden naar de andere ESG-domeinen. Daarvoor hebben we al belangrijke stappen gezet (bv. de implementatie van ons biodiversiteitsbeleid en de toenemende aandacht voor het beheer van cyberdreigingen).

ESG-risico's zijn de risico's van (huidige of toekomstige) milieu-, sociale of governancefactoren die een invloed hebben op KBC, rechtstreeks of via zijn tegenpartijen en blootstellingen.

- Milieurisico is het risico dat voortvloeit uit klimaatverandering of uit andere aantastingen van het milieu (zoals verlies van biodiversiteit, waterstress, vervuiling en afval).
- Sociaal risico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake relaties met werknemers, leveranciers, klanten en de samenleving als geheel.
- Governance-risico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake corporate governance (bedrijfsbeleid, gedragscodes, enz.).

Klimaatrisico werd opnieuw aangemerkt als een top risk voor KBC. Rekening houdend met de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), maken we een onderscheid tussen:

- transitierisico's: risico's die voortvloeien uit verstoringen en verschuivingen die gepaard gaan met de overgang naar een koolstofarme, klimaatbestendige of milieuduurzame economie, waaronder beleidsveranderingen, juridische veranderingen, technologische veranderingen/voortgang of gedragsveranderingen;
- fysieke risico's: risico's in verband met mogelijke financiële gevolgen van fysieke verschijnselen die gepaard gaan met zowel klimaatrends (chronisch) zoals veranderende weerspatronen, een stijging van de zeespiegel, stijgende temperaturen, chronische hittegolven, enz. als extreme weersomstandigheden (acuut) zoals stormen, overstromingen, branden, hittegolven of droogteperioden die activiteiten, waardeketens of eigendommen kunnen verstoren.

KBC benadert klimaatrisico vanuit een dubbel materialiteitsperspectief:

- financiële materialiteit (outside-in view), waarbij wordt gekeken naar het effect van klimaatverandering op onze activiteiten. Zo kunnen transitierisico's leiden tot een plotselinge herwaardering van activa, marktvolatiliteit en kredietverliezen als gevolg van de financiering van verouderde (bruine) technologie of infrastructuur, met gevolgen voor de krediet- en beleggingsportefeuilles, terwijl fysieke risico's het aantal schadeclaims in onze verzekeringsbusiness kunnen doen stijgen, of de waarde van onze activa of zekerheden kunnen aantasten;
- milieu- en sociale materialiteit (inside-out view), waarbij wordt gekeken naar het effect van onze activiteiten op het klimaat. In dat verband hebben we, door in 2019 de Collective Commitment to Climate Action (CCCA) te ondertekenen, publiekelijk verklaard dat we een voortrekkersrol willen spelen en een belangrijke hefboom willen zijn in het overgangsproces naar een duurzamere samenleving en een koolstofarme economie, onder meer door ons ertoe te verbinden onze portefeuilles en bedrijfsstrategie af te stemmen op het klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde onder de 2 °C te houden en te streven naar 1,5 °C.

Beleid

De manier waarop KBC risicobeheer benadert, wordt ondersteund door een sterk risicobeleid:

- Het beheer van klimaatgerelateerde risico's zit volledig vervat in ons bestaande risicobeheerbeleid.
- Binnen ons auditkader worden ESG-risico's in meerdere audittrajecten behandeld.
- De risicofunctie maakt deel uit van het kernteam van het Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van klimaatgerelateerde onderwerpen in de groep.
- De directeurs van Risico Groep en Kredietrisico Groep zijn lid van de stuurgroep van het Sustainable Finance-programma en van de stuurgroep Sustainable Finance Data & Metrics en een van hen zetelt ook in de Interne Duurzaamheidsraad.
- De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité zijn de belangrijkste bestemmingen van de diverse output van de belangrijkste risicobeheerprocessen.
- Duurzaamheid, met inbegrip van klimaat en de doelstellingen ter zake, is geïntegreerd in de verloningssystemen voor onze medewerkers en voor het topmanagement in het bijzonder.

Meer details over duurzaamheids-governance vindt u in Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

Risico-identificatie

Wij gebruiken verschillende benaderingen om ESG-risico's in kaart te brengen. We scannen de interne en externe omgeving voortdurend op nieuwe en opduikende risico's waaraan we zijn blootgesteld op korte termijn (1 tot 3 jaar), middellange (4 tot 10 jaar) en lange termijn (langer dan 10 jaar). We kijken daarbij ook vooruit.

Om een proactieve identificatie van risico's te waarborgen, hebben we de volgende initiatieven genomen:

- In 2020 en 2021 zijn strategische sectorprojecten (zogenaamde white papers) opgezet, met de nadruk op onze kredietactiviteiten, adviesverlening en verzekeringsactiviteiten, voor acht koolstofintensieve industriële sectoren en drie productlijnen (zie Focus op het klimaat in het deel Verslag van de Raad van Bestuur). De white papers maken een duidelijke analyse van de uitdagingen en technologische ontwikkelingen van elke sector–en bedrijfsactiviteit, hun impact op de portefeuilles van KBC op het vlak van klimaatgerelateerde risico's en ze bevatten een eerste schets van mogelijke risicobeperkende maatregelen.
- We houden rekening met de duurzaamheids- en klimaatbeleidslijnen bij de beslissing over nieuwe producten of diensten; Bijzondere aandacht gaat uit naar het correct toekennen van een 'groen' label aan nieuw ontwikkelde producten, in overeenstemming met regelgevingskaders zoals de EU-taxonomie en het ICMA-kader voor groene obligaties.
- We hebben een milieu- en sociale (E&S) sectorheatmap ontwikkeld en ingevoerd in de kredietacceptatie- en -beoordelingsprocessen als screeninginstrument om de hotspots op het vlak van milieu- en sociale risico's in de portefeuille kredieten aan bedrijven en kmo's op te sporen. Op basis van die heatmap is een E&S-risicoportefeuilleopvolgingsverslag op sectorniveau opgesteld, dat het management inzicht verschaft in de algemene E&S-risico's van de industriële kredietportefeuille van KBC. Om de business, kredietadviseurs en beslissingsnemers ertoe aan te zetten tijdens de kredietacceptatie rekening te houden met milieu- en sociale risico's, heeft KBC bovendien de ESG Assessment Guide geïmplementeerd in het kredietacceptatie- en -beoordelingsproces. Zowel de heatmap als de Assessment Guide is niet alleen gericht op klimaatrisico (transitie- en fysiek risico), maar ook op de andere milieurisico's (water, vervuiling, afval en ecosystemen/biodiversiteit) en sociale risico's.
- Gesprekken met klanten zijn een essentieel onderdeel van de aanpak van KBC om beter te begrijpen hoe bedrijfsklanten omgaan met duurzaamheidsuitdagingen en om hen te ondersteunen bij die transitie.
- In 2021 hebben we de eerste stappen gezet in de ontwikkeling van een interne CO₂-prijs. Internal Carbon Pricing (ICP) is een intern ontwikkelde geschatte kostprijs van CO₂-emissies en wordt steeds vaker gebruikt als toekomstgericht instrument dat organisaties kan helpen klimaatgerelateerde transitierisico's te beheren. Onlangs is een eerste proefproject met ICP voor kredietverlening van start gegaan.
- We hebben de kwetsbaarheid van de economieën van de KBC-kernlanden voor mogelijke fysieke schade als gevolg van ongunstige klimaatveranderingen beoordeeld. Daarvoor hebben we gebruikgemaakt van Climada, een open source natuurrampmodel dat is ontwikkeld en wordt onderhouden door de ETH Zürich. Die specifieke analyse heeft aangetoond dat Hongarije, Ierland en Slowakije de meest kwetsbare kernlanden zijn in verhouding tot de omvang van hun economie. Meer details vindt u in ons Duurzaamheidsverslag.
- We beoordelen extreme weersomstandigheden (zoals veranderingen in storm- en neerslagpatronen en veranderingen in de frequentie van overstromingen) met behulp van een aantal interne en externe maatstaven en stresstests om hun mogelijke invloed op onze schadeverzekeringsportefeuille te analyseren. Om dergelijke extreme gebeurtenissen te modelleren, gebruikt KBC Verzekeringen modellen van externe brokers en vendors. KBC dringt aan op een actieve dialoog om klimaatverandering op te nemen in de scenarioanalyse uitgevoerd door die partijen. Fysieke risico's in andere delen van de wereld worden ook nauwlettend opgevolgd, omdat ze invloed kunnen hebben op de wereldwijde herverzekeringmarkt waarop KBC een beroep doet. Bovendien worden de inzichten van herverzekeringstegenpartijen over de KBC-portefeuilles met KBC gedeeld.
- In 2021 is KBC begonnen met de ontwikkeling van een Climate Risk Impact Map. Dat instrument is bedoeld om voor verschillende tijdshorizonten en klimaatscenario's de belangrijkste klimaatrisicofactoren te identificeren die een invloed hebben op de activiteiten en portefeuilles van KBC. Voor meer details verwijzen we naar ons Risk Report. Vanaf 2022 zullen de conclusies van de Climate Risk Impact Map in onze risicobeheerprocessen worden opgenomen.

We hebben verschillende initiatieven genomen om het ESG-risicobewustzijn verder te vergroten. Zo hebben we de Sustainable Finance Legal Working Group opgericht om de nieuwe en veranderende regelgeving op te volgen, rapporteren we regelmatig over ESG-risicosignalen aan het senior management en organiseren we interne communicatiemomenten en opleidingen voor (risico)medewerkers en leidinggevenden.

Risicometing

We werken met externe partijen aan een reeks methodologieën om klimaatgerelateerde risico's voor onze kredietverlening en beleggingsactiviteiten beter te kunnen identificeren, meten en analyseren. Die geven meer inzicht in de gevolgen van de klimaatverandering op ons bedrijfsmodel, maar ook in de gevolgen van onze activiteiten op het milieu. Door de integratie van die methodologieën zullen we ons kredietacceptatie- en beleggingsbeleid geleidelijk kunnen verbeteren, en ze zullen de nodige ondersteuning geven in de dialoog met onze klanten.

- De PACTA-methodologie (Paris Agreement Capital Transition Assessment) helpt ons te bepalen of de bedrijven in onze kredietportefeuille zich in een transitie bevinden in overeenstemming met de doelstellingen die in verschillende klimaattransitiescenario's zijn vastgesteld. Het PACTA-instrument wordt gebruikt voor CO₂-intensieve activiteiten in de staal-, automobiel-, scheepvaart-, luchtvaart-, energie-, olie- en gas-, kolen- en cementsector. De resultaten van de oefening over 2021 bevestigen dat KBC binnen zijn industriële kredietportefeuille slechts een beperkte blootstelling heeft aan bedrijven die het meest bijdragen tot de wereldwijde uitstoot van CO₂ in overeenstemming met de huidige scope van PACTA: De toegestane exposure van KBC die valt onder de scope van PACTA bedraagt 3,8% (4 595 miljoen euro) van de totale industriële kredietportefeuille (exclusief kredieten aan kmo's, particulieren, financiële instellingen, verzekeringsmaatschappijen, overheden). Deze bevinding bevestigt de algemene risicobereidheid van KBC, aangezien onze kredietportefeuilles geen grote blootstellingen aan één bedrijf bevatten in activiteiten die het meest bijdragen tot de wereldwijde CO₂-uitstoot.
- KBC Asset Management beoordeelt de CO₂-voetafdruk van de beleggingsproducten die het aanbiedt aan de hand van de gegevens en de methodologie van TRUCOST. Die methodologie wordt ook gebruikt om de beleggingsportefeuille van KBC Verzekeringen en de KBC-pensioenfondsen te analyseren.
- In 2021 hebben we, na het proefproject in de metaalsector van vorig jaar, de UNEP FI-methodologie voor de beoordeling van transitierisico's uitgerold naar andere sectoren met een grote klimaatrelevantie, met een vergelijkbare scope als de whitepaperoefeningen. Binnen die scope hebben we een aantal segmenten geïdentificeerd die vergelijkbare kenmerken vertonen op het vlak van CO₂-uitstootintensiteit en bijgevolg op vergelijkbare wijze worden beïnvloed door een transitie naar een CO₂-arme economie. We hebben ook alle analyses op dat meer granulaire segmentniveau uitgevoerd. We hebben zes verschillende klimaatscenario's geselecteerd voor de impactbeoordeling, om te kunnen inschatten hoe het verwachte verlies (EL) van de portefeuilles zou kunnen veranderen als die scenario's werkelijkheid zouden worden. De scenario's verschillen in streeftemperatuur, timing van collectieve actie en de mate waarin verondersteld wordt dat CO₂-verwijderingstechnologieën worden gebruikt. Als resultaat hebben we bijvoorbeeld vastgesteld dat de sector Chemie in zijn geheel, alsook het segment Veeteelt van de sector Landbouw en het segment Productie van voeding van dierlijke oorsprong van de sector Voedsel- en drankproducenten blootgesteld zijn aan hoge transitierisico's die nog niet zijn aangepakt. In vergelijking met de energiesector betekenen de relatief grotere verwachte veranderingen in EL in de sectoren Chemie, Landbouw en Voedsel- en drankproducenten niet noodzakelijkerwijs dat de inherente risico's groter zijn, maar veeleer dat de transitierisico's nog niet in dezelfde mate zijn geïntegreerd als in de energiesector. Uit de resultaten van de analyses blijkt dat er behoefte is aan interactie met de klant voor de (sub)sectoren die het kwetsbaarst worden geacht voor de overgang naar een CO₂-arme economie, om te begrijpen hoe die (sub)sectoren de transitierisico's waaraan ze zijn blootgesteld kunnen beperken.
- In 2021 hebben we voor het derde jaar op rij de gefinancierde uitstoot van een selectie van onze portefeuilles berekend volgens de Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) -methodologie. Dit jaar omvatte het toepassingsgebied: operationele autoleasing, leningen voor motorvoertuigen (met inbegrip van vrachtvervoer over de weg), hypotheek, mijnbouw en olie en gas en een raming voor alle andere sectoren.
- Meer details over de bovengenoemde meetmethoden vindt u in ons Duurzaamheidsverslag, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

De resultaten en inzichten die deze methodologieën opleveren, zijn waardevol om hotspots in de kredietportefeuille van KBC op te sporen, als input voor het bepalen van doelstellingen en het uitvoeren van stresstests voor klimaatrisico's, en om waar nodig het beleid aan te passen. Ze maken ook deel uit van de inspanningen van KBC om klimaatrisico verder te integreren in zijn kredietbeoordelingsprocessen en modellering (onder meer van verwachte kredietverliezen). Het management heeft wel altijd de mogelijkheid om de verwachte kredietverliezen aan te passen om zo rekening te houden met gebeurtenissen die geen deel uitmaken van de financiële beoordeling, zoals groeiende inzichten in ESG- en klimaatgerelateerde risico's.

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

De risicobereidheidsverklaring van KBC en het bijhorende proces liggen niet vast, maar evolueren mee met de veranderingen in de interne en externe context en de strategische ambities. De risicobereidheid van KBC dekt alle materiële risico's waaraan KBC is blootgesteld, met bijzondere aandacht voor risico's die de externe omgeving nu en in de toekomst beheersen. Gezien het toegenomen belang dat KBC toekent aan het klimaatrisico, werd een specifieke risicobereidheidsdoelstelling toegevoegd aan de KBC-risicobereidheidsverklaring, die beide invalshoeken van de 'dubbele materialiteit' dekt.

KBC wil klimaat- en milieueffecten integreren in zijn besluitvorming, producten en processen om zo een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij en de duurzaamheid van KBC op lange termijn veilig te stellen.

Andere doelstellingen hebben ook betrekking op andere ESG-thema's. Ze omvatten

- het bevorderen van een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt en wordt ondersteund door een promotie- en vergoedingsbeleid met een duurzame en langetermijnvisie;
- het verzekeren van stabiele winst en gezonde financiële cijfers (kapitaal en liquiditeit);
- het bevorderen van een sterk ondernemingsbestuur en risico- en compliancebeheer en rekening houden met de interne en externe context als belangrijke factoren om de veerkracht van de organisatie te vergroten en waarde te creëren.

Om minder kwetsbaar te zijn voor veranderingen in de externe omgeving – inclusief klimaatverandering – streven we naar diversiteit en flexibiliteit in onze activiteitenmix, klantsegmenten, distributiekanaalen en regio's, waarbij we ons niet concentreren

op winst op korte termijn ten koste van stabiliteit op lange termijn. We beheren de volatiliteit van de nettoresultaten door een sterk risicobeheerkader en gezonde risicobereidheid te definiëren om de financiële en operationele veerkracht op korte, middellange en lange termijn te waarborgen.

De high-level risicobereidheidsdoelstellingen worden voor een aantal risicotypes verder uitgewerkt:

- Vanuit het oogpunt van kredietrisico streeft KBC ernaar de negatieve impact van zijn activiteiten op het milieu en de samenleving te beperken en een positieve impact te stimuleren, op basis van een cultuur van verantwoorde kredietverlening, waarvan de principes zijn vastgelegd in de Credit Risk Standards on Sustainable and Responsible Lending.
- Alle beleggingsbeslissingen van Treasury worden genomen in overeenstemming met het enige bindende kader, waarin de screeningcriteria voor maatschappelijk verantwoorde beleggingen zijn vastgelegd.
- KBC heeft de ambitie om al zijn operationele, compliance- en gedragsrisico's laag te houden, wil goed voorbereid zijn op diverse crisissituaties (bv. om een verstoring van de dienstverlening te voorkomen), waaronder situaties waarbij klimaatverandering aan de basis ligt, en maximaal beschermd zijn tegen cybercriminaliteit. Integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van onze bedrijfsgegevens en de gegevens van onze klanten zijn van het allergrootste belang.
- Om de reputatierisico's te beheren, bevordert KBC een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag in de hele organisatie aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid.
- Om de stabiliteit van de winst en het kapitaal van onze verzekeringsactiviteiten te versterken, worden de risico's op gepaste wijze beperkt door herverzekeringsprogramma's die bescherming bieden tegen de gevolgen van grote schadeclaims of een opeenstapeling van verliezen en door een gediversifieerde exposure aan alle kernmarkten.

De risicobereidheid van KBC wordt ondersteund door beleidslijnen en duurzaamheidsdoelstellingen (zie Onze rol in de samenleving in het deel Verslag van de Raad van Bestuur). In ons beleid voor duurzame en verantwoorde kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening en beleggingen identificeren we bijvoorbeeld controversiële activiteiten met betrekking tot het milieu (waaronder klimaat en biodiversiteit), mensenrechten, bedrijfsethiek en gevoelige/controversiële maatschappelijke thema's. Dat zijn economische activiteiten die we niet willen financieren (zoals activiteiten in verband met thermische steenkool) of alleen onder strikte voorwaarden (zoals biomassatechnologieën, de productie van palmolie, enz.)

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Indicatoren van klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten zijn opgenomen in het KBC Sustainability Dashboard, waardoor we de voortgang in de uitvoering van onze duurzaamheidsstrategie kunnen volgen en waar nodig kunnen bijsturen. Klimaatgerelateerde risico's zullen verder worden geïntegreerd in onze interne risicorapporten, ICAAP/ORSA en externe rapporten, met bijzondere aandacht voor stresstests.

De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité zijn de voornaamste bestemmingen van de belangrijkste risicobeheerrapporten (bv. ICAAP/ILAAP/ORSA, Integrated Risk Report, risicobereidheid, enz.). Aangezien klimaatrisico in alle risicoprocessen wordt geïntegreerd en bovendien als een top risk is aangemerkt, wordt in al die risicobeheerrapporten veel aandacht aan dat onderwerp besteed.

De toenemende aandacht voor het beheer van milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's komt ook tot uiting in diverse wetgevingsinitiatieven. Voor banken die onder het toezicht van de ECB vallen (zoals KBC), zijn er bijvoorbeeld toezichtvereisten geformuleerd in de ECB-gids inzake klimaat- en milieurisico's. In 2021 heeft KBC twee vragenlijsten van de ECB ingevuld over hoe we de in de gids beschreven verwachtingen aanpakken en wat onze uitvoeringsplannen zijn om die volledig na te leven. De ECB zal aan die vragenlijsten een vervolg geven met een thematische evaluatie dit jaar en zal daarbij gebruikmaken van deep dives in onze klimaatgerelateerde en milieurisicostrategieën, en in onze governance- en risicobeheerkaders en -processen. Daarnaast zal de ECB in 2022 een eerste stresstest voor klimaatrisico's uitvoeren. Met deze toezichtsoefening wil de ECB banken aansporen hun klimaatrisico's proactief te beheren en de klimaatgerelateerde gegevens aan te vullen.

Het afgelopen jaar zijn er ook verschillende nieuwe ESG-rapporteringsverplichtingen geïntroduceerd (bv. de EU-taxonomieverordening, de pijler 3-vereisten van de EBA, de Corporate Sustainability Reporting Directive, de Sustainable Finance Disclosure Regulation), die in 2021 geleidelijk van kracht zijn geworden en de komende jaren aanzienlijk zullen worden uitgebreid. Omdat data een waardevol goed zijn om onze portefeuilles verder te bewaken en te beheren, om doelstellingen te bepalen en aan de verschillende wettelijke vereisten te kunnen voldoen, is het Data & Metrics-project binnen het Sustainable Finance-programma begonnen met de coördinatie van de gegevensverzameling in al onze kernlanden, zodat geaggregeerde rapporten kunnen worden opgesteld.

Stresstesting

Zowel transitierisico- als fysiekerisicofactoren zijn al in verscheidene interne stresstests geïntegreerd (bv. in reverse stresstests en de ICAAP/ORSA-stresstest). Uit de uitgevoerde stresstests kan worden besloten dat, hoewel klimaatrisico een steeds belangrijker risico is voor KBC en de economie in haar geheel, er geen onmiddellijke bedreiging is voor onze kapitaal- en liquiditeitsbuffers. Hoewel de zwaardere klimaatgerelateerde stresssituaties de winstgevendheid van KBC kunnen beïnvloeden,

zullen ze die winstgevendheid niet onder een adequaat niveau laten zakken. Meer informatie over stresstests vindt u in ons Risk Report.

Onze stresstests zullen geleidelijk worden geoptimaliseerd op basis van nieuwe inzichten uit bijvoorbeeld onze interne klimaatrisicokaart, of uit de toegepaste methodologiën (zie Risicometing), om ons te helpen de impact van klimaatscenario's beter te vertalen naar financiële parameters zoals verwachte kredietverliezen of verzekeringsclaims.

De deelname van KBC aan de ECB-stresstest voor klimaatrisico's van 2022 is een belangrijke volgende stap naar een volledige integratie van de kwantitatieve effecten van klimaatrisico's in stresstests. In 2021 hebben we al aanzienlijke inspanningen geleverd om die oefening voor te bereiden (zoals het verzamelen van de vereiste gegevens en de ontwikkeling van berekeningsmethoden). De opgedane ervaring en de verzamelde gegevens zullen ook een aanzienlijke meerwaarde zijn voor de verdere ontwikkeling van onze interne geïntegreerde stresstests voor klimaatrisico's.

Milieugegevens worden verstrekt op verschillende plaatsen in het hoofdstuk Onze strategie. Informatie over de EU-taxonomie wordt verstrekt onder Focus op het klimaat

Hoe beheren we ons kapitaal?

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal. Het moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de standpunten van ratingbureaus, de verwachtingen van de markt en de ambities van het management.

Solvabiliteit bij KBC Bank

We rapporteren over de solvabiliteit van de bank op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt. Voor KBC Bank houdt dat in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD IV. De CRR/CRD geeft uitvoering aan de Baselregels in Europa en wordt van tijd tot tijd bijgewerkt. Wanneer nieuwe voorschriften worden geïmplementeerd, kan een overgangperiode worden toegestaan waarin die voorschriften geleidelijk worden ingevoerd.

Sinds 30 juni 2020 maakte KBC gebruik van de overgangsbepaling met betrekking tot IFRS 9. KBC Bank is onderworpen aan minimale solvabiliteitsratio's. De fully loaded common equity ratio moet volgens de wettelijke voorschriften 10,75% bedragen.

De minimale solvabiliteitsratio's die volgens CRR/CRD IV moeten worden gehaald, zijn 4,5% voor de common equity tier 1-ratio (CET1), 6% voor de tier 1-kapitaalratio en 8% voor de totale kapitaalratio (minimumratio's pijler 1).

Naar aanleiding van zijn proces van toetsing en evaluatie (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) kan de bevoegde toezichthouder (voor KBC is dat de ECB) hogere minimumratio's opleggen (= pijler 2-vereisten), omdat bijvoorbeeld niet alle risico's naar behoren zijn weergegeven in de reglementaire pijler 1-berekeningen. Na de SREP voor 2021 stelde de ECB KBC formeel in kennis van haar beslissing om de pijler 2-vereiste (P2R) te behouden op 1,75% CET1 en de pijler 2-vereiste (P2R) op 1% CET1.

De totale kapitaalvereiste voor KBC wordt niet alleen bepaald door de ECB, maar ook door de beslissingen van de lokale bevoegde autoriteiten in zijn kernmarkten.

Voor de Belgische systeembanken maakte de NBB haar systemische kapitaalbuffers al eerder bekend. Voor de KBC-groep betekent dat een bijkomende kapitaalbuffer van 1,5% CET1. De meegedeelde percentages voor de contracyclische buffer in de landen waar de relevante kredietrisico's van KBC zich bevinden, komen overeen met een contracyclische buffer op het niveau van KBC Bank van 0,50% (situatie zoals bekend op 31 december 2021), tegenover 0,20% in 2020.

In totaal brengt dat de fully loaded CET1-kapitaalvereiste op 10,75% (4,5% (pijler 1) + 1,75% (P2R) + 2,5% (instandhoudingsbuffer) + 1,5% (systemische buffer) + 0,50% (contracyclische buffer)), met een bijkomende P2G van 1% geconsolideerd op het niveau van KBC Bank.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de reglementaire kapitaalvereisten voor KBC Bank (geconsolideerd).

Reglementaire kapitaalvereisten KBC Bank (geconsolideerd) (in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2020
	Fully loaded	Transitional	Fully loaded	Transitional
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	18 318	17 964	17 792	18 021
Tier 1-kapitaal	16 415	16 210	15 585	16 078
Common equity	14 915	14 710	14 085	14 578
Eigen vermogen van de aandeelhouders	17 047	14 912	14 567	14 567
Solvabiliteitsaanpassingen	-2 132	- 202	- 481	12
Aanvullend going concern-kapitaal	1 500	1 500	1 500	1 500
Tier 2-kapitaal	1 903	1 754	2 206	1 942
Totaal gewogen risicovolume	95 120	94 836	92 903	92 635
Kredietrisico's	80 971	80 687	78 785	78 518
Marktrisico's	2 665	2 665	2 716	2 716
Operationele risico's	11 484	11 484	11 401	11 401
Common equity ratio	15,7%	15,5%	15,2%	15,7%

Op basis van het bankenreguleringspakket (CRR/CRD) kan de winst pas in het CET1-kapitaal worden opgenomen na beslissing over de winstverdeling door het uiteindelijke beslissingsorgaan, voor KBC Bank is dat de Algemene Vergadering. De ECB kan toestaan dat tussentijdse of jaarwinst in het CET1-kapitaal wordt opgenomen voordat de Algemene Vergadering daartoe heeft besloten. In dat geval moet het te verwachten dividend worden afgetrokken van de winst die in het CET1-kapitaal is opgenomen. Aangezien in ons dividendbeleid geen maximum is opgenomen, moeten we van de ECB een uitkeringsratio van 100% hanteren om het te verwachten dividend te bepalen. Bijgevolg vraagt KBC Bank niet langer de goedkeuring van de ECB om de tussentijdse of jaarwinst op te nemen in het CET1-kapitaal vóór de beslissing van de Algemene Vergadering. De jaarwinst van 2021 en het slotdividend over 2021 zullen worden opgenomen in het overgangs-CET1 van het eerste kwartaal 2022, dat zal worden bekendgemaakt na de Algemene Vergadering.

Vanaf 31-12-2021 zullen de fully loaded cijfers onmiddellijk de tussentijdse of jaarwinst weerspiegelen, rekening houdend met ons dividendbeleid en/of een eventueel dividendvoorstel/-besluit van de Raad van Bestuur.

Het verschil tussen het fully loaded totale eigen vermogen (18 318 miljoen euro, winst en dividend over 2021 inbegrepen) en het eigen vermogen op overgangsbasis (17 964 miljoen euro, winst en dividend over 2021 niet inbegrepen) op 31-12-2021 wordt verklaard door het nettoresultaat voor 2021 (2 135 miljoen euro), het voorgestelde slotdividend (-1 483 miljoen euro), de impact van de IFRS 9-overgangsmaatregelen en het IRB-overschot/tekort (-222 miljoen euro) en de toegelaten (grandfathered) tier 2 achtergestelde schuldinstrumenten (-76 miljoen euro).

Solvabiliteit KBC Bank CRR / CRD (geconsolideerd) (in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2020
	Fully loaded	Transitional	Fully loaded	Transitional
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	18 318	17 964	17 792	18 021
Tier 1-kapitaal	16 415	16 210	15 585	16 078
Kernkapitaal (common equity)	14 915	14 710	14 085	14 578
Eigen vermogen van aandeelhouders (excl minderheidsbelangen)	17 047	14 912	14 567	14 567
Immateriële vaste activa, incl. invloed belastinglatenties (-)	- 391	- 391	- 346	- 346
Consolidatieverschillen, incl. invloed belastinglatenties (-)	- 894	- 894	- 882	- 882
Belangen van derden	0	0	0	0
Afdeckingsreserve, kasstroomafdekkingen (-)	1 108	1 108	1 294	1 294
Waarderingsverschillen in financiële verplichtingen tegen reële waarde - eigen	- 16	- 16	- 13	- 13
Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering (-)	- 28	- 28	- 25	- 25
Dividenduitkering (-)	- 1 483	0	0	0
Coupon van AT1-instrumenten (-)	- 12	- 12	- 12	- 12
Aftrek m.b.t. financiering verstrekt aan aandeelhouders (-)	- 57	- 57	- 57	- 57
Aftrek m.b.t. onherroepelijke betalingsverbintenissen (-)	- 72	- 72	- 58	- 58
Aftrek m.b.t. NPL backstops (-)	- 68	- 68	- 11	- 11
IRB-voorzieningstekort (-)	0	- 31	0	0
Uitgestelde belastingvorderingen op overgedragen verliezen (-)	- 219	- 219	- 371	- 371
Transitional aanpassingen Common Equity ratio	0	478	0	493
Beperking van de totale uitgestelde belastingvorderingen & financiële instrumenten (-)	0	0	0	0
Aanvullend going concern-kapitaal	1 500	1 500	1 500	1 500
AT1-instrumenten die voldoen aan CRR	1 500	1 500	1 500	1 500
Minderheidsbelangen op te nemen in aanvullend going concern-kapitaal	0	0	0	0
Tier 2-kapitaal	1 903	1 754	2 206	1 942
IRB-voorzieningsoverschot (+)	224	438	427	427
Transitional aanpassingen T2	0	- 438	0	- 264
Achtergestelde schulden	1 678	1 754	1 779	1 779
Achtergestelde leningen niet-geconsolideerde entiteiten uit de financiële sec	0	0	0	0
Minderheidsbelangen op te nemen in tier 2-kapitaal	0	0	0	0
Kapitaalsbehoeften				
Totaal gewogen risicovolume	95 120	94 836	92 903	92 635
Kredietrisico	80 971	80 687	78 785	78 518
Marktrisico	2 665	2 665	2 716	2 716
Operationeel risico	11 484	11 484	11 401	11 401
Solvabiliteitsratio's				
Common equity ratio	15,68%	15,51%	15,16%	15,74%
Tier 1-ratio	17,26%	17,09%	16,78%	17,36%
Totale kapitaalratio	19,26%	18,94%	19,15%	19,45%
Kapitaalsbuffer				
Kernkapitaal	14 915	14 710	14 085	14 578
Vereist pijler 2 kapitaal (10,65%)	10 130	10 100	9 894	9 866
Kapitaalsbuffer vs pijler 2 doelstelling	4 785	4 610	4 191	4 713

(1) Cijfers gecontroleerd door de commissaris (exclusief de lijnen IRB-voorzieningstekort en Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering).

(2) Ingevolge CRR moet er rekening worden gehouden met een voorzichtige waardering bij de berekening van het beschikbare kapitaal. Dat betekent dat alle tegen reële waarde gewaardeerde activa die een invloed hebben op het beschikbare kapitaal (door wijzigingen van de reële waarde in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen), moeten worden teruggebracht tot hun voorzichtige waarde. Het verschil tussen de reële waarde en de voorzichtige waarde (ook aanvullende waardecorrectie genoemd) moet worden afgetrokken van de CET1-ratio.

Leverageratio

Eind 2021 bedroeg de fully loaded leverage ratio van KBC Bank 5,07% (zie tabel), omdat de hogere totale exposure werd gecompenseerd door een hoger tier 1-kapitaal. Meer details, waaronder een beschrijving van de processen om het risico van een te hoge leverage te beheren, vindt u in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com (het Risk Report werd niet geauditeerd door de commissaris).

Leverage ratio (KBC Bank geconsolideerd, volgens CRD IV/CRR (Basel III)) (in miljoenen euro)	31-12-2021 Fully loaded	31-12-2021 Transitional	31-12-2020 Fully loaded
Tier-1 kapitaal	16 415	16 210	15 585
Totale exposure	323 485	289 058	299 773
Balanstotaal	302 991	302 991	284 399
Transitionele aanpassing	0	617	0
Aanpassing voor derivaten	-1 644	-1 644	-4 158
Aanpassing voor reglementaire correcties bij de berekening van Basel III tier 1-kapitaal	-1 657	-1 688	-1 750
Aanpassing voor blootstellingen aan effectenfinancieringstransacties	1 016	1 016	830
Centrale Bank exposure	0	-35 014	0
Buiten balans exposures	22 778	22 778	20 453
Leverage ratio	5,07%	5,61%	5,20%

ICAAP

Het ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) van KBC bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocessen die samen bijdragen tot de doelstelling om na te gaan of en ervoor te zorgen dat we altijd voldoende gekapitaliseerd zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de maturiteit van onze risicobeheer- en controleomgeving. Daarom beschikken we ook over een intern kapitaalmodel dat de bestaande reglementaire kapitaalmodellen aanvult. Dat model wordt bijvoorbeeld gebruikt om de risicogewogen prestaties te meten, risicolimieten te onderbouwen en te bepalen, en de kapitaaltoereikendheid te beoordelen. Het wordt aangevuld met een kader voor winstbeoordeling, dat de kwetsbaarheden moet blootleggen met betrekking tot de duurzaamheid van ons businessmodel op langere termijn.

Een heel belangrijk element in ons ICAAP is de Alignment of Planning Cycles (APC). Het doel van dat jaarlijkse proces is een geïntegreerd driejarenplan op te stellen dat rekening houdt met de strategische, financierings-, treasury- en risicovooruitzichten. In dat proces wordt de risicobereidheid van de groep bepaald en naar de lagere echelons uitgewaaid door risicolimieten op groeps- en entiteitsniveau te bepalen.

Het ICAAP-proces levert eenmaal per jaar een uitvoerig verslag op, dat zowel aan het topmanagement als aan de toezichhoudende instanties wordt voorgelegd. In de afgelopen twee jaar bevatten die verslagen een beoordeling van de impact van de coronacrisis op de kapitaaltoereikendheid van KBC, zowel onder waarschijnlijke als meer ongunstige aannames, die onze solide kapitaalpositie bevestigden.

Stresstesting

Stresstests vormen een belangrijk risicobeheerinstrument dat een meerwaarde biedt voor zowel strategische processen als het dagelijkse risicobeheer. Stresstests maken daarom integraal deel uit van ons risicobeheerkader en zijn een belangrijk onderdeel van ons ICAAP.

Voor ons is stresstesting een proces dat managementbeslissingen ondersteunt. Het gebruikt daarbij allerlei technieken om de mogelijke negatieve invloed op de (financiële) toestand van KBC te beoordelen van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren, gaande van aannemelijk tot extreem, uitzonderlijk of onwaarschijnlijk.

Het is dus een belangrijk instrument om oorzaken van kwetsbaarheid op te sporen en vervolgens te beoordelen of we over voldoende kapitaal beschikken om de risico's die we lopen te dekken. Daarom bevat de APC ook gevoeligheden voor kritieke veronderstellingen die worden gebruikt in het basisscenario. Daarnaast wordt de APC aangevuld met een speciale geïntegreerde stresstest die gelijktijdig wordt uitgevoerd. De gevoeligheden en stresstests zijn ontworpen om te garanderen dat:

- de beslissingen over de financiële planning en de risicobereidheid en -begrenzing niet alleen gebaseerd zijn op een basisscenario, maar ook rekening houden met de invloed van moeilijkere macro-economische en financiële marktscenario's;
- het kapitaal en de liquiditeit op groepsniveau ook in moeilijke omstandigheden op een aanvaardbaar niveau blijven.

De kapitaalratio's die eruit voortvloeien, worden vergeleken met interne en reglementaire kapitaaldoelstellingen.

In de context van het herstelplan (recovery plan) worden nog strengere scenario's en gevoeligheden onderzocht. Die scenario's focussen op gebeurtenissen die ertoe leiden dat de reglementaire kapitaalvereisten niet gehaald worden. Op die manier geeft het herstelplan een bijkomend inzicht in belangrijke kwetsbaarheden van de groep en in de risicoverminderende maatregelen die het management kan nemen als het omschreven risicoscenario zich zou voordoen.

KBC voert nog heel wat andere stresstests uit, die waardevolle informatie opleveren om de kapitaaltoereikendheid van de groep te beoordelen. Het gaat dan onder meer over wettelijk verplichte stresstests, ad hoc geïntegreerde stresstests en stresstests voor specifieke risicotypes of portefeuilles op groepsniveau en lokaal niveau. Die stresstestresultaten zijn een waardevolle input bij het bepalen van gevoeligheden in de APC-planning.

Verklaring inzake deugdelijk bestuur

Samenstelling van de Raad en zijn comités op 31 december 2021*

Naam	Functie	Periode in de Raad in 2021	Einde huidige mandaat	Bijgewoone raadsvergaderingen	Niet-uitvoerende bestuurders	Vertegenwoordigers aandeelhouders	Onafhankelijke bestuurders	Leden DC	AC	RCC
Aantal vergaderingen in 2021				13					7	9
DEBACKERE Koenraad	Voorzitter	Volledig jaar	2024	13	●					
DEPICKERE Franky	Ondervoorzitter van de Raad	Volledig jaar	2023	13	●	●				9(v)
THIJS Johan	Voorzitter Directiecomité	Volledig jaar	2025	13				●(v)		
ANDRONOV Peter	Uitvoerende bestuurder	8 maanden	2025	9				●		
HOLLOWS John	Uitvoerende bestuurder	Volledig jaar	2022	13				●		
LUTS Erik	Uitvoerende bestuurder	Volledig jaar	2025	12				●		
MOUCHERON David	Uitvoerende bestuurder	8 maanden	2025	9				●		
POPELIER Luc	Uitvoerende bestuurder	Volledig jaar	2025	13				●		
VAN RIJSSEGHEM Christine	Uitvoerende bestuurder	Volledig jaar	2022	12				●		
ARISS Nabil	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2022	12	●		●		6	8
CALLEWAERT Katelijn	Niet-uitvoerende bestuurder	Volledig jaar	2025	13	●	●				
DE BECKER Sonja	Niet-uitvoerende bestuurder	Volledig jaar	2024	13	●	●				
MAGNUSSON Bo	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2024	12	●		●		6	8
PAPIRNIK VLADIMIRA	Niet-uitvoerende bestuurder	Volledig jaar	2023	13	●				7	9
WITTEMANS Marc	Niet-uitvoerende bestuurder	Volledig jaar	2022	13	●	●			7(v)	9

*1 Met ingang van 1 december 2021 nam Júlia Király, niet-uitvoerende bestuurder, ontslag als lid van de Raad. In 2021 nam zij deel aan 11 vergaderingen van de Raad, aan 5 vergaderingen van het AC en aan 7 vergaderingen van het Remuneratiecomité. Het Benoeringscomité heeft onmiddellijk het proces gestart met het oog op haar vervanging.

*2 Daniel Falque en Hendrik Scheerlinck waren bestuurder tot 29 april 2021. Zij namen deel aan 4 vergaderingen van de Raad.

Commissaris: PwC Bedrijfsrevisoren BV, vertegenwoordigd door Roland Jeanquart en Gregory Joos.

Secretaris Raad van Bestuur: Wilfried Kupers.

Afkortingen: Raad van Bestuur: Raad; Directiecomité: DC; Auditcomité: AC; Risk & Compliance Comité: RCC

(v) Voorzitter van dit comité

Wijzigingen in de Raad in 2021

- Peter Andronov en David Moucheron werden benoemd als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar en werden, ingevolge hun benoeming als lid van het DC, uitvoerend bestuurder.
- Katelijne Callewaert, Erik Luts, Luc Popelier en Johan Thijs werden herbenoemd als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar.
- Júlia Király nam met ingang van 1 december 2021 ontslag uit de Raad wegens persoonlijke redenen.

Wijzigingen in de comités van de Raad in 2021

Er waren geen wijzigingen in de samenstelling van het AC en het RCC.

Voorgestelde wijzigingen in de Raad in 2022

Aleš Blažek wordt, op advies van het Benoemingscomité, door de Raad voorgedragen voor benoeming als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar. Hij/zij wordt ingevolge zijn/haar benoeming als lid van het DC, uitvoerend bestuurder.

Alicia Reyes Revuelta wordt, op advies van het Benoemingscomité en onder voorbehoud van goedkeuring door de toezichthouder, door de Raad voorgedragen voor benoeming als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar.

Op advies van het Benoemingscomité worden Christine Van Rijsseghem en Marc Wittemans voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar, dat afloopt na de algemene vergadering van 2026, en wordt Nabil Ariss voorgedragen voor een herbenoeming als onafhankelijk bestuurder voor een nieuw mandaat dat afloopt op 19 december 2025.

Het mandaat van John Hollows loopt af na afloop van de algemene vergadering. De Raad wenst zijn grote erkentelijkheid en dank te betuigen voor de bijdrage die hij heeft geleverd aan onze groep.

Curriculum van de voorgedragen nieuwe bestuurders:

Aleš Blažek is geboren in Ceské Budejovice op 8 maart 1972 en behaalde een master in de rechten aan de Charles University Law School in Praag. Aleš begon zijn loopbaan als medewerker bij het Praagse kantoor van White & Case, waar hij voornamelijk werkte op het gebied van fusies en overnames, bank- en financieuzen en herstructurering. Van 2000 tot 2003 werkte hij als Chief Legal Counsel voor Citibank Czech Republic. Daarna werd hij General Counsel voor Citigroup CEE Region voordat hij benoemd werd tot Deputy General Counsel voor Citigroup EMEA in Londen, waar hij corporate en investment banking-activiteiten in Europa, het Midden-Oosten en Afrika behandelde. In 2007 trad hij in dienst bij GE Capital Global Banking (Londen) om deel uit te maken van het senior executive team in de hoedanigheid van General Counsel voor GE Capital consumer businesses in Europa. In 2011 werd hij gepromoveerd tot General Counsel voor GE Capital International, Londen, met verantwoordelijkheid voor juridische diensten in alle GE Capital entiteiten in Europa, het Midden-Oosten en Azië. Hij trad in 2014 in dienst bij ČSOB in Praag in de Tsjechische Divisie van KBC Groep als Hoofd van de juridische afdeling. In april 2019 werd hij Head of Data and Strategy bij ČSOB. In 2021 werd hij benoemd tot CEO van KBC Bank Ireland.

Alicia Reyes Revuelta is geboren in Cartagena (Spanje) op 24 januari 1972. Zij heeft een dubbele graad in rechten, economie en bedrijfskunde (ICADE, Madrid) en een PhD in kwantitatieve methoden en financiële markten (ICADE, Madrid). Nadat ze als medewerkster in derivaten bij Deutsche Bank had gewerkt, werd ze CIO/CFO bij Telvent (een risicokapitaalfonds gericht op TMT) en vervolgens country manager voor Spanje en Portugal bij Bear Stearns. Tussen 2006 en 2014 werkte ze voor Barclays Capital in verschillende leidinggevende functies. Alicia werd vervolgens partner bij Olympo Capital, een private-equitybedrijf, waarna ze in 2015 overstapte naar Wells Fargo Securities waar ze CEO voor EMEA werd (tot 2020).

Samenstelling van het DC (op 31.12.2021)

Het Directiecomité telt 7 leden: Johan Thijs (Groeps CEO/Voorzitter van het Directiecomité), David Moucheron (CEO Divisie België), John Hollows (CEO Divisie Tsjechië), Erik Luts (Chief Innovation Officer), Peter Andronov (CEO Divisie Internationale Markten), Luc Popelier (Chief Financial Officer), Christine Van Rijsseghem (Chief Risk Officer).

Wijzigingen vanaf 27 april 2022:

- John Hollows neemt ontslag als lid van het DC wegens het bereiken van de leeftijdsgrens.
- Aleš Blažek wordt door de Raad benoemd tot lid van het DC.

Met ingang van 27 april 2022 wordt volgende wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot de samenstelling van het DC: Aleš Blažek wordt CEO Divisie Tsjechië..

Ingevolge deze benoemingen en wijzigingen zal de samenstelling van het DC er als volgt uitzien:

- Johan Thijs, CEO (chief executive officer),
- Luc Popelier, CFO (chief financial officer),
- Christine Van Rijseghem, CRO (chief risk officer),
- Peter Andronov, CEO divisie Internationale Markten,
- Aleš Blažek, CEO divisie Tsjechië,
- Erik Luts, Chief Innovation Officer,
- David Moucheron, CEO divisie België.

Commissaris

De commissaris, PwC Bedrijfsrevisoren BV (PwC), wordt vertegenwoordigd door Roland Jeanquart en Gregory Joos. Aan de algemene vergadering op 27 april 2022 zal worden voorgesteld het mandaat van de commissaris voor een nieuwe periode van 3 jaar te verlengen. PwC heeft de heer Damien Walgrave en de heer Jeroen Bockaert aangeduid als nieuwe vertegenwoordigers.

Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen

Deel 1: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheersystemen binnen KBC

Een duidelijke strategie, organisatiestructuur en bevoegdheidsverdeling vormen het kader voor een deugdelijke bedrijfsvoering

We bespreken de strategie en de organisatiestructuur van de KBC-groep in de hoofdstukken Ons bedrijfsmodel en Onze strategie van dit jaarverslag.

De beleidsstructuur binnen de KBC-groep is op een functioneel duale structuur naar Belgisch model geschoeid:

- De Raad tekent de strategie en het algemene beleid uit. Hij oefent alle verantwoordelijkheden en handelingen uit die hem bij wet zijn voorbehouden. De Raad beslist, op voorstel van het DC, over het niveau van te nemen risico's (risk appetite).
- Het DC is belast met het operationele bestuur van de vennootschap binnen de door de Raad goedgekeurde algemene strategie en het algemene beleid. Om zijn specifieke verantwoordelijkheden inzake financieel beleid en risicobeheer waar te nemen, heeft het DC in zijn midden een chief financial officer (CFO) en een chief risk officer (CRO) aangesteld.

Het *Charter* beschrijft voor beide beleidsorganen hun respectieve bevoegdheden, hun samenstelling en werking, en de kwalificatievereisten van hun leden. Concrete informatie over samenstelling en werking is opgenomen in andere delen van dit hoofdstuk.

Bedrijfscultuur en integriteitsbeleid

Deontologie en integriteit zijn essentiële onderdelen van deugdelijk ondernemen. Eerlijkheid, integriteit, transparantie en confidentialiteit maken samen met een doordachte risicobeheersing deel uit van de hoge ethische normen die KBC hanteert; en dit zowel naar de geest als naar de letter van de toepasselijke regelgeving. Deze principes zijn onder andere vervat in het integriteitsbeleid en in specifieke codes, procedures en gedragslijnen. Ze maken ook deel uit van specifieke opleidingen en campagnes voor het personeel. We communiceren volledig transparant over de belangrijkste beleidslijnen en gedragscodes. Die vindt u op www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen > Regels en beleidslijnen hanteren.

Het Integriteitsbeleid omvat o.a. ook het *gedragsrisico*, een begrip dat het risico als gevolg van een ongepaste verlening van financiële diensten aangeeft. Daarvoor heeft KBC een omvattende aanpak opgezet met preventie, monitoring en rapportering. Uitgebreide groepswijde communicatiecampagnes en dilemma-opleidingen zorgen voor de nodige bewustmaking rond dit thema. In het bijzonder in de domeinen van bescherming van de belegger en de bescherming van de verzekeringsspolishouder is gedragsrisico cruciaal om de belangen van de client te vrijwaren.

Het Integriteitsbeleid van KBC richt zich in eerste instantie op de volgende domeinen, waarvoor naargelang het geval specifieke groepswijde Compliance regels zijn uitgevaardigd:

- de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en terrorismefinanciering, het naleven van embargo's en de preventie van financiering van de verspreiding van massavernietigingswapens;
- het fiscaal preventiebeleid, waaronder de bijzondere mechanismen en DAC 6;
- de bescherming van de belegger;
- gegevensbescherming (privacy), inclusief bankgeheim, elektronische communicatie, vertrouwelijkheid van informatie en professionele discretieplicht;
- deontologie en de coördinatie van fraudebestrijding;
- bescherming van de verzekeringsspolishouder;
- naleving van de wetgeving over anti-discriminatie;
- regels betreffende de bescherming van de consument: marktpraktijken, betalings- en kredietdiensten, behandeling van klachten door ondernemingen, regels m.b.t. KMO-financiering en PSD2;

- governanceaspecten van CRD IV en V, Solvency II en/of plaatselijke wetgeving, inclusief scheiding van taken tussen uitvoerend management en de toezichhoudende instanties, werking van comités, onverenigbaarheid van mandaten, behoorlijk beloningsbeleid, Fit & Proper-vereisten, belangenconflicten, leningen aan leden van het DC en bestuurders en aan de met hen verbonden personen, en aan aandeelhouders met een significante participatie, en het verstrekken van advies m.b.t. uitbesteding.

Het Integriteitsbeleid heeft ook specifieke en uitgebreide aandacht voor deontologie en fraudebestrijding:

- Via doelgerichte campagnes en opleidingen neemt KBC initiatief om deze deontologische houding in het DNA van elke medewerker te verankeren. Elementen van dat beleid zitten o.a. verweven in het ethische en fraudebeleid van KBC-groep en in de diverse andere beleidslijnen die in dit onderdeel worden aangegeven.
- Verschillende diensten, zoals Compliance, Inspectie, Interne Audit en ook de business zijn actief bezig met de preventie van en het opsporen van fraude. Voor complexe fraudedossiers en/of zaken met een invloed op groepsniveau voert en/of coördineert Compliance Groep het onderzoek, in zijn hoedanigheid van groepscompetentiecentrum voor fraude.
- Het Beleid voor de bescherming van klokkenluiders in de KBC-groep biedt bescherming aan de medewerkers die te goeder trouw tekenen van fraude en ernstige wanpraktijken signaleren (zie verder).
- In lijn met de *UK Modern Slavery Act* publiceert KBC een *Modern Slavery Act Statement*, waarin KBC de strijd tegen iedere vorm van moderne slavernij in zijn activiteiten onderschrijft.

De *KBC-Gedragslijn* is een algemeen document gebaseerd op de waarden van de groep dat aan alle medewerkers een gedrag voorschrijft dat daarmee in overeenstemming is. Het vormt de basis voor de ontwikkeling van gespecialiseerde gedragslijnen voor specifieke doelgroepen en beleidslijnen op groepsniveau. Het is de inspiratie voor bewustmakingscampagnes en opleidingen.

Bestrijding van corruptie en omkoping

KBC hanteert een nultolerantie tegenover alle vormen van corruptie. Het anti-corruptiebeleid van KBC bevestigt de houding van KBC in de strijd tegen en de voorkoming van corruptie bij de uitoefening van zijn werkzaamheden en bevat een omschrijving van de daartoe genomen en te nemen maatregelen. Het is van toepassing op alle KBC-medewerkers, entiteiten, activiteiten, verrichtingen, tegenpartijen en leveranciers van KBC en heeft bijgevolg betrekking op alle verrichtingen van het personeel van KBC, alsook op alle personen of entiteiten die activiteiten uitvoeren voor KBC of KBC vertegenwoordigen in om het even welke hoedanigheid.

De voornaamste risico's verbonden aan corruptie en omkoping zijn mogelijke ongewenste beïnvloeding, belangenconflicten, niet-objectieve prijszetting, het subjectief toewijzen van contracten, enz. Gezien die mogelijke gevolgen en in het bijzonder de invloed op de reputatie van de groep, past KBC ook een nultolerantie toe met betrekking tot fraude en ernstige wanpraktijken. In 2021 werd het anti-corruptiebeleid geactualiseerd, met o.a. het uitvoeren van een groepswijd risk assessment, het sterker screenen van derde partijen en het uitwerken van nieuwe vormen van monitoring die uitgevoerd zullen worden in 2022. KBC publiceerde ook een nieuw anti-corruptiestatement, ondertekend door de CEO van KBC-Groep en de voorzitter van de Raad.

De bestrijding van corruptie en het vermijden van belangenconflicten in het algemeen maken deel uit van een ex-cathedra-opleiding. In België hebben in 2021 5.038 medewerkers van KBC Bank, KBC Verzekeringen, KBC Securities, KBC Asset Management, de verbonden verzekeringsagenten en hun medewerkers een specifieke opleiding gekregen over ethiek, het vermijden van belangenconflicten en de bestrijding van corruptie. Dit komt overeen met 98% van het geselecteerde doelpubliek. In Tsjechië vervolmaakte 98,4% van het doelpubliek van ČSOB bank de training. In Slowakije was dit 98% voor ČSOB bank, in Hongarije 98% voor K&H Bank, 94% voor UBB in Bulgarije en 98% voor KBC Bank Ireland.

Het anticorruptiebeleid bevat ook het beleid inzake geschenken, giften en sponsoring: KBC wil zowel zijn medewerkers als zijn tegenpartijen beschermen door criteria op te stellen voor transparant en redelijk gedrag. Dit beleid impliceert dat geschenken, giften of uitnodigingen, waarvan de tegenwaarde een bepaald bedrag (op jaarbasis) overschrijdt, moeten worden gemeld en worden goedgekeurd door het bevoegde directiecomité/management. In 2020 werden in België in dit verband 5 meldingen goedgekeurd. Ook in de Centraal-Europese entiteiten moeten giften boven een bepaald bedrag worden gemeld. In Tsjechië werden 3 meldingen goedgekeurd, terwijl er in de overige landen geen meldingen waren (.

Anti-witwaspraktijken

Omdat KBC niet betrokken wil zijn bij activiteiten die beschouwd kunnen worden als het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, is er op het niveau van de groep een anti-witwas beleid uitgewerkt. Het doel van dit beleid bestaat erin om een algemeen kader voor de strijd tegen het witwassen van gelden en de financiering van terrorisme (met inbegrip van zowel de financiering van en de verspreiding van massavernietigingswapens alsook de embargo vereisen) vast te stellen. Elke entiteit binnen de groep heeft een eigen AML-programma ontwikkeld dat gebaseerd is op specifieke groepswijde compliance regels (o.a. Know Your Customer, Know Your Transactions, ...), die de minimumregels omvatten maar waarbij ook de nodige ruimte is voorzien om de lokale wetgeving te kunnen implementeren.

Om alle risico's goed in kaart te kunnen brengen vindt er een jaarlijkse risicobeoordeling plaats in alle entiteiten.

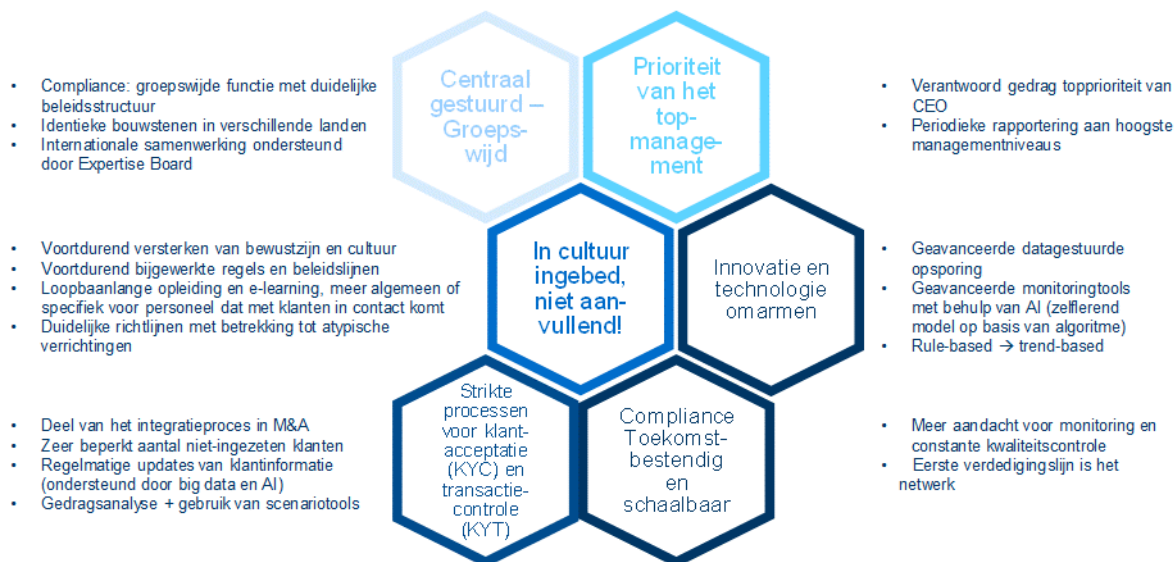
Net omdat KBC niet betrokken wil worden bij dergelijke activiteiten, wordt er aan alle medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers op regelmatige tijdstippen opleiding gegeven. In 2021 werd deze opleiding gevolgd door 5.033 medewerkers in België, wat overeenkomt met 97% van het geselecteerde doelpubliek. In Tsjechië vervolmaakte 98,7% van het doelpubliek van ČSOB bank de training. In Slowakije was dit 99,6% voor ČSOB bank, in Hongarije 98% voor K&H Bank, 95% voor UBB in Bulgarije en 98% voor KBC Bank Ireland.

Daarnaast wordt van de medewerkers, de verbonden agenten en hun medewerkers verwacht dat ze strikt de uitgewerkte procedures en voorschriften opvolgen en de nodige waakzaamheid aan de dag leggen. Deze zijn zowel vereist bij de identificatie van de klanten als bij het controleren van de transacties. Indien nodig wordt verwacht dat zij een melding aan de Compliancefunctie doen.

Om de witwasrisico's nog beter te beheren werd in 2021 een reorganisatie doorgevoerd zowel binnen de compliance afdeling als de afdeling verantwoordelijk voor het klantenbeheer.

Een geïntegreerd groepswijd AI platform gebaseerd op modellen en op machine learning werd ontwikkeld en uitgerold in België en in de Centraal Europese landen van de groep. De bouwstenen hieronder tonen aan hoe we AML naar een hoger niveau tilden.

Naar 'the next level' AML

Responsible tax payer

Het basisprincipe van de KBC Fiscale Strategie is dat KBC Groep en al zijn entiteiten zich moeten gedragen als verantwoordelijke belastingbetalers, door een professionele naleving van de belastingwetgeving, een legitieme fiscale planning ondersteund door geldige businessdoelstellingen die voorrang hebben op fiscale overwegingen. KBC neemt geen extreem agressieve fiscale standpunten in omdat het zijn reputatie als verantwoordelijke belastingbetaler wil vrijwaren, en het houdt zich aan een strikt fiscaal risicobeheer op basis van die principes. KBC-medewerkers mogen aan klanten geen advies geven dat hen zou kunnen aanzetten tot belastingfraude. Het verstrekte belastingadvies of de fiscale informatie moet juridisch correct en duidelijk geformuleerd zijn. Alle belastingaangiften en -betalingen van KBC worden correct en op tijd ingediend. Bij belastingcontroles is volledige openheid in overeenstemming met de geldende lokale belastingwetgeving de algemene richtlijn. KBC reageert tijdig op alle wetswijzigingen door te investeren in de nodige IT-systemen en door zijn fiscale processen aan te passen aan de nieuwe regels. Er is een degelijke governance om de KBC Fiscale Strategie op te volgen en te controleren. Het fiscaal voorkomingsbeleid wordt regelmatig geüpdatet en werd in overeenstemming gebracht met de instructies van de NBB inzake bijzondere mechanismen die in 2021 werden aangepast. KBC Groep beschikt over de nodige procedures om te voldoen aan de verplichtingen van DAC 6. KBC voldoet aan alle verplichtingen inzake CRS en FATCA.

Klokkenluidersbeleid

KBC heeft haar beleid inzake klokkenluiders geactualiseerd, rekening houdend met nieuwe Europese regelgeving rond de bescherming van klokkenluiders. KBC verwacht van zijn medewerkers, zijn verbonden agenten en hun medewerkers dat ze tijdens hun werk waakzaam zijn voor aanwijzingen van misdrijven, ernstige overtredingen van regels of voorschriften en andere wanpraktijken door personeel of klanten. Alle KBC-medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers hebben de elementaire morele plicht en de juridische mogelijkheid om elk vermoeden van dergelijk gedrag te melden.

KBC faciliteert anonieme meldingen en kan ook rechtstreeks anoniem rapporteren aan de respectieve toezichhouders in de domeinen waarvoor ze bevoegd zijn.

KBC verbindt zich ertoe om de identiteit van de klokkenluiders af te schermen en hen te beschermen tegen alle mogelijke negatieve gevolgen van het te goeder trouw melden van een vermoeden, op de manier zoals opgenomen in de interne reglementen. Zodoende beschermt en respecteert KBC eveneens de rechten van de persoon waarop de melding betrekking heeft. Group Compliance ziet toe op de werking van dit beleid. In principe fungeert de lokale compliancefunctie als de entiteit waar alle rapporten en dossiers worden gecentraliseerd. De lokale compliancefunctie moet alle klokkenluidersdossiers rapporteren aan de Cel Ethiek van Groep Compliance. Het klokkenluidersbeleid wordt intern en extern (www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen) gepubliceerd.

In de eerste drie kwartalen van 2021 werden er groepswijd 9 meldingen ontvangen, waarvan 5 in Tsjechië, 2 in België, 1 in Hongarije en 1 in Bulgarije. Enkel deze laatste en 1 van de meldingen in Tsjechië werden – na verder onderzoek – gecatalogeerd als ware klokkenluidersmeldingen en in beide gevallen werd het personeelslid dat voorwerp was van de melding, ontslagen.

Data governance

De Interne Groepscompliance-beleidslijn inzake gegevensbescherming legt een strikt privacykader vast, dat moet worden gezien als minimumvereiste en moet worden toegepast in elke entiteit van de groep. We hebben in elke entiteit een data protection officer aangesteld die het management en de medewerkers informeert en adviseert over hun verplichtingen op het gebied van privacy en gegevensbescherming en die toeziet op de naleving van de regelgeving en het beleid met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens.

We controleren de status door middel van regelmatige compliance-monitoring programma's en maken gebruik van bewustmakingscampagnes en opleidingen om de aandacht van de mensen vast te houden en ervoor te zorgen dat hun kennis up-to-date blijft. In 2021 werd deze opleiding gevolgd door 5 996 medewerkers in België, wat overeenkomt met 96% van het doelpubliek. In Tsjechië vervulde 99,1% van het doelpubliek van ČSOB Bank de training. In Slovaakse was dit 99,1% voor ČSOB bank, in Bulgarije 93% voor UBB, en 93% voor KBC Bank Ireland.

Gezien het belang van privacy- en gegevensbescherming worden het DC en het RCC op de hoogte gehouden via een kwartaalverslag.

U vindt meer informatie over databescherming en privacy in het hoofdstuk Onze Strategie, De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Overige realisaties in 2021

Niettegenstaande de opvolging van klachtenbehandeling reeds onderdeel uitmaakte van de activiteiten van de compliancefunctie, werd het ganse proces verder uitgebreid met een tweedelijnsmonitoring en analyse van klachten, de hieruit geleerde lessen met zowel ex-post als ex-ante toezicht op de voorgestelde verbeteringen, en het rapporteren aan het RCC en aan de Raad in 2022. Daarnaast werd er ook bijzondere aandacht besteed aan het verbeteren van de implementatie van de MiFID/IDD gedragsregels en het beter beschermen van de belegger, in lijn met onze strategie van klantgerichtheid.

Het Three Lines of Defense-model wapent KBC tegen risico's die het behalen van de doelstellingen in het gedrang kunnen brengen

Om zich te wapenen tegen de risico's waaraan het bij het realiseren van zijn opdracht is blootgesteld, heeft het DC, onder zijn verantwoordelijkheid en onder toezicht van de Raad, een gelaagd intern controlesysteem geïmplementeerd. Dat systeem is algemeen bekend als het *Three Lines of Defense*-model.

1 De business

De business draagt de volle verantwoordelijkheid voor alle risico's van zijn activiteitsdomein en moet zorgen voor effectieve controles. De business verzekert hierbij dat de juiste controles op de juiste manier uitgevoerd worden, er voldoende kwaliteit schuilt in de zelfbeoordelingen van de eigen business, er voldoende risicobewustzijn aanwezig is en er voldoende prioriteit en ruimte gegeven wordt aan risico-onderwerpen.

2 De Risicofunctie, de Compliancefunctie, en voor bepaalde zaken Finance, Juridische en Fiscale Zaken, vormen de tweede verdedigingslijn

Onafhankelijk van de business formuleren de tweedelijnsrisico- en controlefuncties hun eigen mening aangaande de risico's waarmee KBC geconfronteerd wordt. Op die manier zorgen de tweedelijnsrisico- en controlefuncties voor toezicht op de controle omgeving en de genomen risico's, evenwel zonder de primaire verantwoordelijkheid over te nemen van de eerste lijn. De taak van de tweedelijnsfuncties bestaat erin risico's te identificeren, te meten en te rapporteren. Om te verzekeren dat de Risicofunctie gehoord wordt, hebben de Chief Risk Officers een vetorecht, dat gebruikt kan worden in de verschillende comités waar belangrijke beslissingen worden genomen. De tweedelijnsrisico- en controlefuncties ondersteunen eveneens de consistente implementatie van het risicobeleid, het groepswijde kader, enz. doorheen de groep. Ze zien bovendien toe op de toepassing ervan.

De Compliancefunctie is een onafhankelijke functie binnen de groep. Ze wordt gekenmerkt door haar specifieke statuut van de functie (zoals bepaald in de wet- en regelgeving en zoals vertaald in het *Compliance Charter*), haar plaats in het organogram (hiërarchisch onder de CRO, met een functionele rapporteringslijn naar de voorzitter van het DC) en de bijhorende rapporteringslijnen (rapportering aan het RCC en in bepaalde gevallen zelfs aan de Raad). Haar hoofddoel is te voorkomen dat KBC een Compliancerisico loopt of schade lijdt, van welke aard ook, als gevolg van het niet-naleven van de toepasselijke wetten, regelgeving of interne regels die tot het toepassingsgebied van de Compliancefunctie behoren of binnen de domeinen vallen die het DC haar heeft toegewezen. Daarom besteedt de Compliancefunctie bijzondere aandacht aan de naleving van het Integriteitsbeleid.

3 Interne Audit ondersteunt, als onafhankelijke derdelijnscontrole, het DC, het AC en RCC en de Raad bij de bewaking van de effectiviteit en efficiëntie van het interne controle- en risicobeheersysteem

Interne Audit verschaft redelijke zekerheid (*reasonable assurance*) omtrent de effectiviteit en efficiëntie van de interne controle- en risicobeheersysteemprocessen, inclusief Corporate Governance. Als onafhankelijke derdelijnscontrole – rapporterend aan het

AC - voert het hiertoe risicogestuurde audits uit. Het ziet er ook op toe dat beleidsmaatregelen en processen aanwezig zijn en consistent toegepast worden binnen de Groep, zodat de continuïteit van de activiteiten gegarandeerd is.

Verantwoordelijkheden, kenmerken, organisatiestructuur en rapporteringslijnen, toepassingsgebied, auditmethodologie, samenwerking tussen interne afdelingen van de KBC-groep en uitbesteding van interne auditactiviteiten worden beschreven en toegelicht in het *Audit charter* van KBC Groep NV.

Conform internationale professionele auditstandaarden licht een externe derde partij de auditfunctie op regelmatige tijdstippen door. Dat gebeurde voor het laatst in 2019. De resultaten van die oefening werden aan het DC en het AC gerapporteerd.

Het AC en het RCC spelen een centrale rol in de monitoring van het interne controle- en risicobeheersysteem

Het DC beoordeelt jaarlijks of het interne controle- en risicobeheersysteem nog aan de vereisten voldoet en rapporteert daarover aan het AC en het RCC.

Die comités houden namens de Raad toezicht op de integriteit en doeltreffendheid van de interne controlemaatregelen en van het risicobeheer zoals dat onder de verantwoordelijkheid van het DC is opgezet. Het AC besteedt hierbij specifieke aandacht voor een correcte financiële verslaggeving. De comités bekijken ook of de door de vennootschap opgezette procedures aan de wet en andere reglementeringen voldoen.

Hun rol, samenstelling en werking en de kwalificatie van hun leden zijn vastgelegd in hun respectieve charters, die deel uitmaken van het *Corporate Governance Charter*. In andere paragrafen vindt u bijkomende informatie over deze comités.

Deel 2: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheer-systemen in verband met het proces van financiële verslaggeving

Het is van cruciaal belang dat de financiële verslaggeving tijdig, accuraat en inzichtelijk is, zowel voor interne als voor externe stakeholders. Daarom moet het onderliggende proces voldoende robuust zijn.

De periodieke rapportering op het niveau van de vennootschap resulteert uit een gedocumenteerd boekhoudkundig proces. Er is een handleiding beschikbaar voor de boekhoudprocedures en het financiële verslaggevingsproces. De periodieke financiële staten worden rechtstreeks aangemaakt vanuit het grootboek. De boekhoudkundige rekeningen worden getoetst aan de achterliggende inventarissen. Het resultaat van die controles kan worden aangetoond. De periodieke financiële staten worden opgesteld conform de lokale waarderingsregels. De periodieke rapportering over het eigen vermogen wordt opgesteld conform de recentste besluiten van de Nationale Bank van België (NBB).

De belangrijkste verbonden ondernemingen beschikken over een aangepaste boekhoudkundige en administratieve organisatie en hebben procedures voor financiële interne controles. Het consolidatieproces wordt uiteengezet in een beschrijvend document. Het consolidatiesysteem en het consolidatieproces zijn al geruime tijd operationeel en bevatten talrijke consistentiecontroles.

De geconsolideerde financiële staten worden opgesteld conform de IFRS-waarderingsregels, die van toepassing zijn voor alle in de consolidatie opgenomen vennootschappen. De verantwoordelijke financiële directies (CFO's) van de dochterondernemingen certifiëren de juistheid en de volledigheid van de gerapporteerde financiële cijfers, conform de groepswaarderingsregels. Het fiatteringscomité (*approval commission*), dat wordt voorgezeten door de directeurs van Investor Relations en van Experts, Reporting & Accounting, controleert de naleving van de IFRS-waarderingsregels en de volledigheid van de IFRS toelichtingsvereisten.

Conform de Wet op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen van 25 april 2014 heeft het DC van KBC Groep NV een evaluatie gemaakt van het interne controlesysteem met betrekking tot het financiële verslaggevingsproces en daarover een verslag opgesteld.

De groepswijde uitrol van procedures voor versnelde afsluiting, de opvolging van verrichtingen tussen groepsmaatschappijen (*Intercompanies*) en de permanente follow-up van een aantal risico-, prestatie- en kwaliteitsindicatoren (*Key Risk Indicators / Key Performance Indicators*) dragen continu bij tot de verhoging van de kwaliteit van het boekhoudkundige proces en het financiële verslaggevingsproces.

De interne controle van het boekhoudkundige proces steunt sinds 2006 op groepswijde standaarden inzake boekhoudkundige controles (*Group Key Control Accounting and External Financial Reporting*). Die regels om de voornaamste risico's van het boekhoudkundige proces te beheersen, bepalen het opzetten en onderhouden van de architectuur van het boekhoudkundige proces: het opstellen en onderhouden van waarderingsregels en boekhoudschema's, het naleven van regels inzake autorisatie en functiescheiding bij de boekhoudkundige registratie van verrichtingen en het opzetten van een gepast eerstelijns- en tweedelijnsrekeningbeheer.

Het *Challenger Framework* (2012) en het *Data Management Framework* (2015) definiëren een degelijk beheer en beschrijven duidelijk de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren binnen het financiële verslaggevingsproces. Het doel is de rapporteringsrisico's drastisch te verminderen door de *inputdata* te toetsen en de analyse, en dus het inzicht in de gerapporteerde cijfers, te verbeteren.

Jaarlijks moeten de juridische entiteiten, ter voorbereiding van de *Internal Control Statement* aan de toezichhouders, zelf beoordelen of ze voldoen aan de *Group Key Control Accounting and External Financial Reporting*. Het resultaat van die zelfbeoordeling wordt geregistreerd in de *Group Risk Assessment Tool* van de risicofunctie. Hierbij worden *Business Process Management*-technieken (BPM) toegepast, gebruik makend van procesinventarissen, procesbeschrijvingen (*Turtle Diagrams*) en analyses van de potentiële risico's in de processen (*Failure Mode & Effects Analysis* (FMEA)) aangevuld met een ingevulde CFO-vragenlijst. Daarmee bevestigen de CFO's formeel en onderbouwd dat binnen hun entiteit alle gedefinieerde rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot het *end-to-end* proces van de externe financiële verslaggeving adequaat worden

opgenomen. De waarheidsgetrouwheid van die bevestiging kan te allen tijde worden geverifieerd door alle betrokken interne en externe stakeholders.

Interne Audit van KBC Groep NV auditeert het boekhoudkundige proces en het externe financiële verslaggevingsproces *end-to-end*, zowel statutair als geconsolideerd.

Voor het toezicht dat het AC uitoefent, verwijzen we naar de voorgaande paragrafen.

Aandeelhoudersstructuur per 31 december 2021

De wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt en houdende diverse bepalingen, is niet van toepassing op KBC Bank aangezien de door haar uitgegeven stemrechtverlenende effecten niet op een gereguleerde markt zijn opgenomen.

Het aandeelhouderschap van KBC Bank NV op 31 december 2021 is als volgt: alle 995.371.469 aandelen zijn in handen van KBC Groep NV.

Bekendmaking ter uitvoering van artikel 34 van het Belgische KB van 14 november 2007

Artikel 34 van het Belgisch KB van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, is niet van toepassing op KBC Bank aangezien KBC Bank geen effecten met stemrecht tot de verhandeling op een gereguleerde markt heeft laten opnemen.

Overige informatie

- Verwerving van eigen aandelen: KBC Bank NV en zijn dochterondernemingen hebben geen eigen aandelen in bezit.
- Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen: in de loop van het boekjaar 2021 vereiste de beslissing van de Raad tot het verlenen van kwijting aan de leden van het DC, in uitvoering van artikel 7:109, §3 van het WVV, de toepassing van artikel 7:115 van het WVV. Het voorstel werd besproken op de vergadering van de Raad van 18 maart 2021. Het verslag luidt als volgt (vertaling):

Er wordt toegelicht dat KBC Bank een duaal bestuursmodel heeft, doch hybride aangezien alle leden van het directiecomité ook lid moeten zijn van de raad van bestuur. Artikel 7:109, §3 WVV bepaalt dat de Raad, na de vaststelling van de jaarrekening, moet beslissen over de aan de leden van het directiecomité te verlenen kwijting. De Raad moet de vermogensrechtelijke gevolgen van de voorgestelde beslissing omschrijven en het voorgenomen besluit verantwoorden.

De Raad erkent dat er een belangenconflict is van vermogensrechtelijke aard, maar dat er geen vermogensrechtelijke gevolgen zijn vermits de Raad niet de intentie heeft om een vordering tot schadevergoeding in te dienen tegen het Directiecomité en zijn leden.

De Raad beslist om kwijting te verlenen aan de leden van het Directiecomité.

Er kwamen geen belangenconflicten voor die een toepassing van artikel 7:116 of 7:117 WVV vereisten.

- De Raad werkte een regeling uit betreffende transacties en andere contractuele banden tussen de vennootschap (met inbegrip van met haar verbonden vennootschappen) en haar bestuurders die niet onder de belangenconflictenregeling van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen. Die regeling is opgenomen in het Corporate Governance Charter van KBC Bank NV dat van toepassing was tot eind 2021.
- Kwijting bestuurders en commissaris: aan de Algemene Vergadering wordt gevraagd aan de bestuurders en de commissaris kwijting te verlenen voor het in het boekjaar 2021 uitgeoefende mandaat.
- Op 31 december 2021 bestond het AC uit de volgende leden:
 - Wittemans Marc, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen, graduaat in de Fiscale Wetenschappen en in de Actuariële Wetenschappen. Hij is gedelegeerd bestuurder van MRBB CVBA, holdingmaatschappij van de Boerenbond. Hij is voorzitter van het AC.
 - Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder, 'graduate' van de HEC Paris en van de University of Chicago Booth School of Business. Hij adviseert al meer dan 30 jaar raden van bestuur van ondernemingen, financiële instellingen en non-profit organisaties over strategie, governance, organisatie, bedrijfsvoering, fusies & overnames en bedrijfsfinanciering. Hij deed dit eerst bij McKinsey, daarna bij J.P. Morgan, waar hij ontslag nam als vice-voorzitter. Hij is de oprichter van Fresnel1823, een onafhankelijk bedrijfsadviseur.
 - Bo Magnusson (onafhankelijk bestuurder), studeerde af aan het High School Social Science Programme en heeft diploma's in boekhouding, macro-economie, thesauriebeheer en financieel en risicobeheer. Hij oefende verschillende functies uit bij SEB (1982-2011), onder meer in de domeinen boekhouding en financiering. Tijdens zijn loopbaan daar was hij achtereenvolgens hoofd van de Retail afdeling (2005-2008), ondervoorzitter en CEO (2008-2011) en hoofd van Group Staff & Business Support (2009-2011). Hij was voorzitter van de Board van Carnegie Investment Bank AB (2012-2019),

SBAB Bank AB (2013-2019), Norrporten AB (2013-2016) en 4T Sverige AB (2012-2015). Hij is Vice Voorzitter van de Board van Swedbank AB sinds 2019 en Voorzitter van de Board van Rikshem AB sinds 2016.

Deze leden beschikken op grond van hun opleiding en uiteenlopende bedrijfservaring over de nodige individuele en collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van de bank en op het gebied van boekhouding en/of audit.

- Op 31 december 2021 bestond het RCC uit de volgende leden:
 - o Franky Depickere, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in Handels- en Financiële Wetenschappen (Antwerpen UFSIA) en master in Financieel Management (VLEKHO Business School). Hij was intern auditor in CERA Bank en heeft functies en mandaten uitgeoefend in verschillende financiële instellingen. Hij is thans gedelegeerd bestuurder van Cera CV en KBC Ancora NV. Hij is voorzitter van het RCC.
 - o Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder.
 - o Bo Magnusson, onafhankelijk bestuurder.

Rekening met de profielen en competenties van de leden kan worden besloten dat de leden individueel en het RCC in zijn geheel over de nodige vaardigheden en ervaring beschikken.

- Het Remuneratiecomité van KBC Groep NV is eveneens bevoegd voor KBC Bank NV. Het Remuneratiecomité adviseert de Raad van Bestuur van KBC Groep NV inzake het gevolgde vergoedingsbeleid, zowel in KBC Groep NV als in KBC Bank NV. Op 31 december 2021 bestond het Remuneratiecomité uit de volgende leden: Koenraad Debackere (voorzitter) en Philippe Vlerick (met een openstaande vacature voor een onafhankelijk bestuurder).
- Het Benoemingscomité van KBC Groep NV is eveneens bevoegd voor KBC Bank NV. Op 31 december 2021 bestond het Benoemingscomité uit Koenraad Debackere (voorzitter), Philippe Vlerick, Franky Depickere, Sonja De Becker en Vladimira Papirik.
- In toepassing van de wetgeving inzake de onverenigbaarheidsregeling voor de leiders van kredietinstellingen worden hierna de externe functies die door de effectieve leiders en de bestuurders van KBC Bank NV worden uitgeoefend in andere vennootschappen (met uitzondering van de functies waargenomen in vennootschappen in de zin van artikel 27, § 3, derde lid van de wet van 22 maart 1993) weergegeven.

Externe mandaten van de niet-uitvoerende bestuurders KBC Bank NV per 31.12.2021

Naamloze vennootschap: KBC Bank nv
Handelsregister: Brussel 623 074
BTW-nummer of nationaal nummer: 462.920.226

naam van de maatschappij	zetel	sector	functie	genoteerd (N= neen)	kapitaalband (N= geen)
Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder					
Fresnel1823 Limited	Londen	consulting	gedelegeerd bestuurder	N	N
St John and St Elizabeth Hospital	London	hospital	bestuurder	N	N
Callewaert Katelijn, bestuurder					
Cera Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Almancora Beheersmaatschappij NV	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera cv	België	management	lid van het Directiecomité	N	N
Sonja De Becker, bestuurder					
SBB gecertificeerde accountants en adviseurs BV	België	accountancy & consulting	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
M.R.B.B. cvba	België	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
SBB Bedrijfsdiensten BV cvba	België	accountancy & consulting	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
BB-Patrim bv	België	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Koenraad Debackere, voorzitter van de Raad van Bestuur					
Umicore	België	materiaaltechnologie	bestuurder	Euronext	N
Holding Wetenschapspark Waterschei NV	België	holding	bestuurder	N	N
Franky Depickere, bestuurder					
Almancora Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera cv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Euro Pool System International BV	Nederland	verpakking	bestuurder	N	N
BRS Microfinance Coop cvba	België	financiering	bestuurder	N	33,51%
Bo Magnusson, onafhankelijk bestuurder					
Swedbank AB	Zweden	banksector	vice voorzitter Raad van Bestuur	IEX	N
Val Papirnik, bestuurder					
Marc Wittemans, bestuurder					
Aktiefinvest cvba	België	vastgoed	gedelegeerd bestuurder/CEO - voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Arda Immo nv	België	vastgoed	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
SBB Gecertificeerde Accountants en Adviseurs bv	België	accountancy & consulting	bestuurder	N	N
SBB Bedrijfsdiensten bv	België	accountancy & consulting	bestuurder	N	N
M.R.B.B. cvba	België	holding	gedelegeerd bestuurder/CEO	N	N
Agri Investment Fund cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta bv	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta Consult bv	België	HR-dienstverlening	bestuurder	N	N
Acerta Public bv	België	informatieciadiensten en software	bestuurder	N	N
Acerta Verzekeringen bv	België	verzekeringen	bestuurder	N	N
Shéhérazade développement cvba	België	informatieciadiensten en software	bestuurder	N	N
Aveve bv	België	land- en tuinbouw	bestuurder	N	N

Geconsolideerde jaarrekening

Gebruikte afkortingen

- **AC** (*amortized cost*): gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
- **OCI** (*other comprehensive income*): wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen
- **FVOCI** (*fair value through other comprehensive income*): gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI
- **FVPL** (*fair value through profit or loss*): gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Bestaat uit:
 - **MFVPL** (*mandatorily at fair value through profit or loss*): verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT))
 - **FVO** (*fair value option*): bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- **POCI** (*purchased or originated credit impaired assets*): verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	2021	2020
Nettorente-inkomsten	3.1	4 054	4 015
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	5 934	5 919
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 1 880	- 1 904
Dividendinkomsten	3.2	14	19
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	3.3	32	36
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	3.4	8	3
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	2 210	1 975
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	2 831	2 498
<i>Provisielasten</i>	3.5	- 620	- 523
Overige netto-inkomsten	3.6	140	88
TOTALE OPBRENGSTEN		6 457	6 134
Exploitatiekosten	3.8	- 3 905	- 3 809
<i>Personeelskosten</i>	3.8	- 1 816	- 1 676
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	- 1 836	- 1 917
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	- 253	- 216
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	269	- 1 126
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	329	- 1 068
<i>op goodwill</i>	3.10	- 7	0
<i>op overige</i>	3.10	- 53	- 58
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	3.11	- 5	- 11
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		2 816	1 188
Belastingen	3.12	- 681	- 255
RESULTAAT NA BELASTINGEN		2 135	933
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	2 135	933

- We lichten de belangrijkste elementen van de resultatenrekening toe in het Verslag van de Raad van Bestuur, in de hoofdstukken Ons financieel rapport en Onze divisies. De commissaris heeft die hoofdstukken niet geauditeerd.
- De verdeling van de rente-inkomsten en -lasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet en op andere financiële instrumenten (niet berekend volgens de effectieve rentevoet) vindt u in Toelichting 3.1.
- De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2020 en 2021 beschrijven we in Toelichting 6.6.

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(comprehensive income)

(in miljoenen euro)	2021	2020
RESULTAAT NA BELASTINGEN	2 135	933
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 135	933
OCI DIE NAAR DE W&V KAN WORDEN OVERGEBEOKT	213	- 169
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	- 142	2
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 167	6
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	31	- 2
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	- 6	- 2
Bijzondere waardeverminderingen	0	0
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	- 8	- 3
Uitgestelde belastingen	2	0
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	186	36
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	197	- 22
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 62	6
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	52	53
Brutobedrag	66	69
Uitgestelde belastingen	- 15	- 17
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	255	- 281
Brutobedrag	255	- 281
Uitgestelde belastingen	0	0
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	- 84	74
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 113	95
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	28	- 21
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Overige mutaties	- 2	- 1
OCI DIE NIET NAAR DE W&V ZAL WORDEN OVERGEBEOKT	184	- 41
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	13	8
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	14	9
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 1	- 1
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	173	- 54
Wijzigingen	230	- 68
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	- 57	14
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	- 2	5
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 2	7
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	- 2
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Wijzigingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	2 532	723
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 532	723

- Herwaarderingsreserves in 2021: de nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (-142 miljoen euro) wordt voornamelijk verklaard door hogere rentevoeten, vooral met betrekking tot overheidsobligaties van diverse Europese landen. De nettowijziging in de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking) van +186 miljoen euro wordt voornamelijk verklaard door de algemene renteverhoging. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+173 miljoen euro) houdt voornamelijk verband met hogere discontovoeten toegepast op de verplichtingen en het positieve rendement op de fondsenbeleggingen, deels gecompenseerd door een verhoogde (en sinds het derde kwartaal van 2021 marktgebaseerde) inflatiecurve. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (+255 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de appreciatie van de Tsjechische kroon (CZK) ten opzichte van de euro, deels gecompenseerd door de afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (-84 miljoen euro). Het hedgingbeleid van deelnemingen in vreemde munten is er sinds midden 2019 op gericht de kapitaalratio van de groep te stabiliseren (en niet het eigen vermogen van de aandeelhouders).
- Herwaarderingsreserves in 2020: De stijging in de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking) van 36 miljoen euro wordt verklaard door afwikkelingen (unwinding of discount), deels gecompenseerd door de lagere rente. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (-54 miljoen euro) houdt voornamelijk verband met de historisch lage verdisconteringsrentevoet van de pensioenverplichtingen die onvoldoende door de lagere return op de beleggingen werd gecompenseerd. Dit wordt voor een groot gedeelte goedge maakt door de impact van de vanaf 2020 ingevoerde herverzekering van het overlijdensrisico van het KBC pensioenfonds. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (-281 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de verzwakking van de Tsjechische kroon (CZK) en Hongaarse forint (HUF) ten opzichte van de euro. Dat werd slechts ten dele gecompenseerd door de afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (+74 miljoen euro) aangezien het hedgingbeleid van FX-deelnemingen sedert midden 2019 erop gericht is de kapitaalsratio van de groep te stabiliseren (en niet het eigen vermogen van de aandeelhouders).

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)

Toelichting 31-12-2021 31-12-2020

	Toelichting	31-12-2021	31-12-2020
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	40 602	24 538
Financiële activa	4.0	246 157	251 673
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	231 707	236 462
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	4 741	5 902
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	9 434	9 148
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	8 850	8 735
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	274	160
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	- 436	1 360
Belastingvorderingen	5.2	1 189	1 541
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	133	91
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	1 056	1 450
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	10 001	19
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	38	25
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	3 202	3 290
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	1 396	1 302
Overige activa	5.1	843	652
TOTAAL ACTIVA		302 991	284 399
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	278 993	265 846
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	269 288	255 817
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	8 611	8 710
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	7 299	7 182
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	1 093	1 318
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	- 863	99
Belastingverplichtingen	5.2	85	93
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	44	48
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	41	45
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	4 262	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	278	206
Overige verplichtingen	5.8	1 691	2 088
TOTAAL VERPLICHTINGEN		284 445	268 333
Totaal eigen vermogen	5.10	18 547	16 067
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	17 047	14 567
Additionele tier 1-instrumenten opgenomen in eigen vermogen	5.10	1 500	1 500
Minderheidsbelangen	-	0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		302 991	284 399

- De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2020 en 2021 beschrijven we in Toelichting 6.6.
- De toename van het balanstotaal in 2021 wordt voornamelijk verklaard door hogere zichtdeposito's en een bijkomende opname onder het TLTRO III-programma van de ECB, wat aanleiding geeft tot hogere tegoeden bij centrale banken en hogere leningen en vorderingen aan klanten (abstractie gemaakt van de verschuiving van de leningen en deposito's van KBC Bank Ierland naar andere balansposten, zie Toelichting 6.6).

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelen- kapitaal	Uitgifte- premie	Eigen aandelen	Over- gedragen resultaat	Totaal herwaar- derings- reserves	Eigen vermogen van aandeel- houders	Additionele tier 1- instrumenten in eigen vermogen	Minder- heids- belangen	Totaal eigen vermogen
2021									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	9 732	2 066	0	4 146	- 1 378	14 567	1 500	0	16 067
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	2 135	0	2 135	0	0	2 135
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	- 2	399	397	0	0	397
Subtotaal	0	0	0	2 133	399	2 532	0	0	2 532
Dividenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Coupon op AT1	0	0	0	- 52	0	- 52	0	0	- 52
Overboeking van reserve naar ingehouden resultaat bij realisatie	0	0	0	- 3	3	0	0	0	0
Invloed van bedrijfscombinaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	2 077	402	2 480	0	0	2 480
Saldo aan het einde van het jaar	9 732	2 066	0	6 224	- 976	17 047	1 500	0	18 547
2020									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	9 732	2 066	0	4 392	- 1 147	15 043	1 500	3	16 546
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	933	0	933	0	0	933
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	- 1	- 209	- 210	0	0	- 210
Subtotaal	0	0	0	932	- 209	723	0	0	723
Dividenden	0	0	0	- 1 145	0	- 1 145	0	0	- 1 145
Coupon op AT1	0	0	0	- 52	0	- 52	0	0	- 52
Kapitaalverhoging	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	21	- 21	0	0	0	0
Invloed van bedrijfscombinaties	0	0	0	- 3	0	- 3	0	- 3	- 5
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	- 246	- 231	- 476	0	- 3	- 479
Saldo aan het einde van het jaar	9 732	2 066	0	4 146	- 1 378	14 567	1 500	0	16 067

- Uitleg bij de wijzigingen in de herwaarderingsreserves: zie onder Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.
- Aandeelhouderschap: zie deel Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Kapitaalverhogingen, additional tier 1-instrumenten, inkoop van eigen aandelen en aantal aandelen: zie Toelichting 5.10.
- De post Dividenden in 2020 (1 145 miljoen euro) bevat het slotdividend voor 2019 (betaald in mei 2020). In navolging van de aanbevelingen van de ECB ter zake, en gegeven de voldoende liquiditeiten in KBC Groep NV, werd voor boekjaar 2020 geen brutodividend uitbetaald.
- We stellen aan de Algemene Vergadering van 27 april 2022 een brutodividend voor 2021 voor van 1 483 miljoen euro.

(in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2020	01-01-2020
Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	77	218	216
Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	24	8	21
Afdeckingsreserve kasstroomafdekkingen	- 1 108	- 1 294	- 1 331
Omrekeningsverschillen	- 116	- 371	- 89
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	78	163	88
Wijziging in toegezegd pensioenregelingen	70	- 103	- 49
Eigen kredietrisico via eigen vermogen	- 1	1	- 4
Totaal herwaarderingsreserves	- 976	- 1 378	- 1 147

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)

	Toelichting ¹	2021	2020
BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Resultaat vóór belastingen	Geconsol. winst- en verliesrekening	2 816	1 188
Aanpassingen voor non-cash items in winst en verlies		797	1 774
Resultaat vóór belastingen m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten	Geconsol. winst- en verliesrekening	0	0
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële activa, vastgoedbeleggingen en effecten	3.10, 4.2, 5.4, 5.5	328	289
Winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen	-	- 29	- 8
Wijziging in waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3.10	- 329	1 068
Wijzigingen in overige voorzieningen	5.7	4	3
Overige niet-gerealiseerde winst of verlies	-	818	412
Opbrengsten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	3.11	5	11
Kasstromen uit bedrijfswinst vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	-	3 613	2 963
Wijzigingen in bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		- 6 312	- 7 121
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, zonder schuldpapier	4.1	- 6 778	- 5 423
Financiële activa FVOCI	4.1	1 052	- 41
Financiële activa FVPL	4.1	- 266	- 1 627
<i>waarvan financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	- 91	- 1 447
Afdekkingsderivaten	4.1	- 113	- 4
Bedrijfsactiva m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige activa	-	- 206	- 26
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		14 053	31 077
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	4.1	14 432	30 593
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	4.1	115	231
<i>waarvan financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	177	292
Afdekkingsderivaten	4.1	- 33	128
Bedrijfsverplichtingen m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige verplichtingen	-	- 462	124
Betaalde belastingen	3.12	- 349	- 407
Nettokasstroom uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten		11 006	26 511
INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Aankoop van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1	- 6 234	- 10 263
Opbrengst van de terugbetaling van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1	9 171	4 186
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel zonder de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	6.6	0	107
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel zonder de afgestoten geldmiddelen (incl. dalingen in participatiepercentages)		0	0
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	- 18	- 10
Opbrengst verkoop van aandelen in geassoc. ondernemingen en joint ventures	-	0	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	0	0
Aankoop van vastgoedbeleggingen	5.4	- 5	- 47
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	5.4	17	36
Aankoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	- 196	- 231
Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	3	50
Aankoop van materiële vaste activa	5.4	- 581	- 597
Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa	5.4	289	293
Nettokasstroom uit of aangewend bij investeringsactiviteiten		2 444	- 6 477

(in miljoenen euro)	Toelichting ¹	2021	2020
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	4.1	- 1 892	- 900
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	4.1	2 904	1 613
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgifte van additionele tier 1-instrumenten	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgekeerde dividenden	Geconsol. vermogensmut.	0	- 1 145
Coupon op additionele tier 1-instrumenten		- 52	- 52
Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten		960	- 484
MUTATIE VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Nettotoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten		14 410	19 550
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar		47 749	29 089
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		1 343	- 891
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode		63 502	47 749
OVERIGE INFORMATIE			
Betaalde rente ²	3.1	- 1 880	- 1 904
Ontvangen rente ²	3.1	5 934	5 919
Ontvangen dividenden (inclusief vermogensmutatiemethode)	3.2, 5.3	14	19
COMPONENTEN VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	Geconsol. Balans	40 602	24 538
Termijnleningen aan banken in minder dan drie maanden, excl. reverse repo's	4.1	3 145	1 393
Reverse repo's met kredietinstel. & beleggingsondernemingen in minder dan drie maanden	4.1	24 450	26 422
Bankdeposito's terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	4.1	- 4 695	- 4 604
Geldmiddelen en kasequivalenten in groepen activa die worden afgestoten		0	0
Totaal		63 502	47 749
waarvan niet beschikbaar		0	0

¹ De toelichtingen waarnaar wordt verwezen, bevatten niet altijd de exacte bedragen zoals opgenomen in de kasstroomtabel. Op die bedragen worden immers onder meer correcties aangebracht in het kader van overnames/afstotingen van dochters zoals bepaald in IAS 7.

² De betaalde en de ontvangen rente worden in dit overzicht gelijkgesteld met de rentelasten en -inkomsten zoals vermeld in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening. Gezien de veelheid van onderliggende contracten aan de basis van de rentelasten en -inkomsten zou een exacte bepaling van de effectieve kasstromen een zeer grote administratieve inspanning vragen. Bovendien is het redelijk te veronderstellen dat voor een bank-verzekeraar de effectieve kasstromen niet in belangrijke mate afwijken van de geprorateerde rentelasten en -inkomsten, omdat de meeste renteproducten een periodieke rentebetaling inhouden binnen het jaar.

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten:
 - Omvatten in 2021 onder meer een sterke depositogroei (dankzij onder andere hogere zichtdeposito's en deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen) en 2,5 miljard euro bijkomende opname TLTRO III funding in combinatie met het gerealiseerde resultaat.
 - Omvatten in 2020 onder meer +19,5 miljard euro TLTRO III funding in combinatie met het gerealiseerde resultaat en hogere deposito's van klanten.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten:
 - Omvatten in 2021 voornamelijk investeringen in schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs dat de vervaldag bereikte, deels gecompenseerd door nieuwe investeringen.
 - Omvatten in 2020 voornamelijk bijkomende investeringen in schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.
 - Daarnaast omvat 2020 +107 miljoen euro gerelateerd aan de overname van OTP Banka Slovensko (de aanschaffingsprijs van 64 miljoen euro werd meer dan gecompenseerd door de beschikbare geldmiddelen en kasequivalenten op de balans van OTP Banka Slovensko – meer informatie vindt u in toelichting 6.6).
- Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten:
 - Omvatten in 2021 onder meer
 - uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (KBC Ifima, ČSOB (Tsjechië) en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2021 heeft vooral te maken met terugbetalingen);
 - opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden (KBC Bank NV tekende voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2021 heeft vooral te maken met 3,7 miljard euro uitgiften en 0,8 miljard euro terugbetalingen).
 - Omvatten in 2020 onder meer
 - de dividenduitkering (-1,1 miljard euro);

- uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (KBC Ifima, ČSOB (Tsjechië) en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2020 heeft vooral te maken met 1,3 miljard euro uitgiften en 2,3 miljard euro terugbetalingen);
- opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden (KBC Ifima en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2020 heeft vooral te maken met 1,7 miljard euro uitgiften en 0,1 miljard euro terugbetalingen).

1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving

Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming

De Raad van Bestuur keurde de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV, inclusief alle toelichtingen, op 17 maart 2022 goed voor publicatie. De jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS) en bevat vergelijkende informatie over een jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het miljoen (tenzij anders vermeld).

De volgende IFRS-normen werden van kracht op 1 januari 2021, maar KBC paste deze reeds vervroegd toe:

- Wijzigingen aan IAS39 en gerelateerde geaffecteerde standaarden: In het kader van de tweede fase van de IBOR-hervorming heeft de IASB een aantal wijzigingen aan IAS 39 en gerelateerde geaffecteerde standaarden aangebracht. Deze wijzigingen bieden een tijdelijke vrijstelling van de toepassing van specifieke vereisten inzake hedge accounting op hedge relaties die rechtstreeks worden beïnvloed door de IBOR hervorming. KBC heeft deze wijzigingen reeds vervroegd toegepast in 2020. De wijzigingen aan IAS 39 met betrekking tot IBOR hadden geen belangrijke invloed op onze hedge accounting, aangezien de meeste afdekkingsderivaten gebaseerd zijn op EURIBOR (zie Toelichting 4.8.2. voor de posities in afdekkingsderivaten). Voor meer informatie verwijzen we naar het hoofdstuk 'Hoe beheren we onze risico's?'

De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2021. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt.

- De IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS-normen en IFRIC's gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar we gaan er momenteel van uit dat hun impact verwaarloosbaar zal zijn.
- IFRS 17: in mei 2017 publiceerde de IASB IFRS 17 (Verzekeringscontracten), een omvattende nieuwe boekhoudnorm voor verzekeringscontracten die de grondslagen bevat voor opname en waardering, voorstelling en informatieverschaffing. Er is geen impact voor KBC Bank.

De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen / Basisprincipe

De algemene boekhoudkundige principes van KBC Bank NV ('KBC') zijn gebaseerd op de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aangenomen door de Europese Unie, en op de IFRS-grondslagen. De jaarrekening van KBC is gebaseerd op de going concern-veronderstelling. KBC presenteert elke belangrijke categorie van soortgelijke posten afzonderlijk, ongelijksoortige posten worden afzonderlijk gepresenteerd, tenzij ze niet van wezenlijk belang zijn, en posten worden alleen gesaldeerd als de IFRS in kwestie dat expliciet voorschrijft of toestaat.

Financiële activa

KBC past met ingang van 1 januari 2018 alle voorschriften van IFRS 9 toe, met uitzondering van afdekkingstransacties (hedge accounting), die nog altijd worden geboekt in overeenstemming met IAS 39

Financiële activa – in- en uitboekingen

Opname in de balans: financiële activa en verplichtingen worden in de balans opgenomen als KBC een betrokken partij wordt met betrekking tot de contractuele voorzieningen van de instrumenten. Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum. Alle financiële activa, behalve de financiële activa die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, worden bij hun eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde, vermeerderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving ervan.

Verwijderen uit de balans en herziening: KBC verwijdert financiële activa uit de balans wanneer de contractueel vastgelegde kasstromen eruit aflopen of wanneer KBC zijn contractuele rechten op het ontvangen van de kasstromen uit de financiële activa overdraagt in een transactie waarbij nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen. Bij wijziging van de voorwaarden tijdens de looptijd van een financieel actief beoordeelt KBC of de nieuwe voorwaarden aanzienlijk verschillen van de oorspronkelijke voorwaarden en of de wijziging inhoudt dat de oorspronkelijke rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het instrument zijn verlopen. Als wordt besloten dat de voorwaarden aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als verwijdering van een financieel actief, wat inhoudt dat het bestaande financiële actief uit de balans wordt verwijderd en op basis van de gewijzigde voorwaarden een nieuw financieel actief wordt opgenomen. Als KBC daarentegen oordeelt dat de voorwaarden niet aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als herziening van een financieel actief.

Afschrijvingen: KBC schrijft de bruto boekwaarde van financiële activa (of een deel van de bruto boekwaarde) af dat als oninbaar wordt beschouwd. Dat betekent dat er geen gerechtvaardigde verwachting bestaat dat KBC enige interesten of kapitaal zal kunnen innen op een redelijke termijn. De timing van afschrijvingen hangt onder andere af van de portefeuille, het bestaan en type van waarborgen, het afwikkelingsproces per jurisdictie en lokale wetgeving. Indien een lening oninbaar is zal de bruto boekwaarde rechtsreeks ten opzicht van de overeenkomende waardevermindering worden afgeboekt. Inkomsten op eerder afgeschreven bedragen worden in de winst- en verliesrekening erkend als een terugdraaiing van waardevermindering. KBC maakt een onderscheid tussen boekhoudkundige afschrijvingen (waar nog actie wordt ondernomen om bedragen terug te vorderen) en schuldwijschelding. Het laatste houdt in dat een deel van of de volledige uitstaande schuld bij de klant wordt kwijtgescholden.

Classificatie van aandelen en schuldinstrumenten

Bij de eerste opname van een financieel actief beoordeelt KBC eerst de contractuele voorwaarden van het instrument om het te classificeren als een aandeel of een schuldinstrument. Onder aandeel wordt elk contract verstaan op grond waarvan een overblijvend belang in de nettoactiva van een andere entiteit wordt verkregen. Om na te gaan of aan die voorwaarde is voldaan, controleert KBC of het instrument niet gepaard gaat met een contractuele verplichting voor de emittent om geldmiddelen te leveren of financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor de emittent. Alle instrumenten die niet voldoen aan de criteria om als aandelen te worden aangemerkt, worden door KBC geclassificeerd als schuldinstrument, tenzij het derivaten betreft.

Classificatie en waardering – schuldinstrumenten

Als KBC besluit dat een financieel actief een schuldinstrument is, kan het bij eerste opname in een van de volgende categorieën worden ondergebracht:

- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL);
 - verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL); dit bevat ook aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
 - bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO);
- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC).

Schuldinstrumenten moeten worden geclassificeerd in de categorie FVPL als (i) ze niet worden aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen of binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen, of (ii) ze worden aangehouden binnen een dergelijk bedrijfsmodel, maar de contractuele voorwaarden van het instrument op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die niet uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen. Voorts kan KBC in sommige gevallen een financieel actief dat voldoet aan de voorwaarden om te worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI, bij eerste opname onherroepelijk aanduiden als gewaardeerd tegen reële waarde (FVO), als die keuze een boekhoudkundige mismatch voorkomt of aanzienlijk beperkt.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen FVOCI als het niet is aangeduid voor waardering tegen FVO en aan beide onderstaande voorwaarden voldoet:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen AC als het aan allebei de volgende voorwaarden voldoet en niet is aangeduid voor waardering tegen FVO:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Businessmodelbeoordeling

De beoordeling van het bedrijfsmodel wordt gebruikt om na te gaan of schuldinstrumenten mogen worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI. Bij de beoordeling licht KBC op portefeuilleniveau de doelstelling van het bedrijfsmodel door in het kader waarvan een actief wordt aangehouden, omdat dit het best weerspiegelt hoe de bedrijfsactiviteiten worden beheerd en informatie aan het bestuur wordt verstrekt. De in aanmerking genomen informatie behelst:

- het beleid en de doelstellingen die voor de portefeuille zijn vooropgesteld en hoe dat beleid in de praktijk wordt gebracht, en in het bijzonder of de strategie van het bestuur erop is gericht contractuele rente-inkomsten te verwerven, een bepaald renteprofiel in stand te houden, de rentegevoeligheid van de financiële activa in overeenstemming te houden met die van de verplichtingen waarmee die activa zijn gefinancierd of kasstromen te realiseren door de activa te verkopen;
- hoe de prestatie van de portefeuille wordt beoordeeld en gerapporteerd aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur van KBC;
- de risico's die van invloed zijn op de prestaties van het bedrijfsmodel (en van de binnen dat bedrijfsmodel aangehouden financiële activa) en de wijze waarop deze risico's worden beheerd;
- hoe bestuurders van het bedrijf worden beloond – bijvoorbeeld of de beloning is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa, dan wel op de ontvangen contractuele kasstromen; en
- de frequentie, het volume en het tijdstip van de verkopen in voorgaande perioden, de redenen voor die verkopen en de verwachtingen van KBC betreffende toekomstige verkoopactiviteiten. Informatie over de verkopen wordt evenwel niet afzonderlijk beschouwd, maar in aanmerking genomen in het kader van een globale beoordeling van de wijze waarop het doel dat KBC met het beheer van de financiële activa beoogt, wordt bereikt en van de wijze waarop kasstromen worden gerealiseerd.

Financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden of waarvan de prestaties worden beoordeeld op basis van de reële waarde, worden gewaardeerd tegen FVPL, omdat ze noch worden aangehouden om contractuele kasstromen te ontvangen, noch om zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.

Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen (SPPI)

In het kader van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste opname. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdswaarde van geld, voor het tijdens een bepaalde periode aan de uitstaande hoofdsom verbonden kredietrisico en voor andere met kredietverlening samenhangende basisrisico's en -kosten (bv. het liquiditeitsrisico en administratieve kosten), alsook een winstmarge. Om te beoordelen of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen, houdt KBC rekening met de contractvoorwaarden van het instrument, wat een beoordeling inhoudt of het financiële actief een contractvoorwaarde bevat die het tijdstip of het bedrag van contractuele kasstromen kan wijzigen waardoor het instrument niet aan deze voorwaarde zou voldoen.

Bij die beoordeling houdt KBC rekening met:

- onvoorziene gebeurtenissen die het tijdstip of het bedrag van de kasstromen kunnen wijzigen;
- hefboomwerking;
- voorwaarden voor vervroegde aflossing en verlenging;
- voorwaarden die de vordering van KBC op kasstromen uit nader omschreven activa beperken (bv. overeenkomsten aangaande activa zonder verhaalrechten); en
- kenmerken die de vergoeding voor de tijdswaarde van geld wijzigen (bv. periodieke herziening van de rente).

Herclassificaties

Financiële activa worden na eerste opname niet geherclassificeerd, behalve in een periode volgend op een besluit van KBC om zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa te wijzigen, wat zich kan voordoen wanneer KBC een voor zijn bedrijfsactiviteiten belangrijke activiteit begint of stopt (bv. wanneer KBC een bedrijfsactiviteit verwerft, afstoot of beëindigt). De herclassificatie gaat in bij aanvang van de verslagperiode onmiddellijk na de wijziging.

Classificatie en waardering – aandelen

Financiële aandelen worden ondergebracht in een van de volgende categorieën:

- verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL): dit bevat alleen de aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
- aandelen waarvoor gekozen is voor waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);

In de bankactiviteit geldt de weerlegbare veronderstelling dat alle aandelen worden beschouwd als FVOCI als ze niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden of een voorwaardelijke vergoeding in een bedrijvencombinatie waarop IFRS 3 van toepassing is. De keuze om aandelen op te nemen in de categorie FVOCI is onherroepelijk bij eerste opname en kan gebeuren per instrument, wat door KBC wordt geïnterpreteerd als per aandeel. Als FVOCI geclassificeerde aandelen worden nadien gewaardeerd tegen reële waarde met opname van alle waardeveranderingen in OCI en kunnen niet worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet wanneer het instrument van de hand wordt gedaan. De enige uitzondering betreft dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de post 'Dividendinkomsten'.

Classificatie en waardering – derivaten (handelsdoeleinden en afdekkingsdoeleinden)

KBC kan derivaten opnemen voor handelsdoeleinden of voor afdekkingsdoeleinden. Derivaten kunnen, afhankelijk van hun actuele marktwaarde, als activa of verplichtingen worden geboekt.

Derivaten voor handelsdoeleinden

Derivaten worden altijd gewaardeerd tegen reële waarde en KBC maakt het volgende onderscheid:

- Derivaten die worden aangehouden met het oog op afdekking, maar waarvoor geen hedge accounting wordt (kan worden) toegepast (economische afdekkingen): afdekkingsinstrumenten kunnen worden verworven om een externe blootstelling economisch af te dekken zonder toepassing van hedge accounting. De rentecomponent van die derivaten wordt opgenomen onder 'Nettorente-inkomsten', terwijl alle andere wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.
- Derivaten die niet voor afdekkingsdoeleinden worden aangehouden (derivaten voor handelsdoeleinden): operationele eenheden van KBC kunnen ook derivatencontracten aangaan die niet tot doel hebben een positie economisch af te dekken. Dat kan gebeuren in het kader van de nakende sluiting of verkoop van een externe positie of om op korte termijn winst te genereren. Alle wijzigingen in de reële waarde (inclusief interest) van dergelijke derivaten worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Afdekkingsderivaten

Afdekkingsderivaten zijn derivaten die uitdrukkelijk zijn aangeduid als onderdeel van een afdekkingsconstructie. Het proces voor de boeking van dergelijke derivaten wordt uitvoerig beschreven in 'Hedge accounting'.

Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen

Definitie van default

KBC hanteert dezelfde definitie van het begrip financiële activa waarbij sprake is van default als voor interne risicobeheerdoeleinden, overeenkomstig de leidraden en standaarden van toezichthouders op de financiële sector. Bij een financieel actief is er sprake van default wanneer aan minstens een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is een aanzienlijke verslechtering van de kredietwaardigheid.
- Het actief is aangeduid als actief dat geen rente meer opbouwt.
- Het actief is een geherstructureerd actief en voldoet aan de criteria van default volgens het interne beleid inzake herstructurering (bijvoorbeeld wanneer aan een geherstructureerd actief dat nog niet de defaultstatus heeft binnen een periode van 2 jaar na het toekennen van een eerste herstructurering een extra herstructurering wordt toegekend, of wanneer een dergelijk actief binnen de 2 jaar meer dan 30 dagen achterstallig wordt).
- KBC heeft de rechtbank verzocht de kredietnemer failliet te verklaren.
- De tegenpartij heeft het faillissement of een gelijkaardige bescherming tegen haar schuldeisers aangevraagd.
- De aan de klant verleende kredietopening wordt beëindigd.

KBC hanteert een 'backstop' voor kredietopeningen met een betalingsachterstand van 90 dagen of meer. Onder 'backstop' wordt in dit kader een laatste controle verstaan om te garanderen dat alle activa die moeten worden aangemerkt als 'activa waarbij sprake is van default', dat ook daadwerkelijk zijn.

Model van te verwachten kredietverliezen (ECL) – algemeen

Het model voor bijzondere waardeverminderingen van financiële activa heet 'het model van te verwachten kredietverliezen'.

Het toepassingsgebied van het model van te verwachten kredietverliezen is gebaseerd op de classificatie van de financiële activa. Het model van te verwachten kredietverliezen is van toepassing op de volgende financiële instrumenten:

- schuldinstrumenten gewaardeerd tegen AC en FVOCI;
- verplichtingen uit hoofde van leningen en financiële garantiecontracten;
- vorderingen voor financiële leasing;
- handels- en overige vorderingen.

Voor beleggingen in aandelen worden geen te verwachten verliezen berekend.

Op financiële activa waarop het model van te verwachten kredietverliezen van toepassing is, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt ten belope van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen als het kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. In andere gevallen komt de voorziening voor verliezen overeen met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen (zie hierna voor nadere toelichting van het begrip 'significante toename van het kredietrisico').

Om een onderscheid te maken tussen de verschillende categorieën met het oog op de kwantificering van de te verwachten kredietverliezen, gebruikt KBC de internationaal aanvaarde terminologie voor indeling van financiële activa in 'stages' of categorieën: categorie 1, categorie 2 en categorie 3.

Tenzij het activa met verminderde kredietwaardigheid betreft, worden alle financiële activa bij eerste opname geclassificeerd in categorie 1 en geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen. Zodra zich een significante toename van het kredietrisico voordoet na de eerste opname, wordt het actief ondergebracht in categorie 2 en geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. Zodra een actief aan de definitie van default voldoet, wordt het ondergebracht in categorie 3.

Voor handelsvorderingen staat IFRS 9 het gebruik van een praktisch hulpmiddel toe. De te verwachten kredietverliezen voor handelsvorderingen kunnen worden gewaardeerd als een bedrag dat overeenkomt met hun tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. KBC past dit praktische hulpmiddel toe op handels- en overige vorderingen.

Bijzondere waardeverminderingwinsten en -verliezen op financiële activa worden opgenomen onder de noemer 'Bijzondere waardeverminderingen' in de winst-en-verliesrekening.

Financiële activa die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden in de balans gepresenteerd tegen hun nettoboekwaarde, die overeenkomt met de brutoboekwaarde verminderd met de bijzondere waardeverminderingen. Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI worden in de balans gepresenteerd tegen hun boekwaarde, die overeenkomt met hun reële waarde op de datum van verslaggeving. De aanpassing voor te verwachten verliezen wordt opgenomen als een herclassificatie-aanpassing tussen de winst-en-verliesrekening en OCI.

Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname

In overeenstemming met het model van te verwachten kredietverliezen worden financiële activa geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen zodra hun kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. Bijgevolg bepaalt de beoordeling van wat 'een significante toename van het kredietrisico' uitmaakt hoe financiële activa in categorieën worden ingedeeld. De beoordeling van een significante toename van het kredietrisico is een relatieve beoordeling op basis van het kredietrisico dat bij de eerste opname werd toegewezen. Dit is een beoordeling op grond van meerdere factoren en dienovereenkomstig heeft KBC een benadering met meerdere niveaus ontwikkeld.

Benadering met meerdere niveaus – obligatieportefeuille

Voor de obligatieportefeuille bestaat de benadering uit drie niveaus:

- Uitzondering voor laag kredietrisico: obligaties worden altijd geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen als ze op de datum van verslaggeving een laag kredietrisico hebben (d.w.z. categorie 1). KBC gebruikt de uitzondering voor laag kredietrisico voor obligaties met een rating van beleggingskwaliteit.
- Interne rating: [alleen van toepassing als niet aan het eerste niveau wordt voldaan] dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit. De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste twee niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen. Voorbeelden van idiosyncratische gebeurtenissen zijn een onverwachte evolutie van de macro-economische omgeving (zoals als gevolg van de coronacrisis), onzekerheden over geopolitieke gebeurtenissen en de secundaire impact van belangrijke defaults (bv. op leveranciers, klanten en medewerkers van een defaulted bedrijf).

Als geen van deze beoordelingen leidt tot een overheveling naar categorie 2, blijft de obligatie in categorie 1. Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op een latere datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Kredietportefeuille

Voor de kredietportefeuille gebruikt KBC een benadering met vijf niveaus. Deze benadering met meerdere niveaus is een getrappt systeem (als de beoordeling van het eerste niveau niet leidt tot overheveling naar categorie 2, wordt het tweede niveau beoordeeld, enz.). Als na beoordeling van alle niveaus overheveling naar categorie 2 niet nodig is gebleken, blijft het financieel actief in categorie 1.

- Interne rating: de interne rating wordt gebruikt als het voornaamste criterium om een toename van het kredietrisico te beoordelen. Dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit (d.w.z. het contract). De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- Kredietherstructurering: geherstructureerde financiële activa worden altijd beschouwd als categorie 2, tenzij ze al aan de definitie van default voldoen. In dat geval worden ze overgeheveld naar categorie 3.
- Aantal dagen betalingsachterstand: KBC gebruikt de 'backstop' zoals omschreven in de standaard. Een financieel actief met meer dan 30 dagen betalingsachterstand wordt overgeheveld naar categorie 2.
- Interne rating als 'backstop': KBC gebruikt een absolute waarde van de kans op default als 'backstop' voor financiële activa die moeten worden overgeheveld naar categorie 2. Deze 'backstop' stemt overeen met de hoogste kans op default (d.w.z. PD 9 op basis van de interne rating van KBC), vooraleer een financieel actief als default beschouwd wordt.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste vier niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen (enkele voorbeelden: zie hierboven).

Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op de datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Waardering van te verwachten kredietverliezen

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als het product van probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD).

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als weergave van:

- een objectief en kansgewogen bedrag;
- de tijdswaarde van geld; en
- informatie over gebeurtenissen uit het verleden, de heersende omstandigheden en prognoses van economische omstandigheden.

De tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen komen overeen met de som van alle tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet.

De binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen komen overeen met het deel van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen dat voortvloeit uit een default binnen de periode van twaalf maanden die volgt op de datum van verslaggeving.

KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke IFRS 9-modellen voor probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). In de mate van het mogelijke en om de efficiëntie te bevorderen gebruikt KBC modelvormingstechnieken die vergelijkbaar zijn met de technieken die werden ontwikkeld voor prudentiële doeleinden (d.w.z. de Baselmodellen). Meer informatie over die kredietrisicomodellen van KBC vindt u in de sectie 'Internal Modelling' van het Risk Report, op www.kbc.com. KBC ziet er niettemin op toe dat de Baselmodellen worden aangepast om te voldoen aan IFRS 9:

- KBC maakt geen gebruik van de voorzichtigheidsmarges die de toezichthouder voor de Baselmodellen voorschrijft;
- KBC brengt aanpassingen aan om rekening te houden met de impact van macro-economische factoren op het resultaat om te garanderen dat de IFRS 9-modellen een raming op een bepaald tijdstip weerspiegelen (point-in-time) en geen raming over de cyclus als geheel (through-the-cycle), in tegenstelling tot de toezichthouder;
- KBC maakt in de modellen gebruik van macro-economische prognoses.

Voor de dossiers die in default zijn, wordt de ECL eveneens berekend als het product van PD, EAD en LGD. Maar in dit specifieke geval wordt de PD bepaald op 100%, is de EAD bekend gezien de defaultstatus en houdt de LGD rekening met de netto contante waarde van het (niet-) recupereerbare bedrag.

KBC gebruikt de IRB en gestandaardiseerde modellen om de Basel PD toe te wijzen, die vervolgens dient als input voor de IFRS 9 ECL-berekeningen en staging. Als er geen Basel PD-model is met een modelscope die vergelijkbaar is met het IFRS 9-model, wordt voor alle faciliteiten in de portefeuille de op lange termijn waargenomen default rate als PD gebruikt. Voor portefeuilles met een lage default rate kan het voorkomen dat er zich in de beschouwde periode geen of slechts een klein aantal wanbetalingen heeft voorgedaan. In dat geval wordt de PD bepaald op basis van deskundige input en externe ratings.

KBC weerspiegelt toekomstgerichte informatie in de berekening van te verwachte kredietverliezen via macro-economische variabelen en op basis van de beoordeling van het management van idiosyncratische gebeurtenissen. De hoofdeconoom van KBC ontwikkelt 3 verschillende macro-economische toekomstscenario's (basis, negatief en positief) voor alle KBC thuishanden en bepaalt een overeenkomstige weging van elk scenario. KBC past elk kwartaal de macro-economische toekomstscenario's en toegewezen wegingen aan die gebruikt worden in de berekening van de te verwachte kredietverliezen in lijn met de input van de KBC hoofdeconoom. De selectie van macro-economische variabelen die in deze toekomstscenario's worden gedefinieerd voor de PD, EAD en LGD onderdelen van de ECL berekening gebeurt op basis van statistische correlaties in historische informatie.

De maximale periode voor waardering van de te verwachten kredietverliezen is de maximale contractuele periode (inclusief verlengingsopties), behalve voor specifieke financiële activa die bestaan uit een opgenomen en een opvraagbaar niet-opgenomen bedrag, waarbij de blootstelling aan het kredietrisico niet beperkt wordt tot de contractuele periode in verband met de contractuele mogelijkheid van KBC om terugbetaling van het opgenomen bedrag te vragen en het niet-opgenomen bedrag te annuleren. Alleen voor dergelijke activa kan de waarderingsperiode langer zijn dan de contractuele periode.

Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (Purchased or Originated Credit impaired, POCI)

KBC definieert verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI) als financiële activa waarop bijzondere waardevermindering conform IFRS 9 van toepassing is en waarbij reeds bij de creatie sprake was van default (d.w.z. die op het ogenblik van creatie aan de definitie van default beantwoordden). POCI-activa worden bij eerste opname erkend tegen een nettobedrag van waardeverminderingen en worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van een effectieve interestvoet die aangepast wordt voor de kredietwaardigheid. In volgende periodes wordt elke wijziging in tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen opgenomen in de resultatenrekening. Gunstige wijzigingen worden weergegeven als terugname van waardevermindering, zelfs als de tijdens de looptijd te verwachte kredietverliezen op rapporteringsdatum lager zijn dan deze op het moment van uitgifte.

Belangrijke beoordelingen en onzekerheden

De berekening van de te verwachten kredietverliezen (en de significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname) vereist een belangrijke oordeelsvorming over verschillende aspecten, waaronder de financiële situatie en aflossingscapaciteit van de kredietnemer, de realiseerbare waarde van waarborgen, prognoses en macro-economische informatie. KBC past een neutrale, onbevooroordeelde benadering toe ten aanzien van onzekerheden en bij het nemen van beslissingen op basis van een grondige oordeelsvorming.

Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen

Geldmiddelen omvat contanten en direct opvraagbare deposito's, zoals cheques, kasmiddelen en saldi bij centrale banken en andere banken.

Financiële verplichtingen

Financiële instrumenten of hun componenten worden bij eerste opname geclassificeerd als verplichting of als eigen vermogen op grond van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten en de definities van financiële verplichtingen en eigenvermogeninstrumenten. Een financieel instrument wordt geclassificeerd als een verplichting als:

- KBC een contractuele verplichting heeft om aan de houder ervan geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren of met de houder een ander financieel instrument te ruilen onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor KBC; of
- KBC een contractuele verplichting heeft om het financiële instrument af te wikkelen in een variabel aantal van zijn eigen aandelen.

Een financieel instrument wordt geclassificeerd als een aandeel indien aan geen van beide voorwaarden is voldaan. In dat geval wordt het administratief verwerkt zoals omschreven in 'Eigen vermogen'.

Financiële verplichtingen – in- en uitboeking

KBC neemt een financiële verplichting op wanneer het partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument. Dat is doorgaans op de ontvangstdatum van de ontvangen vergoeding in de vorm van geldmiddelen of een ander financieel actief. Bij eerste opname wordt de financiële verplichting gewaardeerd tegen reële waarde, verminderd met de transactiekosten die direct aan de uitgifte van het instrument kunnen worden toegerekend, behalve voor financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële verplichtingen worden uit de balans verwijderd wanneer ze tenietgedaan worden, dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt. KBC kan ook een financiële verplichting uit de balans verwijderen en een nieuwe financiële verplichting in de balans opnemen wanneer een ruil plaatsvindt tussen KBC en de kredietgever van de financiële verplichting, waarbij sprake is van aanzienlijk afwijkende voorwaarden of in geval van aanzienlijke wijziging van de voorwaarden van een bestaande financiële verplichting. Om te bepalen of de voorwaarden verschillen, vergelijkt KBC de contante waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, met inbegrip van het saldo van betaalde en ontvangen provisies verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet, met de contante waarde van de resterende kasstromen van de oorspronkelijke financiële verplichting. Als het verschil 10% of meer bedraagt, verwijdert KBC de oorspronkelijke financiële verplichting uit de balans en neemt het een nieuwe financiële verplichting in de balans op. Wanneer een ruil van schuldinstrumenten of wijziging van voorwaarden wordt geboekt als schulddelging, worden gemaakte kosten of provisies opgenomen als deel van de winst of het verlies op de gedelgde schuld.

Financiële verplichtingen – classificatie en waardering

KBC brengt opgenomen financiële verplichtingen onder in drie verschillende categorieën, zoals voorgeschreven door IFRS 9:

- Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT). Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn financiële verplichtingen die hoofdzakelijk worden aangegaan om winst te behalen uit prijsschommelingen op korte termijn of uit de handelsmarge. Een verplichting wordt ook beschouwd als voor handelsdoeleinden aangehouden als ze deel uitmaakt van een portefeuille van afzonderlijk door de handelsdesk voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten waarvoor er aanwijzingen bestaan van een recent patroon van winstnemingen op korte termijn. Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen kunnen verplichtingen zijn in de vorm van derivaten, shortposities in schuldinstrumenten en aandelen, termijndeposito's en schuldcertificaten. Verplichtingen in de vorm van derivaten worden door KBC opgedeeld in derivaten voor handelsdoeleinden en derivaten voor afdekkingsdoeleinden, net als bij activa in de vorm van derivaten. Bij eerste opname worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde. Op het einde van de verslagperiode worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen in de vorm van derivaten gewaardeerd tegen reële waarde. Aanpassingen van de reële waarde worden altijd opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- Financiële verplichtingen bij eerste opname door de entiteit aangeduid als tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO). Krachtens IFRS 9 kan een financiële verplichting of groep van financiële verplichtingen bij eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor wijzigingen in de reële waarde die betrekking hebben

op wijzigingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI. KBC gebruikt de waardering tegen reële waarde om de volgende redenen:

- o beheerd op basis van de reële waarde: KBC waardeert een financiële verplichting of een groep van financiële verplichtingen tegen reële waarde wanneer die wordt beheerd en de prestaties ervan worden beoordeeld op basis van de reële waarde. Ze wordt gebruikt voor de administratieve verwerking van (ontbundelde) depositocomponenten (d.w.z. financiële verplichtingen die geen discretionaire winstdeling bevatten);
 - o boekhoudkundige mismatch: waardering tegen reële waarde mag worden toegepast wanneer dat een opname- of waarderingsinconsistentie voorkomt of aanzienlijk beperkt die anders zou zijn ontstaan wanneer de waardering van activa of verplichtingen of de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen had plaatsgevonden;
 - o hybride instrumenten: een financieel instrument wordt als hybride beschouwd wanneer het een of meer besloten derivaten omvat die geen nauw verband vertonen met het basiscontract. Waardering tegen reële waarde kan worden gebruikt wanneer het niet mogelijk is om de in een contract besloten derivaten zonder nauw verband te scheiden van het basiscontract, in welk geval het volledige hybride instrument mag worden aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde. Dat betekent dat zowel de in het contract besloten derivaten als het basiscontract worden gewaardeerd tegen reële waarde. KBC gebruikt deze mogelijkheid wanneer gestructureerde producten besloten derivaten zonder nauw verband met het basiscontract omvatten. In dat geval worden zowel het basiscontract als de in het contract besloten derivaten gewaardeerd tegen reële waarde.
- Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC). KBC classificeert de meeste van zijn financiële verplichtingen in deze categorie, inclusief financiële verplichtingen die worden gebruikt om handelsactiviteiten te financieren maar zelf niet voor handelsdoeleinden bestemd zijn (bv. uitgegeven obligaties). Deze financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs, wat overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding, inclusief transactiekosten. Later worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wat overeenkomt met het bedrag waartegen de financieringsverplichting bij eerste opname werd gewaardeerd, verminderd met de hoofdsomaflossingen en vermeerderd of verminderd met de cumulatieve amortisatie van het eventuele verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag. Het verschil tussen het ter beschikking gestelde bedrag en de nominale waarde wordt pro rata temporis opgenomen als een rentelast. De al verlopen maar nog niet betaalde rentelasten worden geboekt op de overlopende rekeningen.

Financiële verplichtingen – eigen kredietrisico

Voor financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde schrijft IFRS 9 voor dat de financiële verplichting bij eerste opname tegen reële waarde moet worden gewaardeerd. Latere wijzigingen in reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor wijzigingen die betrekking hebben op wijzigingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI.

Dienovereenkomstig worden mutaties in OCI op verschillende plaatsen gepresenteerd: wijzigingen in het eigen kredietrisico worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten en alle andere wijzigingen in reële waarde worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen met betrekking tot het eigen kredietrisico worden niet omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet als de verplichting uit de balans wordt verwijderd en de bedragen worden gerealiseerd. Hoewel overboeking niet is toegelaten, hevelt KBC de in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen wel over naar het overgedragen resultaat in het eigen vermogen wanneer de verplichting uit de balans wordt verwijderd. De enige situatie waarin opname van het eigen kredietrisico in de niet-gerealiseerde resultaten niet wordt toegepast, is wanneer dat een boekhoudkundige mismatch in de winst-en-verliesrekening zou veroorzaken. Dat kan zich voordoen wanneer er een nauw economisch verband bestaat tussen de tegen reële waarde gewaardeerde financiële verplichting (waarvoor het eigen kredietrisico is opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten) en het financiële actief, waarvan alle wijzigingen in de reële waarde worden gewaardeerd en opgenomen tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening. Dat is het geval bij tak 23-beleggingsovereenkomsten, waar wijzigingen in de reële waarde van de verplichting volledig worden gesaldeerd met het actief.

Financiële verplichtingen – Financiëlegarantiecontract

Een financiëlegarantiecontract is een contract op grond waarvan KBC verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houders te compenseren voor verliezen die ze lijden omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldinstrument niet nakomt. Een financiëlegarantiecontract wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en later gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen: (a) het bedrag dat is bepaald overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 inzake bijzondere waardeverminderingen (zie 'Financiële activa – Bijzondere waardevermindering') en (b) het oorspronkelijk opgenomen bedrag, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die in overeenstemming met het beginsel van IFRS 15 inzake de opname van opbrengsten is opgenomen.

Reverse repo's en repo's

Reverse repo's: wanneer KBC een financieel actief heeft gekocht en tegelijkertijd een overeenkomst is aangegaan om het actief (of een vergelijkbaar actief) tegen een vaste prijs op een datum in de toekomst te verkopen, wordt de overeenkomst geboekt als een lening of voorschot en de onderliggende waarde wordt niet opgenomen in de jaarrekening.

Repo's: zijn transacties waarbij KBC een effect verkoopt en tegelijkertijd ermee instemt om het opnieuw te kopen (of een actief dat in essentie hetzelfde is) tegen een vaste prijs op een toekomstige datum. KBC blijft de effecten volledig in de balans opnemen omdat het vrijwel alle risico's en voordelen van eigendom behoudt. De ontvangen geldelijke vergoeding wordt opgenomen als een financieel actief en de financiële verplichting wordt opgenomen voor de verplichting om de terugkoop prijs te betalen.

Compensatie (offsetting)

KBC saldeert en presenteert in zijn balans voor een financieel actief en een financiële verplichting uitsluitend een nettobedrag wanneer (i) het op dat ogenblik een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te compenseren; en (ii) het voornemens is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om het actief te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Reële waarde

KBC definieert 'reële waarde' als 'de prijs die zou worden ontvangen uit de verkoop van een actief of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum'. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een onevenwicht tussen vraag en aanbod (bv. minder kopers dan verkopers, waardoor de prijzen dalen) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop.

Wijzigingen van de marktwaarde worden opgenomen voor alle posities die worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening of in OCI. Ze houden verband met afwikkelingskosten, aanpassingen voor posities of markten met verminderde liquiditeit, wijzigingen van waarderingskosten op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico (aanpassing van kredietwaardering) en financieringskosten:

- Aanpassingen van kredietwaardering (CVA's) worden gebruikt bij het waarderen van derivaten om te garanderen dat hun marktwaarde wordt aangepast om het kredietrisico van de tegenpartij te weerspiegelen. Daarbij wordt zowel met de huidige vervangingswaarde van het contract (mark-to-market) als met de verwachte toekomstige marktwaarde van het contract rekening gehouden. Die waarderingskosten worden gewogen op basis van de kredietwaardigheid van de tegenpartij, die bepaald wordt door middel van een genoteerde Credit Default Swap (CDS)-spread, of, als die er niet is, afgeleid wordt uit obligaties waarvan de emittenten karakteristieken vertonen vergelijkbaar met die van de tegenpartij van het financiële instrument (rating, sector, geografische ligging). Een aanpassing van de schuldwaardering vindt plaats voor contracten waarbij de tegenpartij is blootgesteld aan KBC. Die is gelijkaardig aan de CVA, waarbij rekening gehouden wordt met de verwachte toekomstige negatieve marktwaarde van de contracten.
- Een FVA (funding value adjustment) is een aanpassing van de marktwaarde van niet door waarborgen gedekte derivaten om bij de waardering rekening te houden met de (toekomstige) financieringskosten of -opbrengsten die gepaard gaan met het aangaan en afdekken van dergelijke instrumenten.

Hedge accounting

KBC kiest ervoor om gebruik te maken van de principes van hedge accounting van IAS 39 (de EU-carve-out-versie). KBC wijst bepaalde voor risicobeheerdoeleinden aangehouden derivaten en bepaalde niet-afgeleide financiële instrumenten aan als afdekkingsinstrumenten die in aanmerking komen voor afdekkingsconstructies. Bij de eerste aanduiding van de afdekking legt KBC formeel de relatie vast tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte posities, inclusief de risicobeheerdoelstelling en -strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie, evenals de methode die zal worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen. KBC beoordeelt zowel bij aanvang van de afdekkingsrelatie als daarna doorlopend of de door de afdekkingsinstrumenten gerealiseerde compensatie van de wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van de overeenkomstige afgedekte posities tijdens de periode waarvoor de afdekking is aangewezen als zeer effectief kan worden aangemerkt of naar verwachting als zodanig zal kunnen worden aangemerkt, en of de werkelijke resultaten van elke afdekking binnen een vork van 80 tot 125% liggen. KBC beoordeelt voor een kasstroomafdekking van een verwachte toekomstige transactie of het zeer waarschijnlijk is dat die zal plaatsvinden en een blootstelling aan kasstroomschommelingen inhoudt die uiteindelijk van invloed zou kunnen zijn op de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt de volgende afdekkingstechnieken: cash flow hedge, micro-hedge op basis van reële waarde, fair value hedges voor een portefeuille met renterisico en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Cash flow hedges: als een derivaat is aangeduid als afdekkingsinstrument bij een afdekking van kasstroomschommelingen die toe te rekenen zijn aan een bepaald risico dat aan een opgenomen actief, verplichting of zeer waarschijnlijke, verwachte toekomstige transactie verbonden is en dat invloed zou kunnen hebben op de winst-en-verliesrekening, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het derivaat opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en gepresenteerd in de afdekkingsreserve (cash flow hedge) van OCI. Het niet-effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van een derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

flow hedging voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Een cumulatieve winst die of een cumulatief verlies dat op dat ogenblik deel uitmaakt van OCI, blijft in OCI en wordt opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' wanneer de verwachte toekomstige transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer verwacht wordt dat een verwachte transactie zich niet meer zal voordoen, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat in OCI was gerapporteerd, onmiddellijk overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Micro-hedging op basis van reële waarde: wanneer een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument voor het afdekken van de verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of een portefeuille van opgenomen activa of verplichtingen of een vaststaande toezegging die van invloed kan zijn op de winst-en-verliesrekening, worden veranderingen in de reële waarde van het derivaat onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening, evenals de veranderingen in de reële waarde van de afgedekte positie die toerekenbaar zijn aan het afgedekte risico (in dezelfde post van de winst-en-verliesrekening als de afgedekte positie). Maar de geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor reëlewaardeafdekking voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Elke aanpassing van een afgedekte positie waarvoor de effectieve rentevoet wordt gebruikt, wordt tot op het ogenblik van beëindiging geamortiseerd naar de winst-en-verliesrekening als onderdeel van de herberekende effectieve rentevoet van de positie over haar resterende looptijd of rechtstreeks opgenomen wanneer de afgedekte positie niet langer wordt opgenomen.

Fair value hedges voor een portefeuille met renterisico (macro-hedging): de uitzondering voor de EU inzake macro-hedging betekent dat een groep van derivaten (of delen van derivaten) mag worden beschouwd als combinatie en gezamenlijk als afdekkingsinstrument mag worden aangeduid, en neemt een deel van de beperkingen op reëlewaardeafdekkingen met betrekking tot de afdekking van kerndeposito's en op onderafdekking gerichte strategieën weg. Krachtens de uitzondering voor de EU mogen afdekkingstransacties worden toegepast op kerndeposito's en zijn ze alleen ineffectief wanneer de herziene raming van het bedrag van de kasstromen in geplande tijdsintervallen daalt tot onder het aangewezen bedrag voor dat tijdsinterval. KBC dekt het renterisico van een portefeuille van leningen en een portefeuille van deposito's van particulieren af met renteswaps. Renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening. De geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Het afgedekte bedrag aan leningen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De reële waarde van het afgedekte bedrag wordt in de balans opgenomen als een aparte post bij de activa of de verplichtingen. Als een afdekking niet effectief is, wordt de cumulatieve wijziging in de reële waarde van het afgedekte bedrag geamortiseerd in de winst-en-verliesrekening over de resterende looptijd van de afgedekte activa of onmiddellijk uit de balans verwijderd als de ineffectiviteit voortvloeit uit het feit dat de overeenkomstige leningen niet langer worden opgenomen.

Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten: wanneer een derivaat of een niet-afgeleid financieel instrument wordt aangeduid als afdekkingsinstrument voor afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit met een andere functionele munt dan die van de directe holdingmaatschappij van de buitenlandse activiteit, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument opgenomen in de afdekkingsreserve (investeringen in buitenlandse activiteiten) in OCI. Het niet-effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van het derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening als een herclassificatie-aanpassing bij vervreemding van de buitenlandse activiteit (inclusief een dividenduitkering of kapitaalverlaging).

Leasing

Alle leaseovereenkomsten moeten worden geclassificeerd als financiële leasing of operationele leasing. De classificatie uit hoofde van IFRS 16 is gebaseerd op de mate waarin de aan de eigendom van een geleased actief verbonden risico's en voordelen bij de leasinggever of de leasingnemer liggen. Een financiële lease draagt nagenoeg alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over.

Deze classificatie is cruciaal voor posities als leasinggever. Voor posities als leasingnemer is deze classificatie van minder belang omdat beide classificaties resulteren in een gelijkaardige behandeling, zowel op de balans als in de resultatenrekening.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen vertegenwoordigt het overblijvende belang in de totale activa van KBC na aftrek van alle verplichtingen (samen de nettoactiva) en omvat alle door KBC uitgegeven aandelen, aan de houders van de aandelen toerekenbare reserves en de minderheidsbelangen.

KBC classificeert alle uitgegeven financiële instrumenten als eigen vermogen of als een financiële verplichting op basis van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten. Het cruciale kenmerk om een financiële verplichting te onderscheiden van een aandeel is of KBC een onvoorwaardelijk recht heeft om te voorkomen dat de afwikkeling van een contractuele verplichting verloopt door middel van de levering van geldmiddelen of een ander financieel actief.

Minderheidsbelangen vertegenwoordigen het eigen vermogen in een dochteronderneming dat niet toerekenbaar is aan de houders van de aandelen van KBC. Wanneer het aandeel van minderheidsbelangen in het eigen vermogen wijzigt, past KBC de boekwaarde van de controlerende belangen en de minderheidsbelangen aan om wijzigingen in hun relatieve belangen in de geconsolideerde vennootschappen te weerspiegelen. KBC neemt in het eigen vermogen elk verschil op tussen het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding, en rekent dat toe aan het controlerende belang.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen op korte termijn

Personeelsbeloningen op korte termijn, zoals salarissen, betaalde vakantie, prestatiegebonden geldelijke voordelen en socialezekerheidsbijdragen, worden opgenomen in de periode waarin de werknemers de overeenkomstige diensten verlenen. De bijbehorende uitgaven worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder de post 'Exploitatiekosten' in de rubriek 'Personeelskosten'.

Vergoedingen na uitdiensttreding

KBC biedt zijn personeelsleden pensioenplannen aan in de vorm van toegezegdebijdragenregelingen of toegezegd pensioenregelingen. Uit hoofde van de toegezegdebijdragenregelingen is de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting van KBC beperkt tot de toegezegde bijdrage aan het fonds. Het bedrag van de vergoedingen na uitdiensttreding dat de werknemer ontvangt, wordt bepaald door het bedrag van de bijdragen die KBC en de werknemer zelf betalen aan een regeling inzake vergoedingen na uitdiensttreding, evenals het beleggingsrendement dat resulteert uit de bijdragen. Het actuariële risico wordt gedragen door de werknemer.

Daarentegen heeft KBC bij toegezegd pensioenregelingen de verplichting de overeengekomen vergoedingen aan huidige en voormalige werknemers te verschaffen en vallen het actuariële risico en het beleggingsrisico ten laste van KBC. Dat betekent dat als de opbrengst vanuit actuariële of beleggingsoogpunt slechter is dan verwacht, de verplichting van KBC kan worden verhoogd.

In België gaan toegezegdebijdragenregelingen gepaard met een wettelijk gewaarborgd minimumrendement en kan het werkelijke rendement lager liggen dan het wettelijk voorgeschreven rendement. Bovendien vertonen deze regelingen kenmerken van toegezegd pensioenregelingen en verwerkt KBC ze administratief als toegezegd pensioenregelingen.

Verplichtingen in het kader van de toegezegd pensioenregelingen en de Belgische toegezegdebijdragerregelingen (of pensioenverplichtingen) worden opgenomen in de post 'Overige verplichtingen' en hebben betrekking op verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, bruggpensioenen en vergelijkbare pensioenen en renten.

De pensioenverplichtingen jegens werknemers uit hoofde van de toegezegd pensioenregelingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode, waarbij elke dienstprestatieperiode bijkomende pensioenrechten genereert.

De actuariële waardering wordt elke verslagperiode uitgevoerd. De verplichtingen uit hoofde van toegezegd pensioenregelingen worden verdisconteerd op basis van een disconteringsvoet die is gebaseerd op hoogwaardige bedrijfsobligaties in de valuta waarin de vergoedingen zullen worden uitbetaald en met een vergelijkbare looptijd als de overeenkomstige pensioenverplichtingen.

Wijzigingen in de nettoverplichtingen/-activa uit hoofde van toegezegd pensioenregelingen, uitgezonderd kasmutaties, worden gegroepeerd in drie hoofdcategorieën en worden geboekt in de exploitatiekosten (pensioenkosten), de rentelasten (nettorentelasten) en de niet-gerealiseerde resultaten (herwaarderingen).

Nettoprovisie-inkomsten

Het grootste deel van de nettoprovisie-inkomsten valt onder het toepassingsgebied van IFRS 15, Opbrengsten uit contracten met klanten, aangezien ze betrekking hebben op diensten die KBC aan zijn klanten verleent en buiten het toepassingsgebied van andere IFRS-normen vallen. Voor de verantwoording van opbrengsten identificeert KBC het contract en bepaalt het wat de beloften (prestatieverplichtingen) in de transactie zijn. Opbrengsten worden alleen verantwoord als KBC de prestatieverplichting heeft vervuld.

De opbrengsten die als Effecten en assetmanagement worden voorgesteld, vallen onder het toepassingsgebied van IFRS 15 en houden in beginsel in dat KBC activa bewaart in een trust voor de begunstigde ('fonds') en verantwoordelijk is voor het beleggen van de van de klant ontvangen bedragen ten voordele van de klant. Die transacties zijn duidelijk omdat KBC een reeks afzonderlijke diensten verricht die de klant gelijktijdig verbruikt wanneer hij de voordelen ontvangt. KBC ontvangt daarvoor een maandelijks of driemaandelijks beheersvergoeding die wordt berekend als een vast percentage van de netto-inventariswaarde, of een inschrijvingsvergoeding die van de begunstigde wordt ingehouden. De vergoedingen omvatten geen variabele component.

Opbrengsten gerapporteerd als Provisies i.v.m. beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling vertegenwoordigen het gerealiseerde bedrag op de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling. Dat wil zeggen dat een vast percentage of vast bedrag wordt ingehouden op de betalingen van klanten, zodat de verzekeringsmaatschappij haar uitgaven kan dekken.

Betalingsdiensten waarbij KBC de klant een vergoeding aanrekent voor verschillende transacties met zijn zichtrekeningen, voor binnenlandse of buitenlandse betalingen, betalingsdiensten via geldautomaten, enz. worden meestal afgerond wanneer de eigenlijke transactie is uitgevoerd, zodat de betreffende vergoeding op dat tijdstip direct kan worden verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de subsidie zal worden ontvangen en dat aan de hieraan gekoppelde voorwaarden zal worden voldaan. Overheidssubsidies worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening op een systematische basis die strookt met de manier waarop KBC de kosten opneemt die de subsidies beogen te compenseren.

Heffingen

Overheden kunnen KBC diverse heffingen opleggen. Het bedrag van de heffingen kan afhankelijk zijn van het bedrag van de opbrengsten (voornamelijk rentebaten) van KBC, het bedrag van de van klanten aangenomen deposito's en het totale balansvolume, inclusief correcties op basis van bepaalde specifieke ratio's. In overeenstemming met IFRIC 21 worden heffingen opgenomen wanneer de tot een verplichting leidende gebeurtenis die opname van de verplichting teweegbrengt zich heeft voorgedaan zoals vermeld in de wetgeving ter zake. Afhankelijk van de tot een verplichting leidende gebeurtenis kunnen heffingen worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd of gespreid in de tijd. De meeste heffingen die aan KBC worden opgelegd, moeten worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd, meestal het begin van het boekjaar. KBC neemt de heffingen op in de 'Exploitatiekosten'.

Winstbelasting

Winstbelasting bestaat uit drie elementen: over de verslagperiode betaalde/verschuldigde belastingen, te weinig/te veel aangelegde voorzieningen in voorgaande jaren en wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen. Winstbelasting wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten, afhankelijk van de manier waarop de posten die tot de belasting hebben geleid, zijn geboekt. Winstbelastingen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde en actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer er zowel een juridisch recht tot saldering bestaat als een voornemen om tot afwikkeling op nettobasis over te gaan of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Actuele belastingvorderingen/-verplichtingen

Actuele belastingen voor de verslagperiode worden gewaardeerd tegen het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald aan of teruggevorderd van de belastingautoriteiten, op basis van de belastingtarieven die tijdens de verslagperiode van kracht zijn.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die op de datum van verslaggeving wettelijk zijn vastgelegd en die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de vordering of de afwikkeling van de verplichting waarop ze betrekking hebben en die de fiscale gevolgen weerspiegelen die voortvloeien uit de wijze waarop de entiteit op de balansdatum de boekwaarde van de onderliggende activa of verplichtingen verwacht te realiseren of af te wikkelen.

Bij de opname van uitgestelde belastingvorderingen wordt rekening gehouden met alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen en hun fiscale boekwaarde, evenals de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen en de voorwaartse compensatie van ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend. KBC berekent uitgestelde belastingvorderingen voor de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen. Bij het beoordelen van de periode waarover fiscale verliezen kunnen worden verrekend met toekomstige belastbare winsten gebruikt KBC prognoses voor een periode van acht tot tien jaar.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen die betrekking hebben op bedrijfscombinaties worden rechtstreeks geboekt als goodwill.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen worden niet verdisconteerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief direct toerekenbare acquisitiekosten). KBC waardeert in daaropvolgende verslagperiodes materiële vaste activa tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages worden bepaald op basis van de geschatte gebruiksduur en worden toegepast volgens de lineaire methode vanaf het ogenblik waarop de activa gebruiksklaar zijn. Materiële vaste activa worden uit de balans verwijderd na vervreemding of wanneer het actief in kwestie permanent buiten gebruik wordt gesteld en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht bij de vervreemding ervan. Winsten of verliezen als gevolg van de verwijdering uit de balans worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de activa uit de balans worden verwijderd.

Materiële vaste activa zijn onderhevig aan bijzondere waardevermindering wanneer er een aanwijzing is dat het actief in bijzondere mate in waarde is gedaald.

Afschrijvingskosten, bijzondere waardeverminderingverliezen en winsten of verliezen bij vervreemding worden opgenomen in de post 'Exploitatiekosten' van de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van activa die worden geleased uit hoofde van operationele leasing (KBC als leasinggever), waarvoor de kosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten. Wanneer een vervreemding voldoet aan de definitie van een beëindigde bedrijfsactiviteit, wordt het nettoresultaat opgenomen in een enkele post in de winst-en-verliesrekening (zie het hoofdstuk over beëindigde bedrijfsactiviteiten).

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging wordt gedefinieerd als vastgoed dat door KBC wordt gebouwd, gekocht of verworven uit hoofde van een financiële lease en wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren en niet om door KBC te worden gebruikt voor de levering van diensten of voor bestuurlijke doeleinden.

Vastgoedbeleggingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief rechtstreeks toerekenbare kosten). KBC waardeert vastgoedbeleggingen in daaropvolgende verslagperiodes tegen initiële kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingskosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten van de winst-en-verliesrekening.

Immateriële activa

Immateriële activa omvatten goodwill, intern ontwikkelde software, extern ontwikkelde software en andere immateriële activa. Immateriële activa kunnen (i) worden verworven als onderdeel van een bedrijfscombinatie (zie 'Bedrijfscombinaties en goodwill' hierna), (ii) afzonderlijk worden verworven of (iii) intern worden ontwikkeld.

Afzonderlijk verworven immateriële activa (voornamelijk extern ontwikkelde software) worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Intern ontwikkelde immateriële activa (voornamelijk intern ontwikkelde software) worden alleen opgenomen als ze voortvloeien uit ontwikkeling en KBC het volgende kan aantonen:

- de technische haalbaarheid om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien;
- de intentie om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien en te gebruiken of te verkopen;
- het vermogen om het immateriële vermogensbestanddeel te gebruiken of te verkopen;
- de wijze waarop de immateriële activa toekomstige economische voordelen zullen genereren;
- de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en de immateriële activa te gebruiken of te verkopen;
- de uitgaven die aan de immateriële activa kunnen worden toegerekend tijdens de ontwikkeling ervan kunnen op een betrouwbare wijze worden gewaardeerd.

Intern gegenereerde immateriële activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de ontwikkelingskosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan het ontwerpen en testen van de unieke software waarover KBC de zeggenschap heeft.

Rechtstreeks toerekenbare kosten die worden gekapitaliseerd als onderdeel van de intern ontwikkelde software omvatten personeelskosten voor softwareontwikkeling en rechtstreeks toerekenbare algemene kosten.

Onderzoekskosten, overige ontwikkelingsuitgaven, kosten in verband met de handhaving van software en investeringsprojecten (grootschalige projecten die een belangrijke bedrijfsdoelstelling of een belangrijk bedrijfsmodel introduceren of vervangen) die niet aan de criteria voor opname voldoen, worden opgenomen als kosten in de periode waarin ze zijn ontstaan.

Immateriële activa worden in latere verslagperiodes geboekt tegen kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan wanneer het actief gebruiksklaar is zoals door het management bedoeld. De afschrijving van software gebeurt als volgt:

- Systeemsoftware (oorspronkelijk aangekochte software die onlosmakelijk verbonden is met hardware) wordt afgeschreven tegen hetzelfde percentage als hardware.
- Standaardsoftware en door een derde partij of intern ontwikkelde maatsoftware worden lineair afgeschreven over vijf jaar vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik.
- Kernsystemen (doorgaans toepassingen voor de verwerking van depositorekeningen, leningen en kredieten, interfaces met het grootboek en tools voor rapportering) worden lineair afgeschreven over acht jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

Wanneer KBC zijn jaarrekening opmaakt, ziet het erop toe dat de boekwaarde van het niet-financiële actief niet meer bedraagt dan het bedrag dat zou kunnen worden verkregen door het te gebruiken of verkopen ('realiseerbare waarde'). Materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en software worden alleen doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectieve bewijzen van bijzondere waardevermindering bestaan. Goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur worden

minstens jaarlijks doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen en bovendien driemaandelijks doorgelicht op aanwijzingen van bijzondere waardevermindering.

Aanwijzingen dat een bijzonder waardeverminderingverlies moet worden opgenomen kunnen afkomstig zijn van een interne bron (bv. de toestand van het actief) of een externe bron (bv. nieuwe technologie of een aanzienlijke afname van de marktwaarde van het actief).

Wanneer een aanwijzing van bijzondere waardevermindering aanwezig is, licht KBC de realiseerbare waarde van het actief door en wordt een bijzondere waardevermindering op het actief geboekt indien de realiseerbare waarde ervan lager is dan de boekwaarde op de datum van verslaggeving. De realiseerbare waarde wordt gedefinieerd als het hoogste van de volgende twee bedragen: de bedrijfswaarde of de reële waarde verminderd met de verkoopkosten.

De bedrijfswaarde wordt gedefinieerd als de verdisconteerde toekomstige kasstromen die een actief of een kasstroom genererende eenheid naar verwachting zal leveren.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen op het niveau van het individuele actief, maar wanneer het individuele actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de zogeheten 'kasstroom genererende eenheid' waartoe het actief of de groep van activa behoort. Om de kasstroom genererende eenheden tot stand te brengen, bepaalt KBC naar zijn eigen oordeel de kleinste identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen uit andere activa of groepen van activa. Dit proces is voornamelijk van toepassing op goodwill die werd opgenomen in het kader van overnames.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen. Een bijzonder waardeverminderingverlies kan worden teruggenomen als de voorwaarde die tot het bijzondere waardeverminderingverlies heeft geleid niet langer aanwezig is, behalve voor goodwill, die nooit kan worden teruggenomen. Bijzondere waardeverminderingwinsten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen.

Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa

Voorzieningen worden uitsluitend opgenomen op de datum van verslaggeving als aan de volgende criteria is voldaan:

- Er is een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden.
- Het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen.
- Het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat.

Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Wanneer de tijd een essentiële factor is, komt het als voorziening opgenomen bedrag overeen met de netto actuele waarde van de beste schatting.

Het is inherent aan de aard van een voorziening dat oordeelsvorming van het bestuur vereist is om het bedrag en het tijdstip te bepalen van de waarschijnlijke uitstroom van economische middelen in de toekomst.

Geconsolideerde jaarrekening / tussentijdse jaarrekening

Alle materiële operationele eenheden (inclusief gestructureerde operationele eenheden) waarover KBC rechtstreeks of onrechtstreeks zeggenschap uitoefent zoals gedefinieerd in IFRS 10, worden geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode. Veranderingen in eigendomsbelangen (die niet leiden tot verlies van zeggenschap) worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Ze hebben geen invloed op goodwill of winst of verlies.

Dochterondernemingen die wegens hun immateriële aard niet zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, worden geclassificeerd als aandelen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, waarbij alle wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de niet-gerealiseerde resultaten, met uitzondering van dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Materiële ondernemingen waarover rechtstreeks of onrechtstreeks gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en materiële investeringen in geassocieerde deelnemingen (ondernemingen waarover KBC een invloed van betekenis uitoefent), worden allemaal verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Geconsolideerde materialiteitscriteria: dochterondernemingen worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode als minstens twee van de volgende materialiteitscriteria zijn overschreden:

- aandeel van de groep in het eigen vermogen: 2 500 000 euro;
- aandeel van de groep in het resultaat: 1 000 000 euro (absolute waarde);
- aandeel van de groep in het balanstotaal: 100 000 000 euro.

Om te vermijden dat te veel operationele eenheden worden uitgesloten, controleert KBC of het gecombineerde balanstotaal van de van consolidatie uitgesloten operationele eenheden niet meer bedraagt dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden verwerkt volgens de overnamemethode. Volgens deze methode wordt de kostprijs van een overname gewaardeerd als de som van de betaalde overnameprijs (gewaardeerd tegen reële waarde op de datum van overname) en het bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de verworven entiteit. Voor de waardering van minderheidsbelangen kan KBC voor elke bedrijfscombinatie apart beslissen of het minderheidsbelang wordt gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het proportionele aandeel van KBC in de identificeerbare nettoactiva van de verworven entiteit. De wijze waarop het minderheidsbelang wordt gewaardeerd op de verwervingsdatum, is van invloed op de boeking van de acquisitie als gevolg van de berekening van de goodwill.

Goodwill is het surplus van de aanschaffingskosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Om de boekhoudkundige verwerking van de overname te voltooien en de goodwill te bepalen, past KBC een waarderingsperiode van twaalf maanden toe. De classificatie van de verworven financiële activa en de overgenomen financiële verplichtingen in de bedrijfscombinatie is gebaseerd op feiten en omstandigheden op de overnamedatum (behalve voor lease- en verzekeringscontracten, die worden geclassificeerd op basis van de contractuele voorwaarden en andere factoren bij de totstandkoming van het contract in kwestie).

Goodwill wordt gepresenteerd in de post 'Goodwill en andere immateriële activa' en wordt geboekt tegen kostprijs verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks of wanneer er objectieve (externe of interne) bewijzen zijn dat een bijzondere waardevermindering op goodwill moet worden geboekt, getoetst op bijzondere waardevermindering. Als de verwerking van de overname niet is voltooid omdat de waarderingsperiode van twaalf maanden nog niet is verstreken, wordt de goodwill niet als definitief beschouwd en alleen getoetst op bijzondere waardevermindering als er objectief bewijs is dat de voorlopige goodwill aan bijzondere waardevermindering onderhevig is.

Om goodwill te toetsen op bijzondere waardevermindering wordt hij toegerekend aan elke kasstroom genererende eenheid van KBC die naar verwachting voordeel zal halen uit de synergie in de bedrijfscombinatie, ongeacht het feit of er activa of verplichtingen van de overgenomen entiteit aan die eenheden zijn toegekend. Die worden toegepast als de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheden waartoe de goodwill behoort hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

De functionele en presentatievaluta van KBC is de euro. Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde valuta's, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele valuta tegen de contantkoers op de balansdatum. Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van waarderingsverschillen die betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in een vreemde munt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers van de transactiedatum. Niet-monetaire posten geboekt tegen reële waarde worden omgerekend tegen de contantkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald. Omrekeningsverschillen worden samen met wijzigingen in de reële waarde gerapporteerd. Opbrengsten en kosten in vreemde valuta's worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening tegen de wisselkoers op het tijdstip van opname.

Waarderingsverschillen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Waarderingsverschillen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De balansen van buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend naar de presentatievaluta tegen de contantkoers op de datum van verslaggeving (met uitzondering van het eigen vermogen, dat wordt omgerekend tegen de historische koers). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar, als beste benadering van de wisselkoers op de transactiedatum.

Transacties met verbonden partijen

Een met KBC verbonden partij is een partij waar KBC zeggenschap over heeft of invloed van betekenis op uitoefent of een partij die zeggenschap heeft over of invloed van betekenis uitoefent op KBC. KBC definieert zijn verbonden partijen als volgt:

- dochterondernemingen van KBC en entiteiten van de KBC-groep (voornamelijk KBC Verzekeringen NV en KBC Groep NV); geassocieerde deelnemingen en joint ventures van KBC; KBC Ancora, Cera en MRBB;
- managers op sleutelposities bij KBC (zijnde de raad van bestuur en het directiecomité van KBC Bank NV).

Transacties met verbonden partijen moeten gebeuren conform het objectiviteitsbeginsel.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten

Vaste activa of groepen van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop zijn die waarvan de door KBC te realiseren boekwaarde afkomstig is uit een verkooptransactie die naar verwachting binnen een jaar als een verkoop zal worden aangemerkt, en niet uit het voortgezette gebruik ervan. Vaste activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop worden op het einde van de verslagperiode afzonderlijk van de overige activa en verplichtingen in de balans gerapporteerd.

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van KBC dat werd afgestoten of is geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en:

- een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied vertegenwoordigt; of
- deel uitmaakt van een enkel gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied af te stoten; of
- een dochteronderneming is die uitsluitend is overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening en in de niet-gerealiseerde resultaten en omvatten:

- de winst of het verlies na belastingen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten; en
- de winst na belastingen die of het verlies na belastingen dat wordt opgenomen bij de waardering tegen reële waarde verminderd met de kosten voor de verkoop of vervreemding van de activa of groep van activa.

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Gebeurtenissen na de verslagdatum zijn gunstige of ongunstige gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de verslagdatum en de datum waarop de jaarrekening wordt goedgekeurd voor publicatie. Er zijn twee soorten gebeurtenissen na de verslagdatum:

- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die bestonden op de verslagdatum (gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening);
- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die zijn ontstaan na de verslagdatum (gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening).

De impact van gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening is al weerspiegeld in de financiële positie en het resultaat van het lopende jaar. De impact en gevolgen van gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening, worden vermeld in de toelichtingen bij de jaarrekening.

Belangrijkste gebruikte wisselkoersen*

	Wisselkoers op 31-12-2021		Wisselkoersgemiddelde in 2021	
	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van 31-12-2020 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van het gemiddelde in 2020 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR
CZK	24,858	6%	25,706	3%
HUF	369,19	-1%	358,39	-2%

* Afgeronde cijfers.

Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en het toepassen van de KBC-grondslagen voor financiële verslaggeving moet het management beoordelingen, schattingen en assumpties maken die een effect hebben op de gerapporteerde bedragen van activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten. Enige mate van onzekerheid is inherent aan bijna alle gerapporteerde bedragen. De schattingen zijn gebaseerd op ervaring en assumpties, waarbij het KBC-management erop vertrouwt dat ze redelijk zijn op het moment dat de jaarrekening voorbereid wordt.

Bijsturingen van boekhoudkundige schattingen worden erkend in de periode waarin ze worden herzien en in elke volgende periode die daardoor beïnvloed wordt. Belangrijke schattingen en beoordelingen toegepast in de grondslagen voor financiële verslaggeving die de sterkste invloed hebben op de bedragen in de geconsolideerde jaarrekening, vindt u onder meer in Toelichtingen 1.4, 3.3, 3.10, 4.2, 4.4 t.e.m. 4.8, 5.2, 5.5, 5.7, 5.9 en 6.1.

Zie ook het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Toelichting 1.4: Invloed van de coronacrisis

De coronapandemie heeft de wereldeconomie zwaar getroffen in 2020 en 2021. De initiële aanzienlijke verslechtering van de economische vooruitzichten heeft geleid tot een ongekende beleidsreactie van de centrale banken en regeringen over de hele wereld.

Intussen hebben we samen met overheidsinstellingen hard gewerkt om alle klanten die door de pandemie werden getroffen te helpen, door diverse steunmaatregelen aan te bieden, waaronder uitstel van kredietbetalingen.

Voor onze kernlanden samen bedroeg eind 2021 het volume van de leningen waarvoor in het kader van de verschillende steunregelingen betalingsvrijstellingen werden verleend 10 miljard euro (inclusief de EBA-conforme moratoria en de niet langer EBA-conforme regeling in Hongarije, maar exclusief Ierland, dat onder IFRS 5 valt). Zo goed als alle EBA-conforme moratoria waren vervallen tegen eind december 2021. Voor 96.5% van de leningen waarvoor de EBA-conforme moratoria intussen zijn verstreken, werden de betalingen volledig hervat. Daarnaast hebben we voor ongeveer 0,8 miljard euro aan leningen verstrekt die vallen onder de verschillende coronagerelateerde overheidsgarantieregelingen in onze thuismarkten. U vindt een uitgebreid overzicht van de verschillende overheids- en sectormaatregelen in elk van onze kernlanden in het jaarverslag van 2020.

Daarnaast:

- In Hongarije werd het algemene uitstel van betaling onder dezelfde voorwaarden verlengd tot oktober 2021 met de optie om onder bepaalde voorwaarden verder te verlengen tot en met juni 2022 (opt-in).
- Aangaande de Covid-19-overheidsgarantieregelingen, werd er een tweede verlenging goedgekeurd door de Belgische overheid van het Covid II programma (opgestart in het derde kwartaal van 2020 voor een maximaal bedrag van 10 miljard euro) voor verliezen op toekomstige kredieten aan kmo's toegestaan voor 31 december 2021. Die overheidswaARBorg dekt 80% van alle verliezen, in totaal.

Overzicht van de belangrijkste impact van de coronacrisis op onze resultaten in 2020 en 2021

Posten	Impact (direct en indirect) van de coronacrisis	Zie verder in toelichting/hoofdstuk:
Nettorente-inkomsten	2020: negatief beïnvloed door verlagingen van de reporente door de Tsjechische Nationale Bank en de algemeen lage langetermijnrentes. Dat werd deels goedgehaakt door onder meer lagere financieringskosten dankzij het TLTRO III-programma van de ECB en hogere kredietvolumes. 2021: lage herbeleggingsrentes in euroland en margedruk, gecompenseerd door onder meer lagere financieringskosten (inclusief TLTRO III effect), ruimere toepassing van negatieve rente op bepaalde zichtrekeningen van bedrijven en kmo's etc.	3.1
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en-verliesrekening	2020: zeer negatieve impact in het eerste kwartaal van 2020 als gevolg van de gedaalde aandelenmarkten, bredere creditspreads en een lagere langetermijnrente. Daarna geleidelijke normalisatie.	3.3
Nettoprovisie-inkomsten	2020: lagere vergoedingen uit vermogensbeheeractiviteiten, en ook daling van de vergoedingen voor sommige bankdiensten zoals betalingsverkeer (deels als gevolg van de lockdowns), voor een deel goedgehaakt door hogere effectengerelateerde fee-inkomsten. 2021: hogere vergoedingen uit vermogensbeheeractiviteiten (vooral door de hogere activaprijzen) en uit bankdiensten (geleidelijke normalisatie van de economische activiteiten na de lockdowns).	3.5
Exploitatiekosten	2020: lagere exploitatiekosten als gevolg van diverse kostenbesparende maatregelen (die onder meer hebben geleid tot een daling van de voorzieningen voor variabele vergoedingen en minder vte's) en lagere marketing-, reis-, facilitaire en event-kosten (direct gerelateerd aan de verminderde activiteit door de lockdowns). 2021: hogere exploitatiekosten, onder meer als gevolg van hogere variable vergoedingen en uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen, waaronder en de uitkering van een éénmalige covid19-bonus aan het personeel.	3.8
Waardeverminderingen op kredieten (financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI)	2020: aanleg van een aanzienlijk bedrag aan collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis 2021: terugname van een aanzienlijk deel van de collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis; zie uitgebreide uitleg verderop.	3.10 en 4.2
Waardeverminderingen op goodwill	2020 en 2021: onze jaarlijkse beoordelingen met betrekking tot indicatoren van waardeverminderingen op goodwill (gebaseerd op de discounted cash flow-methode) gaven geen aanwijzing voor waardeverminderingen op goodwill omwille van de coronacrisis.	3.10 en 5.5
Waardeverminderingen op overige	2020: boeking van 29 miljoen euro gerelateerd aan modification-verliezen in België, Tsjechië en Hongarije gerelateerd aan de wegens de coronacrisis ingestelde betalingsmoratoria in die landen. 2021: Bijkomende boeking van 8 miljoen euro gerelateerd aan bijkomende modification-verliezen in Hongarije.	3.10
Uitgestelde belastingen	2020 en 2021: we hebben onderzocht of er wellicht belastbare winsten beschikbaar zullen komen, waardoor de aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt op basis van ramingen voor een periode van acht tot tien jaar. De conclusie van dat onderzoek is dat er voldoende geschatte belastbare winsten beschikbaar zijn (met uitzondering van Ierland, zie Toelichting 6.6).	3.12 en 5.2
Herwaarderingsreserves	2020: onder meer daling van de omrekeningsverschillen. 2021: onder meer stijging van de omrekeningsverschillen.	Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.
Liquiditeit	2020 en 2021: behoud van een sterke liquiditeitspositie gedurende de hele coronacrisisperiode, mee ondersteund door de participatie in TLTRO III.	Liquiditeitsrisico in hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
Solvabiliteit	2020 en 2021: behoud van een sterke solvabiliteit gedurende de hele coronacrisisperiode.	6.7 en hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?
Pensioenverplichtingen	2020: stijging van de verplichtingen voor de werkgever m.b.t. de personeelsvoordelen (verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen) door de impact van de historisch lage verdisconteringsrentevoet. De waarde van de assets hield stand, enerzijds door die lage rentestand en anderzijds door het gestage herstel van de aandelenbeurzen na de uitbraak van de pandemie. 2021: daling van de verplichtingen voor de werkgever m.b.t. de personeelsvoordelen (verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen) door de impact van een positief rendement op de fondsenbeleggingen.	5.9

Overzicht van de impact van de coronacrisis op onze activiteiten in 2020 en 2021

In het deel Verslag van de Raad van bestuur vindt u bijkomende informatie over de gevolgen van de coronacrisis op de activiteiten en stakeholders van de groep, meer bepaald inzake:

- ons bedrijfsmodel: zie Hoe creëren we duurzame waarde? en Onze belangrijkste uitdagingen
- de macro-economische context: zie In welke omgeving zijn we actief? en Onze divisies
- onze klanten: zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur en Onze divisies

- onze medewerkers: zie Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties
- de samenleving: zie Onze divisies
- ons risicobeheer: zie Hoe beheren we onze risico's?

Details met betrekking tot de impact van de coronacrisis op de waardeverminderingen voor kredieten in 2020 en 2021

Zoals vermeld in het jaarverslag over 2020 werd een management overlay geboekt bovenop de resultaten uit het reguliere proces voor waardeverminderingen op kredieten, omdat onze ECL-modellen niet in staat zijn om alle specificiteiten van de coronacrisis adequaat weer te geven, noch de diverse overheidsmaatregelen die in de verschillende landen werden genomen om gezinnen, kmo's en bedrijven door die crisis heen te helpen. Eind 2020 bedroeg het totale verwachte collectieve kredietverlies door corona 783 miljoen euro.

In 2021 heeft KBC zijn beoordeling van de impact van de coronacrisis elk kwartaal geüpdatet, rekening houdend met de veranderde macro-economische vooruitzichten en de ontwikkeling van de pandemie. Dat resulteert in een nog uitstaand totaal verwacht collectief kredietverlies door corona van 289 miljoen euro op 31-12-2021. Dat impliceert een terugname in de winst-en-verliesrekening van 494 miljoen euro in 2021 (26 miljoen in het eerste kwartaal, 129 miljoen in het tweede kwartaal, 260 miljoen euro in het derde kwartaal en 79 miljoen euro in het vierde kwartaal).

Op volgende elementen van de impactberekening werd in 2021 ingegrepen:

Voor de performing kredietportefeuille:

- We pasten de macro-economische vooruitzichten aan op basis van de meest recente inzichten (zie onder Economische scenario's). De verbetering van de vooruitzichten en de aanpassing van de scenario-gewichten leidde tot een verlaging van de toegepaste stress in de migratiematrix (zie verder). Dat leidde tot een terugname van 363 miljoen euro in 2021.
- We verfijnden het sectorrisico-effect op basis van nieuwe inzichten rond de kwetsbaarheid van bedrijven voor de gevolgen van de pandemie. De meest kwetsbare klanten worden nog steeds tegen 150% gewogen in de berekening en voor de minder kwetsbare segmenten wordt een weging toegepast van 100%. Voor sectoren waar de pandemie geen negatieve (of zelfs positieve) effecten had wordt niet langer een management overlay berekend (daar waar in 2020 een weging van 50% op die sectoren werd toegepast). Dat leidde tot een terugname van 98 miljoen euro in 2021.

Voor de non-performing kredietportefeuille:

- We schakelden terug naar het reguliere proces voor de bepaling van de waardeverminderingen op de stage 3-kredieten die gezamenlijk beheerd worden, met uitzondering van Ierland waar waar dit gedeelte werd aangehouden in het licht van de voorziene verkoop. Dat gebeurde op basis van het deskundige oordeel van de beheersdiensten dat er geen bijkomende coronagerelateerde impact voor dit segment wordt verwacht. Dat zorgde voor een terugname van 33 miljoen euro in 2021.

Inclusief de hierboven beschreven aanpassingen voor 2021 werd de volgende 3-stappenbenadering toegepast om de bijkomende corona-impact voor de performing portefeuille in te schatten voor de segmenten waar een management overlay bovenop het reguliere ECL proces nodig wordt geacht:

- De methode die daarvoor wordt gebruikt gaat uit van de geactualiseerde macro-economische prognoses van KBC van eind december 2021 (zie paragraaf Economische scenario's verderop). Het basisscenario werd vertaald naar expertgebaseerde stressmigratiematrix, per land en per segment. De portefeuille werd aangepast met behulp van die migratiematrix, waarbij een deel overging naar slechtere PD-klassen of de status 'wanbetaling' kreeg, een deel onveranderd bleef, en een klein deel verbeterde. Na die aanpassing werden de verwachte kredietverliezen opnieuw berekend op basis van de nieuwe portefeuillestructuur, inclusief staging. De schatting van het effect op de verwachte kredietverliezen volgens het corona-basisscenario werd gedefinieerd als het verschil tussen de verwachte kredietverliezen berekend op de portefeuille voor en na toepassing van de stressmigratiematrix.
- Vervolgens werd een sectorgebonden effect in de berekening opgenomen om de verwachte kredietverliezen door corona te verfijnen. Het doel daarvan is weer te geven dat sommige sectoren zwaarder zullen worden getroffen dan andere, wat nog niet in de migratiematrix is opgenomen. Alle posities in de kmo- en bedrijvenportefeuille werden geclassificeerd volgens kwetsbaarheid voor de gevolgen van de verwachte impact van de coronacrisis op de betreffende sector (voor hypothecaire en consumentenkredieten werd geen sectorgebonden stress toegepast). Op basis van die classificatie werden de volgende expertgebaseerde wegingen toegepast op de ECL-impact: 150% voor de kritisch kwetsbare sectoren en 100% voor de minder kwetsbare sectoren. Voor de sectoren waar er maar een zeer beperkte of zelfs een positieve invloed wordt verwacht, wordt teruggegaan naar het reguliere ECL-proces. Dat resulteerde in een verwacht kredietverlies per sector volgens het corona-basisscenario. In de loop van 2020 en 2021 is de sectorverdeling volgens kwetsbaarheid niet veel veranderd. Er waren slechts enkele beperkte herclassificaties van onderliggende activiteiten tussen de risico-segmenten. U vindt een schematisch overzicht van de toestand op 31-12-2021 in de tabel verderop.
- Ten slotte werd een kansgewogen management overlay berekend op basis van het basisscenario, het optimistische en pessimistische scenario en de toegekende wegingen. Een expertgebaseerde schaalfactor werd toegepast op het geschatte verwachte kredietverlies per sector volgens het corona-basisscenario uit de vorige stap om de gezamenlijke impact van de coronacrisis te bepalen in een optimistisch en pessimistisch scenario. De uiteindelijke overlay werd bepaald door de daaruit voortvloeiende verwachte kredietverliezen door corona te wegen volgens de drie scenario's, namelijk als volgt: 80% voor het basisscenario, 10% voor het optimistische scenario en 10% voor het pessimistische scenario.

De 3-stappenbenadering voor de performing-portefeuille resulteerde in een gezamenlijk verwacht kredietverlies door corona eind 2021 van, zoals al vermeld, 289 miljoen euro, hoofdzakelijk in categorie (stage) 2.

Vanaf het derde kwartaal van 2021 hebben we, met het oog op een terugkeer naar het reguliere proces voor waardeverminderingen op kredieten, ook beslist om een collectieve migratie naar stage 2 toe te passen. Die migratie bestaat uit twee stage 1-deelportefeuilles waar de terugbetaling nog onzeker blijft, namelijk (1) de kritisch kwetsbare klanten in de segmenten Corporate- en KMO's en (2) de nog uitstaande kredieten onder de moratoria (zowel particulier als ondernemingsklanten) of de kredieten onder moratoria die minder dan 6 maanden beëindigd zijn. De betrokken dossiers zullen na een proefperiode van 6 maanden naar stage 1 terugkeren, als er geen andere indicaties van een toename van het kredietrisico worden vastgesteld. Die managementbeslissing leidde tot een verschuiving van 3,1 miljard euro aan uitstaande kredieten van stage 1 naar stage 2. Exclusief deze migraties zien we enkel beperkte PD-verschuivingen in de totale portefeuille (voor meer info zie Toelichting 4.2.1.).

De overige waardeverminderingen op kredieten bedroegen 160 miljoen euro in 2021 (291 miljoen euro in 2020). Dat brengt het totaal aan waardeverminderingen op kredieten voor boekjaar 2021 op een terugname van 334 miljoen euro (tegenover een toename van 1 074 miljoen euro in 2020) en vertaalt zich in een kredietkostenratio van -0,18% in 2021 (0,60% in 2020). Zonder het verwachte collectieve kredietverlies door corona was dat 0,09% geweest (0,16% in 2020).

Krediet- en beleggingsportefeuille aan kmo's en bedrijven, volgens kwetsbaarheid door corona 2021

Krediet- en beleggingsportefeuille aan kmo's en bedrijven (in miljarden euro)	105
Kritisch kwetsbare sectoren*	4%
Gemiddeld kwetsbare sectoren	62%
Laag risico-sectoren	34%

* Hotels, bars en restaurants, deel van de amusements- en vrijetijdendiensten, groothandel in kleding en detailhandel in mode, deel van de activiteiten in verband met de ontwikkeling van kantoorgebouwen en winkelprojecten en alle activiteiten in verband met hotels en vrije tijd, fabricageactiviteiten in de scheepvaartsector, en luchtvaart.

Coronagerelateerde ECL volgens sectorrisico, performing portefeuille (in miljoenen euro)	Kritisch kwetsbare sectoren	Gemiddeld kwetsbare sectoren	Minder kwetsbare sectoren	Hypotheekleningen en andere retailkredieten	Totaal
2021	(aan 150%)	(aan 100%)	(aan 0%)		
Basisscenario	14	170	0	65	249
Optimistisch scenario	12	153	0	54	219
Pessimistisch scenario	20	224	0	99	343
2020	(aan 150%)	(aan 100%)	(aan 50%)		
Basisscenario	241	194	60	123	618
Optimistisch scenario	200	160	53	98	511
Pessimistisch scenario	334	272	81	243	930

Collectieve coronagerelateerde ECL per land, performing en non-performing portefeuille (in miljoenen euro)

	Optimistisch scenario	Basis-scenario	Pessimistisch scenario	Gewogen*	Non-performing portefeuille	Totaal
2021						
België	96	100	102	100	0	100
Tsjechië	59	67	90	69	0	69
Slowakije	17	19	27	20	0	20
Hongarije	29	34	69	37	0	37
Bulgarije	5	12	18	12	0	12
Ierland	13	17	37	19	32	51
Totaal	219	249	343	257	32	289
2020						
België	338	358	464	393	20	413
Tsjechië	95	137	195	153	9	162
Slowakije	23	32	48	37	0	37
Hongarije	25	45	81	56	0	56
Bulgarije	7	17	26	19	5	24
Ierland	23	29	116	59	32	91
Totaal	511	618	930	717	66	783

* Voor 2021 10% optimistisch scenario + 80% basisscenario + 10% pessimistisch scenario. Voor 2020 10% optimistisch scenario + 55% basisscenario + 35% pessimistisch scenario.

Economische scenario's

De pandemie speelt nog steeds een prominente rol in het macro-economische landschap, meer bepaald door toedoen van de Omicron-variant, wat alvast tijdelijk weeeft op de economische activiteit. Dit doet echter geen afbreuk aan het huidige pad van het economisch herstel. Het begrotingsbeleid en het monetair beleid zullen de groei blijven ondersteunen, zij het op een iets gematigder schaal dan vlak na het uitbreken van de pandemie. Al met al houden wij vast aan onze positieve economische vooruitzichten, ondanks nieuwe onzekerheden over de weg terug naar normaliteit, veroorzaakt door factoren zoals de verspreiding van de Omicron-variant en de aanhoudende verstoring van de toeleveringsketens.

Gezien deze onzekerheid blijven we werken met drie alternatieve scenario's: een basisscenario, een optimistischer scenario en een pessimistischer scenario. De definitie van elk scenario weerspiegelt de laatste ontwikkelingen met betrekking tot het virus en de economie, waarbij we voor eind 2021 de volgende waarschijnlijkheidspercentages toekennen: 80% voor het basisscenario, 10% voor het pessimistische en 10% voor het optimistische.

De economische vooruitzichten voor de thuismarkten blijven afgestemd op die van de eurozone en bevestigen de beter dan verwachte veerkracht van de economie.

Optimistisch scenario

Risico ten gevolge van nieuwe varianten en de lagere vaccinatie graad in ontwikkelingslanden blijkt geen belangrijke impact te hebben op het economische herstel in Europa en de Verenigde Staten. De bestaande beperkende maatregelen kunnen op korte termijn worden opgeheven.

Het economisch herstel wordt ondersteund door een scherpe verbetering van het consumenten- en ondernemersvertrouwen, wat een sterke terugkeer van de consumptie- en investeringsgroei tot gevolg heeft. Sterkere groei dynamieken en fiscale en monetaire stimuli kunnen leiden tot een aanhoudend hoge inflatie.

Basisscenario

De correlatie tussen besmettingen en hospitalisaties is verminderd door de gevorderde vaccinatiecampagne in Europa en de Verenigde Staten. De bestaande beperkende maatregelen kunnen bijna volledige worden teruggedraaid en de economie draait op een pre-corona niveau. De globale economische groei wordt nog steeds vertraagd door de lagere vaccinatiegraad in de ontwikkelingslanden, wat risico's inhoudt voor Europa en de VS.

Het risico dat nieuwe beperkende maatregelen en verslechterend economisch sentiment wegen op de economische activiteit is significant verminderd. Fiscale en monetaire stimuli ondersteunen de groei op een meer gematigde manier. De hogere inflatie ondervonden in de heropenende economie die gedreven wordt door de energieprijzen en de flessenhalzen in de aanvoerketens zal van tijdelijke aard blijken.

Pessimistisch scenario

Nieuwe virusvarianten breken door de bescherming die de huidige vaccins bieden. Een aanpassing van de vaccins vraagt tijd. Dat leidt tot nieuwe beperkende maatregelen, waar maar weinig socio-politiek draagvlak voor bestaat waardoor deze niet lang genoeg standhouden om de viruscirculatie voldoende in te perken. Het gevolg is dat sluitingen en heropeningen van de economie zich opvolgen.

Nieuwe, gedeeltelijke sluitingen van de economie wegen op de economische activiteit. Dat leidt tot een onderbroken en onzeker economisch herstel. Risico-aversie bij consumenten en bedrijven wegen op de consumptie- en investeringsvraag. De negatieve impact van nieuwe beperkende maatregelen wordt versterkt door faillissementen en werkloosheid. Dat weegt op het herstel van de economische activiteit welke pas einde 2023 terug op de pre-corona niveau zal zijn. De slabakkende economie leidt tot desinflatoire tendensen.

In de onderstaande tabel geven we de scenario's voor de drie belangrijkste indicatoren (bbp-groei, werkloosheidsgraad en huizenprijzenindex) voor elk van onze kernlanden voor het huidige en komende jaar. Daarna werken we met een geleidelijke lineaire overgang naar een stabiele situatie.

**Macro-economische scenario's –
belangrijkste indicatoren (situatie eind 2021)**

Scenario:	2021			2022		
	optimis- tisch	basis	pessimis- tisch	optimis- tisch	basis	pessimis- tisch
Groei reëel bruto binnenlands product						
België	6,1%	6,0%	5,9%	5,1%	3,3%	2,6%
Tsjechië	2,8%	2,6%	2,4%	5,4%	4,2%	1,8%
Hongarije	7,5%	7,3%	6,7%	6,0%	5,2%	2,7%
Slowakije	4,6%	3,7%	2,8%	5,0%	4,8%	3,0%
Bulgarije	3,5%	3,0%	1,6%	4,4%	4,0%	3,6%
Ierland	18,0%	15,0%	11,0%	11,0%	7,0%	1,0%
Werkloosheidsgraad*						
België	6,1%	6,2%	6,3%	5,5%	5,8%	6,0%
Tsjechië	3,0%	3,0%	3,1%	2,3%	2,6%	3,5%
Hongarije	3,6%	3,8%	4,0%	3,3%	3,5%	4,2%
Slowakije	6,5%	7,5%	9,0%	7,0%	7,5%	8,5%
Bulgarije	4,5%	5,0%	7,0%	4,3%	4,8%	6,0%
Ierland	6,5%	7,5%	9,5%	4,5%	6,0%	10,0%
Huizenprijzenindex						
België	7,0%	6,0%	5,0%	5,0%	3,0%	2,0%
Tsjechië	13,0%	12,8%	12,0%	6,0%	5,2%	1,5%
Hongarije	10,5%	10,0%	8,5%	6,0%	4,5%	2,0%
Slowakije	6,0%	5,0%	4,0%	4,5%	3,5%	1,5%
Bulgarije	9,0%	8,0%	7,0%	7,0%	6,5%	3,5%
Ierland	10,0%	7,5%	5,0%	9,0%	6,0%	3,0%

* Het werkloosheidscijfer van Ierland is een nationale definitie, de andere werkloosheidscijfers zijn Eurostat-cijfers.

2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie

Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur

U vindt uitgebreide informatie over de managementstructuur van de groep en de resultaten per segment in het hoofdstuk Onze divisies (de commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd). Op basis van IFRS 8 heeft KBC het Directiecomité en de Raad van Bestuur van de groep geïdentificeerd als chieft operating decision makers, verantwoordelijk voor het toewijzen van middelen en het beoordelen van de prestaties van de verschillende onderdelen van het bedrijf. De operationele segmenten zijn gebaseerd op de interne financiële rapportering aan deze beleidsorganen en is gebaseerd op de locatie van de activiteiten van het bedrijf, wat resulteert in een geografische segmentatie.

De drie operationele segmenten zijn (vereenvoudigd):

- divisie België (alle activiteiten in België),
- divisie Tsjechië (alle activiteiten in Tsjechië),
- divisie Internationale Markten (activiteiten in Ierland, Hongarije, Slowakije en Bulgarije), samen gerapporteerd in overeenstemming met IFRS 8.16.

Daarnaast is er, voor rapporteringsdoeleinden, een Groepscenter (resultaten van de holding, elementen die niet aan de andere divisies zijn toegewezen, resultaten van de te desinvesteren maatschappijen).

Segmentrapportering

- De beleidsorganen analyseren de prestatie van de segmenten op basis van een aantal maatstaven, waarbij het Resultaat na belastingen de belangrijkste resultaatsindicator is. De segmentgegevens zijn volledig op IFRS gebaseerd, zonder aanpassingen.
- We wijzen een groepsmaatschappij in principe volledig toe aan hetzelfde segment/dezelfde divisie. Uitzonderingen maken we alleen voor elementen die we niet op een eenduidige manier aan een bepaald segment kunnen toewijzen, zoals de achterstellingskosten van achtergestelde leningen (vermeld onder Groepscenter).
- We wijzen de financieringskosten van de participaties toe aan Groepscenter.
- Transacties tussen de segmenten onderling worden voorgesteld at arm's length.
- In de segmentinformatie vermelden we de nettorente-inkomsten zonder opdeling in renteopbrengsten en rentelasten, wat toegestaan is door IFRS. Het merendeel van de opbrengsten van de segmenten bestaat immers uit rente en het management baseert zich bij de beoordeling en sturing van de divisies vooral op de nettorente-inkomsten.
- We verstrekken geen informatie over opbrengsten uit verkoop aan externe klanten per groep van producten of diensten, omdat we de informatie op geconsolideerd niveau vooral per divisie, en niet per klantengroep of productgroep opmaken.

Toelichting 2.2: Resultaten per segment

(in miljoenen euro)	Divisie							Groeps- center	Totaal
	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan:			Ierland		
				Hongarije	Slowakije	Bulgarije			
2021									
Nettorente-inkomsten	2 176	946	947	305	225	136	282	- 15	4 054
Dividendinkomsten	12	1	1	0	0	0	0	0	14
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	137	89	24	21	8	0	- 5	- 218	32
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	0	0	2	2	0	0	0	6	8
Nettoprovisie-inkomsten	1 526	311	375	219	86	73	- 3	- 2	2 210
Overige netto-inkomsten	106	9	- 9	3	6	3	- 21	33	140
TOTALE OPBRENGSTEN	3 958	1 355	1 340	550	324	213	253	- 196	6 457
Exploitatiekosten	- 2 118	- 735	- 975	- 315	- 239	- 114	- 306	- 77	- 3 905
Bijzondere waardeverminderingen	304	127	- 155	10	15	1	- 181	- 7	269
waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	305	141	- 110	22	16	2	- 149	- 7	329
op goodwill	0	- 7	0	0	0	0	0	0	- 7
op overige	0	- 8	- 45	- 12	- 1	- 1	- 31	0	- 53
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	- 3	- 3	0	0	0	0	0	0	- 5
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	2 141	744	211	244	100	100	- 233	- 281	2 816
Belastingen	- 521	- 114	- 126	- 37	- 23	- 10	- 55	80	- 681
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 620	630	85	207	77	90	- 289	- 201	2 135
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 620	630	85	207	77	90	- 289	- 201	2 135
(a) Waarvan niet-kaskosten	- 41	- 91	- 109	- 35	- 18	- 13	- 43	- 1	- 243
Afschrijvingen vaste activa	- 51	- 92	- 110	- 36	- 18	- 13	- 43	0	- 253
Overige	10	1	1	1	0	0	0	- 1	10
Aanschaffing vaste activa*	436	160	186	80	74	18	14	0	781
2020									
Nettorente-inkomsten	2 170	986	877	255	197	139	286	- 19	4 015
Dividendinkomsten	17	1	0	0	0	0	0	0	19
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	49	7	33	28	9	0	- 4	- 53	36
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	0	1	2	1	2	0	0	0	3
Nettoprovisie-inkomsten	1 348	287	342	212	71	63	- 3	- 3	1 975
Overige netto-inkomsten	70	12	5	4	8	2	- 9	0	88
TOTALE OPBRENGSTEN	3 655	1 294	1 260	500	286	204	269	- 74	6 134
Exploitatiekosten	- 2 215	- 689	- 830	- 304	- 185	- 118	- 224	- 76	- 3 809
Bijzondere waardeverminderingen	- 663	- 224	- 247	- 84	- 44	- 27	- 91	8	- 1 126
waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	- 649	- 210	- 217	- 59	- 42	- 27	- 90	8	- 1 068
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op overige	- 14	- 14	- 30	- 25	- 2	0	- 2	0	- 58
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	- 9	- 2	0	0	0	0	0	0	- 11
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	769	379	183	113	57	59	- 46	- 142	1 188
Belastingen	- 190	- 58	- 39	- 22	- 12	- 6	2	32	- 255
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	579	321	144	90	45	53	- 44	- 110	933
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	579	321	144	90	45	53	- 44	- 110	933
(a) Waarvan niet-kaskosten	- 46	- 81	- 90	- 33	- 16	- 13	- 28	0	- 217
Afschrijvingen vaste activa	- 46	- 81	- 88	- 31	- 16	- 13	- 28	0	- 216
Overige	1	1	- 2	- 2	0	0	0	0	- 1
Aanschaffing vaste activa*	454	219	202	92	61	24	25	0	875

* Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa.

Hoe dragen de divisies bij tot het groepsresultaat?

Bijdrage van de divisie België tot het groepsresultaat

In 2021 haalde de divisie België een nettoresultaat van 1 620 miljoen euro, tegenover 579 miljoen euro het jaar daarvoor.

De nettorente-inkomsten (2 176 miljoen euro) bleven stabiel, waarbij het positieve effect van onder meer de lagere financieringskosten (met inbegrip van het effect van TLTRO III), ECB tiering, een grotere kredietportefeuille (zie verder) en de ruimere toepassing van negatieve rentetarieven op bepaalde zichtrekeningen van bedrijven en kmo's gecompenseerd werd door lagere herbeleggingsrentes in het algemeen. De nettorentemarge in België daalde licht van 1,63% in 2020 naar 1,61% in 2021. Het volume aan leningen en voorschotten aan klanten (106 miljard euro, zonder reverse repo's) nam toe met 5% en de deposito's van klanten (131 miljard euro, zonder schuldpapier en repo's) stegen met 6%. Voor informatie over kredieten met uitstel van betaling onder de verschillende steunregelingen naar aanleiding van de coronacrisis verwijzen we naar toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Onze nettoprovisie-inkomsten (1 526 miljoen euro) stegen met 13% tegenover het jaar voordien. Dat is voornamelijk toe te schrijven aan een groei van de vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten (dankzij gestegen beheersvergoedingen) en, in mindere mate, een stijging van de vergoedingen voor bankdiensten (vooral voor betalingstransacties), deels tenietgedaan door hogere distributievergoedingen voor fondsen.

De andere inkomstenposten bestonden vooral uit de dividenden die we ontvingen op de effecten in onze portefeuilles (12 miljoen euro), de trading- en reëlewaarde-inkomsten (137 miljoen euro, sterke groei ten opzichte van het jaar voordien) en de overige inkomsten (106 miljoen euro, omvat vooral de resultaten van KBC Autolease, resultaten op de verkoop van bepaalde obligaties, en diverse kleinere eenmalige zaken, zoals de meerwaarde op de verkoop van de KBC-toren in Antwerpen).

Onze kosten in België daalden met 4% tot 2 118 miljoen euro. Het grootste deel van het verschil heeft te maken met uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen, zoals lagere softwaregerelateerde kosten, de terugname van een kostenvoorziening in verband met de verkoop van de KBC-toren in Antwerpen, hogere bankheffingen en de uitkering van een uitzonderlijke covidbonus voor het personeel. Zonder die elementen liggen de kosten in 2021 in lijn met vorig jaar. De kosten-inkomstenratio bedroeg daardoor 53%, tegenover 57% het jaar voordien.

We boekten een nettoterugname van 305 miljoen euro aan waardeverminderingen op kredieten, tegenover een nettotoename van 649 miljoen euro in 2020. Het hoge cijfer voor 2020 had vooral te maken met de initiële aanleg van collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis (413 miljoen euro). In 2021 konden we hiervan een deel terugnemen (313 miljoen euro; zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). In verhouding tot onze volledige kredietportefeuille bedroegen de waardeverminderingen -26 basispunten, tegenover 57 basispunten het jaar voordien (een negatieve ratio duidt op een positieve invloed op het resultaat). Eind 2021 was ongeveer 2,2% van de kredietportefeuille van de divisie België geclassificeerd als *impaired* (definitie: zie Glossarium), tegenover 2,3% het jaar voordien. *Impaired* kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid maakten 1,0% uit van de kredietportefeuille, tegenover 1,1% het jaar voordien.

Bijdrage van de divisie Tsjechië tot het groepsresultaat

In 2021 behaalde de divisie Tsjechië een nettowinst van 630 miljoen euro, tegenover 321 miljoen euro het jaar daarvoor. De gemiddelde wisselkoers van de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro steeg met 3% tegenover het jaar voordien.

De nettorente-inkomsten in Tsjechië (946 miljoen euro) daalden met 4%. De nettorentemarge in Tsjechië daalde van 2,31% in 2020 naar 2,08% in 2021 door de lagere herbeleggingsrentes en druk op de marges van de kredietportefeuille (vooral bij de hypothecaire kredieten). De deposito's van klanten (45 miljard euro, zonder schuldpapier en repo's) groeiden in een jaar tijd aan met 6% en leningen en voorschotten aan klanten (33 miljard euro, zonder reverse repo's) stegen eveneens met 6% (groeipercentages exclusief wisselkoersimpact en eventuele kringschommelingen). Voor informatie over kredieten met uitstel van betaling onder de verschillende steunregelingen naar aanleiding van de coronacrisis verwijzen we naar toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Onze nettoprovisie-inkomsten (311 miljoen euro) stegen met 8%, vooral dankzij hogere vergoedingen voor assetmanagementdiensten en voor bankdiensten (zoals voor betalingsverkeer) en het positieve wisselkoerseffect.

De andere inkomstenposten bestonden vooral uit trading- en reëlewaarde-inkomsten (89 miljoen euro, sterke groei ten opzichte van het jaar voordien) en overige netto-inkomsten (9 miljoen euro).

De kosten stegen met 7% of 46 miljoen euro tot 735 miljoen euro. Het grootste deel van die stijging heeft echter te maken met uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen, zoals hogere bankheffingen, de uitkering van een uitzonderlijke covidbonus voor het personeel en het wisselkoerseffect. Zonder deze elementen stegen de kosten slechts ongeveer 2%. De verhouding van de kosten ten opzichte van de opbrengsten bedroeg daardoor 54%, tegenover 53% het jaar voordien.

In 2021 boekten we een nettoterugname van 141 miljoen euro waardeverminderingen op kredieten, tegen een nettotoename van 210 miljoen euro het jaar voordien. Het relatief hoge cijfer voor 2020 had vooral te maken met de initiële aanleg van collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis (162 miljoen euro). Daarvan konden we in 2021 93 miljoen terugboeken (zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). In verhouding tot onze volledige kredietportefeuille bedroegen de waardeverminderingen op kredieten -42 basispunten, tegenover 67 basispunten het jaar voordien (een negatieve ratio duidt op een positieve invloed op het resultaat). Eind 2021 was ongeveer 1,8% van de kredietportefeuille van de divisie geclassificeerd als

impaired, tegenover 2,3% het jaar voordien. *Impaired* kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid maakten 0,8% uit van de kredietportefeuille, tegen 1,0% het jaar voordien. De waardeverminderingen op andere activa dan kredieten bedroegen 15 miljoen euro, ongeveer hetzelfde niveau als het jaar voordien.

Bijdrage van de divisie Internationale markten tot het groepsresultaat

In 2021 bedroeg het nettoresultaat van onze divisie Internationale Markten 85 miljoen euro, tegenover 144 miljoen euro het jaar daarvoor. Dat was 207 miljoen euro voor Hongarije, 77 miljoen euro voor Slowakije, 90 miljoen euro voor Bulgarije en -289 miljoen euro voor Ierland (negatief resultaat door de eenmalige impact van de lopende verkooptransacties in 2021). Uitleg over de impact van de recente overnames (OPT Banka Slovensko en de nog lopende verkooptransacties in Ierland) vindt u in toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening.

De nettorente-inkomsten van de volledige divisie bedroegen 947 miljoen euro in 2021, 8% meer dan het jaar voordien, vooral dankzij Slowakije (grotendeels door de consolidatie van OTP Banka Slovensko) en Hongarije (onder meer dankzij de kredietgroei, en een sterke toename van de herbeleggingsrente in de tweede jaarhelft). De gemiddelde nettorentemarge van de divisie steeg licht van 2,60% naar 2,61%. De deposito's van klanten van de divisie bedroegen 24 miljard euro (zonder schuld papier en repo's). Op autonome basis (zonder wisselkoersinvloeden en consolidatiekringwijzigingen) is dat een groei van 3%, te danken aan Hongarije en Bulgarije. De leningen en voorschotten aan klanten van de volledige divisie (19 miljard euro, zonder reverse repo's) stegen op autonome basis met 5% tegenover het jaar voordien, met groei in alle landen. Wanneer we alleen de drie Centraal- en Oost)Europese landen in aanmerking nemen, bedroeg de groei van kredietverlening 8%. Voor informatie over kredieten met uitstel van betaling onder de diverse steunregelingen naar aanleiding van de coronacrisis verwijzen we naar toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Bij de nettoprovisie-inkomsten (375 miljoen euro) noteerden we een stijging van 10%. Die is vooral toe te schrijven aan hogere vergoedingen voor bankdiensten in bijna alle landen, inclusief het effect van de consolidatiekringwijzigingen.

De andere inkomstenposten bestonden vooral uit trading- en reëlewaarde-inkomsten (24 miljoen euro) en de overige inkomsten (een negatieve 9 miljoen euro; omvat onder meer bijkomende kosten in verband met de tracker mortgage review in Ierland).

De kosten stegen in 2021 op het eerste zicht met 17% of 144 miljoen euro tot 975 miljoen euro. Het grootste deel van die stijging heeft echter te maken met uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen, zoals de eenmalige kosten in verband met de verkooptransacties in Ierland (97 miljoen euro), en daarnaast de wijzigingen in de consolidatiekring, de uitkering van een uitzonderlijke covid-bonus voor het personeel, deels gecompenseerd door de positieve impact van wisselkoerswijzigingen en lagere bankentaksen. Worden al deze elementen buiten beschouwing gelaten, dan stegen de kosten met slechts ruwweg 2%. De verhouding van de kosten ten opzichte van de opbrengsten van de divisie bedroeg 73%, tegenover 66% in 2020. Voor de drie Centraal- en Oost-Europese landen samen (dus zonder Ierland) bedroeg de kosten-inkomstenratio 62% in 2021, tegenover 61% het jaar voordien.

Bij de waardeverminderingen op kredieten was er een nettotoename van 110 miljoen euro in 2021, tegenover een nettotoename van 217 miljoen euro in 2020. Het relatief hoge cijfer voor 2020 had vooral te maken met de initiële aanleg van collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis (208 miljoen euro), waarvan we in 2021 88 miljoen konden terugboeken (zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). Dat laatste werd echter meer dan tenietgedaan door de eenmalige negatieve impact van de verkooptransacties in Ierland (178 miljoen euro). Opgedeeld per land noteerden we een nettotoename van waardeverminderingen op kredieten in Ierland (149 miljoen euro, cf. het eenmalige effect van de nog lopende verkoopovereenkomsten) en nettoterugnages (met positieve impact) van 22 miljoen euro in Hongarije, 16 miljoen euro in Slowakije en 2 miljoen euro in Bulgarije. In verhouding tot onze volledige kredietportefeuille bedroegen de waardeverminderingen op kredieten van de hele divisie 36 basispunten, tegenover 78 basispunten het jaar voordien. Per land was dat 143 basispunten voor Ierland, -34 basispunten voor Hongarije, -16 basispunten voor Slowakije en -6 basispunten voor Bulgarije. Voor de drie Centraal- en Oost-Europese landen samen (dus zonder Ierland) bedroeg de kredietkostenratio -0,19% (een negatieve ratio duidt op een positieve invloed op het resultaat). Eind 2021 was ongeveer 5,5% van de kredietportefeuille van de divisie geclassificeerd als *impaired*, tegenover 6,9% het jaar voordien. Kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid maakten 3,3% van de kredietportefeuille van de hele divisie uit, tegenover 4,2% het jaar voordien. De waardeverminderingen op andere activa dan kredieten bedroegen in 2021 samen 45 miljoen euro, tegenover 30 miljoen euro het jaar voordien. Het cijfer voor 2020 had vooral te maken met waardeverminderingen op software en de boekhoudkundige verwerking van de diverse betalingsmoratoria gerelateerd aan de coronacrisis in onze kernlanden ('modificatieverliezen'; zie toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening), terwijl het cijfer voor 2021 vooral te maken had met waardeverminderingen voor materiële en immateriële activa in verband met de verkooptransacties in Ierland, en in mindere mate met modificatieverliezen.

Groepscenter

Voor onze financiële rapportering onderscheiden we naast de drie divisies ook een Groepscenter. In 2021 tekende het Groepscenter voor een nettoresultaat van -201 miljoen euro, tegenover -110 miljoen euro in het jaar daarvoor.

Het omvat onder meer bepaalde kosten in verband met kapitaalbeheer en thesaurie en (financierings-) kosten gerelateerd aan het aanhouden van participaties en de resultaten van af te bouwen ondernemingen waaronder de vroegere Antwerpse Diamantbank, KBC Finance Ireland, enz.

Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment

De onderstaande tabel geeft een segmentindeling van enkele belangrijke producten uit de balans.

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Divisie Internationale Waarvan:			Ierland	Groepscenter	Totaal
				Hongarije	Slowakije	Bulgarije			
31-12-2021									
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	155 240	46 283	24 729	9 774	7 736	6 279	940	753	227 005
Zichtdeposito's	65 081	28 060	19 666	8 152	5 475	5 099	940	0	112 807
Spaarrekeningen	58 279	14 226	2 295	977	1 319	0	0	0	74 801
Termijndeposito's	5 194	2 126	2 284	445	659	1 180	0	0	9 603
Schuldpapier	23 909	1 398	324	200	124	0	0	753	26 384
Overige	2 777	473	160	0	160	0	0	0	3 410
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's	106 197	32 671	18 796	5 411	9 417	3 966	3	0	157 663
Termijnkredieten	55 839	9 609	6 598	2 409	2 775	1 412	2	0	72 046
Hypotheekleningen	40 590	18 303	7 800	1 812	5 117	870	0	0	66 693
Overige leningen en voorschotten	9 768	4 758	4 398	1 189	1 524	1 683	1	0	18 924
31-12-2020									
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	146 335	41 655	28 151	8 998	8 641	5 473	5 040	1 058	217 199
Zichtdeposito's	59 267	24 651	17 381	7 401	5 186	3 528	1 266	0	101 299
Spaarrekeningen	55 299	14 052	5 511	891	1 464	732	2 425	0	74 862
Termijndeposito's	6 862	773	4 717	489	1 667	1 213	1 348	0	12 352
Schuldpapier	22 740	1 694	360	217	143	0	0	1 058	25 852
Overige	2 168	486	181	0	181	0	0	0	2 835
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's	101 130	29 099	27 421	4 938	9 016	3 501	9 966	1	157 650
Termijnkredieten	53 584	8 584	6 320	2 302	2 731	1 224	64	0	68 488
Hypotheekleningen	37 758	16 190	16 929	1 600	4 707	778	9 844	0	70 876
Overige leningen en voorschotten	9 788	4 325	4 171	1 036	1 578	1 500	58	1	18 285

- Voor Ierland in 2021: verschuiving naar de balansposten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten wegens de nog lopende verkoopovereenkomsten. Zie Toelichtingen 5.11 en 6.6.

3.0 Toelichtingen bij de winst- en verliesrekening

Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten

(in miljoenen euro)	2021	2020
Totaal	4 054	4 015
Rente-inkomsten	5 934	5 919
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële activa tegen AC	4 617	4 768
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	89	100
Afdekkingsderivaten	352	375
Financiële verplichtingen (negatieve rente)	434	229
Overige	25	8
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten		
Financiële activa verplicht aan reële waarde (niet voor handelsdoeleinden)	24	14
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	392	426
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	352	382
Overige financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0
Rentelasten	-1 880	-1 904
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële verplichtingen tegen AC	- 570	- 842
Financiële activa (negatieve rente)	- 253	- 81
Afdekkingsderivaten	- 596	- 621
Overige	- 3	- 3
Rentelasten op andere financiële instrumenten		
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 445	- 329
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	- 401	- 296
Financiële verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	- 11	- 25
Nettorentelasten m.b.t. toegezegdpensioenregelingen	- 1	- 3

- Financiële verplichtingen/activa (negatieve rente): het grootste deel van deze negatieve rente heeft betrekking op transacties met centrale banken, interbancaire en professionele tegenpartijen, bedrijfsklanten, en de TLTRO (meer informatie over de TLTRO vindt u in Toelichting 4.1).
- Invloed van de coronacrisis: zie Toelichting 1.4.

Toelichting 3.2: Dividendinkomsten

(in miljoenen euro)	2021	2020
Totaal	14	19
Aandelen verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	11	13
Aandelen gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	3	6

Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2021	2020
Totaal	32	36
Opdeling naar IFRS portefeuille		
Fin. instrumenten MFVPL andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	- 41	5
Fin. instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (incl. rente op niet-ALM tradingderivaten en marktwaardeveranderingen van alle instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden)	433	- 175
Financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	18	- 8
Wisselbedrijf	- 270	296
Resultaten uit de verwerking van afdekkingstransacties	- 108	- 82
<i>Opdeling afdekkingstransacties</i>		
Microhedge reëlewaardeafdekkingen	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	- 275	- 19
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	275	16
Kasstroomafdekkingen	0	5
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectief deel	0	5
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit, niet-effectief deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	5	10
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	- 815	677
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	820	- 667
Stopzetting van hedge accounting in geval van reëlewaardeafdekking	- 46	- 19
Stopzetting van hedge accounting in geval van kasstroomafdekking	- 66	- 74
Opdeling naar driver		
Marktwaarde-aanpassingen (xVA)	68	13
Waardeverandering van afgeleide producten gebruikt voor balansbeheer	- 193	- 106
Marktenzaal en overige	157	128

- ALM-afdekkingsderivaten (opgenomen in hedge accounting): het rentegedeelte van deze afdekkingsderivaten wordt weergegeven onder Nettorente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze afdekkingsderivaten, met uitzondering van die waarvoor een effectieve kasstroomafdekkingsrelatie geldt, worden weergegeven onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa worden in een reëlewaardeafdekkingstransactie in diezelfde post weergegeven en daar gebeurt een opheffing voor zover het een effectieve afdekking betreft. De ALM-afdekkingsderivaten die niet in hedge accounting zijn opgenomen (en dus als tradinginstrumenten worden geklasseerd) volgen hetzelfde stramien, behalve dat de meeste gerelateerde activa niet tegen reële waarde (d.w.z. niet marked-to-market) worden geboekt.
- Dag 1-winsten: wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als dat niet het geval is (als de variabelen dus niet alleen data van observeerbare markten bevatten), wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekening tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument, indien significant.
- Het wisselbedrijf omvat alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersresultaten (bij herwaardering van de monetaire activa en passiva), ongeacht de IFRS-portefeuille, met uitzondering van financiële activa en passiva die aan reële waarde in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd, waarvoor de herwaardering in de reële waardeverandering is opgenomen.
- Effectiviteit van afdekkingen: we bepalen de effectiviteit aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen gebruiken we op kwartaalbasis de dollaroffsetmethode, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar compenseren binnen een marge van 80%-125%.
 - Voor kasstroomafdekkingen vergelijken we het aangegeven afdekkingsinstrument met een perfect hedge van de afgedekte kasstromen. Die vergelijking gebeurt vooruitkijkend (via BPV-meting) en terugkijkend (door vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de perfect hedge). De effectiviteit van beide tests moet zich binnen een marge van 80%-125% bevinden.
 - Voor reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille beoordelen we de effectiviteit volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (carve-out). IFRS staat niet toe nettoposities weer te

geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet zorgen we ervoor dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.

- Invloed van de coronacrisis: zie Toelichting 1.4.

Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI

In 2021 en 2020 waren er geen belangrijke gerealiseerde resultaten uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI.

Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten

(in miljoenen euro)	2021	2020
Totaal	2 210	1 975
Ontvangen provisies	2 831	2 498
Betaalde provisies	- 620	- 523
Indeling naar type		
Vermogensbeheerdiensten	1 183	1 006
Ontvangen provisies	1 258	1 060
Betaalde provisies	- 75	- 54
Bankdiensten	956	881
Ontvangen provisies	1 336	1 211
Betaalde provisies	- 380	- 330
Distributie	72	88
Ontvangen provisies	237	227
Betaalde provisies	- 165	- 139

- De bouwstenen (onderverdelingen) van de cijfers van 2020 werden aangepast, resulterend in een verschuiving van ongeveer 20 miljoen euro voor het volledige jaar 2020 van Bankdiensten naar Vermogensbeheerdiensten, gerelateerd aan nettoprovisie-inkomsten van het pensioenverzekeringsfonds van ČSOB in Tsjechië (ČSOB Penzijní společnost a.s.).
- Het overgrote deel van de provisies gerelateerd aan kredietverlening is opgenomen onder Nettorente-inkomsten, in het kader van de effectieve rentevoetberekening.
- Invloed van de coronacrisis: zie Toelichting 1.4.

Toelichting 3.6: Netto overige inkomsten

(in miljoenen euro)	2021	2020
Totaal	140	88
waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van		
verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	6	11
terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	1	0
waarvan andere, waaronder:	132	77
Inkomsten uit operationele leasingactiviteiten	77	65
Badwill op OTP SK	28	0
vereffening juridische dossiers	6	0
meerwaarde op verkoop KBC-toren Antwerpen	13	0
voorziening voor tracker mortgage review	- 18	- 9

- Voorziening voor tracker mortgage review: net zoals alle grote kredietverleners in Ierland heeft KBC Ireland trackerhypotheek (tracker mortgages) aangeboden (tussen 2003 en 2008). In december 2015 heeft de Ierse centrale bank (CBI) de Ierse banksector, inclusief KBC Bank Ireland, gevraagd een breed opgezet onderzoek te voeren naar problemen met betrekking tot trackerhypotheek. Het doel van dat onderzoek (de tracker mortgage review) bestond erin gevallen te identificeren waarin de contractuele rechten van de klanten uit hun hypotheekovereenkomst niet volledig waren nagekomen en/of waarin de kredietverleners de verschillende voorwaarden en normen inzake informatieverstrekking en transparantie ten aanzien van de klant niet volledig hadden nageleefd. In de gevallen waarin uit het onderzoek een nadeel voor de klant is gebleken, moest KBC Bank Ireland een gepaste schadeloosstelling en compensatie aanbieden in overeenstemming met de beginselen voor schadeloosstelling van de CBI (Principles for Redress). In 2016 en 2017 boekte de bank een voorziening van respectievelijk 4 miljoen euro en 116 miljoen euro voor schadeloosstelling en compensatie van de geïdentificeerde getroffen klanten. In 2018 werden aan het merendeel van hen schadeloosstellingen en vergoedingen uitgekeerd. In 2019 werd 23 miljoen euro geboekt (inclusief 14 miljoen euro als voorziening voor een potentiële sanctie), in 2020 9 miljoen euro (waarvan 4 miljoen euro met betrekking tot de sanctie) en in 2021 18 miljoen euro.
- Badwill: in 2021 boekten we 28 miljoen euro badwill voor OTP Banka Slovensko (zie Toelichting 6.6).

Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten

Niet van toepassing bij KBC Bank, wel bij KBC Groep en KBC Verzekeringen.

Toelichting 3.8: Exploitatiekosten

(in miljoenen euro)	FY 2021	FY 2020
Totaal	- 3 905	- 3 809
Personeelskosten	- 1 816	- 1 676
Algemene beheerskosten	- 1 836	- 1 917
<i>Waarvan bankenheffingen</i>	- 503	- 486
Afschrijvingen van vaste activa	- 253	- 216

- In 2021 stegen de totale kosten met 3% of 95 miljoen euro ten opzichte van 2020. De belangrijkste elementen waren:
 - Personeelskosten: stijging van 140 miljoen euro, onder meer door wisselkoerswijzigingen (9 miljoen euro), wijzigingen in de consolidatiekring (26 miljoen euro), het uitkeren van een eenmalige covid-19-bonus voor het personeel (15 miljoen euro) en eenmalige personeelskosten in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland (78 miljoen euro; zie Toelichting 6.6). Informatie over de ontwikkeling van het gemiddelde personeelsbestand: zie Toelichting 3.9.; informatie over de bezoldiging van de commissaris (PWC): zie Toelichting 6.4.
 - Algemene beheerskosten: daling met 81 miljoen euro, voornamelijk gesitueerd in de ICT kosten. Daarnaast nog wisselkoerswijzigingen (5 miljoen euro), wijzigingen in de consolidatiekring (22 miljoen euro), eenmalige kosten in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland (5 miljoen euro; zie Toelichting 6.6) en een hogere bijzondere bankenheffing voor financiële instellingen (17 miljoen euro). Het totaalbedrag van die bankenheffing voor 2021 (503 miljoen euro) was als volgt samengesteld: 296 miljoen euro in divisie België, 52 miljoen euro in divisie Tsjechië, 6 miljoen euro in Slowakije, 8 miljoen euro in Bulgarije, 114 miljoen euro in Hongarije en 27 miljoen euro in Ierland.

- Afschrijvingen van vaste activa: stijging van 37 miljoen euro, onder meer door wisselkoerswijzigingen (2 miljoen euro), wijzigingen in de consolidatiekring (1 miljoen euro) en eenmalige kosten in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland (15 miljoen euro; zie Toelichting 6.6).
- Invloed van de coronacrisis: zie Toelichting 1.4.

Toelichting 3.9: Personeel

	2021	2020
Gemiddeld personeelsbestand, in vte's	28 558	28 838
Volgens statuut		
Arbeiders	55	56
Bedienden	28 343	28 618
Directieleden (senior management)	160	164

- Berekening: de cijfers vermeld in de tabel betreffen jaargemiddelden die inzake scope kunnen afwijken van de eindejaarscijfers die we elders vermelden.
- De personeelsaantallen voor OTP Banka Slovensko werden pas vanaf 2021 opgenomen (gemiddeld 520 vte's).

Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (*impairments*) – winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2021	2020
Totaal	269	- 1 126
Bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC en reële waarde via OCI	329	- 1 068
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC	329	- 1 068
Per product		
Leningen en voorschotten	315	- 1 067
Schuldpapier	- 1	1
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	15	- 2
Per type		
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	70	- 43
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	449	- 724
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	- 191	- 302
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid	2	1
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen reële waarde via OCI	0	0
Schuldpapier	0	0
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	- 7	0
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 53	- 58
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	- 25	- 17
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	- 17	- 9
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Overige	- 11	- 32

- De bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI noemen we ook Waardeverminderingen op kredieten. Die zijn als volgt verdeeld (+ is toename, - is afname van waardeverminderingen):
 - Divisie België: -305 miljoen euro in 2021, +649 miljoen euro in 2020;
 - Divisie Tsjechië: -141 miljoen euro in 2021, +210 miljoen euro in 2020;
 - Divisie Internationale Markten: +110 miljoen euro in 2021, +217 miljoen euro in 2020 (Ierland: +149 miljoen euro in 2021 en +90 miljoen euro in 2020; Hongarije -22 miljoen euro in 2021 en +59 miljoen euro in 2020; Slowakije -16 miljoen euro in 2021 en +42 miljoen euro in 2020; Bulgarije -2 miljoen euro in 2021 en +27 miljoen euro in 2020);
 - Groepscenter: +7 miljoen euro in 2021, -8 miljoen euro in 2020.
- De waardeverminderingen op kredieten omvatten in 2021 een nettoterugname van 494 miljoen en in 2020 een nettotoename van 783 miljoen euro aan collectieve corona-gerelateerde ECL. Zie Toelichting 1.4. Ze omvatten daarnaast ook een nettotoename van 178 miljoen euro met betrekking tot de verkoopstransacties in Ierland (zie toelichting 6.6). De zware overstromingen en de andere bijzondere weersomstandigheden in 2021 hadden slechts een onbelangrijke invloed op de (waardeverminderingen op) kredieten.
- Bijzondere waardeverminderingen op overige (immateriële vaste activa (zonder goodwill)) bevatten in 2020 een bijzondere waardevermindering op software van 14 miljoen euro, geboekt in het vierde kwartaal, in verband met softwareprojecten die (gedeeltelijk) buiten gebruik werden gesteld (waarvan 6 miljoen euro in Tsjechië, 5 miljoen euro in Hongarije, 2 miljoen euro in Slowakije en 1 miljoen euro in Bulgarije). Daarnaast bevatten ze in 2020 nog voor 29 miljoen euro aan modification-verliezen in België, Tsjechië en Hongarije gerelateerd aan de wegens de coronacrisis ingestelde betalingsmoratoria in die landen. In 2021 omvatten ze onder meer 32 miljoen euro waardeverminderingen in verband met de verkoopstransactie in Ierland en 8 miljoen in verband met modification verliezen. Zie Toelichting 1.4 voor meer informatie.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op. Verder vindt u in dat hoofdstuk onder andere meer informatie over de impaired kredieten (stage 3).
- Informatie over de totale bijzondere waardeverminderingen op de balans: zie Toelichting 4.2.
- Achtergrondinformatie en methodologie bij 'het model van KBC voor de te verwachten kredietverliezen (ECL) vindt u in de waarderingsregels (Toelichting 1.2, onder Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen).
- KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke modellen voor probability of default (PD), exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). Historische observaties en toekomstgerichte voorspellingen zijn daarbij van essentieel belang.
 - PD is de kans dat een tegenpartij in faling gaat in de komende 12 maanden of over de gehele looptijd van de verbintenis (afhankelijk van de IFRS 9-stage waarin de faciliteit zich bevindt). De PD wordt bepaald door de interne (en eventueel externe) kredietscore van de tegenpartij. Voorbeelden van variabelen die gebruikt worden als input voor PD-modellen zijn financiële ratio's, gedragsparameters (achterstallen), enz.
 - EAD is de verwachte uitstaande schuld op het moment van faling en is afhankelijk van de huidige uitstaande schuld en eventuele veranderingen toegestaan door het contract en normale aflossingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn producttypes, terugbetalingsschema, enz.
 - LGD is de verwachte grootte van het verlies ten opzichte van de uitstaande schuld op het moment van faling. De LGD wordt voorgesteld als een percentage van de uitstaande schuld en wordt bepaald door historische recuperaties op vergelijkbare vorderingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn waarborgtypes, financiële ratio's, enz.
- Op 31 december 2021 ging het in totaal over circa 80 IFRS 9-modellen. Naast enkele groepswijde modellen hebben we aparte PD-, EAD- en LGD-modellen voor elk van onze kernlanden. In overeenstemming met de Basel grouping approach bepalen we de scope van een IFRS 9-model op basis van het type tegenpartij (particulieren, kmo's, bedrijven, overheden, enz.). Binnen elk model kan er worden gedifferentieerd naar type faciliteit (termijnleningen, revolving facilities, enz.) en type waarborg (hypotheek, pand ondernemingsgoed, garanties, enz.). Enkele voorbeelden van IFRS 9-modellen zijn 'Banks', 'Belgian private persons – home loans', 'Czech corporates', 'Bulgarian corporates and SMEs' en 'Central governments'. Voor elk PD-, EAD- en LGD-model is er uitgebreide documentatie beschikbaar. De belangrijkste modellen worden gecontroleerd door externe revisoren. Daarnaast staan de Basel-modellen, waarop de IFRS 9-modellen zijn gebaseerd, onder externe controle door de toezichthouder.
- Bij de opmaak van modellen voor verschillende portefeuilles maken we, naast de voor het model typische inputparameters voor PD, EAD en LGD, ook gebruik van macro-economische variabelen wanneer er een statistische relatie bestaat. Die macro-economische variabelen zijn de groei van het bbp, de werkloosheidsgraad, de beleidsrente, de wisselkoers, de rente op overheidsobligaties, de huizenprijzen en de inflatie. Regelmatige *back-testing* van de modellen kan leiden tot een wijziging van een model waarbij een herbeoordeling van de macro-economische variabelen plaatsvindt. In Toelichting 1.4 geven we het optimistische, pessimistische en basisscenario voor de drie belangrijkste indicatoren voor elk van onze kernlanden (bbp, werkloosheidsgraad, huizenprijzen).
- Onze ECL-modellen zijn niet in staat om alle specifieke aspecten van de coronacrisis adequaat weer te geven, noch de verschillende overheidsmaatregelen die in de verschillende landen werden genomen om gezinnen, kmo's en bedrijven door deze crisis heen te helpen. Daarom hebben we een expertgebaseerde berekening op portefeuilleniveau uitgevoerd die rekening houdt met de macro-economische omstandigheden en de verschillende overheidsmaatregelen via een management overlay. Zie verder in Toelichting 1.4.

- We gebruiken drie verschillende toekomstgerichte macro-economische scenario's, met verschillende gewichten voor de berekening van de ECL. De gewichten op het einde van 2021 zijn 80% voor het basisscenario, 10% voor het 'up'-scenario en 10% voor het 'down'-scenario. De volledige beschouwde toekomstige periode (forecast horizon) bedraagt 30 jaar. Voor verdere info over de belangrijkste macro-economische parameters, zie Toelichting 1.4.

Een gevoeligheidsanalyse van de impact van deze meervoudige economische scenario's op de collectief berekende ECL (i.e. zonder de ECL op individueel berekende dossiers van 1,7 miljard euro per einde 2021 en 1,9 miljard euro per einde 2020), toont dat het basisscenario resulteert in een ECL van 0,9 miljard euro (1,7 miljard euro in 2020), wat 0,1 miljard euro lager is dan voor het 'down'-scenario (0,4 miljard euro in 2020) en 0,1 miljard euro hoger dan voor het 'up'-scenario (0,1 miljard euro in 2020). Het berekende scenario gewogen collectieve ECL-resultaat (dat werd geboekt) bedraagt 0,9 miljard euro (1,8 miljard euro in 2020). Bemerkt dat dit laatste bedrag voor 0,3 miljard euro bestaat uit stage 3 collectief berekende ECL. Verder houden deze bedragen ook rekening met de corona gerelateerde management overlay (per scenario) per eind 2021 (zie Toelichting 1.4).

Collectief berekende ECL, per land (2021, in miljarden euro)	100% basisscenario	100% up-scenario	100% down-scenario
Totaal	0,9	0,8	1,0
België	0,3	0,2	0,3
Tsjechië	0,3	0,3	0,3
Slowakije	0,1	0,1	0,1
Hongarije	0,1	0,1	0,1
Bulgarije	0,1	0,0	0,1
Ierland	0,0	0,0	0,0

Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	2021	2020
Totaal	-5	-11
Waarvan		
Mallpay	-3	-2
Isabel NV	2	1
Payconiq International S.A.	-6	-7
Joyn International NV	1	-3
Batopin NV	-1	-
Bancontact Payconiq Company NV	1	0

- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen en joint ventures zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.10). Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures houdt bijgevolg geen rekening met die bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 3.12: Belastingen

(in miljoenen euro)	2021	2020
Totaal	- 681	- 255
Naar type		
Actuele belastingen	- 349	- 407
Uitgestelde belastingen	- 333	152
Componenten van de belastingberekening		
Resultaat vóór belastingen	2 816	1 188
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	25,00%	25,00%
Berekende winstbelastingen	- 704	- 297
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan verschillen in belastingtarieven, België-buitenland	86	70
belastingvrije winst	55	4
aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren	- 4	- 1
aanpassingen uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief	- 1	- 2
ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de huidige belastingkosten verminderen	1	0
ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de uitgestelde belastingkosten verminderen	2	3
terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen	- 59	0
overige, onder meer niet-afrekbare uitgaven	- 58	- 31

- Belastingvorderingen en belastingverplichtingen: zie Toelichting 5.2.
- Invloed van de coronacrisis: zie Toelichting 1.4.
- De post Terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen bevat de éénmalige negatieve impact van 51 miljoen euro vanwege de derecognition van uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van de verkoopstranacties in Ierland.
- Uitsplitsing van de activiteiten per land:
De land-per-landrapportering (volgens het KB van 27-11-2014 tot wijziging van de koninklijke besluiten op de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervennootschappen van instellingen voor collectieve belegging) wordt opgemaakt in combinatie met door GRI – 207 vereiste informatie, en tegelijk ook anticiperend op de bepalingen van EU-richtlijn 2021/2101 dd. 24/11/2021 inzake publieke landenrapportering.

	2021									2020								
	Gemiddeld aantal werknemers in VTE	Omzet van verkopen aan derde partijen ¹	Omzet uit transacties met verbonden partijen uit andere taksjurisdicties ²	Winst voor belastingen	Actuele belastingen	Betaalde inkomstenbelasting (op kasbasis)	Overgedragen resultaat	Materiële activa dan Kasmiddelen en Equivalenten ³	Ontvangen overheids-subsidies	Gemiddeld aantal werknemers in VTE	Omzet van verkopen aan derde partijen ¹	Omzet uit transacties met verbonden partijen uit andere taksjurisdicties ²	Winst voor belastingen	Actuele belastingen	Betaalde inkomstenbelasting (op kasbasis)	Overgedragen resultaat	Materiële activa dan Kasmiddelen en Equivalenten ³	Ontvangen overheids-subsidies
in miljoenen euro																		
KBC-kernlanden (incl. Ierland)																		
België	9 577	3 410	- 139	1 610	- 273	- 251	5 118	1 929	0	9 808	3 177	- 211	386	- 233	- 195	3 592	1 959	0
Tsjechië	8 204	1 379	- 41	759	- 92	- 88	1 919	546	0	8 533	1 315	23	388	- 101	- 99	1 458	563	0
Slowakije	3 177	311	20	100	- 12	- 12	- 243	200	0	2 589	275	3	57	- 20	- 17	- 290	212	0
Hongarije	3 283	549	8	242	- 37	- 25	622	129	0	3 359	496	- 3	113	- 24	- 20	416	137	0
Bulgarije	2 784	208	- 5	100	- 9	- 9	- 169	154	0	2 893	200	- 3	59	- 6	- 6	- 257	170	0
Ierland ²	1 192	356	170	- 134	- 4	- 4	- 1 630	47	0	1 301	416	188	97	- 14	- 13	- 1 385	64	0
Andere landen																		
China ²	45	9	0	3	3	3	0	1	0	38	13	0	- 5	0	0	0	0	0
Duitsland ²	23	14	0	13	8	8	0	0	0	21	13	0	- 9	0	0	0	0	0
Frankrijk ²	52	50	- 2	30	21	21	1	1	0	53	44	- 2	19	0	0	0	0	0
Groot-Brittannië ²	37	46	0	13	10	10	521	1	0	37	46	3	20	0	0	523	0	0
Hong Kong ²	40	8	0	1	1	1	0	1	0	37	9	0	1	0	0	0	0	0
Indië	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Italië	8	0	0	- 2	- 2	- 2	0	0	0	6	0	0	- 2	0	0	0	0	0
Luxemburg	29	33	- 12	23	- 6	- 4	69	142	0	39	50	3	34	- 9	- 8	77	148	0
Nederland ²	21	32	0	27	21	21	0	0	0	26	30	0	19	0	0	0	0	0
Polen ²	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	4	0	4	0	0	17	34	0	0	3	0	3	0	0	12	36	0
Singapore ²	39	9	0	11	9	11	0	1	0	48	14	0	- 2	0	0	0	0	0
VSA ²	49	39	0	17	13	15	0	17	0	50	33	0	10	0	0	0	0	0
Totaal	28 558	6 457	0	2 816	- 349	- 305	6 224	3 202	0	28 838	6 134	0	1 188	- 407	- 359	4 146	3 290	0

Landen waarvan het aantal vte nul is en waarvan alle financiële gegevens in de tabel onder 0.5 miljoen euro liggen (met andere woorden tot 0 afgerond) worden niet opgesomd.

¹ Komt overeen met Totale opbrengsten in de winst-en-verliesrekening.

² Indien er voor een bepaalde jurisdictie in deze kolom een positief cijfer staat, betekent dit dat alle entiteiten binnen deze jurisdictie gecombineerd meer intragroep inkomsten dan intragroep lasten hadden met andere belastingjurisdicties. Indien er een negatief cijfer staat, betekent dit dat alle entiteiten binnen deze jurisdictie gecombineerd minder intragroep inkomsten dan intragroep lasten hadden met andere belastingjurisdicties.

³ Komt overeen met Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen op de balans.

4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans

Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product

(in miljoenen euro)	AC	FVOCI	MFVPL excl. HFT	HFT	FVO (1)	Afdek- kings- derivaten	Totaal	Pro Forma excl. Ierland (6)
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	7 918	0	0	0	0	0	7 918	
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen aan banken op minder dan drie maanden							3 145	
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	157 103	0	560	0	0	0	157 663	
Handelsvorderingen	2 089	0	0	0	0	0	2 089	
Afbetalingskredieten	5 470	0	381	0	0	0	5 851	
Hypotheekleningen	66 514	0	179	0	0	0	66 693	
Termijnkredieten	72 046	0	0	0	0	0	72 046	
Financiële leasing	5 815	0	0	0	0	0	5 815	
Voorschotten in rekening-courant	4 819	0	0	0	0	0	4 819	
Overige	350	0	0	0	0	0	350	
Reverse repo's (2)	25 311	0	0	0	0	0	25 311	
Met kredietinstell. & beleggingsondernemingen	24 861	0	0	0	0	0	24 861	
Met klanten	450	0	0	0	0	0	450	
Aandelen	0	191	8	440	0	0	640	
Schuldpapier	40 383	4 550	16	2 940	0	0	47 888	
Van publiekrechtelijke emittenten	36 152	3 967	0	2 501	0	0	42 620	
Van kredietinstell. & beleggingsondernemingen	2 859	513	0	357	0	0	3 730	
Van ondernemingen	1 372	70	16	81	0	0	1 539	
Derivaten	0	0	0	5 470	0	274	5 744	
Overige (3)	992	0	0	0	0	0	992	
Totaal	231 707	4 741	584	8 850	0	274	246 157	
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	6 342	0	0	0	0	0	6 342	6 342
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen aan banken op minder dan drie maanden							1 393	1 393
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	157 263	0	387	0	0	0	157 650	147 684
Handelsvorderingen	1 685	0	0	0	0	0	1 685	1 685
Afbetalingskredieten	5 476	0	273	0	0	0	5 749	5 705
Hypotheekleningen	70 767	0	109	0	0	0	70 876	61 032
Termijnkredieten	68 484	0	5	0	0	0	68 488	68 425
Financiële leasing	5 747	0	0	0	0	0	5 747	5 747
Voorschotten in rekening-courant	4 285	0	0	0	0	0	4 285	4 272
Overige	818	0	0	0	0	0	818	818
Reverse repo's (2)	27 869	0	0	0	0	0	27 869	27 869
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	27 444	0	0	0	0	0	27 444	27 444
Met klanten	425	0	0	0	0	0	425	425
Aandelen	0	213	7	488	0	0	707	707
Schuldpapier	43 630	5 689	20	2 539	0	0	51 878	50 639
Van publiekrechtelijke emittenten	38 340	4 943	0	2 477	0	0	45 760	44 521
Van kredietinstel. & beleggingsondernemingen	3 545	717	0	19	0	0	4 281	4 281
Van ondernemingen	1 745	29	20	42	0	0	1 837	1 837
Derivaten	0	0	0	5 705	0	160	5 864	5 852
Overige (3)	1 357	0	0	4	0	0	1 361	1 361
Totaal	236 462	5 902	414	8 735	0	160	251 673	240 455

(in miljoenen euro)	AC	HFT	FVO	Afdek- kings- derivaten	Totaal	Pro Forma excl. Ierland (6)
FINANCIELE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	38 049	0	0	0	38 049	
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar					4 695	
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	225 671	21	1 312	0	227 005	
Zichtdeposito's	112 807	0	0	0	112 807	
Termijndeposito's	9 522	21	60	0	9 603	
Spaarrekeningen	74 801	0	0	0	74 801	
Deposito's van bijzondere aard	2 962	0	0	0	2 962	
Overige deposito's	448	0	0	0	448	
Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's	200 540	21	60	0	200 621	
Depositocertificaten	6 273	0	0	0	6 273	
Kasbons	253	0	0	0	253	
Niet-converteerbare obligaties	6 699	0	1 118	0	7 818	
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	11 906	0	134	0	12 040	
Repo's (4)	3 293	2	0	0	3 295	
Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen	2 888	2	0	0	2 890	
Met klanten	405	0	0	0	405	
Derivaten	0	5 647	0	1 093	6 741	
Baisseposities	0	1 628	0	0	1 628	
In aandelen	0	18	0	0	18	
In schuldpapier	0	1 611	0	0	1 611	
Overige (5)	2 275	0	0	0	2 275	
Totaal	269 288	7 299	1 312	1 093	278 993	

FINANCIELE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020

Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	34 613	0	0	0	34 613	34 338
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar					4 604	4 341
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	215 570	101	1 528	0	217 199	212 931
Zichtdeposito's	101 299	0	0	0	101 299	100 762
Termijndeposito's	12 218	16	117	0	12 352	11 045
Spaarrekeningen	74 862	0	0	0	74 862	72 437
Deposito's van bijzondere aard	2 543	0	0	0	2 543	2 543
Overige deposito's	291	0	0	0	291	291
Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's	191 214	16	117	0	191 347	187 079
Depositocertificaten	6 613	0	5	0	6 618	6 618
Kasbons	454	0	0	0	454	454
Niet-converteerbare obligaties	8 296	85	1 264	0	9 645	9 645
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	8 992	0	142	0	9 135	9 135
Repo's (4)	3 571	0	0	0	3 571	3 571
Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen	3 288	0	0	0	3 288	3 288
Met klanten	283	0	0	0	283	283
Derivaten	-	5 387	0	1 318	6 705	3 705
Baisseposities	-	1 694	0	0	1 694	1 694
In aandelen	-	12	0	0	12	12
In schuldpapier	-	1 682	0	0	1 682	1 682
Overige (5)	2 064	0	0	0	2 064	2 064
Totaal	255 817	7 182	1 528	1 318	265 846	261 303

- (1) De boekwaarde benadert het maximale kredietrisico.
- (2) Het bedrag van de reverse repo's (voor saldering) is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.
- (3) Financiële activa die niet werden opgenomen bij de leningen en voorschotten aan klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële kredietverlening.
- (4) Het bedrag van de repo's (voor saldering) is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (ontleende) activa (deels op balans en deels verkregen via reverse repo's).
- (5) Financiële verplichtingen die niet werden opgenomen bij de deposito's van klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële depositowerving.
- (6) Het betreft de financiële activa en passiva van KBC Bank Ireland die vanaf het derde kwartaal van 2021 opgenomen worden in 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' en 'Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten' (zie Toelichting 5.11 en 6.6). De pro-formacijfers voor 2020 werden toegevoegd omwille van de vergelijkbaarheid.

- Niet-converteerbare obligaties: betreft hoofdzakelijk uitgaven van KBC Bank, KBC Groep, ČSOB en KBC Ifima. Ze worden gewoonlijk geboekt tegen geamortiseerde kostprijs, maar wanneer ze closely related embedded-derivaten bevatten, worden ze geboekt in de categorie Gewaardeerd tegen reële waarde (cf. waarderingsregels). Die post bevat ook de uitgifte van drie groene obligatieleningen ('green bonds') (van respectievelijk 500, 500 en 750 miljoen euro), geboekt tegen geamortiseerde kostprijs.
- Voor meer informatie over belangrijke nieuwe of terugbetaalde schuldtoelagen: zie Geconsolideerd kasstroomoverzicht.
- Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen: bevat onder meer de financiering uit het TLTRO-programma van de ECB (in 2020 werd bijkomend 19,5 miljard euro TLTRO III opgenomen, en in 2021 bijkomend 2,5 miljard euro; het TLTRO III-saldo op 31-12-2021 bedraagt 24,5 miljard euro). KBC past op deze deposito's het principe van de effectieve rentevoet toe, waarbij die gewijzigd wordt wanneer we de voorwaarden niet meer zouden halen (zoals bij een instrument met vlottende rente) conform IFRS 9, paragraaf B.5.4.5. Het management van KBC is er redelijk zeker van dat KBC zal voldoen aan de gerelateerde voorwaarden (onder meer het niveau van kredietverstrekking aan niet-financiële bedrijven en huishoudens) en bijgevolg werd de interest in overeenstemming daarmee geboekt (bruto 242 miljoen euro rente-inkomsten (negatieve rente)).
- Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel: KBC leent op regelmatige basis effecten uit en/of verkoopt effecten met de verbintenis die op een latere datum terug te kopen (repotransacties). De effecten die uitgeleend of verkocht worden met de verbintenis ze op een latere datum terug te kopen, worden overgedragen aan de tegenpartij, waarbij KBC in ruil cash of andere financiële activa ontvangt. KBC behoudt evenwel de voornaamste risico's en opbrengsten met betrekking tot die effecten en blijft bijgevolg die effecten opnemen in zijn balans. Bovendien wordt er een financiële schuld erkend ten belope van de ontvangen cash.
- Eind 2021 had KBC overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties, en uitgeleende effecten met een boekwaarde van 13 762 miljoen euro (schuldinstrumenten gecategoriseerd als Aangehouden voor handelsdoeleinden 1 221 miljoen euro, als Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 1 474 miljoen euro, als Amortized cost 11 067 miljoen euro) en een gerelateerde financiële schuld met een boekwaarde van 2 936 miljoen euro (respectievelijk gerelateerd aan Aangehouden voor handelsdoeleinden 335 miljoen euro, Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 362 miljoen euro en Amortized cost 2 239 miljoen euro).
- Eind 2020 had KBC overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties, en uitgeleende effecten met een boekwaarde van 9 001 miljoen euro (schuldinstrumenten gecategoriseerd als Aangehouden voor handelsdoeleinden 1 132 miljoen euro, als Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 1 137 miljoen euro als Amortized cost 6 732 miljoen euro) en een gerelateerde financiële schuld met een boekwaarde van 3 151 miljoen euro (respectievelijk gerelateerd aan Aangehouden voor handelsdoeleinden 1 142 miljoen euro, Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 1 143 miljoen euro en Amortized cost 867 miljoen euro). Er dient te worden opgemerkt dat KBC meer overgedragen activa op haar balans heeft dan repotransacties, omdat de cash benen van bepaalde repotransacties worden gesaldeerd met reverse repotransacties indien zij met dezelfde tegenpartij, in dezelfde valuta en met dezelfde einddatum worden uitgevoerd.
- Verkoop van de Ierse activiteiten: zie voetnoot 6 onder de tabel en Toelichting 6.6.

Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit

Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt

(in miljoenen euro)	Boekwaarde vóór bijzondere waarde- verminderingen	Bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde na bijzondere waarde- verminderingen
31-12-2021			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten (1)	192 904	- 2 572	190 332
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	165 753	- 104	165 650
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	23 072	- 507	22 565
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 491	- 1 848	1 644
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	588	- 114	474
Schuldpapier	40 391	- 8	40 383
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	40 383	- 4	40 380
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	6	- 3	3
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	1	- 1	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	4 551	- 1	4 550
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	4 548	- 1	4 547
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	3	0	2
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
31-12-2020			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten (1)	195 169	- 3 694	191 474
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	170 394	- 168	170 226
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	19 359	- 992	18 367
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	5 277	- 2 517	2 760
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	139	- 18	121
Schuldpapier	43 638	- 8	43 630
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	43 604	- 5	43 599
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	30	- 1	30
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3	- 2	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	5 690	- 1	5 689
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	5 688	- 1	5 687
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	2	0	2
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0

Pro forma 31-12-2020 excl. KBC Ierland (2)

(in miljoenen euro)	Boekwaarde vóór bijzondere waarde- verminderingen	Bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde na bijzondere waarde- verminderingen
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten (1)	184 750	- 3 242	181 509
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	162 061	- 158	161 903
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	18 708	- 925	17 783
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 843	- 2 141	1 702
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	139	- 18	121
Schuldpapier	42 550	- 7	42 542
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	42 516	- 5	42 511
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	30	- 1	30
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3	- 2	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	5 539	- 1	5 538
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	5 536	- 1	5 536
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	2	0	2
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0

1 De boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen in deze toelichting komt overeen met de som van de lijnen Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's, Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's en Reverse repo's in toelichting 4.1. (in de kolom Tegen geamortiseerde kostprijs).

2 Vanaf het derde kwartaal van 2021 werden de financiële activa en passiva van KBC Bank Ireland opgenomen in 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' en 'Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten' (zie Toelichting 5.11 en 6.6). De pro forma cijfers voor 2020 werden toegevoegd omwille van de vergelijkbaarheid.

- De afname van de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen (gross carrying amount) van de leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs bedroeg 2,3 miljard euro tussen eind 2020 en eind 2021. Dat heeft voornamelijk te maken met het effect van de verkoopovereenkomsten in Ierland (-10,4 miljard euro, waarvan -8,3 miljard euro in categorie 1, -0,7 miljard euro in categorie 2 en -1,4 miljard euro in categorie 3), grotendeels gecompenseerd door de nettogroei van de kredietportefeuille (voornamelijk hypothecaire kredieten en termijnkredieten, in alle landen). Beperkte bewegingen waren er door een toename van de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (exclusief reverse repo's) door nieuwe transacties op nettobasis, deels tenietgedaan door een lagere boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de reverse repo's. Ten slotte was er nog een beperkte dalende invloed van kredieten die gederecognized werden in de loop van 2021. Abstractie makend van het effect van de verkoopovereenkomsten in Ierland en rekening houdend met verschuivingen tussen categorieën (zie tevens volgende bemerking), steeg de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs met 8,2 miljard euro, waarvan 3,7 miljard euro in categorie 1, 4,4 miljard euro in categorie 2, -0,4 miljard euro in categorie 3 en +0,4 miljard euro in verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI).
- Vanaf het derde kwartaal van 2021 is een deel van de portefeuille in categorie 1, die geacht wordt een hoger risico te dragen m.b.t. corona, collectief overgeheveld naar categorie 2, wat geleid heeft tot een verschuiving van 3,1 miljard euro aan uitstaande kredieten van categorie 1 naar categorie 2 (voor meer informatie, zie Toelichting 1.4). Vanaf het vierde kwartaal van 2021 is een deel van de Tsjechische retailportefeuille gelinkt aan de recente sterke stijging van de interestvoeten (0,7 miljard euro) collectief overgeheveld van categorie 1 naar categorie 2. Afgezien daarvan is in de tabel geen rekening gehouden met de in de management overlay voorspelde overheveling, omdat die op basis van een collectieve statistische benadering wordt bepaald en dus niet individueel aan specifieke kredieten kan worden gekoppeld. Rekening houdend met de impact van de management overlay op staging zou dit resulteren in een boekwaarde vóór waardevermindering van de leningen en voorschotten van respectievelijk ongeveer 165,4, 24,3 en 4,3 miljard euro in respectievelijk categorie 1, 2 en 3 (of een netto migratie van 1% van de totale portefeuille van categorie 1 naar categorie 2 en van 0,4% van categorie 1 en 2 naar categorie 3).
- De afname van de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van het schuldpapier (gross carrying amount) tegen geamortiseerde kostprijs bedroeg 1,8 miljard euro tussen eind 2020 en 2021, bijna volledig in categorie 1. Die daling betreft voor ruim de helft (uitgiftes van) publiekrechtelijke emittenten, voor een derde kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en voor het resterende gedeelte ondernemingen. Dat heeft voornamelijk te maken met een combinatie van effecten die hun vervaldag bereiken en verkopen, die vanwege minder gunstige marktomstandigheden slechts deels gecompenseerd werden door nieuwe transacties.
- De verandering van de waardeverminderingen heeft vooral te maken met collectieve ECL vanwege de coronacrisis (zie Toelichting 1.4) en met de verkoop van de Ierse kredietportefeuille (zie Toelichting 5.11 en 6.6).
- Zie ook het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's.

- De toename van de verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI) onder de categorie Leningen en voorschotten is grotendeels te wijten aan de herclassificatie uit categorie 3 gerelateerd aan een verbeterde POCI identificatie in het kader van de nieuwe regulatoire rapporteringsvereisten.
- In 2021 zijn er financiële activa in categorie 2 en 3 met een nettoboekwaarde van 1 712 miljoen euro onderhevig geweest aan modificaties die niet resulteerden in derecognition. De brutoboekwaarde van financiële activa in categorie 1 die onderhevig geweest zijn aan modificaties die niet resulteerden in derecognition bedroeg in 2021 509 miljoen euro. In 2020 was dat respectievelijk 5 065 miljoen euro en 11 890 miljoen euro. Modificatiewinsten/-verliezen worden opgenomen bij de bijzondere waardeverminderingen (zie toelichting 3.10).
- In 2021 is een brutoboekwaarde van 72 miljoen euro aan financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs afgeschreven, maar nog steeds onderhevig aan enforcement-activiteiten. In 2020 was dat 106 miljoen euro.

Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen

	31-12-2021					31-12-2020				
(in miljoenen euro)	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN AC										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2021	168	992	2 517	18	3 694	130	254	2 444	26	2 854
Mutaties met resultaatinvloed ¹	- 62	- 454	242	- 2	- 276	31	725	352	0	1 107
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	- 12	99	42	0	129	- 7	129	74	0	196
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	6	- 115	80	0	- 30	5	- 70	443	0	378
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	20	- 36	0	- 16	0	25	- 30	0	- 4
Nieuwe financiële activa ²	25	14	7	0	45	23	14	5	0	42
Veranderingen in risicoparameters	- 57	- 426	214	1	- 269	29	637	- 77	1	590
Veranderingen in model of methodologie	0	- 1	0	0	- 1	- 8	- 3	- 7	0	- 18
Financiële activa die derecognized zijn ³	- 23	- 48	- 84	- 2	- 157	- 9	- 13	- 90	- 2	- 113
Andere	0	2	20	0	22	- 2	4	33	- 1	35
Mutaties zonder resultaatinvloed	- 2	- 32	- 911	98	- 847	7	13	- 278	- 8	- 266
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	- 286	- 12	- 299	0	0	- 323	- 8	- 332
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	4	0	4	9	20	67	0	96
Overdracht i.v.m. IFRS 5	- 3	- 31	- 540	0	- 574	0	0	0	0	0
Andere	1	0	- 90	110	21	- 2	- 6	- 22	0	- 30
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2021	104	507	1 848	114	2 572	168	992	2 517	18	3 694
SCHULDPAPIER TEGEN AC										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2021	5	1	2	0	8	4	2	6	0	12
Mutaties met resultaatinvloed ¹	- 1	2	0	0	1	0	- 1	0	0	- 1
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa ²	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	- 1	3	0	0	2	0	- 1	0	0	- 1
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0	- 1	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	- 1	0	- 1	0	0	- 3	0	- 3
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	- 1	0	- 1	0	0	- 3	0	- 3
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2021	4	3	1	0	8	5	1	2	0	8
SCHULDPAPIER TEGEN FVOCI										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2021	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Mutaties met resultaatinvloed ¹	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa ²	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2021	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1

¹ Recuperaties op al afgeschreven kredieten worden wel verwerkt in de winst-en-verliesrekening bij de 'bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI', maar worden niet in deze tabel opgenomen aangezien ze geen invloed hebben op de waardeverminderingen die in de balans zijn uitgedrukt.

² Bevat ook bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan nieuwe financiële activa ten gevolge van uitoefening van al bestaande verstrekte verbintenissen en financiële garanties buiten balans.

³ Derecognition zonder resultaatinvloed vindt plaats wanneer de aanpassing van de waardevermindering al upfront was doorgevoerd (bijvoorbeeld op het moment van de verkoopovereenkomst (desinvesteringen) of aanpassing van de waardevermindering vóór de afschrijving). Derecognition met resultaatinvloed vindt plaats wanneer de waardevermindering op hetzelfde moment plaatsvindt (bijvoorbeeld in geval van kwijtschelding van schulden).

- De wijziging van de waardeverminderingen heeft vooral te maken met collectieve ECL door de coronacrisis (zie Toelichting 1.4) en met de verkoop van de Ierse kredietportefeuille (zie Toelichting 5.11 en 6.6).
- Het overgrote deel van de staging wordt getriggered door relatieve wijzigingen in PD (zie de multi-tier-aanpak beschreven in Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname in Toelichting 1.2).
- Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties: zie Toelichting 5.7.2.
- Invloed van wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen op de winst-en-verliesrekening: zie Toelichting 3.10.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en *offsetting*

(in miljoenen euro)	31-12-2021			31-12-2020		
	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)
Onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	290 570	126 748	163 822	292 134	131 962	160 172
<i>waarvan categorie 3 non-performing (AC en FVOCI)</i>	2 070	1 584	486	2 922	2 538	384
Schuld papier	44 933	93	44 840	49 319	112	49 207
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	165 022	90 044	74 978	163 605	93 535	70 071
Reverse repo's	25 311	25 210	101	27 869	27 800	69
Overige financiële activa	992	0	992	1 357	0	1 357
Buitenbalansverplichtingen	54 312	11 401	42 911	49 983	10 515	39 468
onherroepelijk	36 886	6 032	30 854	33 416	4 224	29 192
herroepelijk (*)	17 427	5 370	12 057	16 567	6 291	10 276
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	9 260	2 313	6 946	8 814	1 774	7 040
Schuld papier	2 956	0	2 956	2 559	0	2 559
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	560	545	15	387	368	19
<i>waarvan FVO</i>	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0
Derivaten	5 744	1 769	3 975	5 864	1 406	4 458
Overige financiële activa	0	0	0	4	0	4
Buitenbalansverplichtingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	299 829	129 061	170 768	300 948	133 736	167 212

* In vergelijking met vorig jaarverslag, vulden we de tabel met betrekking tot het maximaal kredietrisico volledigheidshalve aan met herroepelijke buitenbalansverplichtingen

- Maximaal kredietrisico van een financieel actief is de nettoboekwaarde. Het maximale kredietrisico bevat, naast de bedragen op de balans, ook het niet-opgenomen deel van de onherroepelijk verstrekte kredietlijnen, de verstrekte financiële garanties en de andere onherroepelijk verstrekte verbintenissen.
- De belangrijkste soorten ontvangen waarborgen en andere credit enhancements betreffen hypotheekleningen op vastgoed (voornamelijk als waarborg voor hypotheekleningen), uitgeleende effecten (voornamelijk als waarborg voor reverse repo's), ontvangen financiële garanties buiten balans en onderpand van roerende goederen. Hypotheekleningen met een LTV (loan-to-value) groter dan 100% zijn beperkt tot 1,0 miljard euro of 1% van de volledige portefeuille hypotheekleningen.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.
- Ontvangen waarborgen en credit enhancements: worden opgenomen tegen marktwaarde en beperkt tot het uitstaande bedrag van de betreffende leningen.
- Het maximale kredietrisico m.b.t. de financiële activa van KBC Bank Ireland is hierboven niet opgenomen in de cijfers van eind 2021. Zie daarvoor Toelichting 5.11.

Financiële instrumenten onderhevig aan netting, afdwingbare netting-raamovereenkomsten en soortgelijke overeenkomsten	Brutobedrag van erkende financiële instrumenten	Brutobedragen van erkende financiële instrumenten die verrekend worden (netting)	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd op de balans	Bedragen die niet verrekend worden op de balans (netting)			Netto bedrag
				Financiële instrumenten	Kaswaarborgen	Effectenwaarborgen	
(in miljoenen euro)							
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021							
Derivaten	13 986	8 242	5 744	2 732	1 317	112	1 583
Derivaten, exclusief central clearing houses	5 637	0	5 637	2 732	1 317	112	1 476
Derivaten met central clearing houses*	8 349	8 242	107	0	0	0	107
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	38 493	13 182	25 311	67	0	25 230	13
Reverse repo's	38 493	13 182	25 311	67	0	25 230	13
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	52 479	21 425	31 055	2 800	1 317	25 342	1 597
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021							
Derivaten	16 112	9 372	6 741	3 016	1 793	640	1 292
Derivaten, exclusief central clearing houses	6 636	0	6 636	3 016	1 793	640	1 188
Derivaten met central clearing houses*	9 476	9 372	104	0	0	0	104
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	16 477	13 182	3 295	160	0	3 135	1
Repo's	16 477	13 182	3 295	160	0	3 135	1
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	32 590	22 554	10 036	3 176	1 793	3 774	1 293
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020							
Derivaten	11 565	5 700	5 864	3 040	843	331	1 650
Derivaten, exclusief central clearing houses	5 818	0	5 818	3 040	843	331	1 604
Derivaten met central clearing houses*	5 746	5 700	46	0	0	0	46
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	38 010	10 141	27 869	1 466	0	26 390	13
Reverse repo's	38 010	10 141	27 869	1 466	0	26 390	13
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	49 575	15 841	33 734	4 506	843	26 721	1 663
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020							
Derivaten	14 634	7 929	6 705	3 041	2 376	494	795
Derivaten, exclusief central clearing houses	6 649	0	6 649	3 041	2 376	494	738
Derivaten met central clearing houses*	7 985	7 929	57	0	0	0	57
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	13 711	10 141	3 571	1 467	0	2 102	1
Repo's	13 711	10 141	3 571	1 467	0	2 102	1
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	28 345	18 069	10 276	4 508	2 376	2 596	796

* Voor de centrale clearing houses verwijst de netting procedure naar netting tussen derivaten en de gerelateerde kaswaarborgen. Het bedrag aan kaswaarborgen met central clearing houses bedraagt 1.130 miljoen euros op het einde van 2021 en 2.228 miljoen euros op einde van 2020

- De criteria voor *netting* zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren. De financiële activa en financiële passiva die op die manier verrekend worden, zijn gerelateerd aan financiële instrumenten die verhandeld werden via (centrale) clearinghuizen.
- Onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans worden in de kolom Financiële instrumenten de bedragen van financiële instrumenten weergegeven die afgesloten worden onder een afdwingbaar netting-raamakkoord of een gelijkaardig akkoord dat niet aan de criteria voldoet zoals gedefinieerd onder IAS 32. Die bedragen refereren aan die situaties waar *netting* alleen kan worden toegepast in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen. Hetzelfde principe is van toepassing voor financiële instrumenten die gegeven of ontvangen worden als waarborg. Voor waarborgen ontvangen in de vorm van niet-contanten (in de kolom Effectenwaarborgen onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans) wordt in de tabel de marktwaarde weergegeven, en het is die waarde die gebruikt wordt in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen.

Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen

Reële waarde van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen (in miljoenen euro)	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs		Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	
	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
(in miljoenen euro)				
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief rev. repo's	32 779	32 787	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	157 553	158 091	-	-
Schuldpapier	40 383	40 152	-	-
Overige	992	992	-	-
Totaal	231 707	232 022	-	-
Niveau 1	-	38 202	-	-
Niveau 2	-	33 014	-	-
Niveau 3	-	160 806	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	40 937	41 003
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	226 076	226 781
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	2 275	2 273
Totaal	-	-	269 288	270 056
Niveau 1	-	-	-	24
Niveau 2	-	-	-	118 897
Niveau 3	-	-	-	151 135
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen inclusief rev. repo's	33 786	33 790	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	157 688	160 024	-	-
Schuldpapier	43 630	46 432	-	-
Overige	1 357	1 357	-	-
Totaal	236 462	241 604	-	-
Niveau 1	-	42 951	-	-
Niveau 2	-	35 587	-	-
Niveau 3	-	163 065	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	37 901	38 199
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	215 853	217 149
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	2 064	2 063
Totaal	-	-	255 817	257 411
Niveau 1	-	-	-	32
Niveau 2	-	-	-	117 702
Niveau 3	-	-	-	139 677

- Alle interne waarderingsmodellen worden door een onafhankelijke Risk Validation Unit gevalideerd. Bovendien heeft het Directiecomité een Group Valuation Committee (GVC) aangesteld om ervoor te zorgen dat KBC en zijn entiteiten voldoen aan alle wettelijke bepalingen over de waardering van financiële instrumenten die gewaardeerd worden tegen reële waarde. Het GVC bewaakt de consistente implementatie van het KBC Valuation Framework, dat bestaat uit verschillende richtlijnen (waaronder de Group Valuation Policy, Group XVA and AVA Policy en de Group Parameter Review Policy). Het GVC komt minstens tweemaal per kwartaal samen om belangrijke wijzigingen in waarderingsmethoden of afwijkingen van Group Policies voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde goed te keuren. Het GVC bestaat uit leden van Finance, Risicobeheer en Middle Office. Om de zes maanden worden er valuation uncertainty measurements uitgevoerd en gerapporteerd aan het GVC. Een speciaal daartoe samengesteld team neemt reële waarden onder de loep die het resultaat zijn van een waarderingsmodel.

- De reële waarde van hypothecaire kredieten en termijnkredieten die niet tegen reële waarde in de balans zijn opgenomen (zie tabel), wordt bepaald door contractuele kasstromen tegen de risicovrije rentevoet te verdisconteren. Die berekening wordt dan gecorrigeerd voor kredietrisico door rekening te houden met marges verkregen op gelijkaardige, maar recent uitgegeven kredieten of door een spread te gebruiken, afgeleid van de spread van genoteerde obligaties. De reële waarde houdt voor de belangrijkste portefeuilles rekening met prepayment risks en cap-opties. De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes (beide onmiddellijk opvraagbaar) wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.
- Naar aanleiding van de eerste toepassing van de IFRS 9 op 1 januari 2018 werd voor een totale boekwaarde van 15 060 miljoen euro aan schuldinstrumenten geherclassificeerd van voor verkoop beschikbare financiële activa naar financiële activa aangehouden tegen geamortiseerde kostprijs. Wegens die herclassificatie werd in 2021 voor -199 miljoen euro reëlewaardeverandering vóór belastingen niet geboekt in de herwaarderingsreserves (-147 miljoen euro in 2020). De reële waarde van die geherclassificeerde portefeuille (na terugbetalingen) bedroeg 5 753 miljoen euro eind 2021 (8 182 miljoen euro eind 2020).

Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie

(in miljoenen euro)	31-12-2021				31-12-2020			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Waarderingshiërarchie								
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden	14	0	570	584	16	0	398	414
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	560	560	0	0	387	387
Aandelen	0	0	8	8	0	0	7	7
Beleggingscontracten, verzekeringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	14	0	1	16	16	0	4	20
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 947	5 938	965	8 850	2 642	5 125	968	8 735
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	440	0	0	440	487	0	0	488
Schuldpapier	1 506	1 430	4	2 940	2 153	373	13	2 539
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	1 427	1 074	0	2 501	2 121	356	0	2 477
Derivaten	1	4 508	961	5 470	1	4 749	955	5 705
Overige	0	0	0	0	0	4	0	4
FVO	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Tegen reële waarde via OCI	4 361	101	278	4 741	5 541	95	266	5 902
Aandelen	13	1	178	191	47	6	160	213
Schuldpapier	4 348	101	101	4 550	5 494	89	106	5 689
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	3 935	0	32	3 967	4 910	0	33	4 943
Afdekkingsderivaten	0	274	0	274	0	160	0	160
Derivaten	0	274	0	274	0	160	0	160
Totaal	6 322	6 314	1 813	14 449	8 198	5 381	1 632	15 211
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 582	4 508	1 209	7 299	1 697	4 294	1 191	7 182
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	2	0	2	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	21	0	21	0	16	85	101
Derivaten	1	4 438	1 209	5 647	3	4 278	1 106	5 387
Baisseposities	1 582	47	0	1 628	1 694	0	0	1 694
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Gewaardeerd tegen reële waarde	0	61	1 251	1 312	0	377	1 151	1 528
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	61	1 251	1 312	0	377	1 151	1 528
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Afdekkingsderivaten	0	696	398	1 093	0	1 318	0	1 318
Derivaten	0	696	398	1 093	0	1 318	0	1 318
Totaal	1 582	5 265	2 858	9 705	1 697	5 990	2 342	10 028

- De waarderingshiërarchie verdeelt de waarderings technieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop die gebaseerd zijn, op basis van prioriteit, in drie niveaus.
 - De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, als er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsnoteringen moeten worden gebruikt om het financiële actief of passief tegen reële waarde te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (pricing service) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn eenvoudig en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan actuele en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. De reële waarde is dan gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactiepreisen. Er wordt geen waarderings techniek (model) gebruikt.
 - Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de rapporterende entiteit de reële waarde met behulp van een waarderings techniek (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van waarneembare parameters moet worden gemaximaliseerd. Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd. Ze weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde in overweging zouden nemen op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderings technieken op basis van waarneembare parameters zijn onder andere: verdiscontering van toekomstige kasstromen, vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument.
 - Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd. Ze zijn gebaseerd op de assumpties die marktpartijen volgens de rapporterende entiteit zouden gebruiken bij de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (proxy) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.
- Als de parameters die worden gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen in verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de betreffende parameters die een belangrijke invloed hebben op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op waarneembare parameters, waarbij belangrijke aanpassingen van die waarde nodig zijn op basis van niet-waarneembare parameters, dan valt die waarderingsmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.
- De waarderingshiërarchie en de classificatie in die waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel. Hoewel de meerderheid van een bepaald type financiële instrumenten geklasseerd wordt op het in de tabel vermelde niveau, kan een klein deel van die instrumenten geklasseerd zijn op een ander niveau.
- Bij overdrachten tussen verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie hanteert KBC het principe dat die plaatsvinden aan het einde van de rapporteringsperiode. Voor meer details over overdrachten tussen de verschillende niveaus: zie Toelichting 4.6. en 4.7.

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontantcontracten, beursgenoteerde financiële futures, beursgenoteerde opties, beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerde fondsen (ETF), liquide overheidsobligaties, andere liquide obligaties, liquide asset backed securities op actieve markten	Mark-to-market (gepubliceerde prijsnoteringen op een actieve markt), voor obligaties: BVAL of data vendor.
	Plain vanilla / liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), valutawaps, valutatermijncontracten, rentetermijncontracten (FRA), inflatieswaps, dividendswaps en -futures, reverse floaters, opties op obligatiefutures, opties op rentefutures, overnight index swaps, FX reset	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
		Caps en floors, renteopties, Europese en Amerikaanse valutopties, forward start-opties, digitale valutopties, FX strips van eenvoudige opties, Europese swaptions, European cancelable IRS, compound options	Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters (bv. volatiliteit)
Niveau 2	Lineaire financiële activa (zonder optionele kenmerken) – cashinstrumenten	Deposito's, eenvoudige kasstromen, transacties in het kader van repo's	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
	Halfliquide obligaties/ABS	Halfliquide obligaties / asset backed securities	BVAL, prijscontrole a.d.h.v. alternatieve observeerbare marktgegevens, of via vergelijkbare spreadmethode
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC Ifima (passiva), hypotheekobligaties op het actief van ČSOB	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van observeerbare parameters
	Lineaire financiële passiva (cashinstrumenten)	Leningen, thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
Niveau 3	Exotische derivaten	Target profit forwards, flexible forwards, Europese en Amerikaanse aandelenopties, Bermudan swaptions, digitale renteopties, quanto-renteopties, digitale aandelenopties, composite aandelenopties, Aziatische aandelenopties, barrieropties op aandelen, quanto-digital FX options, FX Asian options, FX European barrier options, FX simple digital barrier options, FX touch rebate, inflatieopties, Bermudan cancelable IRS, constant maturity swaps (CMS), CMS spread swaps, CMS spread options, CMS interest rate caps/floors, (callable) range accruals, outperformance options, autocallable options, lookback options, commodity swaps and forwards	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters (bv. correlatie)
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling	Collateralised debt obligations (notes)	Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de European Private Equity & Venture Capital Association
	Illiquide obligaties / ABS	Illiquide (hypotheek)obligaties / Asset backed securities die indicatief worden geprijsd door één prijsleverancier op een niet-actieve markt	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), geen prijscontrole mogelijk door gebrek aan beschikbare/betrouwbare alternatieve marktgegevens
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC (KBC Ifima)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters (indicatieve prijsstelling door derden voor de derivaten)

Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2

- Overdrachten in 2021: KBC herklasseerde voor 96 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het herklasseerde ook voor ongeveer 15 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.
- Overdrachten in 2020: KBC herklasseerde voor 61 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het herklasseerde ook voor ongeveer 11 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.

Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3

- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2021:
 - Activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 173 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe transacties, slechts deels gecompenseerd door reëlewaardeveranderingen en instrumenten die op vervaldag kwamen.
 - Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten steeg met 103 miljoen euro, voornamelijk door reëlewaardeveranderingen en nieuwe transacties, deels gecompenseerd door verkopen. De reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 85 miljoen euro, voornamelijk door instrumenten die op vervaldag kwamen.
 - Financiële verplichtingen met betrekking tot afdeckingsderivaten: de reële waarde van derivaten steeg met 398 miljoen euro door reclassificaties in niveau 3 omwille van een optimalisatie van de classificatiemethodologie.
 - Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van schuldinstrumenten steeg met 100 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe uitgiftes deels gecompenseerd door aankopen.
- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2020:
 - Activa aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 244 miljoen euro, vooral door instrumenten die hun vervaldag bereikten, en slechts deels gecompenseerd door nieuwe transacties.
 - Activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 169 miljoen euro, vooral door nieuwe transacties, deels gecompenseerd door wijzigingen in reële waarde.
 - Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 731 miljoen euro, vooral door een combinatie de verkoop van bestaande posities, instrumenten die op vervaldag kwamen en wijzigingen in reële waarde, deels gecompenseerd door nieuwe transacties. De reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 99 miljoen euro, vooral door schuldinstrumenten die hun vervaldag bereikten.
 - Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 732 miljoen euro, door een combinatie van heraankopen van bestaande posities, afwikkelingen, en wijzigingen in reële waarde, deels gecompenseerd door nieuwe uitgiften.
- Sommige activa van niveau 3 zijn geassocieerd of economisch gehedged door identieke verplichtingen van niveau 3, waardoor de blootstelling van KBC aan niet-observeerbare parameters lager is dan uit de brutocijfers zou kunnen blijken. Een substantieel deel van de instrumenten van niveau 3 wordt bovendien gewaardeerd aan de hand van prijsstelling door derden, waarbij KBC niet zelf de mogelijk niet-observeerbare parameters ontwikkelt. De belangrijkste niet-observeerbare parameters die KBC hanteert met betrekking tot de waardering van exotische derivaten betreffen: mean reversion parameter bij bermudian swaptions, aandelen crosscorrelations en volatiliteiten voor bepaalde aandelenopties, interestvoetcorrelaties voor CMS spread opties, en de financieringskosten die gebruikt worden voor het bepalen van forward prijzen van aandelen als onderdeel van de waardering van bepaalde aandenderivaten. De verandering in reële waarde als gevolg van een wijziging in deze parameters naar redelijke mogelijke alternatieve (reasonably possible alternatives) assumpties is niet significant.

Toelichting 4.8: Derivaten

Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

(in miljoenen euro)	31-12-2021				31-12-2020			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen*		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen*	
	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht
Totaal	5 470	5 647	493 668	505 276	5 705	5 387	413 844	414 100
Rentecontracten	3 081	2 814	292 975	302 665	3 337	2 788	249 360	248 230
<i>Waarvan renteswaps en futures</i>	2 756	2 695	280 873	295 431	2 860	2 600	235 528	240 089
<i>Waarvan opties</i>	325	119	12 101	7 234	477	188	13 832	8 141
Valutacontracten	1 722	1 880	185 873	187 910	1 747	1 772	144 941	146 602
<i>Waarvan valuta- en renteswaps, termijnwisselverrichtingen en futures</i>	1 668	1 830	182 686	183 094	1 642	1 703	141 212	141 452
<i>Waarvan opties</i>	54	50	3 187	4 816	105	69	3 729	5 150
Aandelencontracten	646	935	14 494	14 376	600	808	19 158	18 883
<i>Waarvan aandelenswaps</i>	620	637	12 607	12 651	562	570	17 236	17 218
<i>Waarvan opties</i>	26	298	1 888	1 725	38	237	1 922	1 665
Kredietcontracten	0	0	4	4	0	0	4	4
<i>Waarvan credit default swaps</i>	0	0	4	4	0	0	4	4
Grondstoffen- en andere contracten	21	19	322	322	20	19	381	381

* In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten

31-12-2021

(in miljoenen euro)	Afdekkingsinstrument					Type	Afgedeekt instrument			Invloed op eigen vermogen	
	Gecontracteerde bedragen ¹		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²	Niet-effectief opgenomen in resultaat	Effectief opgenomen in OCI
	Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen			Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde			
Hedging strategie											
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps	21 090	21 090	89	407	275	Aangehouden schuldpapier aan AC	3 576	- 360	- 394		
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	857	391	- 114		
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	1 450	37	- 41		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	15 495	97	276		
						Deposito's aan AC	0	0	- 2		
Totaal	21 090	21 090	89	407	275	Totaal			- 275	0	
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps	89 467	89 467	110	183	809	Aangehouden schuldpapier aan AC	11	- 1	- 2		
Valuta- en renteopties	1 981	0	21	0	11	Leningen en voorschotten aan AC	74 412	- 504	- 1 772		
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	13	- 1	- 1		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	13 632	- 862	960		
Totaal	91 448	89 467	131	183	820	Totaal			- 815	5	
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps	21 249	21 249	24	502	177						
Valuta- en renteswaps	711	721	26	0	19						
Totaal	21 960	21 970	50	502	196	Totaal			- 196	0	
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal ³	1 904	1 965	5	420	- 109	Totaal			109	0	

¹ In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

² Ineffectiviteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

³ Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

31-12-2020

(in miljoenen euro)	Afdekkingsinstrument					Type	Afgedeekt instrument			Invloed op eigen vermogen	
	Gecontracteerde bedragen ¹		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
	Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen			Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde			
Hedging strategy											
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps	21 738	21 738	23	535	16	Aangehouden schuldpapier aan AC	5 600	100	- 83		
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	866	477	136		
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	2 206	96	9		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	14 695	386	- 86		
						Deposito's aan AC	114	- 4	5		
Totaal	21 738	21 738	23	535	16	Totaal			- 19	- 3	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps	61 964	61 964	68	94	- 660	Aangehouden schuldpapier aan AC	13	1	0		
Valuta- en renteopties	2 385	0	6	0	- 7	Leningen en voorschotten aan AC	53 809	1 295	889		
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	14	1	- 1		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	9 594	96	- 212		
Totaal	64 349	61 964	73	94	- 667	Totaal			677	10	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps	20 938	20 938	41	687	- 29						
Valuta- en renteswaps	225	230	10	2	7						
Totaal	21 163	21 169	50	689	- 22	Totaal			27	5	- 1 430
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal ³	1 490	1 517	13	385	84	Totaal			- 84	0	132

¹ In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

² Ineffectiviteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

³ Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

- De *Treasury*-departementen van de verschillende entiteiten beheren het renterisico. Om de negatieve impact van renteschommelingen te vermijden, worden de looptijden van activa en passiva op de balans aangepast door middel van interest rate swaps en andere derivaten.
- Wat de verhouding tussen risicobeheer en boekhoudkundige vertaling ervan betreft, krijgt het economische beheer voorrang en worden de risico's afgedekt volgens het algemene ALM-kader. Pas daarna wordt gezocht naar de mogelijkheden om de eventuele boekhoudkundige mismatch die daardoor ontstaat te beperken door een van de bovengenoemde indekkingstechnieken.
- De resterende afdekkingsreserves van kasstroomafdekkingen van eventuele afdekkingsrelaties waarvoor hedge accounting niet langer wordt toegepast bedragen -260 miljoen euro. Het geaccumuleerde bedrag van reële waardeafdekkingsveranderingen dat nog resteert in de balans voor alle afgedekte instrumenten die niet meer worden aangepast voor het afdekken van winsten en verliezen bedragen -101 miljoen euro. Deze aanpassingen worden geamortiseerd naar winst of verlies.
- Zie ook de paragraaf over *hedge accounting* in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? en toelichting 3.3.

Verwachte kasstromen van kasstroomafdekkingsderivaten per tijdsblok (in miljoenen euro)	Instroom	Uitstroom
Maximaal 3 maanden	12	- 11
Meer dan 3 maanden en maximaal 6 maanden	24	- 47
Meer dan 6 maanden en maximaal 1 jaar	75	- 99
Meer dan 1 jaar en maximaal 2 jaar	98	- 247
Meer dan 2 jaar en maximaal 5 jaar	171	- 653
Meer dan 5 jaar	230	- 1 015

5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans

Toelichting 5.1: Overige activa

(in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2020
Totaal	843	652
Te ontvangen opbrengsten (andere dan renteopbrengsten uit financiële activa)	55	44
Overige	788	608

Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2020
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	133	91
Actuele belastingverplichtingen	44	48
UITGESTELDE BELASTINGEN	1 015	1 405
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	1 238	1 611
Personeelsbeloningen	69	123
Fiscaal overgedragen verliezen	233	394
Materiële en immateriële vaste activa	91	53
Voorziening voor risico's en kosten	20	7
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	269	341
Fin. instrumenten tegen reële waarde via de w&v en reëlewaardeafdekkingen	75	108
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	441	477
Technische voorzieningen	0	0
Overige	42	107
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	223	206
Personeelsbeloningen	13	12
Fiscaal overgedragen verliezen	0	0
Materiële en immateriële vaste activa	29	44
Voorziening voor risico's en kosten	0	0
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3	4
Fin. instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de w&v en reëlewaardeafdekkingen	90	49
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	61	64
Technische voorzieningen	0	0
Overige	27	31
Netto opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	1 056	1 450
Uitgestelde belastingverplichtingen	41	45
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	126	127

- Uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn op basis van realistische financiële projecties waardoor die aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt in de nabije toekomst (beperkt tot een periode van 8 à 10 jaar).
- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst. De meeste fiscale verliezen en fiscaal verrekenbare tegoeden zijn overdraagbaar gedurende twintig jaar of meer.
- De nettowijziging van de uitgestelde belastingen (-391 miljoen euro in 2021) is als volgt verdeeld:
 - Afname van uitgestelde belastingvorderingen: -373 miljoen euro.
 - Toename van uitgestelde belastingverplichtingen: +18 miljoen euro;
- De wijziging van de uitgestelde belastingvorderingen heeft voornamelijk te maken met:
 - Afname van uitgestelde belastingvorderingen via resultaat: -331 miljoen euro, voornamelijk benutting en afboekingen van fiscaal overgedragen verliezen (-162 miljoen euro, waarvan -51 miljoen euro aan afboekingen in Ierland, zie 'Toelichting 6.6') en het gevolg van de afname van uitgestelde belastingvorderingen op bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten (-105 miljoen euro).
 - Wijzigingen op het vlak van toegezegd pensioenregelingen -54 miljoen euro;
- De wijziging van de uitgestelde belastingverplichtingen heeft voornamelijk te maken met:
 - Toename van uitgestelde belastingverplichtingen als gevolg van de toename in financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (+41 miljoen euro);
 - Afname met betrekking tot vaste activa -15 miljoen euro;
- De uitgestelde belastingvorderingen zoals opgenomen in de balans bevinden zich grotendeels bij KBC Bank.

Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2020
Totaal	38	25
Overzicht van investeringen inclusief goodwill		
Mallpay	3	5
Isabel NV	11	9
Payconiq International S.A.	9	10
Joyn International NV	1	- 6
Bancontact Payconiq Company NV	6	5
Batopin NV	4	0
Overige	5	2
Goodwill op geassocieerde ondernemingen en joint ventures		
Brutobedrag	0	0
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen	0	0
Indeling naar type		
Niet-beursgenoteerd	38	25
Beursgenoteerd	0	0
Reële waarde van investeringen in beursgenoteerde geassoc. ondernemingen en joint ventures	0	0

- Geassocieerde ondernemingen: ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen. Joint ventures zijn ondernemingen waarvoor KBC gezamenlijke controle uitoefent.
- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen en joint ventures: is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures in de balans. We voeren een waardeverminderingstoets uit en boeken indien vereist de nodige bijzondere waardeverminderingen op goodwill (zie tabel).

Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

(in miljoenen euro)				31-12-2021	31-12-2020
Materiële vaste activa				2 887	2 948
Vastgoedbeleggingen				315	342
Huurinkomsten				38	35
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die huurinkomsten hebben gegenereerd				10	10
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die geen huurinkomsten hebben gegenereerd				2	2
MUTATIETABEL	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	Totaal materiële	Vastgoed- beleggingen
2021					
Beginsaldo	1 462	64	1 421	2 948	342
Aanschaffingen	109	28	444	581	5
Vervreemdingen	- 56	- 4	- 205	- 265	- 14
Afschrijvingen	- 111	- 30	- 19	- 160	- 15
Overige mutaties	- 20	4	- 201	- 217	- 3
Eindsaldo	1 385	62	1 440	2 887	315
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	1 397	199	785	2 381	250
Reële waarde 31-12-2021					476
2020					
Beginsaldo	1 486	70	1 495	3 051	360
Aanschaffingen	156	30	411	597	47
Vervreemdingen	- 42	- 5	- 240	- 286	- 33
Afschrijvingen	- 108	- 27	- 20	- 155	- 29
Overige mutaties	- 30	- 3	- 225	- 258	- 3
Eindsaldo	1 462	64	1 421	2 948	342
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	1 319	192	745	2 256	248
Reële waarde 31-12-2020					548

- Jaarlijkse afschrijvingspercentages: hoofdzakelijk 3% voor gebouwen (inclusief vastgoedbeleggingen), 33% voor IT-apparatuur, tussen 5% en 33% voor overige uitrusting. Op terreinen wordt geen afschrijving toegepast.
- Er bestaan beperkte verplichtingen (ongeveer 0,2 miljard euro) voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan geen belangrijke beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.
- De meeste vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen specialisten in die materie. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde en eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen. Daarbij houden we rekening met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).
- Eigen specialisten waarden jaarlijks een aantal andere vastgoedbeleggingen en baseren zich daarbij op de actuele jaarhuur per gebouw en de verwachte ontwikkeling ervan, en op een geïndividualiseerde kapitalisatievoet per gebouw.
- De impact van de zware overstromingen en de andere bijzondere weersomstandigheden in 2021 op de (waardeverminderingen op) materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen (in casu ons kantorennetwerk) was niet wezenlijk. Voor informatie met betrekking tot klimaat- en andere ESG-risico's: zie het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's.

Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa

(in miljoenen euro)	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2021					
Beginsaldo	882	285	131	4	1 302
Aanschaffingen	0	163	30	3	196
Vervreemdingen	0	0	- 2	0	- 3
Afschrijvingen	0	- 41	- 51	- 2	- 93
Overige mutaties	13	2	- 20	0	- 5
Eindsaldo	894	410	88	5	1 396
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	79	247	433	28	787
2020					
Beginsaldo	914	85	245	6	1 250
Wijzigingen waarderingsregels	0	0	0	0	0
Aangepast beginsaldo	914	85	245	6	1 250
Aanschaffingen	0	178	52	0	231
Vervreemdingen	0	- 15	- 34	- 1	- 50
Afschrijvingen	0	- 19	- 41	- 2	- 61
Overige mutaties	- 32	55	- 91	0	- 68
Eindsaldo	882	285	131	4	1 302
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	72	209	370	24	675

- Goodwill: omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring en betaald bij de overname van activiteiten. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans.
- Overige mutaties 2020 bevatten een bijzondere waardevermindering op software van 59 miljoen euro. Zie Toelichting 3.10.
- Goodwill met betrekking tot recente overnames: zie Toelichting 6.6.
- Waardeverminderingstoets: we voerden die waardeverminderingstoets uit om na te gaan of er waardeverminderingen op goodwill moesten worden geboekt (zie tabel en Toelichting 3.10). We voeren de waardeverminderingstoets minstens jaarlijks uit. Bovendien voeren we op kwartaalbasis een high level assessment uit om na te gaan of er een indicatie voor waardevermindering bestaat. In die toets beschouwen we elke entiteit als een aparte kasstroom genererende eenheid (KGE). De entiteiten op zich hebben een specifiek risicoprofiel en binnen de entiteiten zelf komen in veel mindere mate verschillende profielen voor.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36: nemen we in het resultaat op als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag bepalen we als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de DCF-methode (DCF staat voor Discounted Cash Flow)) en de reële waarde (via multi-pele analyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
- De voornaamste groepsmaatschappijen waarop de goodwill betrekking heeft, vindt u in de tabel. Ze werden allemaal gewaardeerd op basis van de DCF-methode. Bij de DCF-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij gaan we uit van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen (enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst, anderzijds om de restwaarde van het bedrijf na die expliciete voorspellingsperiode). Die langetermijnprognoses zijn het resultaat van een combinatie van een beoordeling van de vroegere en huidige prestaties, en externe informatiebronnen inzake toekomstige ontwikkelingen in de respectieve markten en de globale macro-economische omgeving. Waar in de onderliggende financiële prognoses rekening gehouden wordt met elementen van en producten/projecten inzake duurzaamheid, heeft dat bijgevolg ook een invloed op de waardering. De terminale groeivoet bepalen we op basis van het langetermijngemiddelde van de groei van de markt. De huidige waarde van die toekomstige kasstromen berekenen we door een samengestelde discontovoet toe te passen. We bepalen de samengestelde discontovoet aan de hand van de CAPM-theorie (Capital Asset Pricing Model) en gebruiken daarbij een risicovrije rente, samen met een marktrisicopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke bèta). We voegen ook een landenrisicopremie toe om de invloed van de economische toestand van het land waarin KBC actief is in rekening te brengen. Binnen KBC hebben we twee specifieke DCF-modellen ontwikkeld: een bankmodel en een verzekeringsmodel. In beide gevallen beschouwen we als vrije kasstromen de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten voor het minimumkapitaal.

Uitstaande goodwill (in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2020	Discontovoeten over de expliciete periode van kasstroomprognose heen	
			31-12-2021	31-12-2020
K&H Bank	188	190	11,4% - 10,6%	13,6% - 10,9%
CSOB Bank (Tsjechië)	286	273	10,6% - 8,7%	12,4% - 9,1%
CMSS	171	162	10,6% - 8,8%	12,5% - 9,3%
UBB	110	110	10,6% - 9,2%	10,3% - 9,7%
KBC Asset Management NV	114	114	8,7% - 8,7%	9,3% - 9,1%
KBC Commerical Finance	21	21	8,8% - 8,8%	9,2% - 9,1%
Rest	5	12	-	-
Totaal	894	882	-	-

- De periode waarop de kasstroombudgetten en prognoses betrekking hebben, is in de meeste gevallen elf jaar. We gebruiken die langere periode om de verwachte economische convergentie te vatten van de Centraal- en Oost-Europese economieën naar een niveau van meer mature economieën. Die belangrijke assumptie maakt deel uit van het model om het dynamisme te reflecteren van de Centraal- en Oost-Europese economieën.
- Het gebruikte groeipercentage voor de extrapolatie van de kasstroomprognoses na die periode is gelijk aan de verwachte langetermijngroei van het bruto binnenlands product. Dat laatste is afhankelijk van het land en bedroeg in 2021 tussen 1,2% en 1,7% (2020: tussen 1,2% en 1,7%).
- We voerden geen gevoeligheidsanalyse uit voor die entiteiten waarvoor het overschot van de realiseerbare waarde op de boekwaarde zo aanzienlijk is dat geen redelijke verandering in de hoofdparameters ertoe zou leiden dat de realiseerbare waarde gelijk is aan of kleiner wordt dan de boekwaarde. In de tabel vindt u voor de andere entiteiten een indicatie van de verandering in hoofdparameters die ervoor zou zorgen dat de realiseerbare waarde de boekwaarde evenaart.

Verandering in hoofdparameters ¹	Toename in discontovoet ²	Afname in terminale groeivoet ³	Toename in beoogde solvabiliteitsratio ⁴	Daling in jaarlijkse nettowinst	Stijging van de jaarlijkse waardeverminderingen
United Bulgarian Bank	0,1%	-	0,1%	1%	2%
ČMSS	1,0%	-	-	5%	79%
K&H Bank	3,3%	-	4,0%	11%	117%

¹ Uiteraard moet er rekening worden gehouden met het feit dat een verandering in de parameters effect kan hebben op andere parameters in de berekening van de realiseerbare waarde.

² Gebaseerd op een parallelle shift en een absolute toename van de discontovoetcurve. De vork van discontovoeten wordt, 14,7%-13,9% voor K&H Bank, 11,6%-9,8% voor ČMSS en 10,7%-9,3% voor United Bulgarian Bank.

³ Niet relevant, omdat dat zou betekenen dat de terminale groeivoet negatief wordt.

⁴ Absolute toename van de tier 1-kapitaalratio (niet relevant voor ČMSS).

Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen

Niet van toepassing bij KBC Bank, wel bij KBC Groep en KBC Verzekeringen.

Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten

Toelichting 5.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2020
Totale voorzieningen voor risico's en kosten	278	206
Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	130	143
Voorzieningen voor andere risico's en kosten	147	63
Voorzieningen voor herstructurering	87	7
Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	44	31
Overige	17	25

Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	Onderhevig aan 12 maanden ECL	Onderhevig aan 12 maanden ECL	Onderhevig aan Lifetime ECL - non- performing	Totaal
31-12-2021				
Voorzieningen op 01-01-2021	26	17	99	143
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
Categorie 1 (12 maanden ECL)	- 2	4	0	2
Categorie 2 (lifetime ECL)	0	- 4	2	- 1
Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)	0	1	- 1	0
Nieuwe financiële activa	6	1	1	8
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	- 9	2	- 13	- 20
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	- 2	- 1	0	- 4
Andere	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	1	1	2	4
Voorzieningen op 31-12-2021	19	21	91	130
31-12-2020				
Voorzieningen op 01-01-2020	13	17	107	138
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
Categorie 1 (12 maanden ECL)	- 1	3	4	6
Categorie 2 (lifetime ECL)	1	- 3	8	6
Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)	0	1	- 1	- 1
Nieuwe financiële activa	5	0	0	5
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	8	- 2	- 5	1
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	- 1	0	- 2	- 2
Andere	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	- 13	- 13
Veranderingen in de consolidatiekring	1	0	0	2
Andere	0	0	1	1
Voorzieningen op 31-12-2020	26	17	99	143

- Zie ook toelichting 6.1

Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten

(in miljoenen euro)	Voorziening- en voor herstruc- turering	Voorziening- en voor belastingen en lopende rechts- geschillen	Overige	Totaal
2021				
Beginsaldo	7	31	25	63
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	84	28	7	119
Bedragen gebruikt	- 4	- 16	- 15	- 35
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	- 1	- 1	- 1	- 3
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	2	0	2
Andere	1	0	0	0
Eindsaldo	87	44	17	147
2020				
Beginsaldo	7	54	24	85
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	5	17	9	31
Bedragen gebruikt	- 4	- 29	- 5	- 38
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	0	- 11	- 2	- 13
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	3	0	3
Andere	0	- 3	- 1	- 4
Eindsaldo	7	31	25	63

- De wijziging in de voorziening voor herstructurering in 2021 is vooral gerelateerd aan Ierland (zie Toelichting 6.6). Voor het grootste deel van de andere aangelegde voorzieningen kunnen we redelijkerwijs niet inschatten wanneer ze zullen worden gebruikt.
- Overige voorzieningen: omvatten specifieke voorzieningen voor verschillende risico's.
- Informatie met betrekking tot de belangrijkste hangende rechtsgeschillen: vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep waarden we overeenkomstig de IFRS-regels naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk). Voor de dossiers met risico-inschatting waarschijnlijk verlies leggen we voorzieningen aan (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering maar als mogelijk wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting mogelijk verlies), leggen we geen voorzieningen aan, maar geven we een toelichting in de jaarrekening als ze een beduidende invloed zouden kunnen hebben op de balans (d.w.z. als de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 50 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting onwaarschijnlijk verlies), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. De belangrijkste dossiers sommen we hierna op. We houden de informatie beperkt om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.
- Mogelijk verlies: Op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna "Trustee" genaamd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor terugvordering van ongeveer 110 miljoen USD (claw-back) tengevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is één van een hele reeks vorderingen van de curator tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de "gezamenlijke verdedigingsgroep" genaamd). Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven'- ("Safe Harbor") van de faillissementswet en 'goede trouw verdedigings'-regels ("Good defenses"), alsmede op basis van prudentiële beperkingen op de bevoegdheden van Amerikaanse rechtbanken in internationale zaken, op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 heeft de curator zijn intentie kenbaar gemaakt om de oorspronkelijke vordering te wijzigen, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196 miljoen USD. Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan waarbij de vordering van de Trustee werd afgewezen. De Trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie ("Court of Appeals for the Second Circuit") heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift ("Certiorari petition") is op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hooggerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan zal de zaak ten gronde worden behandeld door de faillissementsrechtbank. Op 30 augustus 2021 heeft de beroepsinstantie ("Court of Appeals for the Second Circuit") in twee andere beroepsprocedures van andere verweerders de bewijslast omgekeerd van een aanvankelijke bewijslast voor de Trustee om het ontbreken van goede trouw van de verweerder adequaat voor te houden, naar een bewijslast voor de verweerder om zijn goede trouw te bewijzen. Gezien een nieuwe rechter werd aangesteld in de faillissementsrechtbank voor de Madoff zaken en deze beslist heeft om alle procedures afzonderlijk te behandelen, is de Trustee begonnen met afzonderlijke besprekingen te voeren met de raadslieden van alle verweerders in de resterende 80 zaken. De Curator heeft

aangegeven dat hij zijn vordering zal (proberen te) wijzigen, onder meer om het gevorderde bedrag te verhogen zoals hij in juni 2015 heeft verklaard, en KBC Investments Ltd zal het recht hebben om te proberen de eis te verwerpen, onder meer wegens gebrek aan specifieke persoonlijke rechtsprekende bevoegdheid van de Amerikaanse rechtbank, meer bepaald omwille van het onvoldoende verband tussen de handelingen van KBC Investments Ltd en de jurisdictie van de Verenigde Staten. Hoewel bepaalde verdedigingselementen nu niet meer voorhanden zijn en de bewijslast is verschoven naar anderen, gelooft KBC nog steeds dat zij zich goed en geloofwaardig kan verdedigen, zowel procedureel als wat de grond van de zaak betreft, waaronder het aantonen van haar goede trouw. De procedure kan nog enkele jaren duren.

Toelichting 5.8: Overige verplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2020
Totaal	1 691	2 088
Indeling naar type		
Werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen	270	499
Toe te rekenen kosten (andere dan van rente-uitgaven i.v.m. financiële verplichtingen)	308	339
Overige	1 113	1 250

- Meer informatie over pensioenverplichtingen: zie Toelichting 5.9 (noteer dat het in Toelichting 5.8 opgenomen bedrag van werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen een ruimere scope heeft dan de in Toelichting 5.9 opgenomen bedragen).

Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2020
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN		
Aansluiting van brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen (begin van het jaar)	2 452	2 319
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	94	90
Rentekosten	7	17
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	- 3	- 4
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	- 21	186
Ervaringsaanpassingen	- 5	- 77
Pensioenkosten toegerekend aan verstreken dienstjaren	- 11	0
Andere	- 100	- 78
Brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen op jaareinde	2 413	2 452
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen (begin van het jaar)	1 965	1 947
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	229	17
<i>Verwachte rente-inkomsten op de planactiva, berekend op basis van de marktrentevoeten van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit</i>	6	15
Bijdragen van de werkgever	67	65
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	18	19
Betaalde uitkeringen	- 90	- 75
Andere	44	- 7
Reële waarde van fondsbeleggingen op jaareinde	2 233	1 965
<i>Waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep</i>	24	16
<i>Waarvan vastgoed in eigendom van KBC</i>	3	5
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen	- 180	- 486
Restitutierecht	0	0
Begrenzing van het financieringsplafond	- 37	0
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	- 217	- 486
Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief		
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten (begin van het jaar)	- 486	- 408
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 67	- 74
Niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	230	- 68
Bijdragen van de werkgever	67	65
Andere	39	- 1
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten op jaareinde	- 217	- 486
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 67	- 74
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	- 94	- 90
Rentekosten	- 1	- 3
Bijdragen van de bij het plan aangesloten werknemers	18	19
Andere	11	0
Wijzigingen van de niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	230	- 68
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in demografische veronderstellingen	3	4
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in financiële veronderstellingen	21	- 186
Actuariële resultaten op fondsbeleggingen	223	2
Ervaringsaanpassingen	5	77
Aanpassingen aan begrenzings van het financieringsplafond	- 37	36
Overige	15	- 3
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		
Kosten voor toegezegdebijdrageregelingen	- 20	- 19

- De actieve pensioenopbouw voor de Belgische personeelsleden van KBC Bank en het grootste deel van hun Belgische dochterondernemingen verloopt uitsluitend via het KBC-Pensioenfonds. De pensioenopbouw gefinancierd met werkgeverstoelagen gebeurde tot en met 2018 voornamelijk via een vasteprestatieplan (toegezegdpensioenregeling), waarbij de pensioenprestatie wordt berekend op basis van het loon voorafgaand aan de pensionering, de periode van aansluiting en een formule in schijven met progressieve percentages. Sinds 1 januari 2014 is er een toegezegdebijdrageplan voor alle nieuwe indiensttredingen en werknemers die overgestapt zijn, waarbij op basis van het maandloon voor de lopende maand een bijdrage wordt gestort. Bij pensionering worden de gestorte bijdragen vermeerderd met het (gewaarbord) rendement uitbetaald. Beide types pensioenplannen worden beheerd door het KBC-Pensioenfonds, dat voor de beleggingsstrategie een beroep doet op KBC Asset Management. Bijkomend zijn er een aantal kleinere stopgezette groepsverzekeringen uit het verleden die verder gefinancierd worden en beheerd worden door het KBC-Pensioenfonds. Op 1 januari 2019 werd een nieuw toegezegdebijdragenplan geïntroduceerd ter vervanging van het toegezegdebijdragenplan van 2014, waarbij ook alle werknemers eenmalig de mogelijkheid hadden om over te stappen van het vasteprestatieplan naar het nieuwe toegezegdebijdrageplan.
- In de bepaling van de brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen wordt vanaf 2021 rekening gehouden met de verwachte wettelijke pensioenleeftijd van iedere werknemer en een verwachte looninflatie op basis van een inflatiecurve afgeleid uit de marktwaarde van inflatie gerelateerde obligaties.
- Vanaf 1 januari 2020 zijn de verzekeringsrisico's voor overlijden en invaliditeit (voor de actieve aangeslotenen van het pensioenfonds ter aanvulling van de pensioenregeling) volledig herverzekerd via een extern herverzekeringsprogramma
- Wat het beheer van de activa betreft, is het aandeel van duurzaam gescreende beleggingen gedurende de voorbije 4 jaar gestegen tot 50% en zal dat cijfer naar verwachting het komende jaar verder toenemen tot 75%. Het KBC Pensioenfonds streeft ook naar een klimaat neutrale investeringsportefeuille tegen 2050. In 2021 werd daarom een voorlopige beoordeling van de broeikasgasintensiteit van beursgenoteerde obligaties en aandelen uitgevoerd zodat het op termijn mogelijk wordt om een meer kwantitatieve opvolging mogelijk te maken.
- De uitstaande verplichting in KBC Ierland bedraagt momenteel 25 miljoen euro, wat 11 miljoen euro lager is ten opzichte van het begin van 2021 als gevolg van de verkoopovereenkomsten in Ierland.
- Er bestaan geen belangrijke toegezegdpensioenregelingen in de andere kernlanden van de groep.

Bijkomende informatie pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)	2021	2020	2019	2018	2017
Ontwikkeling belangrijkste elementen uit hoofdtabel					
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	2 413	2 452	2 319	2 152	2 124
Reële waarde van fondsbeleggingen	2 233	1 965	1 947	1 670	1 699
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	- 217	- 486	- 408	- 462	- 407
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berek					
Invloed op planactiva	0	0	0	0	0
Invloed op brutoverplichtingen*	- 25	182	182	- 29	4

* Uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen. Plus bij een positieve invloed, min bij een negatieve invloed, betreft de in het bovenstaande deel vermelde pensioenregelingen samen.

Bijkomende informatie over pensioenverplichtingen:
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN

KBC-Pensioenfonds

Samenstelling op 31-12-2021	
Aandelen	38%
Obligaties	47%
Vastgoed	13%
Liquiditeiten	2%
Waarvan illiquide activa	11%
Samenstelling op 31-12-2020	
Aandelen	39%
Obligaties	48%
Vastgoed	12%
Liquiditeiten	1%
waarvan illiquide activa	10%
Verwachte bijdragen in 2022 (in miljoenen euro)	31
Wetgevend kader	Pensioenplannen zijn opgenomen in de cao's en worden omgezet in een pensioen-reglement. Jaarlijkse rapportering van de financieringsniveaus aan de controleautoriteiten (FSMA/NBB). In geval van onderfinanciering rapportering aan controleautoriteiten.
Risico's voor KBC	Investeringsrisico en inflatierisico
Asset liability-beleid	De hedgingportefeuille dekt renterisico en inflatierisico af d.m.v. renteswaps. De returnportefeuille beoogt extra opbrengst te genereren.
Planwijzigingen	Een nieuwe versie van het Toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever werd geïntroduceerd op 1 januari 2019. Alle werknemers die aangesloten waren in het Vasteprestatieplan hadden eenmalig de mogelijkheid om naar dat plan over te stappen.
Inperkingen en afwikkelingen	Niet van toepassing.
Verdisconteringsmethode	Vertrekpunt zijn de BVAL-noteringen van diverse tijdstippen van bedrijfsobligaties met AA-rating. De verkregen <i>yield-curve</i> wordt omgevormd tot een <i>zero coupon-curve</i> . Vanaf jaar 22 krijgen we een vlakke curve.
Voornaamste actuariële veronderstellingen	
Gemiddelde verdisconteringsvoet	0,64%
Verwachte salarisstijging	2,73%
Verwachte inflatie	2,33%
Verwachte stijging van de pensioenen	-
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen	12 jaar
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen	
Stijging brutoverplichting op 31-12-2021 als gevolg van:	
1% daling in de verdisconteringsvoet	14,41%
1% stijging in de verwachte inflatie	11,05%
1% hoger dan verwachte salarisstijging boven op inflatie	14,49%
Stijging van de levensverwachting met 1 jaar	-
De invloed van de volgende veronderstellingen werd niet berekend:	Impact van dalende sterftcijfers: het pensioenfonds betaalt altijd een kapitaal uit, langlevensrisico is verwaarloosbaar. Impact van personeelsverloop: het verwachte personeelsverloop situeert zich op een zeer laag niveau.

Verwachte bijdragen in 2022 (in miljoenen euro)		21
Wetgevend kader	Volgens de Belgische Wet op Aanvullende pensioenen (WAP) moet de werkgever een minimumrendement van 1,75% garanderen op werknemers- en werkgeversbijdragen.	
Risico's voor KBC	Investeringsrisico	
Waardering	De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd rekening houdend met de verworven reserve op rapporteringsdatum, met een projectie van deze reserves tot de verwachte pensioenleeftijd tegen de wettelijk gegarandeerde interestvoet, en met verdiscontering van de resulterende verplichting. KBC heeft twee types toegezegdebijdrageregelingen: één gefinancierd door werknemersbijdragen en één gefinancierd door werkgeversbijdragen. De waardering van de pensioenverplichtingen van het Toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever, houdt rekening met de toekomstige bijdragen. Voor de waardering van het werknemers-Toegezegdebijdragenplan wordt dit niet gedaan omdat de verplichting van de werkgever voor dat plan alleen betrekking heeft op de minimumgarantie-rentevoet.	
Verdisconteringsmethodologie	Vertrekpunt zijn BVAL-noteringen van diverse tijdstippen van bedrijfsobligaties met AA-rating. De verkregen yield-curve wordt omgevormd tot een zero coupon-curve. Vanaf jaar 22 krijgen we een vlakke curve.	
Voornaamste actuariële veronderstellingen		
Gemiddelde verdisconteringsvoet		0,91%
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen		19 jaar
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen		
Stijging brutoverplichting op 31-12-2021 als gevolg van:		
1% daling in de verdisconteringsvoet		21%

Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten

In aantal	31-12-2021	31-12-2020
Gewone aandelen	995 371 469	995 371 469
<i>Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering</i>	995 371 469	995 371 469
<i>Waarvan eigen aandelen</i>	0	0
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	9,78	9,78
Aantal uitgegeven maar niet-volgestorte aandelen	0	0

- Gewone aandelen: betreft gewone aandelen zonder nominale waarde. Ze dragen stemrecht en elk aandeel vertegenwoordigt één stem. Er zijn geen winstbewijzen of aandelen zonder stemrecht uitgegeven.
- Op 31 december 2021 waren er 995 371 469 gewone aandelen in circulatie, volledig direct in bezit van KBC Groep NV.
- Additional tier 1 (AT1)-instrumenten (deze effecten zijn geïnclassificeerd als eigenvermogensinstrumenten onder IAS 32 en de coupon wordt behandeld als dividend):
 - In april 2018 plaatste KBC Groep AT 1-effecten voor 1 miljard euro en onderschreef voor hetzelfde bedrag een AT 1-effect bij KBC Bank (perpetueel met een eerste call op 7 jaar; met tijdelijke afschrijving bij een *common equity ratio* van 5,125%; initiële coupon van 4,45% p.a. halfjaarlijks te betalen).
 - In februari 2019 plaatste KBC Groep AT 1-effecten voor 500 miljoen euro en onderschreef voor hetzelfde bedrag een AT 1-effect bij KBC Bank (perpetueel met een eerste call op 5 jaar; tijdelijke afschrijving bij een *common equity ratio* van 5,125%; initiële coupon van 4,95% per jaar halfjaarlijks te betalen).

Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)

KBC Bank Ireland (in miljoenen euro)

31-12-2021

ACTIVA	
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	9 998
Afbetalingskredieten	32
Hypotheekleningen	9 871
Termijnkredieten	83
Voorschotten in rekening-courant	12
VERPLICHTINGEN	
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	3 999
Zichtdeposito's	481
Termijndeposito's	949
Spaarrekeningen	2 569
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	263
waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	257

- Eind augustus 2021 bereikte KBC Bank Ireland een akkoord over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. Die deal werd begin februari 2022 gefinaliseerd. In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland ook dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Zie verder in Toelichting 6.6. Die verkopen zorgden voor een verschuiving naar de posten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten, aangezien we van mening zijn dat aan alle IFRS 5-voorwaarden is voldaan. Meer details vindt u in de onderstaande tabel.
- Maximaal kredietrisico: het maximale kredietrisico verbonden aan Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten bedroeg 10,0 miljard euro, met 9,8 miljard euro ontvangen waarborgen en andere credit enhancements.

6.0 Andere toelichtingen

Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	31-12-2021			31-12-2020		
	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure
Niet-opgenomen deel van verstrekte kredietlijnen						
Categorie 1	38 447	17	38 430	36 059	22	36 036
Categorie 2	4 770	16	4 754	4 034	11	4 024
Categorie 3 – non-performing	42	4	38	40	9	31
Totaal	43 258	37	43 221	40 133	42	40 091
<i>Waarvan onherroepelijke kredietlijnen</i>	25 809	14	25 795	23 542	18	23 524
Verstrekte financiële garanties						
Categorie 1	8 678	2	8 676	7 767	4	7 764
Categorie 2	1 678	5	1 673	1 703	6	1 697
Categorie 3 – non-performing	153	86	67	169	90	79
Totaal	10 510	93	10 417	9 639	100	9 539
Andere versterkte verbintenissen						
Totaal	675	1	674	354	1	353
Totaal						
Verbindenissen en financiële garanties buiten balans	54 443	130	54 312	50 126	143	49 983

- Reële waarde van financiële garanties: gebaseerd op de beschikbare marktwaarde.
- De boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven bedroeg 66 057 miljoen euro voor verplichtingen en 3 961 miljoen euro voor eventuele verplichtingen (2020: 61 197 miljoen euro en 4 192 miljoen euro). Eind 2021 waren ongeveer 16,6 miljard euro woningkredieten en cashcollecties ingeschreven in het register van de dekkingswaarden van het bijzondere vermogen van het *covered bond*-programma (eind 2020: 17,4 miljard euro).
- Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar – zie tabel) bestaat de verplichting die terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen. Waarborgen die kunnen worden opgeëist als kredieten, worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement verkoopt de curator de waarborgen. In de andere gevallen regelt de bank zelf de uitwinning of neemt ze de waarborgen in eigendom. Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen). Meer informatie vindt u in Toelichting 4.3.
- De waarborgen verworven door uitwinning bedroegen 4 miljoen euro in 2021 (7 miljoen euro in 2020).

Aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) (in miljoenen euro)

	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of doorverpande waarborgen	
	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020
Financiële activa	40 251	40 466	11 862	10 933
Aandelen	11	8	1	2
Schuldpapier	40 021	40 261	11 860	10 931
Leningen en voorschotten	219	197	0	0
Liquiditeiten	0	0	0	0
Andere activa	0	0	0	0

Toelichting 6.2: Leasing

(in miljoenen euro)	31-12-2021	31-12-2020
Vorderingen voor financiële leasing		
Bruto-investering in financiële leasing, vordering	6 155	6 136
Tot 1 jaar	1 504	1 482
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	3 421	3 350
Meer dan 5 jaar	1 230	1 304
Niet-verdiende toekomstige financieringsinkomsten met betrekking tot financiële leasing	340	388
Netto-investering in financiële leasing	5 815	5 747
Tot 1 jaar	1 427	1 394
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	3 239	3 148
Meer dan 5 jaar	1 149	1 206
<i>Waarvan niet-gegarandeerde restwaarden voor de leasinggever</i>	34	40
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen voor oninbare leasingvorderingen	47	55
Vorderingen voor operationele leasing		
Toekomstige minimaal te ontvangen leasingbetalingen uit niet-opzegbare leasing	499	503

- KBC treedt slechts in beperkte mate op als leasingnemer in operationele en financiële leasing
- Financiële leasing: KBC biedt financiëleleasingproducten aan, gaande van leasing van uitrusting en voertuigen tot vastgoedleasing. Financiële leasing wordt in België over het algemeen door het kantorennetwerk van de KBC-groep aangeboden. Ook in Centraal-Europa wordt dat model steeds belangrijker.
- Operationele leasing betreft hoofdzakelijk fullserviceverhuur van auto's. Die service bieden we aan zowel via het kantorennetwerk van KBC Bank en CBC Banque als via een intern verkoopteam. Ook in Centraal-Europa ontwikkelen we de fullserviceverhuur verder.

Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen, exclusief key management (in miljoenen euro)	2021						2020					
	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal
Activa	0	471	17	39	128	656	1	649	93	34	7	784
Leningen en voorschotten	0	353	0	0	100	453	0	251	39	1	0	291
Aandelen (inclusief investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures)	0	56	17	39	0	112	1	97	53	29	0	180
Overige	0	62	0	0	28	91	0	301	1	4	7	313
Verplichtingen	12 194	1 033	89	0	838	14 155	10 446	1 093	93	4	373	12 010
Deposito's	238	948	20	0	831	2 037	80	769	18	4	351	1 222
Andere financiële verplichtingen	11 907	0	0	0	0	11 907	10 191	258	0	0	0	10 449
Overige	50	85	69	0	8	212	175	66	75	0	23	339
Winst-en-verliesrekening	- 818	- 35	- 4	0	- 4	- 862	- 929	- 55	- 4	0	0	- 987
Nettorente-inkomsten	- 76	- 101	- 1	0	0	- 178	- 74	- 142	- 1	0	0	- 217
Rente-inkomsten	8	1	0	0	0	9	6	1	1	0	0	8
Rentelasten	- 84	- 102	- 1	0	0	- 187	- 80	- 143	- 1	0	0	- 225
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Technische verzekeringslasten vóór herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dividendinkomsten	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
Nettoprovisie-inkomsten	0	66	- 1	0	2	67	0	80	- 1	0	2	81
Provisie-inkomsten	0	181	0	0	2	183	0	178	0	0	2	181
Provisielasten	0	- 115	- 1	0	0	- 116	0	- 99	- 1	0	0	- 100
Overige netto-inkomsten	0	- 27	- 1	0	0	- 29	0	- 17	- 1	0	0	- 18
Algemene beheerskosten	- 742	28	- 2	0	- 6	- 723	- 854	24	- 2	0	- 2	- 835
Niet opgenomen deel van kredietlijnen, financiële garanties en andere verbintenissen												
Gegeven door de groep	0	3 611	0	0	74	3 685	0	3 798	0	18	111	3 927
Ontvangen door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

**Transacties met key management (leden Raad van Bestuur en Directiecomité)
(in miljoenen euro)***

	2021	2020
Totaal*	1	2
Indeling naar type bezoldiging		
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	1	2
Vergoedingen na uitdiensttreding	0	0
Toegezegdpensioenregelingen	0	0
Toegezegdebijdrageregelingen	0	0
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	0	0
Vergoedingen bij uitdiensttreding	0	0
Betalingen in aandelen	0	0
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	0	0
Toegestaan	0	0
Uitgeoefend	0	0
Verandering van samenstelling	0	0
Aan het einde van het jaar	0	0
Voorschotten en leningen toegestaan aan key management en partners	1	2

* Bedragen van de bezoldiging van het key management of de partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van op die grond aan gewezen key management toegekende rustpensioenen.

- Dochtermaatschappijen en entiteiten van de KBC-groep in de eerste tabel: omvat transacties met de niet-geconsolideerde dochtermaatschappijen (transacties met geconsolideerde dochtermaatschappijen zijn reeds geëlimineerd in de geconsolideerde financiële staten) en transacties met andere entiteiten van de KBC-groep (voornamelijk KBC Verzekeringen).
- Overige in de eerste tabel: omvat onder andere KBC Ancora, Cera en MRBB.
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.
- Key management zijn de leden van de Raad van Bestuur en het Directiecomité van KBC Bank NV. Meer informatie over de vergoedingen van het topmanagement vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Er staan geen belangrijke waardeverminderingen uit ten opzichte van verbonden partijen.

Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris

Bezoldigingen van de commissaris (PwC; in euro)	2021	2020
KBC Bank NV en dochtervennootschappen		
Standaardcontroleopdrachten	5 998 302	6 139 087
Overige diensten	640 162	413 229
Andere controleopdrachten	555 457	404 150
Belastingadviesopdrachten	0	0
Andere opdrachten buiten revisoraatsopdrachten	84 705	9 079
KBC Bank NV		
Standaardcontroleopdrachten	2 109 052	1 998 195
Overige diensten	78 088	82 948

Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

In de tabel vindt u de belangrijkste groepsmaatschappijen. Een volledig overzicht van alle (in de consolidatie opgenomen en van de consolidatie uitgesloten) groepsmaatschappijen vindt u op www.kbc.com > Over ons > Onze structuur.

KBC Bank: belangrijkste vennootschappen opgenomen in de consolidatie

Naam	Zetel	Vennootschapsnummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)	Divisie ¹	Activiteit
KBC Bank NV	Brussel – BE	462.920.226	100,00	BE/GC	kredietinstelling
CBC BANQUE SA	Namen – BE	403.211.380	100,00	BE	kredietinstelling
Československá Obchodná Banka a.s.	Bratislava – SK	--	100,00	IM	kredietinstelling
Československá Obchodní Banka a.s.	Praag – CZ	--	100,00	CZ	kredietinstelling
KBC Asset Management NV	Brussel – BE	469.444.267	100,00	BE	vermogensbeheer
KBC Autolease NV	Leuven – BE	422.562.385	100,00	BE	leasing
KBC Bank Ireland Plc. ²	Dublin – IE	--	100,00	IM	kredietinstelling
KBC Commercial Finance NV	Brussel – BE	403.278.488	100,00	BE	factoring
KBC Ifima SA	Luxemburg – LU	--	100,00	GC	financiering
KBC Securities NV	Brussel – BE	437.060.521	100,00	BE	beursmakelaar
K&H Bank Zrt.	Budapest – HU	--	100,00	IM	kredietinstelling
Loan Invest NV	Brussel – BE	889.054.884	100,00	BE	effectiseringsvehikel
United Bulgarian Bank AD	Sofia – BG	--	99,91	IM	kredietinstelling

¹ BE: divisie België; CZ: divisie Tsjechië; IM: divisie Internationale Markten; GC: Groepscenter.

² Zie Toelichting 6.6.

- Een onderneming die in aanmerking komt voor consolidatie wordt ook werkelijk in de consolidatie opgenomen als twee van de volgende criteria worden overschreden: (1) het deel van de groep in het eigen vermogen overschrijdt 2,5 miljoen euro, (2) het deel van de groep in het resultaat overschrijdt 1 miljoen euro en (3) het balanstotaal overschrijdt 100 miljoen euro. Het gezamenlijke balanstotaal van de uitgesloten vennootschappen mag niet meer bedragen dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.
- We passen de methode van integrale consolidatie toe voor alle (belangrijke) entiteiten, inclusief structured entities (SPV's), waarover de consoliderende vennootschap, direct of indirect, een exclusieve zeggenschap uitoefent. Om te beoordelen of structured entities al dan niet moeten worden geconsolideerd, hanteren we de principes zoals uiteengezet in IFRS 10. Bovendien hanteren we drempels voor opname in de consolidatie (zie vorige paragraaf).
- Toelichting in verband met belangen in andere entiteiten (IFRS 12):
 - Belangrijke beoordelingen en veronderstellingen:
 - Over het algemeen worden de fondsen die KBC beheert niet opgenomen in de consolidatiekring omdat ze niet beantwoorden aan de drie criteria van controle (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de mogelijkheid om die zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden).
 - De gemeenschappelijke entiteiten (joint entities) waarvan KBC geen 50% van het aandelenkapitaal in handen heeft, worden geclassificeerd als joint ventures, omdat KBC Groep de gezamenlijke controle over die entiteiten heeft op basis van aandeelhoudersovereenkomsten. Op basis van de statuten en/of aandeelhoudersovereenkomsten is het stemrecht in (en dus de controle over) de joint venture gelijkmatig verdeeld over de verschillende aandeelhouders en kunnen beslissingen enkel genomen worden met unanimiteit.
 - Belangen in dochtermaatschappijen
 - Voor de overgrote meerderheid van de entiteiten zijn de stemrechten wezenlijk gelijk aan de eigendomsrechten.
 - In de gezamenlijke kapitaalbeslissing (joint capital decision) werden bepaalde pijler 2-niveaus vastgelegd. Daardoor moeten bepaalde minimale kapitaalratio's gerespecteerd worden en gelden er beperkingen voor de repatriëring van kapitaal en de uitkering van dividenden.
 - Met betrekking tot Loan Invest NV is KBC blootgesteld aan kredietverliezen op de hypotheekportefeuille. Daarvoor worden waardeverminderingen geboekt als dat nodig is.
 - Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten
 - KBC Bank NV treedt op als arranger en dealer voor Medium Term Note-programma's ter waarde van 40 miljard euro, uitgegeven door 19 niet-geconsolideerde speciaal daartoe opgerichte gestructureerde entiteiten in Ierland. Hun hoofdactiviteit is het bijeenbrengen van geld door notes uit te geven om financiële activa aan te kopen (zoals effecten, obligaties, deposito's, enz.) en gerelateerde derivaten- en andere contracten aan te gaan. Ze bieden beleggingsmogelijkheden aan klanten door te zorgen voor schaalvoordelen, een spreiding van het kredietrisico en een grote granulariteit. Elke structured entity heeft een prospectus dat is goedgekeurd door de Ierse centrale bank en kan worden geraadpleegd op www.kbc.be/prospectus/spv. De gestructureerde entiteiten zijn evenwel niet geconsolideerd, omdat ze niet voldoen aan de drie criteria voor consolidatie (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de

mogelijkheid om die zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden). Op 31 december 2021 bedroeg het beheerde vermogen van die entiteiten 6,2 miljard euro.

- Sponsored niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten worden gedefinieerd als gestructureerde entiteiten waarbij KBC Groep of een van zijn dochterondernemingen optreedt als arranger van het emissieprogramma, maar waarbij de beslissingsbevoegdheid van de gestructureerde entiteiten niet bij KBC Bank of een van zijn dochterondernemingen ligt en die dus niet geconsolideerd zijn..
 - Op 31 december 2021 had KBC Bank de volgende inkomsten uit de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten: beheersvergoeding: 26 miljoen euro, vergoeding als administratief agent: 1 miljoen euro, accounting fee: 1 miljoen euro.
- Er waren eind 2021 geen groepsvennootschappen actief in de winningsindustrie. Bijgevolg werd geen geconsolideerd verslag van betalingen aan overheden opgesteld (cf. art 3:8 § 1 WvV).

Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

- overname van OTP Banka Slovensko
 - Eind november 2020 ronden we de overname af van 99,44% van OTP Banka Slovensko voor 64 miljoen euro, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. Die maatschappij was actief op de Slowaakse markt als een universele bank, met een marktaandeel van bijna 2% in deposito's en kredieten en bijna 200 000 klanten. Daarmee versterken we ons marktaandeel in Slowakije, waar we al sinds 2002 aanwezig zijn via ČSOB. We zullen kunnen profiteren van schaalvoordelen en onze zichtbaarheid in deze erg competitieve markt vergroten, wat al onze stakeholders ten goede zal komen.
 - De impact daarvan is opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers (eind 2020 en eind 2021). De resultaten van OTP Banka Slovensko werden volledig geconsolideerd in de winst-en-verliesrekening vanaf 1 januari 2021. De impact bedraagt +34 miljoen euro totale opbrengsten (voornamelijk nettorenteinkomsten en nettoprovisie-inkomsten), -30 miljoen euro business-as-usual exploitatiekosten (exclusief 18 miljoen integratieprojectkosten, waarvan 14 miljoen euro geboekt in ČSOB Slowakije en 4 miljoen euro in OTP Banka Slovensko), +6 miljoen euro terugname van waardeverminderingen en +4 miljoen euro resultaat na belastingen.
 - KBC nam eind 2020 geen goodwill of badwill op in zijn geconsolideerde jaarrekening aangezien de overnameprijs nagenoeg gelijk was aan het eigen vermogen van OTP (rekening houdend met specifieke negatieve aanpassingen van de reële waarde die KBC tijdens het due diligence proces vastgesteld heeft). IFRS 3 (Bedrijfscombinaties) laat toe om het goodwillbedrag aan te passen tijdens de periode van 12 maanden vanaf de overnamedatum. Na finalisatie van de specifieke aanpassingen van de reële waarde (voornamelijk met betrekking tot de kredietportefeuille op basis van een gedetailleerde screening), boekte KBC in het vierde kwartaal van 2021 een badwill van 28 miljoen euro (opgenomen in overige netto-inkomsten, zie ook toelichting 3.6). De badwill is niet onderhevig aan belastingen.
 - De overname had slechts een beperkte invloed op de kapitaalpositie van KBC (-0,2% op de common equity ratio).
 - In 2021 verhoogden we het belang in OTP Banka Slovensko naar 100% door middel van een uitrookbod. Op 1 oktober 2021 fuseerde OTP Banka Slovensko met ČSOB in Slowakije.
 - De tabel verderop geeft de reële waarde weer van de belangrijkste activa en verplichtingen die deel uitmaken van de overname van OTP Banka Slovensko.

Invloed van de overnames van OTP Banka Slovensko (in miljoenen euro)

2020: OTP Banka Slovensko

Percentage aandelen gekocht of verkocht in het betrokken jaar	aankoop 99,44%*
Percentage aandelen na transactie	99,44%*
Betreffende divisie	Internationale Markten
Datum sluiting transactie, maand en jaar	99,44%: november 2020
Resultaten van de betreffende maatschappij opgenomen in het resultaat van de groep vanaf:	januari 2021
Aankoopprijs of verkoopprijs	64
Kasstroom voor de aankoop of verkoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	107
Geboekte bedragen voor de gekochte activa en verplichtingen, reële waarde	
Toestand op:	31 december 2020
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	171
Financiële activa	1 209
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	1 206
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	2
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	0
Belastingvorderingen	16
Materiële vaste activa	10
Overige activa	2
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in de bovenstaande activa)</i>	171
Financiële verplichtingen	1 048
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	1 048
<i>Afdekkingsderivaten</i>	0
Voorziening voor risico's en kosten	10
Overige verplichtingen	21
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in de bovenstaande verplichtingen)</i>	0

*Nadien verhoogd tot 100% door uitkoop van minderheidsaandeelhouders

- verkoop van de Ierse activiteiten (deels nog niet gefinaliseerd)
 - Eind augustus 2021 bereikte KBC Bank Ireland een akkoord over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van ruwweg 1,1 miljard euro in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. De deal werd begin februari 2022 afgerond. Pepper Finance Corporation (Ireland) DAC zal de kredieten beheren als wettelijke houder van de eigendomsitel. Pepper staat onder toezicht van de Ierse centrale bank.
 - In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland ook dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Daarnaast zal Bank of Ireland Group ook een kleine portefeuille van non-performing hypotheekleningen verwerven. De overname, voor een totaal bedrag van ongeveer 5 miljard euro (excl. deposito's), omvat ca. 8,8 miljard euro performing hypotheekleningen, ca. 0,1 miljard euro voornamelijk performing commerciële en consumentenkredieten, ca. 0,3 miljard euro non-performing hypotheekleningen en ca. 4,4 miljard euro deposito's. De precieze omvang van de portefeuille en de te betalen vergoeding zullen afhangen van de ontwikkeling van de portefeuille tot de afronding van deze transactie, maar zullen naar verwachting niet significant veranderen. De transactie moet nog worden goedgekeurd door de toezichthouder en de Ierse mededingingsautoriteiten.
 - De succesvolle voltooiing van deze twee transacties resulteert uiteindelijk in onze terugtrekking uit de Ierse markt.
 - De twee verkooptransacties in Ierland hadden een onmiddellijk eenmalig effect op de winst-en-verliesrekening van -0,4 miljard euro na belastingen (zie tabel). Bij de finalisatie zal de transactie met Bank of Ireland een positief effect hebben van ongeveer 0,2 miljard euro en ook leiden tot een positief effect op de common equity ratio van zo'n 0,9 procentpunten (voornamelijk door de vermindering van de risicogewogen activa).
 - De impact van de twee transacties op de geconsolideerde balanscijfers van eind 2021: de verkooptransacties in Ierland zorgden voor de verplaatsing van alle activa en passiva die deel uitmaken van de groepen activa die worden afgestoten naar 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' aan de actiefzijde van de balans en naar 'Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten' aan de passiefzijde van de balans. Na finalisatie van de transacties zullen ze niet langer in de balans worden opgenomen. Invloed op de winst-en-verliesrekening: de resultaten van de groepen activa die worden afgestoten blijven in de desbetreffende posten van de winst-en-verliesrekening opgenomen tot de finalisatie van de transacties. Invloed op de kredietkostenratio en de ratio van impaired kredieten: de Ierse kredietportefeuille blijft inbegrepen tot finalisatie van de transacties. Zie ook de pro-formacijfers in toelichting 4.1. en Toelichting 5.11. Een overzicht van de (one-off) invloed op de winst-en-verliesrekening in 2021 vindt u in het onderstaande overzicht.
 - Vanaf 2022 wordt Ierland verschoven naar het Groepscenter (zonder retroactieve aanpassing).

Invloed van de transacties m.b.t. Ierland op boekjaar 2021: eenmalige elementen* (in miljoenen euro)	Verkoopovereenkomst non-performing kredieten in augustus	Verkoopovereenkomst resterende kredieten en deposito's in november	Totaal
Totale opbrengsten	0	-3	-3
Exploitatiekosten	-7	-91	-97
Bijzondere waardeverminderingen	-129	-81	-210
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI*</i>	-129	-49	-178
<i>op overige</i>	0	-32	-32
Belastingen	16	-67	-51
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-120	-241	-361

* De waardevermindering wordt veroorzaakt door de vergelijking van de verkoopprijs van de impaired kredieten met de nettoboekwaarde van de onderliggende kredieten.

- overname Bulgaarse activiteiten van Raiffeisen Bank International (nog niet gefinaliseerd)
 - In november 2021 bereikten we een akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van 100% van de aandelen van Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD, een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijven. De transactie omvat ook de dochterbedrijven Raiffeisen Leasing Bulgaria, Raiffeisen Asset Management (Bulgarije), Raiffeisen Insurance Broker en Raiffeisen Service. De bank bekleedt de zesde plaats met een marktaandeel van ruwweg 8% in leningen, beschikt over een netwerk van 122 bankkantoren en telt zo'n 2 500 medewerkers die meer dan 600 000 klanten bedienen. Het totaalbedrag van de deal bedraagt 1 015 miljoen euro in cash en weerspiegelt de kwaliteit van de franchise en het synergiepotentieel (onder meer inzake optimalisatie en integratie van kantorennetwerk, hoofdkantoor en ICT platformen). Het is de bedoeling om, na goedkeuring door de toezichthouder, over te gaan tot een fusie van Raiffeisenbank (Bulgaria) en UBB. De pro forma gecombineerde entiteit zou wat activa betreft een marktaandeel van naar schatting 18% behalen, waardoor onze top 3-positie op de bankenmarkt verder versterkt wordt en we onze positie als leidende financiële groep in Bulgarije nog verder uitbouwen. Bovendien zal deze overname het marktleiderschap van UBB in vermogensbeheer en de leidende positie wat betreft leasingoplossingen aanzienlijk versterken en ruime mogelijkheden creëren voor kruisverkoop met DZI op het vlak van verzekeringen. De transactie zal vanaf het eerste jaar positief bijdragen aan onze winst per aandeel.
 - Aangezien de transactie nog niet gefinaliseerd was op 31-12-2021 is ze niet opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers van 31-12-2021.

- o Na afronding zal de transactie een invloed van ongeveer -1 procentpunt hebben op de common equity ratio van KBC Groep. De transactie moet nog worden goedgekeurd door de toezichthouders en zal naar verwachting worden afgerond tegen medio 2022.

Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal, zowel voor het bank- als het verzekeringsbedrijf. Het betreft alle instrumenten die geschikt zijn om verliezen op te vangen in *going concern*- en/of *gone concern*-situaties. Kapitaalbeheer moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de beleggersverwachtingen, de standpunten van ratingbureaus en de ambities van het management. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het kapitaalbeheer ligt bij de Raad van Bestuur.

Kapitaalbeheer omvat een brede waaier van activiteiten, waaronder strategische onderwerpen (bv. beleid, doelstellingen bepalen, enz.), kaders en modellen (bv. reglementaire kapitaalmodellen, interne kapitaalmodellen, kosten van eigen vermogen, prestatie meting, enz.), planning en toewijzing (bv. toewijzing van kapitaal aan activiteiten, planning inzake uitgifte van kapitaalinstrumenten, raming van kapitaalratio's, enz.), uitvoering (bv. dividenden, kapitaaltransacties) en bewaking (bv. huidige solvabiliteitspositie op verschillende niveaus, naleving van de groepsbeleidslijnen en reglementaire vereisten, enz.).

Het ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocessen die samen bijdragen tot de doelstelling om altijd voldoende gekapitaliseerd te zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de kwaliteit van onze risicobeheer- en controleomgeving.

We rapporteren over de solvabiliteit van de bank op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt. Dat houdt in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD IV. KBC maakt sinds 30-06-2020 gebruik van de overgangsbepaling m.b.t. IFRS 9. KBC Bank is onderworpen aan minimale solvabiliteitsratio's. De belangrijkste maatstaf is de *transitional common equity ratio*, die volgens de reglementaire vereiste 10,45% moet bedragen. Die omvat het pijler 1-minimum (4,5%), de pijler 2-vereiste (1,75%, opgelegd door de ECB, naar aanleiding van haar *Supervisory Review and Evaluation Process*-beoordeling) en de vereiste buffers (4,20%, bepaald door de lokale bevoegde autoriteiten in de kernmarkten van KBC). Eind 2021 bedroeg de *transitional common equity ratio* 15,5%.

Reglementaire kapitaalvereisten KBC Bank (geconsolideerd) (in miljoenen euro)

	KBC Bank (geconsolideerd) CRR/CRD	
	31-12-2021	31-12-2020
	<i>Transi- tional</i>	<i>Transi- tional</i>
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	17 964	18 021
Tier 1-kapitaal	16 210	16 078
Common equity	14 710	14 578
Eigen vermogen van de aandeelhouders	14 912	14 567
Solvabiliteitsaanpassingen	- 202	12
Aanvullend going concern-kapitaal ¹	1 500	1 500
Tier 2-kapitaal ²	1 754	1 942
Totaal gewogen risicovolume ³	94 836	92 635
Common equity ratio	15,5%	15,7%

¹ Bevat perpetuele achtergestelde leningen met een volledig discretionaire en niet-cumulatieve interestvergoeding. De effecten bevatten verder ook een loss-afortie mechanisme, meer bepaald een tijdelijke afschrijving wanneer de CET1 ratio onder 5.125% zou vallen. Zie ook toelichting 5.10.

² Bevat achtergestelde leningen met een vaste vervaldag waarvan de hoofdsom en rentevergoeding in going concern niet kan worden geannuleerd.

³ Het is niet de verantwoordelijkheid van de erkende commissaris om erop toe te zien dat de RWA-interne modellen beantwoorden aan de goedkeuringscriteria zoals bepaald in de regelgevende normen.

- U vindt meer gedetailleerde informatie in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? van dit verslag en in het Risk Report.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De vereiste informatie in verband met risico's (IFRS 4 en IFRS 7) nemen we op in de door de commissaris geauditeerde delen van het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?. Die delen maken dus deel uit van de jaarrekening.

Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum

Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 17 maart 2022 die niet hebben geleid tot aanpassingen in de jaarrekening voor 2021:

- 7 februari 2022: afronding van de vroeger aangekondigde verkoop van vrijwel de volledige resterende portefeuille non-performing hypothecaire kredieten in Ierland.
- Op het moment dat dit verslag werd voorbereid, vereiste de inval van Rusland in Oekraïne extra aandacht op groepsniveau en in onze thuismarkten in Centraal- en Oost-Europa. KBC heeft een zeer beperkte directe blootstelling aan Oekraïne en Wit-Rusland (samen minder dan 10 miljoen euro) en slechts een beperkte directe blootstelling aan Rusland van minder dan 50 miljoen euro, voornamelijk afkomstig van handelsfinanciering. KBC houdt de gerelateerde macro-economische impact (bv. impact van hoge gas- en olieprijsen op inflatie en op economische groei) en de spillover-effecten voor KBC en haar cliënten, zowel financieel als operationeel, zeer nauwlettend in de gaten, met o.a. veel aandacht voor bedreigingen van de informatiebeveiliging. Economische en financiële sancties door het Westen kunnen de Europese economie verder beïnvloeden. De situatie wordt permanent intern opgevolgd en gerapporteerd.

Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap

Naam	KBC Bank NV
Oprichting	17 maart 1998
Oprichtingsland	België
Zetel van de vennootschap	Havenlaan 2, 1080 Brussel, België
BTW	BE 0462.920.226
RPR	Brussel
Website	https://www.kbc.com
E-mailadres voor communicatie met aandeel- en obligatiehouders	IR4U@kbc.be
Juridische vorm	Naamloze vennootschap naar Belgisch recht; organisatie van openbaar belang; de vennootschap is een kredietinstelling die onder het prudentieel toezicht staat van de Nationale Bank van België en de Europese Centrale Bank.
Duur	Onbepaalde duur.
Doel	De vennootschap heeft tot voorwerp, voor zichzelf of voor rekening van derden, in België of in het buitenland, alle verrichtingen uit te voeren die in de ruimste zin tot het bankbedrijf behoren alsook alle andere activiteiten waarvan de uitoefening aan de banken wordt of zal worden toegestaan (artikel 2 van de statuten).

Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien

De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de Griffie van de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank van Brussel en worden bekendgemaakt op www.kbc.com. De jaarrekeningen en het jaarverslag worden bij de Nationale Bank van België neergelegd en zijn beschikbaar op www.kbc.com. Het jaarverslag is ook verkrijgbaar op de zetel van de vennootschap en het wordt verstuurd aan de personen die erom hebben gevraagd. De beslissingen inzake de benoeming, het ontslag en de afzetting van leden van het Directiecomité en van de Raad van Bestuur worden in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. De financiële berichten over de vennootschap verschijnen op www.kbc.com.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Jaarlijks wordt op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een Algemene Vergadering gehouden op de woensdag die onmiddellijk voorafgaat aan de laatste donderdag van april of, indien die dag een wettelijke feestdag of banksluitingsdag is, op de laatste daaraan voorafgaande bankwerkdag, om 11 uur. Ieder aandeel geeft recht op één stem.

Voor informatie over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het recht van een aandeelhouder om deel te nemen aan de Algemene Vergadering, verwijzen we naar artikel 21 e.v. van de statuten, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC BANK NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2021**

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV (de “Vennootschap”) en haar filialen (samen “de Groep”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 24 april 2019, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV uitgevoerd gedurende 6 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2021 omvat, alsook de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR 302.991 miljoen en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening sluit af met een winst van het boekjaar (toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij) van EUR 2.135 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2021, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Details met betrekking tot de financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde op jaareinde 31 december 2021 zijn opgenomen in Toelichting 4.5 bij de geconsolideerde jaarrekening. Voor informatie met betrekking tot de bepaling van de reële waarde verwijzen we naar Toelichting 1.2. Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en Toelichting 4.4 bij de geconsolideerde jaarrekening.

De voor bepaalde financiële instrumenten gebruikte waarderingsmethoden en -modellen zijn inherent subjectief en maken gebruik van diverse veronderstellingen wat betreft de prijszetting. Daarenboven kunnen vele factoren de bepaling van de reële waarde beïnvloeden en kunnen ze variëren zowel per type instrument als binnen types van instrumenten. Dit is in het bijzonder het geval voor financiële instrumenten ingedeeld in niveau 2 en 3 in Toelichting 4.5 bij de geconsolideerde jaarrekening, de reële waarde van financiële instrumenten ingedeeld in niveau 1 is daarbij onderhevig aan een beperkte subjectieve beoordeling.

Het gebruik van verschillende waarderingsmethoden en veronderstellingen zou tot significant verschillende inschattingen van reële waarde kunnen leiden. Een overzicht van de belangrijkste waarderingsmethoden is opgenomen in Toelichtingen 4.4 en 4.5 bij de geconsolideerde jaarrekening. Verder worden aanpassingen van de reële waarde opgenomen op bepaalde posities gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen. Die aanpassingen worden gedreven door de huidige marktomstandigheden, de evoluties in de parameters inzake kredietrisico, het renteklimaat en de financieringskost, allemaal elementen die een impact hebben op de reële waarde van de portefeuille van de Groep gewaardeerd aan reële waarde. De belangrijkste aanpassingen van de reële waarde zijn opgenomen in Toelichting 1.2 bij de geconsolideerde jaarrekening. Aangezien het gebruik van verschillende veronderstellingen zou kunnen leiden tot verschillende inschattingen van reële waarde, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne controleomgeving met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten, inclusief de controles uitgevoerd op de prijzen en het validatieproces van de modellen. We hebben de gepastheid van de methodologie inzake het validatieproces van de modellen beoordeeld met behulp van onze experts inzake waarderingen en hebben steekproefsgewijs een herberekening uitgevoerd van de waardering aan reële waarde. Dit houdt in een evaluatie, op basis van onze ervaringen met de gangbare praktijken van de markt, van de marktgegevens, de basisgegevens en van de belangrijkste veronderstellingen gebruikt in de modellen ter bepaling van de reële waarde.

Op basis van onze procedures besluiten we dat de uitkomst van de directie wat betreft de modellen gebruikt voor de reële waarde van de financiële instrumenten ingedeeld in niveau 2 en 3, in de context van de inschatting van de vermelde onzekerheid, binnen een redelijke en aanvaardbare vork van uitkomsten valt.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de reële waarde van deze financiële instrumenten beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen in overeenstemming met IFRS 9 vereist een beoordeling van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen en de beoordeling van een significante toename in het kredietrisico of wanbetaling met betrekking tot de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.

De COVID-19 pandemie blijft de capaciteit van de modellen om alle gevolgen van de economische context en van de overheidsmaatregelen op de te verwachten kredietverliezen adequaat weer te geven beperken, waardoor bijkomende waardeverminderingen bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen vereist zijn.

Op jaareinde 31 december 2021 is informatie met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen opgenomen in Toelichting 4.2 bij de geconsolideerde jaarrekening, in toepassing van de waarderingsregels beschreven in Toelichting 1.2 Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving.

Informatie met betrekking tot het effect van de COVID-19 pandemie op de te verwachten kredietverliezen is opgenomen in toelichting 1.4 bij de geconsolideerde jaarrekening.

Op jaareinde 31 december 2021 bedragen de bruto leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs EUR 192.904 miljoen, de totale bijzondere waardeverminderingen op die datum bedragen EUR 2.572 miljoen.

De beoordeling van significante toenames in kredietrisico, van wanbetaling met betrekking tot leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs en de beoordeling van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen maken deel uit van het beoordelingsproces van de Groep en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's, kredietrisicomodellen, elementen die op significante toenames in kredietrisico en wanbetalingen wijzen, de financiële toestand van de tegenpartij, de verwachte toekomstige kasstromen of de waarde van het onderpand.

De bijkomende waardeverminderingen erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen, houden rekening met de input van experts, sector impacten en de impact van kansgewogen scenario's.

Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen zou tot verschillende inschattingen kunnen leiden van bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen. Aangezien de leningen en vorderingen het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Groep, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van kosten van bijzondere waardeverminderingen, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van kredieten en bijzondere waardeverminderingen van de Groep, inclusief de processen met betrekking tot de modellen voor het bepalen van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen en de COVID-19 gerelateerde bijkomende waardeverminderingen. We hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de controles in het proces van de toekenning van leningen, het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor de bepaling van bijzondere waardeverminderingen. Wat betreft bijzondere waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben we, voor een steekproef van corporate kredietdossiers, een detailnabicht uitgevoerd van door de Groep toegekende leningen. We hebben de veronderstellingen in vraag gesteld onderliggend aan de elementen die op wanbetaling kunnen wijzen en de kwantificatie inclusief de verwachte toekomstige kasstromen, de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling. Deze tests hebben geen significante uitzonderingen aan het licht gebracht.

Wat betreft de bijzondere waardeverminderingen voor de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, hebben we de elementen die op significante toenames in kredietrisico wijzen en de macro-economische scenario's in vraag gesteld en hebben we de onderliggende modellen getest inclusief het proces van de Groep inzake de goedkeuring en validatie van modellen.

Wij hebben ook de mathematische nauwkeurigheid van de berekeningen ter bepaling van de bijkomende waardeverminderingen gevalideerd en de redelijkheid ervan beoordeeld.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen beoordeeld, met inbegrip van de toelichting aangaande de COVID-19 gerelateerde bijkomende waardeverminderingen, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen bijzondere waardeverminderingen, met inbegrip van de COVID-19 gerelateerde bijkomende waardeverminderingen, binnen een redelijke vork van uitkomsten in de context van de leningen en vorderingen in het algemeen, en de gerelateerde onzekerheden zoals toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.
- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.
- Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is dit jaarverslag opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Wat betreft de niet-financiële informatie, en zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)

Wij hebben ook, overeenkomstig de ontwerpnorm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (hierna “ESEF”), de controle uitgevoerd van de overeenstemming van het ESEF-formaat met de technische reguleringsnormen vastgelegd door de Europese Gedelegeerde Verordening nr. 2019/815 van 17 december 2018 (hierna: “Gedelegeerde Verordening”).

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen, in overeenstemming met de ESEF vereisten, van de geconsolideerde financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand in ESEF-formaat (hierna “digitale geconsolideerde financiële overzichten”) opgenomen in het jaarlijks financieel verslag.

Het is onze verantwoordelijkheid voldoende en geschikte onderbouwende informatie te verkrijgen om te concluderen dat het formaat en de markeertaal van de digitale geconsolideerde financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten voldoen aan de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn wij van oordeel dat het formaat van en de markering van informatie in de digitale geconsolideerde financiële overzichten opgenomen in het jaarlijks financieel verslag van KBC Bank NV per 31 december 2021 in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming zijn met de ESEF vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

Andere vermelding

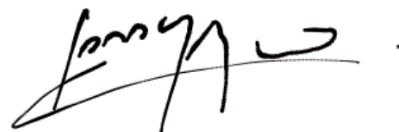
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Diegem, 6 april 2022

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Gregory Joos
Bedrijfsrevisor

Vennootschappelijke jaarrekening

10				9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL-inst 1.1

JAARREKENING IN EURO (in duizenden)

Naam: KBC BANK

Rechtsvorm: NV

Adres: Havenlaan

Postnummer: 1080

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van Brussel

Internetadres*: <http://www.kbc.be>

Nr.: 2

Bus:

Ondernemingsnummer

0462.920.226

Datum 29/10/2020 van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering van 27/04/2022

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01/01/2021

tot

31/12/2021

Vorig boekjaar van

01/01/2020

tot

31/12/2020

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

Periode in de Raad in 2021

Einde huidig mandaat

VOORZITTER VAN DE RAAD VAN BESTUUR:

Dhr. Koenraad DEBACKERE, A. Stesselstraat 8, 3012 Leuven

volledig jaar

2024

VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITE:

Dhr. Johan THUIS, Havenlaan 2, 1080 Brussel

volledig jaar

2025

Leden: zie vervolg op volgende bladzijde

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

- het verslag van de commissaris

- het jaarverslag van de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van aandeelhouders

Totaal aantal neergelegde bladen:

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: -

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

J. THUIS

Voorzitter Directiecomité

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

K. DEBACKERE

Voorzitter Raad van Bestuur

* Facultatieve vermelding

** Schrappen wat niet van toepassing is

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

Leden:

Dhr. Peter ANDRONOV, Havenlaan 2, 1080 Brussel	vanaf 28/04/2021	2025
Dhr. Nabil ARISS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2022
Mevr. Katelijn CALLEWAERT, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Mevr. Sonja DE BECKER, Meerbeekstraat 20, 3071 Erps-Kwerps	volledig jaar	2024
Dhr. Franky DEPICKERE, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2023
Dhr. Koenraad DEBACKERE, A. Stesselstraat 8, 3012 Leuven	volledig jaar	2024
Dhr. Daniel FALQUE, Havenlaan 2, 1080 Brussel	tot 28/04/2021	
Dhr. John HOLLOWES, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2022
Mevr. Julia KIRALY, Havenlaan 2, 1080 Brussel	tot 01/12/2021	
Dhr. Erik LUTS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Dhr. Bo MAGNUSSON, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2024
Dhr. David MOUCHERON, Havenlaan 2, 1080 Brussel	vanaf 28/04/2021	2025
Mevr. Vladimira PAPIRNIK, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2022
Dhr. Luc POPELIER, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Dhr. Hendrik SCHEERLINCK, Havenlaan 2, 1080 Brussel	tot 28/04/2021	
Dhr. Johan THIJIS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Mevr. Christine VAN RIJSSEGHEM, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2022
Dhr. Marc WITTEMANS, Beatrijslaan 91, 3110 Rotselaar	volledig jaar	2022

COMMISSARIS:

PwC Bedrijfsrevisoren BV 0429.501.944

Culliganlaan 5, 1831 Diegem, België

Functie : Commissaris, Lidmaatschapsnummer : B00009

Mandaat : benoemd 24/04/2019 tot 2022

Vertegenwoordigd door :

Jeanquart Roland (lidnummer IBR A01313)

Bedrijfsrevisor

Culliganlaan 5, 1831 Diegem, België

Gregory Joos (lidnummer IBR A02025)

Bedrijfsrevisor

Culliganlaan 5, 1831 Diegem, België

VERKLARING BETREFFENDE EEN AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van de artikelen 34 en 37 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

De jaarrekening werd / werd niet* geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is.

In bevestigend geval, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:

- A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming**;
- B. Het opstellen van de jaarrekening**;
- C. Het verifiëren van de jaarrekening en/of
- D. Het corrigeren van de jaarrekening.

Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke erkende boekhouder of erkende boekhouder fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschapsnummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)

* Schrappen wat niet van toepassing is.

** Facultatieve vermelding.

BALANS NA WINSTVERDELING

(in duizenden)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten		10100	33.225.335	18.138.039
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier		10200	1.146.516	419.495
III. Vorderingen op kredietinstellingen	5.1	10300	16.561.708	19.136.496
A. Onmiddellijk opvraagbaar		10310	411.510	631.387
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)		10320	16.150.199	18.505.110
IV. Vorderingen op cliënten	5.2	10400	87.213.576	81.714.093
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	5.3	10500	52.001.150	57.691.678
A. Van publiekrechtelijke emittenten		10510	23.438.498	27.131.665
B. Van andere emittenten		10520	28.562.651	30.560.014
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	5.4	10600	432.856	485.378
VII. Financiële vaste activa	5.5/ 5.6.1	10700	12.948.509	18.357.287
A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		10710	9.941.339	14.939.193
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10720	96.317	82.046
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		10730	17.724	28.974
D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10740	2.893.128	3.307.074
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	5.7	10800	54.233	61.751
IX. Materiële vaste activa	5.8	10900	1.679.682	1.573.095
X. Eigen aandelen		11000	0	0
XI. Overige activa	5.9	11100	952.502	1.065.544
XII. Overlopende rekeningen	5.10	11200	8.209.021	7.418.222
TOTAAL VAN DE ACTIVA		19900	214.425.088	206.061.079

(in duizenden)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
VREEMD VERMOGEN				
I. Schulden bij kredietinstellingen				
	5.11	20100	39.519.228	36.852.899
A. Onmiddellijk opvraagbaar		20110	4.236.258	4.354.587
B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier		20120	0	0
C. Overige schulden op termijn of met opzegging		20130	35.282.969	32.498.312
II. Schulden bij cliënten				
	5.12	20200	124.540.777	117.873.547
A. Spaargelden / spaardeposito's		20210	49.079.436	45.726.954
B. Andere schulden		20220	75.461.340	72.146.593
1. Onmiddellijk opvraagbaar		20221	63.535.542	58.015.857
2. Op termijn of met opzegging		20222	11.925.798	14.130.735
3. Wegens herdiscontering van handelspapier		20223	0	0
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden				
	5.13	20300	12.206.838	18.533.128
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop		20310	6.257.981	7.658.095
B. Overige schuldbewijzen		20320	5.948.857	10.875.033
IV. Overige schulden				
	5.14	20400	2.577.406	1.121.465
V. Overlopende rekeningen				
	5.15	20500	6.672.487	4.846.530
VI. Voorzieningen en uitgestelde belastingen				
		20600	113.581	129.345
A. Voorzieningen voor risico's en kosten		20610	113.581	129.345
1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen		20611	18.950	18.149
2. Belastingen		20612	0	0
3. Overige risico's en kosten	5.16	20613	94.631	111.196
B. Uitgestelde belastingen		20620	0	0
VII. Fonds voor algemene bankrisico's				
		20700	162.173	331.423
VIII. Achtergestelde schulden				
	5.17	20800	13.491.242	10.571.163
EIGEN VERMOGEN				
		209/213	<u>15.141.357</u>	<u>15.801.579</u>
IX. Kapitaal				
	5.18	20900	9.732.238	9.732.238
A. Geplaatst kapitaal		20910	9.732.238	9.732.238
B. Niet-opgevraagd kapitaal		20920	0	0
X. Uitgiftepremies				
		21000	2.066.339	2.066.339
XI. Herwaarderingsmeerwaarden				
		21100	0	0
XII. Reserves				
		21200	685.563	643.157
A. Wettelijke reserve		21210	672.589	630.183
B. Onbeschikbare reserves		21220	0	0
1. Voor eigen aandelen		21221	0	0
2. Andere		21222	0	0
C. Belastingvrije reserves		21230	12.973	12.973
D. Beschikbare reserves		21240	0	0
XIII. Overgedragen winst (verlies)				
	(+)/(-)	21300	2.657.218	3.359.846
TOTAAL VAN DE PASSIVA				
		29900	214.425.088	206.061.079

(in duizenden)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING				
I. Eventuele passiva				
	5.22	30100	9.763.041	9.278.072
A. Niet-genegocieerde accepten		30110	7.416	14.468
B. Kredietvervangende borgtochten		30120	2.437.767	2.340.014
C. Overige borgtochten		30130	5.724.148	5.487.454
D. Documentaire kredieten		30140	1.593.710	1.436.135
E. Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden		30150	0	0
II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico				
	5.22	30200	27.503.864	26.478.224
A. Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking		30210	2.638.285	1.448.330
B. Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden		30220	43.170	308.092
C. Beschikbare marge op betekende kredietlijnen		30230	24.822.409	24.721.802
D. Verplichtingen tot vaste opnemings en plaatsing van effecten		30240	0	0
E. Verplichtingen tot inkoop wegens onvolkomen cessie-retrocessie		30250	0	0
III. Aan de instelling toevertrouwde waarden				
		30300	286.462.772	246.566.395
A. Waarden gehouden onder fiducieregeling		30310	6.494.430	5.548.098
B. Open bewaring en gelijkgestelde		30320	279.968.341	241.018.297
IV. Te storten op aandelen				
		30400	0	0

RESULTATENREKENING (in staffelvorm)

(in duizenden)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	5.23	40100	2.665.020	2.653.717
A. Waaronder: uit vastrentende effecten		40110	477.205	608.638
II. Rentekosten en soortgelijke kosten		40200	1.192.630	1.224.983
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	5.23	40300	306.259	764.943
A. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten		40310	10.319	12.764
B. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		40320	295.100	749.446
C. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		40330	83	2.441
D. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		40340	757	292
IV. Ontvangen provisies	5.23	40400	1.323.322	1.177.645
A. Makelaars- en commissielonen		40410	693.337	623.123
B. Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaring		40420	34.417	29.263
C. Overige ontvangen provisies		40430	595.568	525.259
V. Betaalde provisies		40500	386.508	357.128
VI. Winst (Verlies) uit financiële transacties	(+)/(-) 5.23	40600	155.668	454.975
A. Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten		40610	150.021	452.146
B. Uit de realisatie van beleggingseffecten		40620	5.646	2.829
VII. Algemene administratieve kosten		40700	1.974.158	2.041.148
A. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		40710	781.046	787.109
B. Overige administratieve kosten		40720	1.193.112	1.254.038
VIII. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		40800	249.925	201.715
IX. Waardeverminderingen op vorderingen en voorzieningen voor de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": toevoegingen (terugnemingen)	(+)/(-)	40900	25.405	208.972
X. Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten: toevoegingen (terugnemingen)	(+)/(-)	41000	-242	-340
XI. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": bestedingen (terugnemingen)	(+)/(-)	41100	-21.882	-20.562
XII. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"		41200	13.788	9.941
XIII. Onttrekking (Toevoeging) aan het fonds voor algemene bankrisico's	(+)/(-)	41300	169.250	-244.201
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	5.23	41400	467.426	402.300
XV. Overige bedrijfskosten	5.23	41500	59.433	61.611
XVI. Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting	(+)/(-)	41600	1.207.222	1.124.782

(in duizenden)

		(in duizenden)		
	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
XVII. Uitzonderlijke opbrengsten		41700	328.346	9.560
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		41710	11.056	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		41720	315.396	1.087
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		41730	450	410
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		41740	1.421	8.008
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	5.25	41750	24	55
XVIII. Uitzonderlijke kosten		41800	613.393	418.072
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		41810	3.839	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		41820	303.347	415.223
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (+/-) (bestedingen)		41830	0	451
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		41840	306.207	2.398
E. Andere uitzonderlijke kosten	5.25	41850	0	0
XIX. Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting	(+/-)	41910	922.175	716.270
XIXbis. A. Overboeking naar de uitgestelde belastingen		41921	0	0
B. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen		41922	0	24
XX. Belastingen op het resultaat	(+/-) 5.26	42000	74.055	61.714
A. Belastingen		42010	75.090	64.579
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen		42020	1.035	2.865
XXI. Winst (Verlies) van het boekjaar	(+/-)	42100	848.119	654.580
XXII. Overboeking naar (Onttrekking aan) de belastingvrije reserves	(+/-)	42200	0	0
XXIII. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+/-)	42300	848.119	654.580

RESULTAATVERWERKING

(in duizenden)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies)	(+)/(-)	49100	4.207.965	3.410.407
1. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+)/(-)	(42300)	848.119	654.580
2. Overgedragen winst (Overgedragen verlies) van het vorige boekjaar	(+)/(-)	(21300P)	3.359.846	2.755.827
B. Onttrekking aan het eigen vermogen		49200	0	0
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49210	0	0
2. Aan de reserves		49220	0	0
C. Toevoeging aan het eigen vermogen		49300	42.406	32.729
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49310	0	0
2. Aan de wettelijke reserve		49320	42.406	32.729
3. Aan de overige reserves		49330	0	0
D. Over te dragen winst (verlies)	(+)/(-)	49400	2.657.218	3.359.846
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies		49500	0	0
F. Uit te keren winst		49600	1.508.341	17.833
1. Vergoeding van het kapitaal		49610	1.483.103	0
2. Bestuurders of zaakvoerders		49620	0	0
3. Andere rechthebbenden		49630	25.238	17.833

TOELICHTING

I. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN (actiefpost III)

(in duizenden)

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE VAN DE POST IN ZIJN GEHEEL		
(10300)	<u>16.561.708</u>	<u>19.136.496</u>
1. Vorderingen op verbonden ondernemingen		
50101	11.739.509	11.153.060
2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		
50102	0	0
3. Achtergestelde vorderingen		
50103	0	0
B. ALGEMENE OPGAVE VAN DE OVERIGE VORDERINGEN (OP TERMIJN OF MET OPZEGGING)		
(10320)	<u>16.150.199</u>	<u>18.505.110</u>
1. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling		
50104	0	
2. Uitsplitsing van de overige vorderingen (op termijn of met opzegging) naar hun resterende looptijd		
a. Van hoogstens drie maanden	50105	6.395.984
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50106	3.238.513
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50107	5.922.357
d. Van meer dan vijf jaar	50108	585.034
e. Met onbepaalde looptijd	50109	8.311

II. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP CLIENTEN (actiefpost IV)

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Vorderingen op verbonden ondernemingen	50201	5.947.931	5.736.847
2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50202	93.952	101.850
3. Achtergestelde vorderingen	50203	22.298	15.001
4. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling	50204	0	0
5. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	50205	12.945.431	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50206	4.778.978	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50207	16.560.918	
d. Van meer dan vijf jaar	50208	52.778.469	
e. Met onbepaalde looptijd	50209	149.781	
6. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar de aard van de debiteuren			
a. Vorderingen op de overheid	50210	3.954.556	4.015.162
b. Vorderingen op particulieren	50211	36.220.540	33.438.527
c. Vorderingen op ondernemingen	50212	47.038.481	44.260.404
7. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun aard			
a. Handelspapier (inclusief eigen accepten)	50213	85.748	
b. Vorderingen uit leasing en soortgelijke vorderingen	50214	1.939.222	
c. Leningen tegen forfaitair lastenpercentage	50215	1.472.283	
d. Hypotheekleningen	50216	31.806.521	
e. Andere leningen op termijn van meer dan één jaar	50217	37.446.839	
f. Overige vorderingen	50218	14.462.963	
8. Geografische uitsplitsing van de vorderingen op cliënten			
a. Uit België	50219	76.640.462	
b. Uit het buitenland	50220	10.573.114	
9. Analytische gegevens in verband met de hypotheekleningen met reconstitutie bij de instelling of waaraan levensverzekerings- en kapitalisatie-overeenkomsten zijn gekoppeld			
a. Aanvankelijk geleende kapitalen	50221	0	
b. Reconstitutiefonds en wiskundige reserves in verband met deze leningen	50222	0	
c. Netto-omloop van deze leningen (a - b)	50223	0	

III. STAAT VAN DE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost V)

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10500)	52.001.150	57.691.678
1. Obligaties en effecten uitgegeven door verbonden ondernemingen	50301	24.653.703	24.426.256
2. Obligaties en effecten uitgegeven door ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50302	687	0
3. Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen	50303	4.725	3.312.399
4. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische publiekrechtelijke emittenten	50304	7.053.366	
b. Buitenlandse publiekrechtelijke emittenten	50305	16.385.132	
c. Belgische niet-publiekrechtelijke emittenten	50306	6.925.602	
d. Buitenlandse niet-publiekrechtelijke emittenten	50307	21.637.049	
5. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50308	34.027.950	
b. Marktwaarde van de genoteerde effecten	50309	34.692.311	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50310	17.973.200	
6. Looptijden			
a. Resterende looptijd van hoogstens één jaar	50311	21.359.329	
b. Resterende looptijd van meer dan één jaar	50312	30.641.821	
7. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50313	2.013.557	
b. Beleggingsportefeuille	50314	49.987.593	
8. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd	50315	1.749	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50316	0	
9. Voor de beleggingsportefeuille			
a. Het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde	50317	117.322	
b. Het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde	50318	1.220.639	

(in duizenden)

**B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGS-
PORTEFEUILLE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN**

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50323P	xxxxxxxxxxxxxxx	55.218.648
2. Mutaties tijdens het boekjaar:	(+/-)	50319	-5.224.445	
a. Aanschaffingen		50320	219.861.284	
b. Overdrachten		50321	224.745.446	
c. Aanpassingen met toepassing van artikel 35 ter, §§4 en 5	(+/-)	50322	-340.283	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50323	49.994.203	
4. Overdrachten tussen portefeuilles				
a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille		50324	0	
b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille		50325	0	
c. Weerslag op het resultaat		50326	0	
5. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50332P	xxxxxxxxxxxxxxx	10.615
6. Mutaties tijdens het boekjaar:	(+/-)	50327	-4.006	
a. Geboekt		50328	123	
b. Teruggenomen want overtollig		50329	961	
c. Afgeboekt		50330	-3.168	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+/-)	50331	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50332	6.610	
8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		(50314)	49.987.593	

(in duizenden)

IIIBIS THEMATISCHE VOLKSLENINGEN**1. Totaal bedrag van de aangetrokken gelden**

- a. in de vorm van kasbonnen en termijndeposito's (art. 4)
- b. door middel van interbankenleningen (art. 6)

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50340	79.465	79.465
50341	79.465	79.465
50342	0	0
50350	901.272	1.044.684
a. Toegekende volksleningen		
50351	901.272	1.044.684
b. Gerealiseerde beleggingen (art. 11)		
50352	0	0
c. Toegekende interbankenleningen		
50353	0	0
50360	0	0

2. Aanwending van de aangetrokken gelden

- a. Toegekende volksleningen
- b. Gerealiseerde beleggingen (art. 11)
- c. Toegekende interbankenleningen

3. Inkomsten uit beleggingen (art. 11)

IV. STAAT VAN DE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost VI)

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10600)	<u>432.856</u>	<u>485.378</u>
1. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische emittenten	50401	209.437	250.109
b. Buitenlandse emittenten	50402	223.419	235.269
2. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50403	422.098	
b. Marktwaarde van de genoteerde effecten	50404	360.940	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50405	10.758	
3. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50406	423.148	
b. Beleggingsportefeuille	50407	9.708	
4. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd	50408	17.677	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50409	0	

(in duizenden)

**B. GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE
BELEGGINGSPORTEFEUILLE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE
EFFECTEN**
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50414P	xxxxxxxxxxxxxxxx	19.845

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Aanschaffingen

b. Overdrachten

c. Andere wijzigingen

(+)/(-)

50410	1.049
50411	1.202
50412	153
50413	0

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50414	20.894
-------	--------

4. Overdrachten tussen portefeuilles

a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille

b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille

c. Weerslag op het resultaat

50415	0
50416	0
50417	0

5. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50423P	xxxxxxxxxxxxxxxx	10.591
--------	------------------	--------

6. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Geboekt

b. Teruggenomen want overtollig

c. Afgeboekt

d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50418	595
50419	602
50420	6
50421	1
50422	0

7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50423	11.186
-------	--------

8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

(50407)	9.708
---------	-------

V. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VII)

(in duizenden)

A. ALGEMENE OPGAVE**1. Uitsplitsing van de financiële vaste activa volgens economische sector**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50501	7.031.681	7.331.355
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50502	2.909.658	7.607.838
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50503	6	6
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50504	96.312	82.040
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die kredietinstelling zijn	50505	0	0
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50506	17.724	28.974
g. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50507	234.500	252.500
h. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50508	2.658.628	3.054.574
i. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50509	0	0
j. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50510	0	0

2. Noteringen

a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die genoteerd zijn	50511	0	
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die niet genoteerd zijn	50512	9.941.339	
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die genoteerd zijn	50513	0	
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die niet genoteerd zijn	50514	96.317	
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die genoteerd zijn	50515	1.818	
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die niet genoteerd zijn	50516	15.906	
g. Bedrag van de door genoteerde effecten vertegenwoordigde achtergestelde vorderingen	50517	0	

(in duizenden)

B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN VERBONDEN ONDERNEMINGEN

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50522P	xxxxxxxxxxxxxxxx	17.424.248
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50518	-5.000.065	
a. Aanschaffingen		50519	72.205	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50520	5.078.691	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50521	6.421	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50522	12.424.184	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50528P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50523	0	
a. Geboekt		50524	0	
b. Verworven van derden		50525	0	
c. Afgeboekt		50526	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50527	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50528	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50535P	xxxxxxxxxxxxxxxx	2.485.055
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50529	-2.211	
a. Geboekt		50530	300.000	
b. Teruggenomen want overtollig		50531	302.211	
c. Verworven van derden		50532	0	
d. Afgeboekt		50533	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50534	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50535	2.482.844	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		10710	<u>9.941.339</u>	

(in duizenden)

C.GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50540P	xxxxxxxxxxxxxxxx	98.386
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50536	11.913	
a. Aanschaffingen		50537	25.658	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50538	13.745	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50539	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50540	110.299	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50546P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50541	0	
a. Geboekt		50542	0	
b. Verworven van derden		50543	0	
c. Afgeboekt		50544	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50545	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50546	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50553P	xxxxxxxxxxxxxxxx	16.340
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50547	-2.358	
a. Geboekt		50548	0	
b. Teruggenomen want overtollig		50549	2.358	
c. Verworven van derden		50550	0	
d. Afgeboekt		50551	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50552	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50553	13.982	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		10720	96.317	

(in duizenden)

D. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ANDERE AANDELEN DIE TOT DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA BEHOREN

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50558P	xxxxxxxxxxxxxxxx	32.141
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50554	-8.422	
a. Aanschaffingen	50555	3.093	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50556	11.515	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-) 50557	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50558	23.719	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50564P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50559	0	
a. Geboekt	50560	0	
b. Verworven van derden	50561	0	
c. Afgeboekt	50562	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50563	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50564	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50571P	xxxxxxxxxxxxxxxx	3.166
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50565	2.828	
a. Geboekt	50566	2.844	
b. Teruggenomen want overtollig	50567	16	
c. Verworven van derden	50568	0	
d. Afgeboekt	50569	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50570	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50571	5.994	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	10730	<u>17.724</u>	

(in duizenden)

**E. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE
 ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP VERBONDEN ONDERNEMINGEN**
1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50579P	xxxxxxxxxxxxxxxx	3.307.074

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Toevoegingen

50572	-413.946	
50573	20.000	
50574	437.975	
50575	0	
50576	-4.030	
50577	0	
50578	0	
50579	<u>2.893.128</u>	
50580	0	

b. Terugbetalingen

c. Geboekte waardeverminderingen

d. Teruggenomen waardeverminderingen

e. Wisselkoersverschillen

(+)/(-)

f. Overige

(+)/(-)

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar
4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar

(in duizenden)

F. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

2. Mutaties tijdens het boekjaar

a. Toevoegingen

b. Terugbetalingen

c. Geboekte waardeverminderingen

d. Teruggenomen waardeverminderingen

e. Wisselkoersverschillen

f. Overige

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50588P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
(+)/(-) 50581		0
50582		0
50583		0
50584		0
50585		0
(+)/(-) 50586		0
(+)/(-) 50587		0
50588		0
50589		0

VI. INLICHTINGEN OMTRENT DE DEELNEMINGEN

A. Deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de instelling een deelneming bezit in de zin van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992, alsmede de andere ondernemingen waarin de instelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaarrekening per	Munt- code	Eigen vermogen (+) of (-) (in duizenden munteenheden)	Nettoresultaat (in duizenden munteenheden)
	Soort	Aantal	%	%				
1. Verbonden Ondernemingen								
Almafin Real Estate NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0403355494)	Gewone	62.000	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	21.482	173
Almaloisir & Immobilier SAS Promenade Des Anglais 455, 6200 NICE (FR)	Gewone	328	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	15	-26
Bel Rom Sapte SRL Strada Paleologu 24, - BUCURESTI SECTORUL 3 (RO)	Gewone	16.429.999	99,99	0,01	31-dec-20	RON	103.594	7.127
CBC Banque SA Avenue Albert 1Er 60, 5000 NAMUR (BE0403211380)	Gewone	2.989.625	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	715.989	49.992
Ceskoslovenska Obchodni Banka AS Radlicka 150, 150 00 PRAHA 5 (CZ)	Gewone	292.750.002	100,00	0,00	31-dec-20	CZK	104.986.000	11.501.000
C Plus SAS Rue Rene Caudron 2, 78960 VOISINS-LE-BRETONNEUX (FR)	Gewone	50.000	83,33	0,00	31-dec-16	EUR	-12.696	-10
CSOB SK Žižkova 11, 811 02 BRATISLAVA (SK)	Gewone	8.886	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	859.573	50.813
Hello Shopping Park SRL Strada Paleologu 24, - BUCURESTI SECTORUL 3 (RO)	Gewone	10.000.000	100,00	0,00	31-dec-20	RON	110.616	291
Immo-Antares NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0456398361)	Gewone	2.375	95,00	5,00	10-nov-20	EUR	-1.398	227
Immo-Basilix NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0453348801)	Gewone	2.500	100,00	0,00	12-sep-21	EUR	-277	-83
Immobielière Distri-Land NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0436440909)	Gewone	1.094	87,52	0,00	31-dec-20	EUR	389	8
Immo Mechelen City Center NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0635828862)	Gewone	100	100,00	0,00	31-mrt-21	EUR	62	0
Immo Namott NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0840412849)	Gewone	100	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	62	0
Immo-Quinto NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0466000470)	Gewone	142.935	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	5.161	-36
Immo Retail Libramont BV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0733944263)	Gewone	10	100,00	0,00	30-jun-21	EUR	-15	-15
Immo-Zénobe Gramme NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0456572664)	Gewone	100	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	81	0
Julienne Holdings SARL Rue Jean Piret 1, 2350 LUXEMBOURG (LU)	Cat. A/B/C	4.500	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	-32.748	-1.279
K&H Bank ZRT Lechner Ödön Fásor 9, 1095 BUDAPEST (HU)	Gewone	140.978.164.412	100,00	0,00	31-dec-20	HUF	388.093.000	32.453.000
KBC Asset Management NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0469444267)	Gewone	5.766.805	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	154.575	272.630
KBC Autolease NV Prof. R. Van Overstraetenplein 5, 3000 LEUVEN (BE0422562385)	Gewone	184.994	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	7.875	15.336
KBC Bail Immobilier France SAS Rue De La Victoire 52, 75009 PARIS 9 (FR)	Gewone	1.500.000	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	15.256	219
KBC Bank Ireland PLC 2 Sandwith Street, - DUBLIN 2 (IE)	Gewone	827.892.018	99,99	0,01	31-dec-20	EUR	1.169.785	-55.357
KBC Commercial Finance NV Havenlaan 6, 1080 BRUSSEL (BE0403278488)	Gewone	120.000	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	9.459	4.395
KBC Focus Fund NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0647812124)	Gewone	300.000	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	14.563	-239
KBC Ifima NV Rue Du Fort Wallis 4, 2714 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	22.679	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	7.725	634
KBC Immolease NV Brusselsesteenweg 100, 3000 LEUVEN (BE0444058872)	Gewone	1.000.428	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	26.675	54
KBC Investments LTD Old Broad Street 111, EC2N 1FP LONDON (GB)	Gewone	105.000.100	100,00	0,00	31-dec-20	USD	388.783	-34.738
KBC Lease Belgium NV Brusselsesteenweg 100, 3000 LEUVEN (BE0426403684)	Gewone	267.181	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	11.003	3.031
KBC Real Estate Luxembourg SA Rue Jean Piret 1, 2530 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	3.098	99,93	0,07	31-dec-20	EUR	20.372	3.254
KBC Securities NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0437060521)	Gewone	1.899.517	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	56.598	-399

KBC Vastgoedinvesteringen NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0455916925)	Gewone	57.967	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	-3.752	4
KBC Vastgoedportefeuille België Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0438007854)	Gewone	57.768	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	9.611	-1.302
Luxembourg North Distribution SA Rue Jean Piret 1, 2350 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	11	11,00	89,00	31-dec-20	EUR	108	74
Poelaert Invest NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0478381531)	Gewone	10.000	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	12.466	1.605
Soluz.io NV Zwartustervest 24, 2800 MECHELEN (BE0711710576)	Cat. A	249.002	91,07	0,00	31-dec-20	EUR	611	-640
Start It X NV Prof. R. Van Overstraetenplein 5, 3000 LEUVEN (BE0730852042)	Gewone	1.000	100,00	0,00	31-dec-20	EUR	1.715	215
UBB Interlease AD Tsarigradsko Shosse Blvd. 135A, 1040 SOFIA (BG)	Gewone	3.474.648	100,00	0,00	31-dec-20	BGN	83.130	1.847
United Bulgarian Bank AD Vitosha Blvd 89B, 1463 SOFIA (BG)	Gewone	75.893.450	99,90	0,00	31-dec-20	BGN	1.478.786	108.804
2. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat >=20% en <= 50%								
Bancontact Payconiq Company NV Aarlenstraat 82, 1040 BRUSSEL (BE0675984882)	Cat. B	12.414.111	22,49	0,00	31-dec-20	EUR	22.661	2.131
Banking Funding Company NV Aarlenstraat 82, 1040 BRUSSEL (BE0884525182)	Gewone	12.437	20,25	0,00	31-dec-20	EUR	801	7
Batopin NV Sint-Lazaruslaan 10, 1210 SINT-JOOST-TEN-NODE (BE0744908035)	Gewone	20.000	25,00	0,00	31-dec-20	EUR	7.790	-210
BRS Microfinance Coop CVBA Muntstraat 1, 3000 LEUVEN (BE0508996711)	Cat. C	7.500	33,51	0,00	31-dec-20	EUR	22.288	-681
Gasco Group NV Antwerpsesteenweg 45, 2830 WILLEBROEK (BE0887290177)	Gewone	2.531.250	28,12	0,00	31-dec-20	EUR	-22.261	-673
Gemma Frisius-Fonds K.U. Leuven NV Waaistraat 6, 3000 LEUVEN (BE0477960372)	Cat. A	4.000	40,00	0,00	31-dec-20	EUR	33.725	-83
Go Connect BV Beiaardlaan 3-5, 1850 GRIMBERGEN (BE0653775248)	Cat. C	124	25,00	0,00	31-dec-20	EUR	705	-263
Immo Beaulieu NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0450193133)	Gewone	1.000	50,00	0,00	16-jun-21	EUR	68	44
Immoscoop 2.0 Philipssite 5, 3001 LEUVEN (BE0770397655)	Gewone	76	50,00	50,00	n/a	EUR	0	0
Isabel NV Keizerinlaan 13, 1000 BRUSSEL (BE0455530509)	Gewone	253.322	25,33	0,00	31-dec-20	EUR	47.378	8.082
Joyn International NV Ilgalaan 9, 3500 HASSELT (BE0578946577)	Gewone	757.455.432	31,41	0,00	31-dec-20	EUR	-4.133	-3.445
Justinvest NV Borsbeeksebrug 22, 2600 ANTWERPEN (BE0476658097)	Gewone	50	33,33	0,00	31-dec-20	EUR	850	1.188
NBX-BE BV Falcomplein 30, 2000 ANTWERPEN (BE0578916685)	Gewone	841.667	25,00	0,00	31-mrt-21	EUR	1.066	-49
NBX BV Falcomplein 30, 2000 ANTWERPEN (BE0578917180)	Gewone	7.353	12,82	0,00	31-mrt-21	EUR	14.939	-64
Payconiq International SA Rue Joseph Junck 9-11, L-1839 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	838.624	42,56	0,00	31-dec-20	EUR	18.267	-24.763
Rabot Invest NV Heistraat 129, 2610 WILRIJK (BE0479758733)	Gewone	60	25,00	0,00	31-dec-20	EUR	381	1.106
3. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat >=10% en <= 20%								
Baekeland II NV Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 GENT (BE0876424296)	Gewone	2.000.000	18,01	0,00	31-dec-20	EUR	95	-75
Belgian Mobile ID NV Sint-Goedeleplein 5, 1000 BRUSSEL (BE0541659084)	Cat. A	90.404	12,23	0,00	31-dec-20	EUR	-1.778	-4.130
Designcenter De Winkelhaak NV Lange Winkelhaakstraat 26, 2060 ANTWERPEN (BE0470201857)	Cat. B	124	19,46	0,00	31-dec-20	EUR	502	5
Europay Belgium NV Metrologielaan 8, 1030 BRUSSEL (BE0434197536)	Gewone	4.932	14,61	0,00	31-dec-20	EUR	1.723	-11
Impulse Microfinance Investment Fund NV Sneeuwbeslaan 20, 2610 WILRIJK (BE0870792160)	Gewone	2.000	17,56	0,00	31-dec-20	EUR	1.216	-37
QBIC Feeder Fund NV Ottergemsesteenweg Zuid 808, 9000 GENT (BE0846493561)	Cat. B	4.000	14,71	0,00	31-dec-20	EUR	19.579	-630
Rural Impulse Rue Aldringen 11, L-1118 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	15.000	16,66	0,00	31-dec-17	EUR	16.596	7.117
Visa Belgium CVBA Metrologielaan 8, 1130 BRUSSEL (BE0435551972)	Gewone	23	13,06	0,57	30-sep-20	EUR	1.554	-147
Vives NV Place De L'Université 1, 1348 LOUVAIN-LA-NEUVE (BE0862398591)	Cat. A	2.500	14,69	0,00	31-dec-20	EUR	190	-375

B. LIJST VAN ONDERNEMINGEN WAARVOOR DE INSTELLING ONBEPERKT AANSPRAKELIJK IS IN HAAR HOEDANIGHEID VAN ONBEPERKT AANSPRAKELIJK VENNOOT OF LID

De jaarrekening van elk van de ondernemingen waarvoor de instelling onbeperkt aansprakelijk is, wordt bij de voorliggende jaarrekening gevoegd en samen hiermee openbaar gemaakt, tenzij in de tweede kolom de reden wordt vermeld waarom dit niet het geval is; deze vermelding gebeurt door te verwijzen naar de van toepassing zijnde code (A, B of C) die hieronder wordt gedefinieerd.

De jaarrekening van de vermelde onderneming:

- A. wordt door deze onderneming openbaar gemaakt door neerlegging bij de Nationale Bank van België;
- B. wordt door deze onderneming daadwerkelijk openbaar gemaakt in een andere lidstaat van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn 2009/101/EEG;
- C. wordt door integrale of evenredige consolidatie opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de instelling die is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

NAAM, volledig adres van de ZETEL, RECHTSVORM
en, zo het een onderneming naar Belgisch recht
betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER

Eventuele code

VII. STAAT VAN DE OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIELE VASTE ACTIVA (actiefpost VIII)

(in duizenden)

A. OPRICHTINGSKOSTEN

1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50705P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0

2. Mutaties tijdens het boekjaar

a. Nieuwe kosten van het boekjaar

50701	0
50702	0

b. Afschrijvingen

50703	0
-------	---

c. Andere

(+)/(-)

50704	0
-------	---

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50705	0
-------	---

4. Waarvan

a. Kosten van oprichting en kapitaalverhoging, kosten bij uitgifte van leningen en andere oprichtingskosten

50706	0
-------	---

b. Herstructureringskosten

50707	0
-------	---

(in duizenden)

B. GOODWILL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50712P	xxxxxxxxxxxxxxxx	49.190

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

50708	0	
50709	0	
50710	0	
(+)/(-) 50711	0	

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50712	49.190	
-------	--------	--

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50719P	xxxxxxxxxxxxxxxx	25.220
--------	------------------	--------

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

50713	9.588	
50714	9.588	
50715	0	
50716	0	
50717	0	
(+)/(-) 50718	0	

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50719	34.808	
-------	--------	--

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50720	<u>14.382</u>	
-------	---------------	--

(in duizenden)

C. PROVISIES TER VERGOEDING VAN DE AANBRENG VAN VERRICHTINGEN MET HET CLIENTEEL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50725P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)

50721	0	
50722	0	
50723	0	
50724	0	
50725	0	

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50732P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50726	0	
50727	0	
50728	0	
50729	0	
50730	0	
50731	0	

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50732	0	
-------	---	--

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50733	0	
-------	---	--

(in duizenden)

D. OVERIGE IMMATERIELE VASTE ACTIVA

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50738P	xxxxxxxxxxxxxxx	95.953

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

50734	22.755	
50735	23.125	
50736	371	
(+)/(-) 50737	0	

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50738	118.708	
-------	---------	--

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50745P	xxxxxxxxxxxxxxx	58.172
--------	-----------------	--------

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

50739	20.685	
50740	21.055	
50741	0	
50742	0	
50743	371	
(+)/(-) 50744	0	

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50745	78.857	
-------	--------	--

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50746	<u>39.851</u>	
-------	---------------	--

VIII. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA (actiefpost IX)

(in duizenden)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. TERREINEN EN GEBOUWEN				
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50805P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.303.111
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50801	-68.482	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50802	8.256	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50803	76.738	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50804	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50805	1.234.629	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50811P	xxxxxxxxxxxxxxxx	57.755
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50806	-26.783	
a. Geboekt		50807	0	
b. Verworven van derden		50808	0	
c. Afgeboekt		50809	26.783	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50810	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50811	30.972	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50818P	xxxxxxxxxxxxxxxx	867.433
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50812	-46.533	
a. Geboekt		50813	22.291	
b. Teruggenomen		50814	0	
c. Verworven van derden		50815	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50816	68.825	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50817	0	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50818	820.900	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		50819	444.702	

(in duizenden)

B. INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50824P	xxxxxxxxxxxxxxx	7.728

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50820	490	
	50821	1.045	
	50822	554	
(+)/(-)	50823	0	

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50824	8.218	
-------	-------	--

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50830P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	-----------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50825	0	
	50826	0	
	50827	0	
	50828	0	
(+)/(-)	50829	0	

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50830	0	
-------	---	--

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50837P	xxxxxxxxxxxxxxx	7.397
--------	-----------------	-------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50831	294	
	50832	848	
	50833	0	
	50834	0	
	50835	554	
(+)/(-)	50836	0	

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50837	7.691	
-------	-------	--

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50838	527	
-------	-----	--

(in duizenden)

C. MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50843P	xxxxxxxxxxxxxxxx	31.612

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)	50839	-525
	50840	613
	50841	1.139
(+)/(-)	50842	0

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50843	31.086
-------	--------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50849P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)	50844	0
	50845	0
	50846	0
	50847	0
(+)/(-)	50848	0

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50849	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50856P	xxxxxxxxxxxxxxxx	15.020
--------	------------------	--------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)	50850	-675
	50851	447
	50852	0
	50853	0
	50854	1.122
(+)/(-)	50855	0

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50856	14.346
-------	--------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50857	16.741
-------	--------

(in duizenden)

D. LEASING EN SOORTGELIJKE RECHTEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50862P	xxxxxxxxxxxxxxx	159.702

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50858	1.555
	50859	4.787
	50860	3.232

a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa

b. Overdrachten en buitengebruikstellingen

c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)

50861	0
-------	---

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50862	161.257
-------	---------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50868P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	-----------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50863	0
---------	-------	---

a. Geboekt

50864	0
-------	---

b. Verworven van derden

50865	0
-------	---

c. Afgeboekt

50866	0
-------	---

d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50867	0
-------	---

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50868	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50875P	xxxxxxxxxxxxxxx	40.990
--------	-----------------	--------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50869	5.230
---------	-------	-------

a. Geboekt

50870	7.537
-------	-------

b. Teruggenomen

50871	0
-------	---

c. Verworven van derden

50872	0
-------	---

d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen

50873	2.307
-------	-------

e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50874	0
-------	---

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50875	46.220
-------	--------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50876	<u>115.037</u>
-------	----------------

11. Waarvan

a. Terreinen en gebouwen

50877	115.037
-------	---------

b. Installaties, machines en uitrusting

50878	0
-------	---

c. Meubilair en rollend materieel

50879	0
-------	---

(in duizenden)

E. OVERIGE MATERIELE VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50884P	xxxxxxxxxxxxxxx	1.324.638
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50880	258.874	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50881	462.261	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50882	203.387	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-) 50883	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50884	1.583.512	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50890P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50885	0	
a. Geboekt	50886	0	
b. Verworven van derden	50887	0	
c. Afgeboekt	50888	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50889	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50890	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50897P	xxxxxxxxxxxxxxx	380.610
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50891	100.225	
a. Geboekt	50892	182.218	
b. Teruggenomen	50893	0	
c. Verworven van derden	50894	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50895	81.993	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50896	0	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50897	480.836	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50898	1.102.676	

(in duizenden)

F. ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETALINGEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50903P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50899	0
	50900	0
	50901	0
(+)/(-)	50902	0

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50903		0
-------	--	---

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50909P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50904	0
	50905	0
	50906	0
	50907	0
(+)/(-)	50908	0

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50909		0
-------	--	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50916P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50910	0
	50911	0
	50912	0
	50913	0
	50914	0
(+)/(-)	50915	0

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50916		0
-------	--	---

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50917		0
-------	--	---

IX. OVERIGE ACTIVA (actiefpost XI)

(in duizenden)

Uitsplitsing van de post XI van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Optiecontracten	596.512
Nog toe te kennen reeds ontvangen bedragen	98.935
Betaald aan Europees Resolutiefonds - 15% wordt niet in resultaat genomen	62.192
Belastingsvorderingen	29.513
Belegde activa ikv pensioenverplichtingen NY branche	10.781
Levensverzekering mbt de NY branche medewerkers	115.759
Overige	38.810

X. OVERLOPENDE REKENINGEN (actiefpost XII)

(in duizenden)

- 1. Over te dragen kosten
- 2. Verworven opbrengsten

Codes	Boekjaar
51001	46.287
51002	8.162.735

X.bis HERBELEGGING VAN GESEGREGEEERDE CLIENTENGELDEN

Totaal

Codes	Boekjaar
51003	0

XI. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ KREDIETINSTELLINGEN (passiefpost I)

(in duizenden)

1. Schulden bij verbonden ondernemingen

2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Uitsplitsing van de niet onmiddellijk opvraagbare schulden naar hun resterende looptijd

- a. Van hoogstens drie maanden
- b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar
- c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar
- d. Van meer dan vijf jaar
- e. Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51101	1.745.229	2.229.800
51102	0	0
51103	10.064.034	
51104	2.608.171	
51105	22.610.764	
51106	0	
51107	0	

XII. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ CLIENTEN (passiefpost II)

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schulden bij verbonden ondernemingen	51201	2.885.822	2.588.804
2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51202	111.367	114.823
3. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Onmiddellijk opvraagbaar	51203	63.535.542	
b. Van hoogstens drie maanden	51204	7.199.564	
c. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51205	1.266.203	
d. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51206	2.118.166	
e. Van meer dan vijf jaar	51207	1.326.351	
f. Met onbepaalde looptijd	51208	49.094.950	
4. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar de aard van de schuldeisers			
a. Schulden bij de overheid	51209	3.850.278	3.292.226
b. Schulden bij particulieren	51210	71.931.790	67.033.902
c. Schulden bij ondernemingen	51211	48.758.708	47.547.419
5. Geografische uitsplitsing van de schulden bij cliënten			
a. Uit België	51212	108.857.924	
b. Uit het buitenland	51213	15.682.852	

XIII. STAAT VAN DE IN SCHULDBEWIJZEN BELICHAAMDE SCHULDEN (passiefpost III)

(in duizenden)

- 1. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij verbonden ondernemingen**
- 2. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**
- 3. Uitsplitsing van de in schuldbewijzen belichaamde schulden naar hun resterende looptijd**
 - a. Van hoogstens drie maanden
 - b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar
 - c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar
 - d. Van meer dan vijf jaar
 - e. Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51301	352.662	6.350.695
51302	0	0
51303	6.516.328	
51304	1.850.427	
51305	2.905.888	
51306	934.195	
51307	0	

XIV. STAAT VAN DE OVERIGE SCHULDEN (passiefpost IV)

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar
1. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van het belastingbestuur		
a. Vervallen schulden	51401	0
b. Niet-vervallen schulden	51402	0
	51403	0
2. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid		
a. Vervallen schulden	51404	0
b. Niet-vervallen schulden	51405	0
	51406	0
3. Belastingen		
a. Te betalen belastingen	51407	43.303
b. Geschatte belastingschulden	51408	6.058
4. Overige schulden		
Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
Opties en warrants		657.692
Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten		181.113
Nog te betalen dividenden		1.483.103
Intercompany schulden mbt global trading activiteiten		69.563
Overige intercompany schulden		10.537
Leveranciers		58.004
Schulden aan personeel		25.238
Liquidatieboni		8.143
Bevestigde nog toe te kennen schulden		17.768
Overige belastingen		12.030
Overige		4.853

XV. OVERLOPENDE REKENINGEN (passiefpost V)

(in duizenden)

- 1. Toe te rekenen kosten
- 2. Over te dragen opbrengsten

Codes	Boekjaar
51501	6.534.703
51502	137.784

XVI. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN (passiefpost VI.A.3)

(in duizenden)

Uitsplitsing van de post VI.A.3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Verbinteniskredieten	77.818
Juridische geschillen en operationele betwistingen	10.086
Voorziening voor diverse risico's en toekomstige uitgaven	2.908
Voorziening voor invaliditeitsuitkeringen	1.955
Andere	1.864

XVII. STAAT VAN DE ACHTERGESTELDE SCHULDEN (passiefpost VIII)

(in duizenden)

1. Achtergestelde schulden bij verbonden ondernemingen

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51701	13.491.242	10.571.163
51702	0	0

2. Achtergestelde schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

(in duizenden)

3. Kosten verbonden aan achtergestelde schulden toerekenbaar aan het boekjaar

Codes	Boekjaar
51703	149.696

4. Voor elke achtergestelde lening, de volgende gegevens: het referentienummer, de muntcode, het bedrag van de lening in de munt van de lening, de modaliteiten voor de vergoeding, de vervaldag en, zo er geen welbepaalde vervaldag is, de modaliteiten voor de looptijd, in voorkomend geval de omstandigheden waarin de instelling deze lening vervroegd moet terugbetalen, de voorwaarden voor de achterstelling, en in voorkomend geval de voorwaarden voor de omzetting in kapitaal of in een andere passiefvorm.

N°	0462.920.228	C-inst 5.17
----	--------------	-------------

Volgende gegevens voor elke achtergestelde lening : (vervolg van passiefpost VIII)

Volg- nummer	Munt	Bedrag in de munt van de lening	Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) Omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervroegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting
1	EUR	1.000.000	24/04/2018 - 24/04/2025 Doorlening KBC Groep - AT1	a) Onvoorwaardelijk
2	EUR	500.000	05/03/2019 - 05/03/2024 Doorlening KBC Groep - AT1	a) Onvoorwaardelijk
3	EUR	174.758	24/07/2014 - 24/07/2024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
4	EUR	9.939	06/03/2015 - 06/03/2025 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
5	EUR	749.824	07/09/2021 - 07/12/2026 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
6	EUR	747.493	03/09/2019 - 03/12/2024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
7	EUR	749.891	11/03/2015 - 11/03/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
8	EUR	749.853	18/10/2016 - 18/10/2023 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
9	EUR	1.249.994	01/03/2017 - 01/03/2022 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
10	EUR	750.000	24/05/2017 - 24/11/2022 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
11	EUR	24.984	04/10/2017 - 04/10/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
12	EUR	499.223	27/06/2018 - 27/06/2023 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
13	EUR	749.528	25/01/2019 - 25/01/2024 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
14	EUR	498.830	24/01/2020 - 24/01/2030 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
15	EUR	497.322	16/06/2020 - 16/06/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
16	EUR	748.154	10/09/2020 - 10/09/2025 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
17	EUR	745.644	14/01/2021 - 14/01/2029 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
18	EUR	498.104	31/05/2021 - 31/05/2031 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
19	EUR	451.483	23/06/2021 - 23/06/2023 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
20	EUR	746.935	01/12/2021 - 01/03/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
21	GBP	475.622	21/09/2021 - 21/09/2026 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
22	USD	121.932	Doorlopende uitgifte KBC Bank Doorlening KBC Ifima	a) Fiscale herkwalificatie
23	EUR	498.182	10/04/2019 - 10/04/2025 Euro Medium Term Note	a) Onvoorwaardelijk
24	EUR	253.548	24/06/2019 - 25/01/2024 Euro Medium Term Note	a) Onvoorwaardelijk

XVIII. STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

(in duizenden)

A. STAAT VAN HET KAPITAAL

1. Maatschappelijk kapitaal

- a. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar
b. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
20910P (20910)	xxxxxxxxxxxxxx 9.732.238	9.732.238

- c. Wijzigingen tijdens het boekjaar

- d. Samenstelling van het kapitaal
e. Soorten aandelen
Dividendgerechtigde gewone aandelen

- f. Aandelen op naam
g. Aandelen aan toonder en/of gedematerialiseerde

(in duizenden)

(in eenheden)

Codes	Bedragen	Aantal aandelen
	0	0
	9.732.238	995.371.469
51801	xxxxxxxxxxxxxx	995.371.469
51802	xxxxxxxxxxxxxx	

2. Niet-gestort kapitaal

- a. Niet-opgevraagd kapitaal
b. Opgevraagd, niet-gestort kapitaal
c. Aandeelhouders die nog moeten volstorten

Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
(20920) 51803	0 xxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxxx 0

3. Eigen aandelen

- a. Gehouden door de instelling zelf
* Kapitaalbedrag
* Aantal aandelen
b. Gehouden door haar dochters
* Kapitaalbedrag
* Aantal aandelen

4. Verplichtingen tot uitgifte van aandelen

- a. Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN
* Bedrag van de lopende converteerbare leningen
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal
* Maximum aantal uit te geven aandelen
b. Als gevolg van de uitoefening van INSCHRIJVINGSRECHTEN
* Aantal inschrijvingsrechten in omloop
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal
* Maximum aantal uit te geven aandelen

5. Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal

6. Aandelen buiten kapitaal

- a. Verdeling
* Aantal aandelen
* Daaraan verbonden stemrecht
b. Uitsplitsing volgens de aandeelhouders
* Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf
* Aantal aandelen gehouden door haar dochters

(in duizenden)

Codes	Boekjaar
51804	0
51805	0
51806	0
51807	0
51808	0
51809	0
51810	0
51811	0
51812	0
51813	0
51814	0

Codes	Boekjaar
51815	0
51816	0
51817	0
51818	0

B. AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE INSTELLING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE INSTELLING HEEFT ONTVANGEN

KBC Groep NV

Aantal aandelen:

995.371.469

XIX. UITSPLITSING VAN DE BALANS, INDIEN GROTER DAN 15 MILJOEN EURO, IN EURO EN VREEMDE MUNTEN

(in duizenden)

1. Totaal actief

a. In euro

b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)

2. Totaal passief

a. In euro

b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)

Codes	Boekjaar
51901	176.254.438
51902	38.170.650
51903	185.994.632
51904	28.430.456

XX. FIDUCIAIRE VERRICHTINGEN ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 27TER, § 1, DERDE LID

(in duizenden)

Betrokken actief- en passiefposten

Boekjaar

XXI. STAAT VAN DE GEWAARBORGDE SCHULDEN EN VERPLICHTINGEN

(in duizenden)

Boekjaar

A. HYPOTHEKEN (bedrag van de inschrijving of boekwaarde van de bezwaarde gebouwen, wanneer deze lager ligt)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balanstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

(in duizenden)

Boekjaar

B. PANDEN OP HET HANDELSFONDS (bedrag van de inschrijving)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balanstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

(in duizenden)
Boekjaar

		(in duizenden)
		Boekjaar
C. PANDEN OP ANDERE ACTIVA (boekwaarde van de verpande activa)		
1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling		
a. Passiefposten		
Mobiliseringen		16.785.315
Asset Pledge Requirement KBC New York		158.923
Pand Bancontact		158.448
Pand Nationale Bank België		26.935.363
Covered Bonds		16.600.093
Securities Lending		30.565
b. Posten buiten de balanstelling		
Cash & Bond Collateral		2.814.359
Clearing Margin Derivatives		439.551
Collateral derivaten		513.230
2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden		

(in duizenden)

Boekjaar

D. ZEKERHEDEN GEVESTIGD OP TOEKOMSTIGE ACTIVA (bedrag van de betrokken activa)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balanstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

Boekjaar

XXII. STAAT VAN DE EVENTUELE PASSIVA EN VAN DE VERPLICHTINGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO (posten buiten de balansstelling I en II)

(in duizenden)

1. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van verbonden ondernemingen**2. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat****3. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van verbonden ondernemingen****4. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
52201	2.390.252	2.982.443
52202	271	232
52203	0	0
52204	0	0

XXIII. Bedrijfsresultaten (posten I tot XV van de resultatenrekening)

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun oorsprong			
a. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	(40100)	2.665.020	2.653.717
* Belgische vestigingen	52301	2.463.626	2.414.529
* Buitenlandse vestigingen	52302	201.394	239.188
b. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: aandelen en andere niet-vastrentende effecten	(40310)	10.319	12.764
* Belgische vestigingen	52303	20	859
* Buitenlandse vestigingen	52304	10.300	11.905
c. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in verbonden ondernemingen	(40320)	295.100	749.446
* Belgische vestigingen	52305	295.100	749.446
* Buitenlandse vestigingen	52306	0	0
d. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	(40330)	83	2.441
* Belgische vestigingen	52307	83	2.441
* Buitenlandse vestigingen	52308	0	0
e. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	(40340)	757	292
* Belgische vestigingen	52309	757	292
* Buitenlandse vestigingen	52310	0	0
f. Ontvangen provisies	(40400)	1.323.322	1.177.645
* Belgische vestigingen	52311	1.295.006	1.149.387
* Buitenlandse vestigingen	52312	28.316	28.258
g. Winst uit financiële transacties	(40600)	155.668	454.975
* Belgische vestigingen	52313	146.305	454.373
* Buitenlandse vestigingen	52314	9.363	601
h. Overige bedrijfsopbrengsten	(41400)	467.426	402.300
* Belgische vestigingen	52315	446.731	393.378
* Buitenlandse vestigingen	52316	20.695	8.922
2. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister (in eenheden)			
a. Totaal aantal op de afsluitingsdatum	52317	8.979	9.117
b. Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	52318	8.201	8.405
* Directiepersoneel	52319	73	76
* Bedienden	52320	8.128	8.329
* Arbeiders	52321	0	0
* Andere	52322	0	0
c. Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	52323	11.468.999	11.887.455
3. Personeelskosten			
a. Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	52324	552.661	560.444
b. Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	52325	138.498	139.666
c. Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	52326	57.232	56.539
d. Andere personeelskosten	52327	26.865	23.615
e. Ouderdoms- en overlevingspensioenen	52328	5.790	6.845
4. Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen			
a. Toevoegingen (+)	52329	9.920	3.150
b. Bestedingen en terugnemingen (-)	52330	7.330	8.537

(in duizenden)

5. Uitsplitsing van de overige bedrijfsopbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

- a. Leasing activiteiten
- b. Doorrekeningen aan/recuperaties van groepsmaatschappijen
- c. Andere

6. Overige bedrijfskosten

- a. Bedrijfsbelastingen en -taksen
- b. Andere
- c. Uitsplitsing van de overige bedrijfskosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

7. Bedrijfsopbrengsten met betrekking tot verbonden ondernemingen**8. Bedrijfskosten met betrekking tot verbonden ondernemingen**

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
	226.397	187.096
	160.690	157.354
	80.339	57.850
52331	39.739	40.127
52332	19.694	21.483
52333	3.139.246	5.526.275
52334	3.804.927	4.455.953

XXIV. OPGAVE VAN DE TERMIJNVERRICHTINGEN BUITEN DE BALANSTELLING OP EFFECTEN, DEVIEZEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE GEEN VERPLICHTINGEN MET ZICH BRENGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO IN DE ZIN VAN POST II BUITEN DE BALANSTELLING

(in duizenden)

A. SOORTEN VERRICHTINGEN (bedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen)

1. Verrichtingen op effecten

a. Termijnaankopen en -verkopen van effecten en waardepapier

52401 0

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52402 0

2. Verrichtingen op deviezen (bedragen die moeten worden geleverd)

a. Termijnwisselverrichtingen

52403 141.086.742

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52404 141.064.482

b. Valuta en renteswaps

52405 47.565.352

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52406 45.024.525

c. Futures op valuta

52407 0

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52408 0

d. Opties op valuta

52409 8.021.623

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52410 8.021.623

e. Contracten op termijnwisselkoersen

52411 0

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52412 0

3. Verrichtingen op andere financiële instrumenten

Termijnrenteverrichtingen (nominaal/notioneel refertebedrag)

a. Renteswap-overeenkomsten

52413 496.426.528

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52414 398.587.032

b. Interest-future-verrichtingen

52415 12.573.719

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52416 12.573.719

c. Rentecontracten op termijn

52417 13.624.545

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52418 13.624.545

d. Opties op rente

52419 21.947.720

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52420 19.966.859

Andere aan- en verkopen op termijn (aankoop-/verkoopprijs overeengekomen tussen partijen)

0

e. Andere optieverrichtingen

52421 3.769.972

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52422 3.769.972

f. Andere future-verrichtingen

52423 345.143

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52424 345.143

g. Andere termijnaankopen en -verkopen

52425 14.000

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52426 14.000

(in duizenden)

B. BECIJFERING VAN DE IMPACT OP DE RESULTATEN VAN EEN DEROGATIE OP DE WAARDERINGSREGEL VAN ARTIKEL 36BIS, § 2 MET BETREKKING TOT DE TERMIJNRENTVEERRICHTINGEN

1. Termijnrenteverrichtingen in het kader van het thesauriebeheer

a. Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen

52427 0

b. Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde

(+)/(-) 52428 0

2. Termijnrenteverrichtingen in het kader van het ALM-beheer

a. Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen

52429 79.412.518

b. Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde

(+)/(-) 52430 -1.073.060

3. Niet-risicoreducerende termijnrenteverrichtingen (LOCOM)

a. Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen

52431 11.505

b. Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde

(+)/(-) 52432 530

(*) Inclusief termijnrenteverrichtingen in het kader van effectiseringsoperaties van leningen (Nominaal 6 766 KEUR) waarbij de MtM van de deals (255 929 KEUR) bedraagt.

XXV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN

(in duizenden)

1. Meerwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen
2. Minderwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen
3. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

4. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

Codes	Boekjaar
52501	0
52502	0
	0
	0

XXVI. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

(in duizenden)

1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar

- a. Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen
- b. Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen
- c. Geraamde belastingssupplementen

Codes	Boekjaar
52601	-74.618
52602	-62.985
52603	0
52604	-11.632
52605	-473
52606	-230
52607	-243

2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren

- a. Verschuldigde of betaalde belastingssupplementen
- b. Geraamde belastingssupplementen of belastingen waarvoor een voorziening werd gevormd

3. Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst vóór belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening, en de geraamde belastbare winst

- Mutaties in belastbare reserves en voorzieningen
- Het specifieke fiscale regime van toepassing op meer- en minderwaarden van aandelen
- De toepassing van het DBI-regime op ontvangen dividenden
- Innovatieaftrek
- Verworpen uitgaven (andere dan waardeverminderingen, minderwaarden op aandelen, werknemersparticipatie en vennootschapsbelasting)
- Recuperatie fiscale verliezen

	-498.057
	291.041
	-295.202
	-12.000
	271.317
	-431.403

4. Invloed van de uitzonderlijke resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar

- Gerealiseerde meer- en minderwaarden op aandelen onder de financiële vaste activa (meerwaarden niet belastbaar en minderwaarden niet aftrekbaar)
- Waardeverminderingen (niet aftrekbaar) en terugname (niet belastbaar) ervan op aandelen onder de financiële vaste activa

	-299.203
	8.162

(in duizenden)

5. Bronnen van belastinglatenties

- a. Actieve latenties
 - * Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten
 - * Andere actieve belastinglatenties
 - Belastbare waardeverminderingen
 - Belastbare voorzieningen
 - Andere belastbare reserves
- b. Passieve latenties
 - * Uitsplitsing van de passieve latenties

Codes	Boekjaar
52608	1.356.414
52609	775.857
	580.557
	333.376
	235.459
	11.722
52610	0

XXVII. BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

(in duizenden)

1. In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde

- a. Aan de instelling (aftrekbaar)
- b. Door de instelling

2. Ingehouden bedragen ten laste van derden als

- a. Bedrijfsvoorheffing
- b. Roerende voorheffing

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
52701	256.633	224.597
52702	246.572	228.777
52703	141.688	142.325
52704	86.367	91.416

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN (INCLUSIEF TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN)**A. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN****1. Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa****2. Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa**

Codes	Boekjaar

3. Bedrag, aard en vorm van belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen**Belangrijke hangende geschillen:**

Vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep waarden we naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk). Voor de dossiers met risico-inschatting waarschijnlijk verlies leggen we voorzieningen aan (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering maar als mogelijk wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting mogelijk verlies), leggen we geen voorzieningen aan, maar geven we een toelichting in de jaarrekening als ze een beduidende invloed zouden kunnen hebben op de balans (d.w.z. als de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 50 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting onwaarschijnlijk verlies), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. De belangrijkste dossiers sommen we hierna op. We houden de informatie beperkt om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.

Mogelijk verlies:

Op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna "Trustee" genaamd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor terugvordering van ongeveer 110 miljoen USD (claw-back) tengevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is één van een hele reeks vorderingen van de curator tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de "gezamenlijke verdedigingsgroep" genaamd).

Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven'- ("Safe Harbor") en 'goede verdedigings'-regels ("Good defenses") van de faillissementswet op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 wijzigde de curator de oorspronkelijke vordering, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196 miljoen USD.

Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan waarbij de vordering van de Trustee werd afgewezen. De Trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie ("Court of Appeal") heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift ("Certiorari petition") is op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hooggerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan zal de zaak ten gronde worden behandeld door de faillissementsrechtbank.

Op 30 augustus 2021 heeft de beroepsinstantie ("Court of Appeals for the Second Circuit") in twee andere beroepsprocedures van andere verweerders de bewijslast omgekeerd van een aanvankelijke bewijslast voor de Trustee om het ontbreken van goede trouw van de verweerder te bewijzen, naar een bewijslast voor de verweerder om zijn goede trouw te bewijzen.

Gezien de nieuwe rechter, aangesteld in de faillissementsrechtbank, beslist heeft om alle procedures afzonderlijk te behandelen, is de Trustee begonnen met afzonderlijke besprekingen te voeren met de raadslieden van alle verweerders in de resterende 80 zaken. KBC zal evenwel een verzoek tot afwijzing indienen wegens gebrek aan specifieke persoonlijke rechtsprekende bevoegdheid van de Amerikaanse rechtbank, meer bepaald omwille van het onvoldoende verband tussen KBC Investments Ltd en de jurisdictie van de Verenigde Staten.

Hoewel de bewijslast is verzwaard, gelooft KBC nog steeds dat zij zich goed en geloofwaardig kan verdedigen, zowel procedureel als wat de grond van de zaak betreft, waaronder het aantonen van haar goede trouw.

De procedure kan nog enkele jaren duren.

Andere belangrijke verplichtingen:

De bank garandeert onherroepelijk alle per 31.12.2021 bestaande verplichtingen van de hierna vermelde ondernemingen, die daardoor een vrijstelling krijgen voor publicatie op geconsolideerde basis.

KBC Asset Management NV

4. In voorkomend geval, beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken

Voor alle personeelsleden is voorzien in een stelsel van bijkomende pensioenvoorzieningen, een aanvullend overlijdenskapitaal, wezenrente en invaliditeitsuitkeringen.

Voor alle personeelsleden die in dienst getreden zijn vanaf 2014 is dit georganiseerd via het Pensioenfonds van KBC in een "vaste bijdragen" plan. D.w.z. dat het bedrag van deze voorzieningen afhangt van de bezoldiging van de werknemer in de loop van de loopbaan. Voor de personeelsleden die voor 2014 al in dienst waren worden deze voorzieningen georganiseerd in het kader van een "te bereiken doel" plan wat betekent dat het bedrag van deze voorzieningen afhankelijk is van de eindbezoldiging, het aantal jaren dienst en de leeftijd op het ogenblik van pensionering. Sinds 2015 is het te bereiken doelplan dan ook een gesloten plan (geen nieuwe toetredingen meer).

Deze pensioenvoorzieningen worden volledig door de werkgever gefinancierd bij middel van jaarlijkse toelagen die ten laste van het resultaat komen. Die toelagen in het "te bereiken doel" plan worden berekend op actuariële basis volgens de "aggregate cost"-methode. De toelagen in het "vaste bijdragen" plan worden berekend als een percentage op de individuele, reële bezoldiging; voor bijdrageplannen is een wettelijke minimumrendementsgarantie van toepassing die momenteel 1.75% bedraagt. De toelagen worden overgemaakt aan het Pensioenfonds van KBC dat belast is met het beheer van de aldus gevormde reserves, de uitbetaling ervan en de administratie.

Daarnaast is voorzien in een aanvullend pensioenplan (vaste bijdrageplan) op basis van uitsluitend persoonlijke bijdragen van de personeelsleden via inhouding op weddebetalingen. De wettelijke rendementsgarantie bedraagt momenteel 1,75%. Dit plan is vanaf 1 januari 2019 stopgezet. D.w.z. dat er geen nieuwe toetredingen meer plaats vinden en het enkel nog bestaat voor de personeelsleden die voor 1/1/2019 al bij dit plan waren aangesloten en er voor geopteerd hebben om het plan ook na 1/1/2019 verder te zetten. Ook hier is het beheer, uitbetaling en administratie van dit plan, toevertrouwd aan het pensioenfonds van KBC.

5. Pensioenen die door de instelling zelf worden gedragen: geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk

Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend

Code	Boekjaar
52801	

6. Aard en zakelijk doel van regelingen buiten de balans

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regeling voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de instelling; indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de instelling eveneens worden vermeld:

KBC Bank NV is lid van een BTW-eenheid.

KBC Bank heeft een vennootschap voor beleggingen in schuldvorderingen opgericht, genaamd Loan Invest NV, die leningen van KBC Bank NV heeft verworven met fondsen ontvangen door de uitgifte van effecten.

KBC Bank heeft een belangrijk deel van deze effecten zelf ingekocht. Het interest risico bij Loan Invest NV is ingedekt door interest rate swaps afgesloten met KBC Bank, zodat het effect van deze operatie op het ALM beleid van de bank en op de winst- en verliesrekening beperkt wordt. De impact op de balans is zichtbaar via een afname van kredieten voor een bedrag van 8.989 miljoen euro en een opname van effecten voor een bedrag van 6.766 miljoen euro. KBC Bank NV heeft een achtergestelde vordering op Loan Invest NV, ter waarde van 2.571 miljoen euro.

De voornaamste reden voor het uitvoeren van deze operatie is het meer liquide maken van een gedeelte van de kredieten van KBC Bank, doordat de effecten uitgegeven door Loan Invest NV en ingekocht door KBC Bank in aanmerking komen voor herfinanciering bij de ECB. Deze operatie is dus voornamelijk ontstaan in functie van een beter beheer van het liquiditeitsrisico van de bank.

Noteer dat de vennootschap Loan Invest NV een "Special Purpose Entiteit" is, die opgenomen is in de scope van de geconsolideerde rapportering van KBC Bank.

De jaarrekening van Loan Invest NV is beschikbaar bij de Balanscentrale.

(in duizenden)

Boekjaar

B. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de instelling:

Verbonden partij	Aard van de betrekking		
CBC BANQUE SA	Andere optieverrichtingen	35.001	
	Gegeven waarborgen	77.560	
	Ontvangen waarborgen	2.167.199	
	Opties op rente	428.535	
	Opties op valuta	70.795	
	Renteswap-overeenkomsten	10.670.074	
	Termijnwisselverrichtingen	442.909	
	Valuta- en renteswaps	6.180	
	ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÁ BANKA A.S.	Andere optieverrichtingen	6.320
		Ontvangen waarborgen	967.240
Opties op rente		5.481	
Opties op valuta		45.175	
Renteswap-overeenkomsten		4.054.959	
Termijnwisselverrichtingen		126.957	
Valuta- en renteswaps		1.730	
ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, A.S.		Andere optieverrichtingen	108.324
		Gegeven waarborgen	8.500
		Ontvangen waarborgen	1.228.675
	Opties op rente	553.135	
	Opties op valuta	567.113	
	Renteswap-overeenkomsten	66.059.493	
	Termijnwisselverrichtingen	11.038.802	
	Valuta- en renteswaps	1.561.505	
	K&H BANK ZRT.	Andere optieverrichtingen	4.140
		Gegeven waarborgen	65.417
Ontvangen waarborgen		501.245	
Opties op rente		49.004	
Opties op valuta		576.186	
Renteswap-overeenkomsten		9.593.474	
Termijnwisselverrichtingen		2.383.395	
Valuta- en renteswaps		149.665	
Activa in pand gegeven als collateral		49.567	
KBC ASSET MANAGEMENT NV		Gegeven waarborgen	377.314
	Ontvangen waarborgen	3.100	
	Termijnwisselverrichtingen	61.358	
	Toegezegde lijnen	30.000	
	Toegezegde lijnen	134.000	
KBC AUTOLEASE NV	Toegezegde lijnen	134.000	
KBC BAIL IMMOBILIER FRANCE SAS	Ontvangen waarborgen	54.399	
	Toegezegde lijnen	13.434	
KBC BANK IRELAND PLC	Gegeven waarborgen	819.298	
	Ontvangen waarborgen	3.048.579	
	Renteswap-overeenkomsten	1.146.000	
	Termijnwisselverrichtingen	405.677	
	Valuta- en renteswaps	528.622	
KBC COMMERCIAL FINANCE NV	Gegeven waarborgen	472.599	
	Ontvangen waarborgen	4.601	
	Toegezegde lijnen	2.700.000	
KBC GROEP NV	Ontvangen waarborgen	60.797	
	Renteswap-overeenkomsten	500.000	
	Toegezegde lijnen	20.000	

Verbonden partij	Aard van de betrekking	
KBC IFIMA SA	Andere optieverrichtingen	470.794
	Andere termijn aankopen en -verkopen	7.000
	Gegeven waarborgen	535.673
	Opties op rente	3.459
	Renteswap-overeenkomsten	451.539
KBC IMMOLEASE NV	Toegezegde lijnen	129.374
KBC LEASE BELGIUM NV	Ontvangen waarborgen	4.850
	Toegezegde lijnen	180.748
KBC SECURITIES NV	Gegeven waarborgen	2.649
	Ontvangen waarborgen	10.461
	Toegezegde lijnen	500.000
KBC VERZEKERINGEN NV	Gegeven waarborgen	2.880
	Ontvangen waarborgen	2.816.924
	Renteswap-overeenkomsten	296.500
	Toegezegde lijnen	8.000
	Renteswap-overeenkomsten	6.765.885
LOAN INVEST NV	Renteswap-overeenkomsten	39.275
POELAERT INVEST NV	Toegezegde lijnen	38.000
	Gegeven waarborgen	20.422
UNITED BULGARIAN BANK AD	Ontvangen waarborgen	3.117
	Renteswap-overeenkomsten	64.555
	Termijnwisselverrichtingen	805.624
	Activa in pand gegeven als collateral	227.946

C. Aard en Financiële impact van de betekenisvolle gebeurtenissen na de balansdatum die niet in de resultatenrekening of in de balans in aanmerking worden genomen

Op het moment dat dit verslag werd voorbereid, vereiste de inval van Rusland in Oekraïne extra aandacht op groepsniveau en in onze thuismarkten in Centraal- en Oost-Europa. KBC heeft (rechtstreeks en onrechtstreeks via haar dochterondernemingen) zeer beperkte rechtstreekse blootstelling aan Oekraïne en Wit-Rusland (samen minder dan 10 miljoen euro) en slechts een beperkte directe blootstelling aan Rusland van minder dan 50 miljoen euro, voornamelijk afkomstig van handelsfinanciering. KBC houdt de gerelateerde macro-economische impact (bv. impact van hoge gas- en olieprijsen op inflatie en op economische groei) en de spillover-effecten voor KBC en haar cliënten, zowel financieel als operationeel, zeer nauwlettend in de gaten, met o.a. veel aandacht voor bedreigingen van de informatiebeveiliging. Economische en financiële sancties door het Westen kunnen de Europese economie verder beïnvloeden. De situatie wordt permanent intern opgevolgd en gerapporteerd.

XXIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

(in duizenden)

A. BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE INSTELLING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN**1. Uitstaande vorderingen op deze personen**

- a. Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen
- b. Eventueel terugbetaald bedrag of bedrag waarvan is afgezien

Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.

2. Waarborgen toegestaan in hun voordeel

- a. Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen

3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

- a. Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen

4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon

- a. Aan bestuurders en zaakvoerders
- b. Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

Codes	Boekjaar
52901	287.831
52902	0
52903	0
52904	317
52905	0

B. DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)**1. Bezoldiging van de commissaris(sen)****2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)**

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Boekjaar
52906	2.109
52907	64
52908	0
52909	0
52910	0
52911	0
52912	14

4. Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen

XXX. POSITIES IN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

(in duizenden)

1. Door de instelling te ontvangen financiële instrumenten voor rekening van cliënten
2. Door de instelling te leveren financiële instrumenten aan cliënten
3. Door de instelling in bewaring ontvangen financiële instrumenten van cliënten
4. Door de instelling in bewaring gegeven financiële instrumenten van cliënten
5. Door de instelling in waarborg ontvangen financiële instrumenten van cliënten
6. Door de instelling in waarborg gegeven financiële instrumenten van cliënten

Codes	Boekjaar
53001	2.939.528
53002	3.971.550
53003	268.683.449
53004	178.193.205
53005	3.047.517
53006	0

XXXI. INFORMATIE LAND PER LAND

Informatie in te vullen door de instellingen als bedoeld in artikel 4, lid 1, punt 3 van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012, met uitzondering van de instellingen die een geconsolideerde jaarrekening opstellen en publiceren overeenkomstig het koninklijk besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

BENAMING van het bijkantoor, de dochteronderneming of gemeenschappelijke dochteronderneming AARD van de activiteiten LAND	Boekjaar				
	Aantal werknemers <i>in voltijdse equivalenten</i>	Omzet (= Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten + opbrengsten uit niet-vastrentende effecten + ontvangen provisies + winst uit financiële transacties)	Winst (Verlies) vóór belastingen	Belasting op de resultaten	Ontvangen overheids-subsidies

XXXII. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

VOOR IEDERE CATEGORIE AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

(in Duizenden EUR)

Categorie afgeleide financiële instrumenten	Ingedekt risico	Speculatie/Dekking	Omvang	Boekjaar		Vorig Boekjaar	
				Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
Interest rate swaps	Intrestrisico	Dekking	97.710.148	-89.326	-1.530.295	-139.871	-2.079.154
Cross currency interest rate swaps	Intrest- en wisselkoersrisico	Dekking	720.129	10.978	24.244	7.132	3.063

FINANCIËLE VASTE ACTIVA GEBOEKT TEGEN EEN HOGER BEDRAG DAN HUN REËLE WAARDE

Bedrag van de afzonderlijke activa of van passende groepen ervan

Redenen waarom de boekwaarde niet is verminderd

Elementen die toelaten te veronderstellen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd

Boekwaarde	Reële waarde

XXXII. VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

A. INLICHTINGEN TE VERSTREKKEN DOOR ELKE INSTELLING

**De instelling heeft een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag opgesteld en openbaar gemaakt*.
De instelling heeft geen geconsolideerde jaarrekening en geconsolideerd jaarverslag opgesteld, omdat zij daarvan vrijgesteld is om de volgende reden(en)***

De instelling controleert niet, alleen of gezamenlijk, één of meer dochterondernemingen naar Belgisch of buitenlands recht*

De instelling is zelf dochteronderneming van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt en openbaar maakt*

In voorkomend geval, motivering dat aan alle voorwaarden tot vrijstelling, opgenomen in artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 is voldaan:

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en openbaar maakt, op grond waarvan de vrijstelling is verleend:

B. INLICHTINGEN DIE MOETEN WORDEN VERSTREKT DOOR DE INSTELLING INDIEN ZIJ DOCHTERONDERNEMING OF GEMEENSCHAPPELIJKE DOCHTERONDERNEMING IS

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming(en) en de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt (opstellen) en openbaar maakt (maken)**:

KBC GROEP NV
HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL
0403.227.515

De moederonderneming stelt een geconsolideerde jaarrekening op en maakt deze openbaar .

Indien de moederonderneming(en) (een) onderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de hiervoor bedoelde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is**:

* Schrappen wat niet van toepassing is.

** Wordt de jaarrekening van de instelling op verschillende niveaus geconsolideerd, dan worden deze gegevens verstrekt, enerzijds voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de instelling als dochter deel uitmaakt en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.

C. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIE MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 133, § 6 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

D. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIE MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 134, §§ 4 EN 5 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

1. Bezoldiging van de commissaris(sen) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door de commissaris(sen)

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

3. Bezoldiging van de personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

4. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

(in duizenden)	
Codes	Boekjaar
53201	5.998
53202	224
53203	0
53204	27
53205	0
53206	331
53207	0
53208	57

XXXIII. BETREKKINGEN MET GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN (*):

	(in duizenden)	
	Codes	Boekjaar
1. Bedrag van de financiële vaste activa	53101	69.642
- Deelnemingen	53102	69.642
- Achtergestelde vorderingen	53103	0
- Andere vorderingen	53104	0
2. Vorderingen op geassocieerde ondernemingen	53105	93.330
- Op meer dan één jaar	53106	93.330
- Op ten hoogste één jaar	53107	0
3. Schulden aan geassocieerde ondernemingen	53108	94.953
- Op meer dan één jaar	53109	68.799
- Op ten hoogste één jaar	53110	26.154
4. Persoonlijke en zakelijke zekerheden :	53111	22.693
- Door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van geassocieerde ondernemingen	53112	22.087
- Door geassocieerde ondernemingen gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	53113	606
5. Andere betekenisvolle financiële verplichtingen :	53114	0

(*) Geassocieerde ondernemingen in de zin van artikel 12 van het Wetboek van Vennootschappen.

Waarderingsregels KBC Bank NV

1. Algemeen

De boekhoudprincipes en waarderingsregels zijn in overeenstemming met de Belgische boekhoudwetgeving en de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De jaarrekening wordt afgesloten per 31 december. Ze wordt opgesteld na winstverdeling.

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van kredietinstellingen wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als financiële instelling. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren, daar waar wettelijk en systeemmatig mogelijk, met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening.

2. Waarderingsregels

OMREKENING VAN DEVIEZEN

Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in tegenwaarde Euro tegen de contantkoers op balansdatum. De negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen in deviezen en op dotatiekapitaal tav buitenlandse kantoren, worden opgenomen in het resultaat.

De niet-monetaire bestanddelen worden gewaardeerd op basis van de wisselkoers op datum van hun aanschaffing, of in voorkomend geval, op basis van de wisselkoers waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde munt werd aangekocht.

Voor transacties waarvoor een funding (lending) werd aangegaan, wordt - bij afwezigheid van een wisselkoers - de dagkoers genomen.

In deviezen uitgedrukte opbrengsten en kosten worden in het resultaat verwerkt tegen de koers die gold op het tijdstip van hun erkenning. De bij voorbaat gedekte kosten en opbrengsten in deviezen worden geboekt in Euro op basis van de vaste koers.

Omrekening van financiële staten voor buitenlandse kantoren gelegen buiten de Euro zone:

De omrekening van balansposten gebeurt aan de slotkoers die van toepassing is op afsluitdatum. De omrekening van de resultatenrekening gebeurt op basis van gemiddelde koersen. Hierbij wordt elk maandelijks resultaat omgerekend in Euro tegen de omrekeningskoers die van toepassing is op elk betrokken maandeinde.

Het omrekenen van de resultatenrekening op basis van gemiddelde koersen, leidt tot een omrekeningsverschil op balansdatum. Dit omrekeningsverschil wordt als koersresultaat in de resultatenrekening verwerkt.

VORDERINGEN

Op voorhand geïnde rentes en soortgelijke opbrengsten (waaronder de bijkomende vergoedingen zoals de fees bij buitenlandse kredieten), voor de ganse periode van het krediet, kunnen niet onmiddellijk in het resultaat geboekt worden, en worden aldus geboekt op een overlopende rekening. Per maandeinde wordt het verworven gedeelte overgeboekt naar het resultaat.

Aangerekende dossierkosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen bij aanvang van de desbetreffende kredieten, kredietverzekeringspremies worden jaarlijks bij betaling in het resultaat opgenomen.

Verschuldigde commissies op de verleende bankgaranties (vooraf betaalbaar) worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen. De door KBC Bank toegekende commissies voor bemiddeling inzake kredieten worden in het resultaat genomen op het ogenblik van uitbetaling van het krediet.

Vorderingen uit voorschotten en gelddeposito's worden in de balans opgenomen volgens het terbeschikking gestelde bedrag. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde (disconto) wordt lineair geprorateerd als renteopbrengst via de overlopende rekeningen.

Looptijdgebonden commerciële kredieten, afbetalingskredieten, woningkredieten en leasingvorderingen worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betaalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening.

De overige vorderingen worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

De in het kader van effectiseringsoperaties overgedragen kredieten, waarbij de overdracht van de activa kan beschouwd worden als verkoop in overeenstemming met de richtlijnen van de CBFA, behoren niet langer tot de activa van de bank en mogen bijgevolg ook niet op de balans van KBC Bank voorkomen. In de orderekeningen dient dit bedrag wel geregistreerd te worden. Gedurende de looptijd van de effectiseringstransactie dient per einde maand de registratie in de orderekeningen aangepast te worden in functie van de terugbetalingen van de kredieten door de cliënten. De desgevallend gerealiseerde meerwaarde op de verkoop van de geëffectiseerde vorderingen wordt onmiddellijk in resultaat genomen op het moment van de verkoop.

Indien de verkoopprijs geheel of gedeeltelijk bestaat uit een variabel gedeelte, afhankelijk van de bedrijfswinst van de koper, zal dit gedeelte slechts in resultaat worden genomen wanneer deze bedrijfswinst bekend is en dit gedeelte bijgevolg vast komt te staan.

Bij een synthetische effectisering wordt enkel het (krediet)risico van de onderliggende (krediet)portefeuille verplaatst naar een derde partij door middel van bijvoorbeeld een credit default swap en niet door de effectieve overdracht/verkoop van de (krediet)vorderingen. De kredieten blijven met andere woorden op de balans staan. Verrichtingen ter indekking van eigen kredietvorderingen worden hierbij geboekt als ontvangen of gestelde borgtochten. Verrichtingen in kader van de tradingportefeuille worden geboekt als interest rate swaps. Beide types verrichtingen worden naar de markt gewaardeerd met opname in het resultaat, behoudens verrichtingen op een illiquide markt: hier worden de positieve waarderingsverschillen op een overlopende rekening geboekt, de negatieve in resultaat.

Voor kleine kredieten met onzeker verloop worden globale waardeverminderingen geboekt. De berekening van de niet-geïndividualiseerde waardeverminderingen voor binnenlandse kredieten met onzeker verloop is gebaseerd op het onzeker kapitaal, het doorstroompercentage (het gedeelte van de portefeuille onzeker verloop dat ooit dubieus kan worden) en het verliespercentage.

Geïndividualiseerde waardeverminderingen worden geboekt op grote' retailkredieten; corporate kredieten en op alle buitenlandse kredieten met onzeker verloop.

Alle renten en diverse tegoeden die gedurende drie maanden nadat ze eisbaar zijn geworden onbetaald blijven, worden niet als resultaat erkend.

Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd.

Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi eisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning.

Het bedrag van de eventuele waarborg is gelijk aan het bedrag van de inschrijving in hoofdsom. De persoonlijke borgstelling wordt voor het uitwinbare bedrag opgenomen in de boekhouding.

EFFECTEN

De effecten worden bij aankoop geboekt tegen de aanschaffingsprijs exclusief de kosten en onder aftrek van de intekencommissie. De aanschaffingskosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

- Beleggingsportefeuille

Vastrentende beleggingseffecten worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde, verminderd of vermeerderd met het verlopen gedeelte van het agio of disagio. Het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde wordt pro rata temporis over de resterende looptijd van de effecten als rentebestanddeel in resultaat genomen. De inresultaatneming geschiedt op geactualiseerde basis, uitgaande van het reële rendementpercentage bij aankoop.

Perpetuele leningen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijs of de beurswaarde indien deze lager is.

Wanneer de terugbetaling van een effect onzeker of dubieus is, wordt een waardevermindering geboekt overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van vorderingen.

In geval van verkoop wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten. Winsten of verliezen worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

Beursgenoteerde aandelen en andere niet-vastrentende effecten worden maandelijks gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde of hun marktwaarde op balansdatum indien deze lager is. De andere effecten worden minstens jaarlijks gewaardeerd op basis van de jaarrekening van het afgelopen jaar. De dossierbeheerders zorgen er voor dat belangrijke negatieve evoluties in de loop van het jaar ook opgevangen worden.

Op aandelen die tegen een koersdaling zijn ingedekt door een optie, worden geen waardeverminderingen geboekt.

- Handelsportefeuille

De effecten die behoren tot de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen de marktwaarde. De waarderingsverschillen die hieruit voortvloeien worden in de resultatenrekening geboekt in rubriek VI. 'Winst (Verlies) uit financiële transacties'.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Onder de participaties of deelnemingen van KBC Bank worden opgenomen de maatschappelijke rechten (aandelen) die in andere vennootschappen worden aangehouden om met deze ondernemingen een duurzame en specifieke band te scheppen.

Indien geen sprake is van een duurzame band en de aandelen verworven worden met het oog op wederverkoop, dan wordt deze belegging niet als een onderdeel van de FVA beschouwd maar als een onderdeel van de beleggingsportefeuille gekwalificeerd, en dit onafhankelijk van de omvang van de participatie en de invloed die men eventueel via deze participatie op het beleid van de betreffende ondernemingen zou kunnen uitoefenen.

Deelnemingen en aandelen die tot de financiële vaste activa behoren, worden geboekt tegen hun aanschaffingsprijs.

Waardeverminderingen worden uitsluitend toegepast in geval van een duurzame minderwaarde of waardeverlies, vastgesteld op basis van de financiële positie, de rendabiliteit en de vooruitzichten van de desbetreffende vennootschap.

De deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die behoren tot de financiële vaste activa kunnen worden gerewaardeerd indien zij, in functie van hun nut voor de onderneming, een vaststaande en duurzame meerwaarde vertonen.

De al dan niet in effecten belichaamde achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, worden gewaardeerd volgens dezelfde principes als de niet-achtergestelde vorderingen.

OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle in het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen vermelde oprichtingskosten worden als beheerskosten onmiddellijk ten laste gelegd van het boekjaar.

Geactiveerde goodwill wordt lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar, tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur.

Voor intern ontwikkelde software gelden volgende regels: alle kosten van continuïteitsdossiers worden onmiddellijk in resultaat genomen, alsook onderzoekskosten van investeringsdossiers. Ontwikkelingskosten (zowel interne als externe) van investeringsdossiers worden echter geactiveerd als immaterieel vast actief en afgeschreven over een periode van 5 jaar. Investeringsdossiers zijn grootschalige projecten die een belangrijk businessdoel of –model introduceren of vervangen. Systeemsoftware volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt op drie jaar lineair afgeschreven. Standaardsoftware en door een derde partij ontwikkelde gecustomiseerde software of maatsoftware en hun implementatie worden geactiveerd en lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar met de uitzondering van kernsystemen die een langere looptijd hebben en afgeschreven worden over een periode van 8 jaar. Kernsystemen zijn standaardsoftware zoals back-end data toepassingen. Software ontwikkeld voor KBC Hoofdkantoor wordt sedert 2000 geactiveerd in hoofde van KBC Groep NV.

Binnen KBC Bank geboekte immateriële vaste activa worden tegen aanschaffingsprijs inclusief bijkomende kosten geactiveerd en pro rata temporis afgeschreven tijdens het eerste jaar van investering.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Ze worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, inclusief de bijkomende, direct toewijsbare kosten (aanschaffingskosten, niet-aftrekbare BTW en dergelijke).

De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten m.b.t. de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

Bij verkoop van materiële vaste activa worden de gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in resultaat genomen. Bij een vernietiging wordt het resterende af te schrijven bedrag onmiddellijk ten laste genomen van de resultatenrekening.

Materiële vaste activa die een zekere en duurzame waardevermeerdering vertonen ten opzichte van de boekwaarde kunnen worden geherwaardeerd. Deze meerwaarde wordt afgeschreven over de gemiddelde residuele gebruiksduur van de betrokken activa.

SCHULDEN

Schulden uit bekomen voorschotten of gelddeposito's worden in de balans opgenomen ten belope van de ter beschikking gestelde gelden, in voorkomend geval vermeerderd of verminderd met het verschil tussen deze waarde en de terugbetalingsprijs voor het reeds gelopen gedeelte. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde wordt als rente pro rata op actuariële basis in het resultaat opgenomen.

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S & KOSTEN

Voorzieningen voor risico's en kosten zijn bedoeld om naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, maar waarvan het bedrag niet vaststaat.

- *Pensioenen*

Betreft de verplichtingen inzake rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere gelijkaardige pensioenen of renten (die hoofdzakelijk verband houden met vervroegde uitdiensttredingen en eindeloopbaanregelingen).

- *Belastingen*

Deze voorziening dekt de verplichtingen die kunnen voortkomen uit een wijziging van de belastbare basis of van de berekening van de belasting. Ze wordt aangelegd voor verwachte belastingsupplementen (nog niet ingecohierde belastingen) m.b.t. reeds afgesloten boekjaren voor het betwist gedeelte van de belastingen.

- *Overige risico's en kosten*

Deze post is residuair ten opzichte van bovenstaande voorzieningen en bevat onder meer voorzieningen voor juridische betwistingen, verbinteniskredieten en indirecte belastingen.

FONDS VOOR ALGEMENE BANKRISICO'S

Een fonds voor algemene bankrisico's wordt aangelegd als algemene buffer voor de verwachte, toekomstige kredietverliezen berekend op een tijdshorizon van 1 jaar (one year expected credit loss) inherent aanwezig op de normale kredietportefeuille en vastrentende effecten waarvoor zich geen betalingsmoeilijkheden stellen (kredieten met een probability of default van 1 t.e.m 9).

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

- *Waardering van handels- en niet-handelsactiviteiten*

Ingeval van handelsactiviteiten gebeurt minstens per einde maand een erkenning van het niet-gerealiseerde revaluatieresultaat. Deze revaluatie houdt rekening met de eventueel reeds erkende geproorateerde rentestromen. Bij verkoop, liquidatie of expiratie is er steeds een onmiddellijke erkenning van het positieresultaat. Ingeval van illiquide munten of effecten worden geen positieve revaluatieresultaten erkend.

De bestaande autonome directionele of strategische posities die de marktenzaal via derivaten inneemt met het oog op het realiseren van resultaten via meerwaarden of rentemarges op lange termijn, worden overeenkomstig de principes van illiquide renteposities gewaardeerd.

Ingeval van niet-handelsactiviteiten gebeurt voor de rente-instrumenten alleen een pro rata erkenning van de gerealiseerde resultaten over de overeenstemmende looptijd. Niet-rente-instrumenten (b.v. premies van aandelenopties) worden symmetrisch gewaardeerd met de ingedekte positie. Niet-handels-activiteiten in het kader van het globale valutarentebeheer op lange termijn (macro-hedging) worden bijkomend gewaardeerd volgens het 'lower of cost or market' principe, en dit gezamenlijk met de bijhorende balansproducten. Resultaten van gelijkaardige verrichtingen in het kader van het globale euroALM-rentebeheer worden uitsluitend op proratabasis erkend.

Vooraf betaalde optiepremie's worden slechts op vervaldag of bij liquidatie in resultaat genomen, met uitzondering van de optiepremie's in verband met caps, floors en collars afgesloten vanuit een hedgingoptiek (pro rata erkenning). In tussentijd worden zij geboekt onder de overige activa of passiva. Optiepremie's van handelsactiviteiten worden minstens per einde maand gerevalueerd.

- *Waardering van derivaten*

Alle derivaten worden steeds in de daartoe bestemde posten buiten balans geregistreerd op de transactiedag. De buitenbalansposten worden afgeboekt zodra de resultaten op de transactie definitief gekend zijn, ook al vangt bij bepaalde renteproducten de onderliggende looptijd pas op dat moment aan (b.v. FRA).

Handelsverrichtingen worden naar de markt gewaardeerd en de mark-to-market (dirty price) wordt onder de handelsresultaten gerapporteerd. Niet-handelsverrichtingen worden op pro-ratabasis onder de renteresultaten opgenomen. Dit is het geval voor de te betalen en te ontvangen rente bij renteswaps en valutarenteswaps.

Ook het swapverschil bij FX-swaps (en FX-outrights) wordt op pro-ratabasis in de resultaten opgenomen. Bij rentefutures en FRA's worden de gerealiseerde resultaten gespreid in de resultaten opgenomen over de looptijd van het onderliggende, afgedekte bestanddeel. Equityswaps worden verwerkt als renteswaps. In praktijk worden de equityswaps (net als opties) alleen geboekt onder de handelsportefeuille en dus naar de markt gewaardeerd. KBC Bank maakt gebruik van de derogatie aan het artikel 36bis van het Koninklijk Besluit betreffende de jaarrekening van kredietinstellingen. Deze derogatie, verkregen van de NBB, maakt het mogelijk om rentederivaten die niet voldoen aan de microdekkingscriteria op pro-ratabasis in de resultatenrekening te verwerken (rentederivaten gedefinieerd als ALM of Thesaurie).

- Hedging criteria voor termijnrenteverrichtingen:

De algemene criteria zijn beschreven in artikel 36 bis van het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen van 23 september 1992:

- het gedekte bestanddeel, het gedekte homogeen geheel of het al dan niet homogeen en in de tijd evoluerend geheel van activa, passiva, rechten en/of verplichtingen buiten balansstelling, alsook met betrekking tot zeer waarschijnlijk toekomstige kasstromen moet de instelling blootstellen aan een renteschommelingsrisico;
- de dekkingsverrichtingen moeten van bij het begin als zodanig in de boeken zijn gekwalificeerd;
- er moet een nauwe correlatie zijn vastgelegd tussen de waardeschommelingen of de zeer waarschijnlijke toekomstige kasstromen van het gedekte bestanddeel en van de als dekking bestemde verrichting; voor de als dekking bestemde opties moet de correlatie tussen deviaties van het gedekte en die van de onderliggende waarde vaststaan.

Daarbovenop zijn er nog specifieke eigen criteria. Al deze criteria zijn cumulatief: zodra één criterium niet langer is voldaan krijgt de hedgingverrichting het karakter van handelsverrichting en een dusdanige boekhoudkundige verwerking.

Vervroegd beëindigde hedgingcombinaties met afgeleide producten krijgen het karakter van handelsverrichting zodra de onderliggende af te dekken positie verdwijnt. Het resultaat van de indekkingsinstrumenten bij beëindiging van hedgingcombinaties wordt hetzij onmiddellijk in de resultatenrekening genomen indien de gedekte bestanddelen zijn verdwenen, hetzij gespreid in de resultatenrekening over de kortste looptijd van (i) de resterende oorspronkelijk vastgestelde looptijd van de dekking en (ii) de effectieve resterende looptijd van de gedekte bestanddelen indien de gedekte bestanddelen tot het vermogen van de instelling blijven behoren.

Toekomstige renteposities kunnen afgedekt worden indien er een redelijke zekerheid bestaat dat de toekomstige positie zich effectief zal voordoen. Bovendien dienen bedrag, looptijd en rentevooraarden al voldoende vast te staan.

- Berekening van niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten

De waardering van derivaten gebeurt steeds op contractniveau; positieve en negatieve waarderingsverschillen worden niet boekhoudkundig gecompenseerd. Enkel voor de berekening van het vereist eigen vermogen m.b.t. marktrisico's gebeurt een netting van het marktrisico per tegenpartij.

Voor rentetermijnproducten bestaat de waardering in een berekening van de netto actuele waarde van de toekomstige, gekende kasstromen op basis van één unieke rentecurve per munt; deze rentecurve wordt bankwijd gehanteerd. Eventuele correcties m.b.t. operationele en liquiditeitsrisico's worden in mindering gebracht op de initiële revaluatieberekening. Opties worden gewaardeerd conform de gangbare waarderingsmodellen. Voor rentetermijnproducten wordt steeds van een liquide markt uitgegaan, in zoverre de onderliggende munten liquide zijn.

De aanmerking van een tegenpartij als dubieus of oninbaar in het kader van de kredietverlening wordt doorgetrokken naar de vorderingen en verplichtingen uit buitenbalansproducten t.o.v. deze tegenpartijen. Voor de vorderingen worden eventueel waardeverminderingen toegepast; voor de verplichtingen worden voorzieningen aangelegd.

3. Wijziging in de waarderingsregels

De boekhoudkundige verwerking van het resultaat op termijnrenteverrichtingen onder de derogatie aan Artikel 36 bis die niet langer catalogeren als dekkingsverrichtingen is gewijzigd om conform te zijn aan de nieuwe regels van Artikel 36 bis van het KB op de jaarrekening van kredietinstellingen van 23/09/1992 (gewijzigd door het KB van 29/08/2021).

Dit resultaat werd in het verleden onmiddellijk en integraal in de resultatenrekening opgenomen. Voor alle termijnverrichtingen die sinds 01/01/2021 niet meer catalogeren als dekkingsverrichting wordt – afhankelijk van de reden waarom er niet langer sprake is van een dekkingsverrichting (zoals in de waarderingsregels uiteengezet) - het resultaat hetzij onmiddellijk en integraal in de resultatenrekening genomen hetzij gespreid in de resultatenrekening genomen over de kortste looptijd van (i) de resterende oorspronkelijk vastgestelde looptijd van de dekking en (ii) de effectieve resterende looptijd van de gedekte bestanddelen.

De éénmalige impact van deze gewijzigde boekhoudregel op de resultatenrekening over het boekjaar 2021 bedroeg +41,6 miljoen € voor alle dekkingsverrichtingen die niet meer als zodanig kwalificeerden sinds 01/01/2021.

KBC Bank NV

Vennootschappelijk jaarverslag boekjaar 2021

Overeenkomstig artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen combineert KBC Bank NV het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. U vindt dat “gecombineerd” verslag in het deel “Verslag van de Raad van Bestuur” uit het jaarverslag van KBC Bank.

De verstrekte boekhoudkundige informatie in het “Verslag van de Raad Van Bestuur” is gebaseerd op de geconsolideerde IFRS-waarderingsregels. Om de lezer van de vennootschappelijke jaarrekening, gebaseerd op de Belgische waarderingsregels (BGAAP) een correct beeld van de vennootschap te geven, wordt hierbij een aanvullende beknopte toelichting gegeven. Tevens worden nog andere te publiceren informatie die niet in het “verslag van de Raad van Bestuur” is opgenomen, eveneens hierbij opgenomen.

Inhoud

○	Aanvullende toelichtingen bij de vennootschappelijke jaarrekening	81
○	Bijkomend verstrekte informatie	85
○	○ Informatie over bijkantoren	
○	Verslag van de Raad van Bestuur	86

Aanvullende toelichting bij de vennootschappelijke jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de Belgische boekhoudkundige normen (BGAAP).

Balans

KBC Bank NV (x1000 EUR)	31/12/2021	31/12/2020	Verschil
Actief	214 425 088	206 061 079	8 364 009
Kas, tegoeden bij centrale banken	34 371 851	18 557 534	15 814 316
Vorderingen op kredietinstellingen	16 561 708	19 136 496	-2 574 788
Vorderingen op cliënten	87 213 576	81 714 093	5 499 483
Obligaties en andere vastrentende effecten	52 001 150	57 691 678	-5 690 529
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	432 856	485 378	-52 523
Financiële vaste activa	12 948 509	18 357 287	-5 408 778
Oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa	1 733 915	1 634 845	99 070
Overige activa	952 502	1 065 544	-113 043
Overlopende rekeningen	8 209 021	7 418 222	790 800
Passief	214 425 088	206 061 079	8 364 009
Schulden aan kredietinstellingen	39 519 228	36 852 899	2 666 328
Schulden aan cliënten	124 540 777	117 873 547	6 667 230
In schuldbewijzen belichaamde schulden	12 206 838	18 533 128	-6 326 290
Overige schulden	2 577 406	1 121 465	1 455 940
Overlopende rekeningen	6 672 487	4 846 530	1 825 957
Voorzieningen voor risico's en kosten en uitgestelde belastingen	113 581	129 345	-15 764
Fonds voor algemene bankrisico's	162 173	331 423	-169 250
Achtergestelde schulden	13 491 242	10 571 163	2 920 079
Eigen vermogen	15 141 357	15 801 579	-660 222

Balanstotaal

Het balanstotaal is in vergelijking met vorig jaar gestegen met 8,3 miljard. Deze stijging wordt verder in dit document toegelicht vanuit de deelrubrieken.

De buitenlandse kantoren houden 3,06% van de totale activa van de bank aan (t.o.v. 4,23% eind 2020).

Netting op Balans

De criteria voor netting zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren.

Netting disclosure (x1000 EUR)	Bruto bedragen		Netting	Genette bedragen	
	Actief	Passief		Actief	Passief
repo's - reverse repo's	19 965 812	16 369 280	13 178 369	6 787 443	3 190 911

Kas, tegoeden bij centrale banken en vorderingen op kredietinstellingen

Afhankelijk van de marktomstandigheden op de interbankenmarkt worden liquiditeitsoverschotten bij centrale banken of op de interbankenmarkt geplaatst. Het vereiste bedrag aan MREL instrumenten staat in functie van het balanstotaal.

Vorderingen op cliënten

De vorderingen op cliënten stijgen met EUR 5,5 miljard tot EUR 87,2 miljard. Deze stijging kan hoofdzakelijk verklaard worden door een toename in woningkredieten van EUR 2,9 miljard en een hoger volume in termijnleningen van EUR 2,7 miljard.

Obligaties en andere vastrentende effecten

De totale portefeuille vastrentende effecten en waardepapier daalt met EUR 5,7 miljard tot EUR 52 miljard. De daling wordt hoofdzakelijk verklaard door een gestage afbouw in overheidsobligaties dit ten belope van EUR 3,4 miljard en voor EUR 1,6 miljard aan terugbetalingen op Home Loan Invest notes.

De effecten uitgegeven door openbare besturen maken 45,1% van de portefeuille uit.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa dalen met EUR 5,4 miljard tot EUR 12,9 miljard. Dit ten gevolge de vereffening van KBC Credit Investment (EUR -5 miljard) en een terugbetaling van een achtergestelde lening voor EUR -0,4 miljard door Home Loan Invest.

Andere posten van het actief

De overlopende rekeningen bevatten voornamelijk de verworven intresten en de herwaardering van derivaten (onder andere IRS). De post stijgt met EUR 0,8 miljard ten gevolge van de mark-to-market waardering.

Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen stijgen met EUR 2,7 miljard tot EUR 39,5 miljard, hoofdzakelijk ten gevolge een bijkomende trekking op de TLTRO lening.

Schulden aan cliënten en in schuldbewijzen belichaamde schulden

De cliëntenwerkmiddelen stijgen heel lichtjes met EUR 0,3 miljard tot EUR 136,7 miljard. Schulden aan cliënten stijgen met EUR 6,6 miljard en in schuldbewijzen belichaamde schulden dalen met EUR 6,3 miljard.

- een stijging van spaardeposito's en onmiddellijk opvraagbare deposito's (EUR 8,9 miljard);
- een daling van termijndeposito's (EUR -2,4 miljard);
- een netto daling van de depositocertificaten op korte termijn (EUR -4,9 miljard)
- een daling van de covered bond uitgiftes (EUR -1,1 miljard)

Fonds voor algemene bankrisico's

Covid-19 heeft uiteindelijk geleid tot minder probleem-kredieten dan voorzien waardoor een terugname kon geboekt worden van EUR 0,1 miljard.

Overlopende Rekeningen

In de overlopende rekeningen worden hoofdzakelijk de te betalen intresten en de herwaarderingen van derivaten geboekt. De stijging van EUR 1,8 miljard is hoofdzakelijk toe te schrijven aan mark-to-market waardering.

Achtergestelde schulden

Achtergestelde schulden stijgen met EUR 2,9 miljard. Enerzijds door een terugbetaling van EUR 0,7 miljard en anderzijds ten gevolge nieuwe uitgiftes van Senior Holdco's ten belope van EUR 3,7 miljard dewelke volledig onderschreven zijn door KBC Groep NV.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen daalt met EUR 0,7 miljard tot een bedrag van EUR 15,1 miljard.

Clearing van derivatenposities

Openstaande derivatenposities ten opzichte van central clearing houses worden dag aan dag cashmatig vereffend (debetstanden tegen ontvangen cash collateral en creditstanden tegen betaalde cash collateral). In onderstaande tabel tonen we de posities voor en na 'cash collateral' settlement.

Clearing disclosure (x1000 EUR)	Bruto bedragen		Clearing		Geclearde bedragen	
	Actief	Passief	Actief	Passief	Actief	Passief
Derivaten	15 399 767	15 683 674	8 245 620	9 372 722	7 154 147	6 310 951

Resultatenrekening

KBC Bank NV (x1000 EUR)	31/12/2021	31/12/2020	Vershil
Courante bruto-opbrengst	3 338 556	3 871 469	-532 913
Werkingskosten	-2 283 515	-2 304 473	20 958
Waardeverminderingen en voorzieningen	152 180	-442 214	594 394
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening	1 207 222	1 124 782	82 439
Uitzonderlijke resultaten	-285 047	-408 512	123 465
Belastingen	-74 055	-61 690	-12 365
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	848 119	654 580	193 539

(x1000 EUR)	31/12/2021	31/12/2020	Vershil
Netto renteresultaten	1 472 390	1 428 735	43 655
Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	306 259	764 943	-458 684
Netto provisies	936 814	820 517	116 297
Resultaten uit financiële transacties	155 668	454 975	-299 307
Overige bedrijfsopbrengsten	467 426	402 300	65 126
Courante bruto-opbrengst	3 338 556	3 871 469	-532 913

De courante bruto-opbrengst bedraagt EUR 3,3 miljard, een daling met EUR 0,5 miljard in vergelijking met 2020.

De detail van deze daling wordt verklaard door bovenstaande tabel.

- Het renteresultaat is quasi gelijk aan vorig boekjaar.
- Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten dalen met EUR 458,7 miljoen, voornamelijk door de vereffening van KBC Credit Investments dewelke in 2020 nog een dividend uitbetaald heeft van EUR 400 miljoen.
- Netto provisies stijgen met EUR 116,3 miljoen voornamelijk door meer ontvangen provisies in het kader van verstrekte beleggingsdiensten en verkoop beleggingsfondsen en hogere inkomsten mbt betaalverkeer.
- Resultaten uit financiële transacties dalen met EUR 299,3 miljoen dit ten gevolge de indekking van de bondportefeuille dewelke overgekocht is in boekjaar 2020 van KBC Credit Investments.
- Overige bedrijfsopbrengsten stijgen met EUR 65,1 miljoen, hoofdzakelijk door hogere huuropbrengsten uit roerende leasing (EUR 47 miljoen).

(x1000 EUR)	31/12/2021	31/12/2020	Vershil
Algemene administratieve kosten	-1 974 158	-2 041 148	66 990
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	-249 925	-201 715	-48 210
Overige bedrijfskosten	-59 433	-61 611	2 178
Werkingskosten	-2 283 515	-2 304 473	20 958

De werkingskosten (inclusief 'afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa' en 'overige bedrijfskosten') zijn in 2021 quasi gelijk aan vorig boekjaar. Een stijging in de afschrijvingen (renting) wordt gecompenseerd door een lichte daling in de administratieve kosten.

(x1000 EUR)	31/12/2021	31/12/2020	Vershil
Waardeverminderingen ikv kredieten	-25 405	-208 972	183 567
Waardeverminderingen ikv beleggingsportefeuille	242	340	-98
Voorzieningen	177 344	-233 581	410 925
Waardeverminderingen en voorzieningen	152 180	-442 214	594 394

Er werden dit boekjaar in vergelijking met 2020 voor netto EUR 153 miljoen (aanleg minus terugname) minder individuele waardeverminderingen geboekt op kredieten aan bedrijven en particulieren. Wat 'niet individueel gewaardeerde handelsrisico's' betreft is dit boekjaar een netto terugname geboekt van EUR 15,7 miljoen in vergelijking met een netto toename van EUR 21,4 miljoen in boekjaar 2020. Voorzieningen voor verbintenskredieten laten een lagere terugname zien van bijna EUR 7 miljoen.

In boekjaar 2020 is ten gevolge Covid-19 in zijn totaliteit een voorziening geboekt van EUR -245 miljoen. In boekjaar 2021 is hierop een terugname geboekt van EUR 169 miljoen.

De **uitzonderlijke resultaten** ten belope van EUR -285 miljoen kunnen worden verklaard door een waardevermindering op de deelneming in KBC Bank Ireland ten belope van EUR 300 miljoen.

De **belastingen op het resultaat** zijn lichtjes gestegen in vergelijking met boekjaar 2020 maar nog steeds beperkt als gevolg van nog bestaande overdraagbare verliezen en het specifieke fiscale regime voor ontvangen dividenden van dochterondernemingen.

Bijkomend verstrekte informatie

Informatie over bijkantoren

KBC Bank heeft 10 vestigingen in het buitenland: New York, Londen, Parijs, Rotterdam, Singapore, Hong Kong, Shanghai, Dublin, Duitsland en Italië.

VERSLAG VAN DE COMMISSARISSEN

10				9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL-inst 1.1

Sociale Balans

Naam: KBC BANK

Rechtsvorm: NV

Adres: Havenlaan

Postnummer: 1080

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van

Internetadres*: <http://www.kbc.be>

Gemeente: BRUSSEL

Brussel

Nr.: 2

Bus:

Ondernemingsnummer

0462.920.226

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01/01/2021

tot

31/12/2021

Vorig boekjaar van

01/01/2020

tot

31/12/2020

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

SOCIALE BALANS (in euro's)

Nummers van de paritaire comités die voor de instelling bevoegd zijn:	310				
---	-----	--	--	--	--

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN
WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER
Tijdens het boekjaar

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltdijds	1001	5.505	3.301	2.204
Deeltdijds	1002	3.173	712	2.461
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	7.879	3.816	4.063
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltdijds	1011	7.999.116	4.877.730	3.121.385
Deeltdijds	1012	2.885.861	561.216	2.324.644
Totaal	1013	10.884.977	5.438.947	5.446.030
Personeelskosten				
Voltdijds	1021	513.508.101,77	332.601.380,10	180.906.721,67
Deeltdijds	1022	198.890.776,58	47.218.592,02	151.672.184,56
Totaal	1023	712.398.878,35	379.819.972,12	332.578.906,23
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	15.262.780,02	8.137.447,79	7.125.332,23

Tijdens het vorige boekjaar

	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers	1003	8.067	3.904	4.163
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	11.282.072	5.623.958	5.658.114
Personeelskosten	1023	717.287.510,00	383.871.033,00	333.416.477,00
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	15.881.267,00	8.499.184,00	7.382.083,00

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar
Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

	Codes	1. Voltdijds	2. Deeltdijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
	105	5.550	3.099	7.874,0
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	5.470	3.098	7.793,2
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	80	1	80,8
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	113	0	0	0,0
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	3.320	687	3.818,9
lager onderwijs	1200	0	0	0,0
secundair onderwijs	1201	237	89	299,8
hoger niet-universitair onderwijs	1202	1.938	459	2.272,5
universitair onderwijs	1203	1.145	139	1.246,7
Vrouwen	121	2.230	2.412	4.055,2
lager onderwijs	1210	0	0	0,0
secundair onderwijs	1211	177	290	395,3
hoger niet-universitair onderwijs	1212	1.283	1.611	2.491,6
universitair onderwijs	1213	770	511	1.168,2
Volgens de beroeps categorie				
Directiepersoneel	130	56	8	60,3
Bedienden	134	5.494	3.091	7.813,7
Arbeiders	132	0	0	0,0
Andere	133	0	0	0,0

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE INSTELLING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar

Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

Kosten voor de instelling

Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
150	4	0
151	7.889	0
152	347.938,00	0

TABEL VAN HET PERSONEELSVERLOOP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN

Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd

Overeenkomst voor een bepaalde tijd

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk

Vervangingsovereenkomst

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	524	49	563
210	411	48	449
211	113	1	114
212	0	0	0
213	0	0	0

UITGETREDEN

Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd

Overeenkomst voor een bepaalde tijd

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk

Vervangingsovereenkomst

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

Pensioen

Werkloosheid met bedrijfstoeslag

Afdanking

Andere reden

350 Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de instelling

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
305	413	302	609
310	376	299	570
311	37	3	39
312	0	0	0
313	0	0	0
340	40	152	124
341	0	0	0
342	35	21	49
343	338	129	436
350	0	0	0

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers	
Aantal gevolgde opleidingsuren	
Nettokosten voor de instelling	
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5801	2.853	5811	3.032
5802	25.751	5812	24.200
5803	2.535.311,00	5813	2.694.379,00
58031	2.349.090,00	58131	2.496.474,00
58032	186.221,00	58132	197.904,00
58033	0,00	58133	0,00
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever			
Aantal betrokken werknemers			
Aantal gevolgde opleidingsuren			
Nettokosten voor de onderneming			
5821	4.009	5831	4.628
5822	108.864	5832	123.838
5823	6.489.448,00	5833	7.491.435,00
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever			
Aantal betrokken werknemers			
Aantal gevolgde opleidingsuren			
Nettokosten voor de instelling			
5841	0	5851	0
5842	0	5852	0
5843	0,00	5853	0,00

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC BANK NV OVER DE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR
AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2021**

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Bank NV (de “Vennootschap”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 24 april 2019, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Bank NV uitgevoerd gedurende 6 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de Vennootschap, die de balans op 31 december 2021 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. Deze jaarrekening vertoont een balanstotaal van EUR 214.425 miljoen en de resultatenrekening sluit af met een winst van het boekjaar van EUR 848 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2021, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening*” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Details met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten op jaareinde 31 december 2021 zijn opgenomen in Toelichtingen bij de jaarrekening III (obligaties), IV (aandelen), op de balans voor de derivatencontracten en Toelichting IX Overige activa voor de optiecontracten. De van toepassing zijnde waarderingsregels worden beschreven in Toelichting VOL - Inst 7 bij de jaarrekening (hoofdstukken “Effecten” en “Financiële instrumenten”).

Voor bepaalde financiële instrumenten is een genoteerde prijs niet direct beschikbaar om de reële waarde te bepalen. Waarderingstechnieken en -modellen die worden gebruikt om de reële waarde in deze gevallen te bepalen, zijn inherent subjectief en maken gebruik van diverse veronderstellingen wat betreft de prijszetting. Daarenboven kunnen vele factoren de bepaling van de reële waarde beïnvloeden en kunnen ze variëren zowel per type instrument als binnen types van instrumenten. Het gebruik van verschillende waarderingstechnieken en veronderstellingen zou tot significant verschillende inschattingen van reële waarde kunnen leiden. Aangezien het gebruik van verschillende veronderstellingen zou kunnen leiden tot verschillende inschattingen van reële waarde, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne controleomgeving met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten, inclusief de controles uitgevoerd op de prijzen en het validatieproces van de modellen. We hebben de gepastheid van de methodologie inzake het validatieproces van de modellen beoordeeld met behulp van onze experts inzake waardering en hebben steekproefsgewijs een herberekening uitgevoerd van de waardering aan reële waarde. Dit houdt in een evaluatie, op basis van onze ervaringen met de gangbare praktijken van de markt, van de marktgegevens, de basisgegevens en van de belangrijkste veronderstellingen gebruikt in de modellen ter bepaling van de reële waarde. Op basis van onze procedures besluiten we dat de uitkomst van de directie wat betreft de modellen gebruikt voor de reële waarde van bepaalde financiële instrumenten waarvoor een genoteerde prijs niet direct beschikbaar is, binnen een redelijke en aanvaardbare vork van uitkomsten valt.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van waardeverminderingen op vorderingen op cliënten

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de waardeverminderingen op vorderingen op cliënten vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van waardeverminderingen vereist een beoordeling van het risico dat een tegenpartij niet alle contractuele verplichtingen zal nakomen. Zoals aangegeven in Toelichting Vol-Inst 7 van de jaarrekening, hanteert de Vennootschap voor het bepalen van het fonds voor algemene bankrisico's en van de waardeverminderingen in de onder het in België van toepassing zijnde boekhoudkundige referentiestelsel ("Belgian GAAP") opgemaakte jaarrekening, een methodologie die gedeeltelijk is gealigneerd met IFRS.

De COVID-19 pandemie blijft de capaciteit van de modellen om alle gevolgen van de economische context en van de overheidsmaatregelen op het fonds voor algemene bankrisico's adequaat weer te geven beperken, waardoor bijkomende waardeverminderingen bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen vereist zijn.

Op jaareinde 31 december 2021 is informatie met betrekking tot waardeverminderingen op vorderingen op cliënten en met betrekking tot het fonds voor algemene bankrisico's opgenomen in respectievelijk lijn 40900 en lijn 41300 van de resultatenrekening, in toepassing van de waarderingsregels beschreven in Toelichting VOL – Inst 7 bij de jaarrekening (hoofdstuk "Vorderingen" en "Fonds voor algemene bankrisico's"). Op jaareinde 31 december 2021 bedragen de vorderingen op cliënten EUR 87.214 miljoen.

De identificatie van waardeverminderingen, de bepaling van het te recupereren bedrag en de bepaling van de te verwachten kredietverliezen in de volgende 12 maanden, dewelke als basis dienen voor het fonds voor algemene bankrisico's, zijn deel van het inschattingsproces van de Vennootschap en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's, kredietrisicomodellen, elementen die op wanbetalingen wijzen, de financiële toestand van de tegenpartij, de verwachte toekomstige kasstromen of de waarde van het onderpand.

De bijkomende waardeverminderingen erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen, houden rekening met de input van experts, sector impacten en de impact van kansgewogen scenario's.

Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen zou tot verschillende inschattingen van waardeverminderingen op vorderingen op cliënten of tot een verschillend fonds voor algemene bankrisico's kunnen leiden. Aangezien vorderingen op cliënten het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Vennootschap, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van waardeverminderingen, inclusief het fonds voor algemene bankrisico's, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van kredieten en waardeverminderingen van de Vennootschap, met inbegrip van de modellen ter bepaling van de te verwachten kredietverliezen in de volgende 12 maanden en de COVID-19 gerelateerde bijkomende waardeverminderingen. We hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de controles in het proces van de toekenning van leningen, het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor de bepaling van waardeverminderingen. Wat betreft waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben we, voor een steekproef van corporate kredietdossiers, een detailnazicht uitgevoerd van door de Vennootschap toegekende leningen. We hebben de veronderstellingen onderliggend aan de elementen die op wanbetalingen wijzen en de kwantificatie, inclusief de verwachte toekomstige kasstromen, de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling in vraag gesteld. Deze tests hebben geen significante uitzonderingen aan het licht gebracht.

Voor de te verwachten kredietverliezen in de volgende 12 maanden, dewelke als basis dienen voor het fonds voor algemene bankrisico's, hebben we de macro-economische scenario's in vraag gesteld en hebben we de onderliggende modellen getest, met inbegrip van het proces ter goedkeuring en validatie van de modellen.

Wij hebben ook de mathematische nauwkeurigheid van de berekeningen ter bepaling van de bijkomende waardeverminderingen gevalideerd en de redelijkheid ervan beoordeeld.

Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen waardeverminderingen en het fonds voor algemene bankrisico's binnen een redelijke vork van uitkomsten in het licht van het geheel van de vorderingen op cliënten en de gerelateerde onzekerheden.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.
- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, alsook de naleving van de statuten en van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Met betrekking tot de niet-financiële informatie, zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 3:12, §1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen, waaronder deze betreffende de informatie inzake de lonen en de vormingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

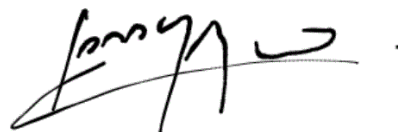
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.
- Wij hebben de vermogensrechtelijke gevolgen van de beslissing van de raad van bestuur van 18 maart 2021 zoals beschreven in het jaarverslag onder punt "Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het WVV vallen" beoordeeld en hebben u niets te melden.

Diegem, 6 april 2022

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Gregory Joos
Bedrijfsrevisor

Overige informatie

Gebruikte ratio's

Common equity ratio

Een risicogewogen maatstaf van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het common equity tier 1-kapitaal. Wijzigingen in de kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank, rekening houdend met de overgangperiode, wordt de transitional view genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode, wordt fully loaded genoemd.

U vindt de berekening in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?

Dekkingsratio

Geeft weer welk deel van de impaired kredieten (definitie: zie Impaired kredieten) gedekt is door waardeverminderingen. De teller en noemer in de formule betreffen alle impaired kredieten, maar kunnen ook worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid (de gegevens voor die specifieke berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille).

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2021	2020
Specifieke waardeverminderingen op kredieten (A)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's: tabel 'Krediet- en beleggingsportefeuille'	2 569	2 638
/			
Impaired kredieten (B)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's: tabel 'Krediet- en beleggingsportefeuille'	5 454	5 902
= (A) / (B)		47,1%	44,7%

Ratio van Impaired kredieten

Deze ratio geeft het aandeel van impaired kredieten in de kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille), en dus een idee van de kredietwaardigheid van die portefeuille. Impaired loans zijn leningen waarvoor het onwaarschijnlijk is dat de volledige contractuele hoofdsom en interesten worden (terug)betaald. Het gaat om de leningen met KBC-defaultstatus PD 10, PD 11 en PD 12. De teller in de formule kan in voorkomend geval worden beperkt tot impaired loans die meer dan 90 dagen achterstallig zijn (PD 11 + PD 12). De betreffende gegevens voor die berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2021	2020
Bedrag van impaired kredieten (A)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's: tabel 'Krediet- en beleggingsportefeuille'	5 454	5 902
/			
Totale kredietportefeuille (B)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's: tabel 'Krediet- en beleggingsportefeuille'	188 400	180 891
= (A) / (B)		2,9%	3,3%

De berekening bevat slechts een gedeeltelijke impact van transfers tussen categorieën die ten grondslag liggen aan de management overlay van het verwachte collectieve coronacrisis-ECL, aangezien die worden bepaald op basis van een collectieve statistische benadering en dus niet volledig individueel kunnen worden gekoppeld aan specifieke kredieten. Zie ook Toelichting 4.2.1.

Kosten-inkomstenratio

Geeft een beeld van de relatieve kostenefficiëntie (kosten ten opzichte van opbrengsten). We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2021	2020
Kosten-inkomstenratio			
Exploitatiekosten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: exploitatiekosten	3 905	3 809
/			
Totale opbrengsten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: totale opbrengsten	6 457	6 134
=(A) / (B)		60,5%	62,1%

Kredietkostenratio

Geeft een idee van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen waardeverminderingen op kredieten voor een bepaalde periode, in verhouding tot de totale kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille). Op langere termijn kan deze ratio een indicatie geven van de kredietkwaliteit van de portefeuille. Een negatieve ratio duidt op een nettoterugname van waardeverminderingen en dus een positieve invloed op het resultaat. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2021	2020
Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's (A) (Geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van bijzondere waardeverminderingen, Toelichting 3.10	- 329	1 068
/			
Gemiddelde uitstaande kredietportefeuille (B)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?: tabel Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten	184 640	177 542
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		-0,18%	0,60%

Voor de berekening van de ratio zonder de collectieve waardeverminderingen vanwege corona wordt de teller verminderd met de terugname van 494 miljoen euro (in 2021) en de toename van 783 miljoen euro (in 2020). De kredietkostenratio bedraagt in dat geval 0,09% in 2021 en 0,16% in 2020.

Kredietportefeuille

Geeft een idee van de omvang van de (voornamelijk traditionele) kredietactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2021	2020
Leningen en voorschotten aan klanten (A)	Toelichting 4.1, Leningen en voorschotten aan klanten	157 663	157 650
+			
Reverse repo's (niet op centrale banken) (B)	Toelichting 4.1, onderdeel van Reverse repo's met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	1 052	3 537
+			
Schuldinstrumenten van ondernemingen en van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (bank) (C)	Toelichting 4.1, onderdeel van Schuldinstrumenten van ondernemingen en van Schuldinstrumenten van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	4 830	6 056
+			
Andere blootstelling op kredietinstellingen (D)		4 392	4 009
+			
Verstreckte financiële garanties aan klanten en andere verbintenissen (E)	Toelichting 6.1, onderdeel van Verstreckte financiële garanties	8 984	7 924
+			
Bijzondere waardeverminderingen op kredieten (F)	Toelichting 4.2, onderdeel van Bijzondere waardeverminderingen	2 581	3 703
+			
Niet-kredietgerelateerde vorderingen (H)		- 350	- 818
+			
Overige (I)*	Onderdeel van Toelichting 4.1	9 248	- 1 171
Brutoboekwaarde = (A)+(B)+(C)+(D)+(E)+(F)+(G)+(H)+(I)		188 400	180 891

*Vanaf het derde kwartaal van 2021 leidden de nog lopende verkooptransacties met betrekking tot de Ierse kredietportefeuille tot een verschuiving naar de balanspost 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten'. In de kredietportefeuille is Ierland nog inbegrepen.

Liquiditeitsdekkingsratio (Liquidity coverage ratio, LCR)

Geeft een idee van de liquiditeitspositie van de bank op korte termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan gedurende een maand. Het betreft het gemiddelde van de LCR-cijfers van de 12 maandafsluitingen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2021	2020
Liquide activa van hoge kwaliteit (A)	Gebaseerd op de EC Delegated Act on LCR en de EBA-richtlijnen voor LCR disclosure	108 642	81 833
/			
Totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen (B)		65 399	55 714
= (A) / (B)		167%	147%

Netto stabiele financieringsratio (Net stable funding ratio, NSFR)

Geeft een idee van de structurele liquiditeitspositie van de bank op lange termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan over een periode van één jaar.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2021	2020
Beschikbaar bedrag stabiele financiering (A)	Vanaf 2020: verordening (EU) 2019/876 dd. 20-05-2019	218 124	209 932
/			
Vereist bedrag stabiele financiering (B)		147 731	143 901
= (A) / (B)		148%	146%

Nettorentemarge

Geeft een idee van de relatieve nettorente-opbrengsten (een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de groep) ten opzichte van de gemiddelde totale rentedragende activa van de bankactiviteiten. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2021	2020
Nettorente-inkomsten van de bankactiviteiten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van nettorente-inkomsten	3 863	3 788
/			
Gemiddelde rentedragende activa van de bankactiviteiten (B)	Geconsolideerde balans: onderdeel van 'Totaal activa'	211 020	203 616
= (A) (Geannualiseerd x360/aantal kalenderdagen) / (B)		1,81%	1,84%

* Na uitsluiting van alle desinvesteringen en volatiele kortetermijnactiva gebruikt voor liquiditeitsbeheer.

Totaal beheerd vermogen (total assets under management)

Het totaal beheerd vermogen omvat de activa van derden en KBC groeps-activa die beheerd worden door de verschillende assetmanagers van de groep (KBC Asset Management, CSOB Asset Management, etc.) en ook de activa onder adviserend vermogensbeheer bij KBC Bank. De activa betreffen dus vooral KBC-beleggingsfondsen en tak-23 verzekeringsproducten, en activa onder discretionaire en adviserende vermogensbeheermandaten van (vooral retail, private banking en institutionele) klanten, en bepaalde groepsactiva. De grootte en ontwikkeling van het totale beheerd vermogen is een belangrijke bron van nettoprovisie-inkomsten (genereert toetredings- en managementfees) en verklaart bijgevolg een groot deel van de wijziging in die inkomstenlijn. In die optiek wordt het beheerd vermogen van een fonds dat niet direct aan klanten wordt verkocht maar dat wordt geïnvesteerd in een ander fonds of in een discretionaire of adviserende vermogensbeheerportefeuille, ook ingeteld in het totaal beheerd vermogen, gezien het gerelateerde werk en de eventuele provisie-inkomsten die daarmee gepaard gaan.

Berekening (in miljarden euro)	Verwijzing	2021	2020
Divisie België (A)	Company presentatie op www.kbc.com	216	194
+			
Divisie Tsjechië (B)		14	11
+			
Divisie Internationale Markten (C)		7	6
A)+(B)+(C)		236	212

Verklaring van de verantwoordelijke personen

“Ik, Luc Popelier, chief financial officer van KBC Bank, verklaar namens het Directiecomité van KBC Bank NV dat, voor zover mij bekend, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van KBC Bank NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van KBC Bank NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.”